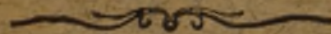

**ΠΕΡΙ ΑΘΕΜΙΤΟΥ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ**

ΥΠΟ

Γ. Σ. ΣΗΜΙΤΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ

ΤΥΠΟΙΣ : Α. ΧΑΛΟΥΛΟΥ & Μ. ΔΕΛΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ

22 ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 22

1929

Ε.Φ.
ΣΗΜ

**ΠΕΡΙ ΑΘΕΜΙΤΟΥ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ**

ΥΠΟ

Γ. Σ. ΣΗΜΙΤΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ

ΤΥΠΟΙΣ : Α. ΧΑΛΟΥΛΟΥ & Μ. ΔΕΛΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ

22 ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 22

1929

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ALLART. H. *Traité théorique et pratique de la concurrence déloyale*, 1892.
- ALLART H. ET. A. *Traité théorique et pratique des marques de fabrique et de commerce*, 1914.
- ALLFELD PHILIP. *Gewerbliches Rechtsschutz*, 1923.
- BAER P. *Das gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb*, 2 Aufl. 1913.
- BAUER P. *Der unlautere Wettbewerb*, 1902.
- BECHER C. *Wettbewerbrecht*, 1928.
- BRY G. *La propriété industrielle, littéraire et artistique*, 3 édit., 1914.
- CHENEVARD CH. *Traité de la concurrence déloyale en matière industrielle et commerciale*, τόμ. 2. 1914.
- CUJOT Y. *La morale de la concurrence*, 1896.
- DANIEL A. *Darstellung des Verbrechens des unlauteren Wettbewerbs*, 1900.
- DUFOURMANTELLE M. *Précis de législation industrielle*, 1892.
- ENGEL C. *Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb*, 1910.
- FINGER CH. *Reichsgesetz gegen den unlauteren Wettbewerb*, 4 Aufl. 1914.
- FIDE CH. *Cours d'économie politique*, 4 édit., 1918.
- COLDBAUM W. *Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb*, 1926.
- COSACK C. *Traité de droit commercial* 1904 (μεταφρ. Γαλ.).
- JACOBSON H. *Die Unterlassungsklage*, 1912.
- JATON L. *La répression des fausses indications de provenance*, 1926.
- JIZUKA H. *Japanisches Industrierecht*, 1926.
- KAHN JUND WEISS CHR. *Wettbewerbsgesetz*, 2 Aufl. 1910.
- KOHLER J. *Der unlautere Wettbewerb*, 1914.
- KOHLER J. *Warenzeichenrecht*, 2 Aufl. 1910.
- LOBE A. *Das gesetz zur Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbes*, 1896.
- LOBE A. *Die Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbs*, τόμ. I *Der unlautere Wettbewerb als Rechtsverletzung*, τόμ. III *Materialien des Gesetzes zum Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbs*, τόμ. IV *Gesetze, Verordnungen und Verträge zum Schutze Gewerblicher Tätigkeit*, 1907.
- LACOUR L. ET BOUTERON J. *Précis de droit commercial*, τ. 2. 1910.
- LEHMANN K. *Lehrbuch des Handelsrechts*, 1908.
- LISZT F. *Lehrbuch des deutschen Strafrechts*, 23 Aufl. 1921.

- MARCK, A. *Der internationale Rechtsschutz der Patente, Muster-,
Warenzeichen und des Wettbewerbes*, 1924.
- MÜLLER - ERZBACH R. *Deutsches Handelsrecht*, 1919.
- NEUBERG, J. *Der unlautere Wettbewerb*, 1915.
- PHILIPPOVICI E. *Grundriss der Politischen Oekonomie*, 18 Aufl. 1923.
- PICHOT D. *De la concurrence déloyale et de la contrefaçon en ma-
tière commerciale et industrielle*, 1924.
- PINNER A. und EYCK E. *Kommentar zum Gesetz gegen den un-
lauteren Wettbewerb*, 1910.
- PINNER - ELSTER. *Unlauterer Wettbewerb*, 1924.
- PISKO O. *Die Vorschriften zur Bekämpfung des unlauteren Wett-
bewerbes (Handbuch des gesamten Handelsrecht Ehren-
berg II Band 1914 S. 423)*.
- POUILLET E. *Traité des marques de fabrique et de la concurrence
déloyale*, 6 édit., 1912.
- ROSENTHAL A. *Reichsgesetz gegen den unlauteren Wettbewerb*, 5.
Aufl. 1922.
- SEELOW P. *Sammlung von Entscheidungen auf Grund des Wettbg. 1913*.
- STAUB. *Kommentar zum Handelsgesetzbuch*, 11 Aufl. 1921.
- THALLER E. *Traité élémentaire de droit commercial*, 6 edit.
- WASSERMANN M. *Der unlautere Wettbewerb nach deutschen Recht*,
2 Aufl. 1911.
- WASSERMANN M. *Die Behandlung des unlauteren Wettbewerbs
in Friedensvertrag*, 1920.
- WEINMANN-WALDEN. *Die Gesetzgebung gegen den unlauteren
Wettbewerb*, 1927.
- ΒΑΜΒΕΤΣΟΥ Α. Ἀθέμιτος ἀνταγωνισμὸς (Μεγάλη Ἑλλην. Ἐγκυκλοπαιδεία)
ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ Σ. καὶ Ν. Σύστημα Ἐμπορικοῦ Δικαίου, 1902.
- ΠΕΤΙΜΕΖΑ Θ. Ἐμπορικὸν Δίκαιον, 1927.
- ΣΟΚΟΛΗ Κ. Περὶ ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν σημάτων, 1902.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ :

- MARKENSCHUTZ und WETTBEWERB. (*Monatschrift für Mar-
ken=Patent=und Wettbewerbsrecht. Herausgege-
ben von Wassermann) M. U. W.*
- ZEITSCHRIFT FÜR DES GESAMTE HANDELSREHT UND
KONKURSRECHT *Begründet von L. Goldshmidt.*
- ENTSCHEIDUNGEN DES REICHSGERICHTS.
- ΘΕΜΙΣ Θ. καὶ Π. Ἀγγελοπούλου.
- ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ (Ἀνώγειος Ἐπιτελεῖς Νομικῶν Ἐκδόσεων).
- PANDECTES FRANÇAISES CONCURRENCE DÉLOYALE.
Ἐπίσημον Δελτίον Βιομηχανικῆς Ἰδιοκτησίας (Ἐκδόσεις Ἰπουργείου Ἐθνικ-
κῆς Οἰκονομίας).

ΠΕΡΙ ΑΘΕΜΙΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ἄνταγωνισμός.

§ 1. Δὲν ὑπάρχει σήμερον ἐν τῇ οἰκονομίᾳ θέλησις ἢ ὁποία νὰ καθορίζῃ δι' ἐξαναγκασμοῦ ποῦ δέον νὰ κατευθυνθοῦν αἱ παραγωγικαὶ δυνάμεις· ὁ κύριος κεφαλαίου, ὁ ἐργάτης, εἶνε ἐλεύθερος νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ κεφάλαιόν του, τὴν ἐργασίαν του, πρὸς ὃν θέλει παραγωγικὸν σκοπὸν, πρὸς σκοπὸν κερδοσκοπικόν. Ἐὰν θέλῃ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ ἔδαφος διὰ τὴν καλλιέργειαν σίτου ἢ γεωμήλων, ἐὰν θέλῃ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ κεφάλαιόν του πρὸς ἴδρυσιν ἐργοστασίου ἢ ἀνοικοδόμησιν οἰκιῶν, ἐὰν θέλῃ νὰ στραφῇ πρὸς τὸ ἐμπόριον ἢ τὴν ὑπαλληλίαν, εἶνε ἐλεύθερος, ὀφείλει μόνον νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὰς ἰδίας του δυνάμεις. Ἐκ τῆς ὑπαρχούσης ὁμῶς ταύτης ἐλευθερίας, ὅπως ἕκαστος δύναται νὰ κατευθύνῃ τὰς δυνάμεις του πρὸς ὃν θέλει παραγωγικὸν σκοπὸν, ἔπειτα· ἢ ἐπιδίωξις παρὰ πλειόνων τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ καὶ ἢ ἐκ τούτου δημιουργία μεταξὺ τούτων ἀνταγωνισμοῦ, ἐκάστου τείνοντος τοῦ ἄλλου νὰ προηγηθῇ καὶ δι' ἑαυτὸν ὅλα τὰ ὠφέλη ν' ἀποκομίσῃ.

§ 2. Ὁ ἀνταγωνισμὸς ἐθεωρήθη παρὰ μὲν τῶν ὀπαδῶν τῆς ἐλευθέρως σχολῆς ὡς ὁ μέγας ρυθμιστὴς τοῦ οἰκονομικοῦ μηχανισμοῦ τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν, παρὰ δὲ τοῦ σοσιαλισμοῦ ὡς ἡ αἰτία τῶν μεγαλυτέρων κοινωνικῶν κακῶν καὶ δὴ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἐργάτου.

Τὸ σύστημα τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ, ἰσχυρίζονται· οἱ πρῶτοι, παρέχει ὠφέλη σημαντικὰ ἀπὸ διπλῆς ἀπόψεως, οἰκονομικῆς τε καὶ ἠθικῆς.

Ἡ μεταδλητικότητα τῶν τιμῶν τῶν ἀντικειμένων, ὀφειλομένη εἰς τὸν ἐλεύθερον ἀνταγωνισμόν, ἀποτελεῖ ἕνα ἐξαιρετικὸν ρυθμιστὴν τῆς παραγωγῆς. Ἐκαστος θέλει ἐκ τῆς οἰκονομικῆς του δυνάμεως ν' ἀντλήσῃ ὄφελος, καὶ ἐπιτυγχάνει τοῦτο ὅταν παράγῃ τι τὸ ὁποῖον εἶνε ἀναγκαῖον· δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ κέρδος, ὅταν παράγῃ τι τὸ ὁποῖον δὲν ἀνταποκρίνεται πλέον πρὸς τὰς

ανάγκας τοῦ καταναλωτοῦ· ἐὰν παραγάγη τοιοῦτόν τι, οὐδεμία τιμὴ θέλει τῷ προσφερθῆ, ἢ ἐὰν τῷ προσφερθῆ, αὕτη θὰ εἶνε ἐλαχίστη, ὁπότεν οὐδὲν κέρδος θὰ ὑπάρχη, ἀλλὰ τότε ἡ δραστηριότης τοῦ παραγωγοῦ θὰ κατευθυνθῆ πρὸς ἄλλας ἀπασχολήσεις πλέον ἐπικερδεῖς. Ἐὰν ὑπάρχη ζήτησις δι' ἐν ἀντικείμενον, ἡ τιμὴ ἀνέρχεται καὶ ὁ παραγωγὸς ἐπωφελεῖται, ἀλλὰ τὸ θέλητρον τότε τοῦ κέρδους προσελκύει καὶ ἄλλους πρὸς παραγωγὴν τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου καὶ τὸ ἰσοζύγιον ἀποκαθίσταται αὐτομάτως.

Ἰπὸ τὸ σύστημα τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ ἡ ποιότης τῶν προϊόντων αὐξάνει καὶ αἱ τιμαὶ τείνουν νὰ ἐλαττωθοῦν. Ἴνα μὴ ἐλαττωθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργασιῶν των, οἱ παραγωγοὶ τελειοποιοῦν ἀκαταπαύστως τὰ ἐργαλείά των, καὶ προσπαθοῦν νὰ μειώσουν τὸ τίμημα τῆς παραγωγῆς, ἐλκύοντες οὕτω τὴν πελατεῖαν διὰ τῆς καλλιτερεύσεως τῆς ποιότητος καὶ τῆς ἐπωφελοῦς τιμῆς. Συγκεντρώνουν ἕλας τὰς προσπάθειάς των εἰς τὴν ἀνακάλυψιν μηχανημάτων διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐξυπηρετήσουν καλλίτερον τὰ συμφέροντα των, δίδοντες οὕτω τεραστίαν ὤθησιν εἰς τὰς ἐφευρέσεις, τὰ ἀποτελέσματα τῶν ὁποίων ἀπέδωσαν εὐεργετικὰ δι' ἑλκκληρον τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἡ δρᾶσις τοῦ ἀτόμου ὑπὸ τὸ σύστημα τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ αὐξάνει, ἰσχυρίζονται, διότι ἕκαστος ἐκλέγει τὸ ἐπάγγελμά του κατὰ τὰς κλίσεις του καὶ τὰς ἱκανότητάς του καὶ ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς δραστηριότητος τὴν ὁποίαν θὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὴν ἐργασίαν του. Ἐκαστος εἶνε ὑπεύθυνος δι' ἑαυτόν, οὐδεὶς δύναται νὰ ἔχη ἀξίωσιν ὅπως τύχη τῆς ὑποστηρίξεως καὶ τῆς φροντίδος τοῦ ἄλλου. Ἡ γνῶσις αὐτῆς τῆς εὐθύνης εἶνε κέντρισμα πρὸς δρᾶσιν. Ὅλαι αἱ κοινωνικαὶ δυνάμεις ὠθοῦνται ἐξ αὐτοῦ, φιλοδοξία, ἐργατικὴ δρᾶσις, ὤθησις πρὸς μύρφωσιν, ἐπιμελὴς παρακολούθησις τῶν μεταλλαγῶν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, οἰκονομία ἐν τῇ χρήσει ἔλων τῶν ἀγαθῶν.

Ἰσχυρίζονται, ἀντιθέτως, ὅτι δὲν εἶνε ὀρθόν ὅτι ὁ ἀνταγωνισμὸς ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν καλλιτέρευσιν τῆς ποιότητος τῶν προϊόντων· συχνάκις εἰς τὸ ἐμπόριον ἢ εἰς τὴν βιομηχανίαν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν χειροτέρευσιν τῆς ποιότητος αὐτῶν. Ἐκαστος παραγωγὸς διὰ νὰ δυνηθῆ ν' ἀνταγωνισθῆ μηχαν-

νεύεται ν' αντικαταστήσῃ καλλιτέρας ποιότητος καὶ ἀκριβοτέραν πρώτην ὕλην μὲ κατωτέρας ποιότητος καὶ κατωτέρας τιμῆς. Ὁλόκληρος τέχνη ἐδημιουργήθη πρὸς νόθευσιν τῶν προϊόντων, χρησιμοποιοῦσα ὅλας τὰς ἐφευρέσεις τῆς ἐπιστήμης.

Ὁ ἀνταγωνισμὸς δὲν μειώνει τὴν τιμὴν τοῦ ἐμπορεύματος. Ἴνα ἐπέλθῃ μείωσις τῆς ἀξίας τοῦ ἐμπορεύματος, ἀνάγκη νὰ μειωθοῦν τὰ ἐξοδα τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ ταῦτα δὲν μειώνονται διὰ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, τοῦναντίον μάλιστα αὐξάνουν.

Δὲν εἶνε ὀρθὸν ὅτι ὁ ἀνταγωνισμὸς ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἱκανῶν. Ἐὰν ὁ ἀνταγωνισμὸς ἦτο μόνον μορφὴ ἀμίλλης θὰ ἐξησφάλιζεν ὄντως τὴν νίκην εἰς τὸν πλέον ἱκανόν, εἰς τὸν πλέον ἠθικόν, θὰ ἦτο ὄργανον προόδου καὶ πραγματικῆς ἐπιλογῆς. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ὁ ἀνταγωνισμὸς εἶνε ὡσαύτως μία μορφὴ πάλης διὰ τὴν ζωὴν ἐξασφαλίζει τὴν νίκην εἰς τὸν πλέον ἰσχυρόν, εἰς τὸν πλέον ἐπιτήδειον, ἐκ τούτου δὲ δύναται νὰ προκληθῇ μία πράγματι ἠθικὴ ὀπισθοδρόμησις, καθόσον θὰ ἐξαναγκασθῇ ὁ ἔντιμος ἔμπορος νὰ παρακολουθήσῃ τοὺς ἄλλους εἰς τὰς παρ' αὐτῶν χρησιμοποιουμένας μεθόδους, ἐὰν δὲν θέλῃ ν' ἀποτύχῃ ἐν τῇ προσπάθειά του.

§ 3. Οἰαδήποτε καὶ ἂν ᾧσι τὰ ὑπὲρ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἐπιχειρήματα, οἰαδήποτε καὶ ἂν ᾧσι τὰ κατ' αὐτοῦ, ἐν εἶνε βέβαιον καὶ ἀναμφισβήτητον, ὅτι ὁ ἀνταγωνισμὸς ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον νὰ εἶνε ὁ νόμος ὁ ρυθμίζων πᾶσαν οἰκονομικὴν δραστηρίαν, εὐρίσκων μόνον περιορισμὸν ἐκ τοῦ ὅτι διὰ τὴν ἀσκησιν ὀρισμένων ἐπαγγελμάτων τὸ κράτος ἀξιοῖ διπλώματα ἢ μίαν ἄδειαν διοικητικὴν. Τὸ κράτος πολλάκις ἐν τῷ συμφέροντι τῆς ἐλότητος εἶνε ὑπόχρεων νὰ παρέμβῃ καὶ ν' ἀξιώσῃ τὴν ὑπαρξιν ὀρισμένων προϋποθέσεων πρὸς ἀσκησιν ὀρισμένων ἐπαγγελμάτων (1).

Ὁ ἀνταγωνισμὸς εὐρίσκει ὡσαύτως περιορισμὸν ὅταν δημιουργοῦνται μονοπώλια, εἴτε ταῦτα δημιουργοῦνται ὑπὸ τοῦ

(1) Ὅρα Ν. καὶ Σ. Δαμασκηνοῦ Ἐμπορικὸν Δίκαιον σελ. 85 καὶ ἐπέκεινα διαφόρους νομοθετικὰς διατάξεις περιοριστικὰς τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ.

κράτους, εἴτε ταῦτα δημιουργοῦνται πράγματι. Ὑπὸ τοῦ κράτους δημιουργοῦνται μονοπώλια διὰ τὸν αὐτὸν λόγον διὰ τὸν ἑποῖον τίθενται περιορισμοὶ ἐν τῇ ἀσκήσει ἐπαγγέλματός τινος. Τὰ πράγματι μονοπώλια ὑπάρχουν ὅταν εἰς παραγωγὸς ἢ ὁμᾶς παραγωγῶν μόνον ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καταναλώσεως εἴτε ἐκ περιστάσεως εἴτε κατὰ τρόπον διαρκῆ. Τὰ πράγματι μονοπώλια δύνανται νὰ εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐξαιρητικῆς καὶ ἀναμφισβητήτου ὑπεροχῆς ἑνὸς παραγωγοῦ ὡς πρὸς ὠρισμένον ἀντικείμενον, τῆς φύσεως τῆς βιομηχανίας ἢ τῆς συνεννοήσεως μεταξὺ τῶν παραγωγῶν (1).

Ἄθήμετος ἀνταγωνισμός.

§ 4. Ἐφ' ὅσον οὐδὲν πρόσκομμα ὑπάρχει, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, εἰς τὴν ἐπιλογὴν τοῦ ἐπαγγέλματος, εἶνε φυσικὸν ὁ ἐκ τῆς τοιαύτης ἐλευθερίας ἀνταγωνισμὸς νὰ ὠθῆ ἕκαστον ἔπως, πρὸς ἐπικράτησιν, μεταχειρισθῆ τὰς μεθόδους τὰς πλέον ἀποτελεσματικὰς, τὰς πλέον ἀσφαλεῖς· ἀλλ' ἀτυχῶς ἐν τῇ ἐπιζητήσει τῶν πλέον ἀποτελεσματικῶν μεθόδων, τῶν πλέον ἀσφαλῶν, οἱ ἀνταγωνιζόμενοι ὑπερέβησαν τὰ ὅρια τὰ καθοριζόμενα ὑπὸ τῶν χρηστῶν ἡθῶν. Τὸ ψεῦδος, ἡ ἀπάτη, ὁ δόλος εἰσῆχθησαν ὡς μέθοδοι πρὸς ἐπικράτησιν, πρὸς ὑφαρπαγὴν τοῦ ἐντίμου ἀντιπάλου. Ὅλα ἐκεῖνα αἱ ἀναρίθμητοι μέθοδοι, αἱ πρὸς τὰ χρηστὰ ἦθη ἀντιτιθέμενα, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιδιώκεται ἐν τῷ ἀνταγωνισμῷ ἡ ἐπικράτησις, ἀποτελοῦν τὸν ἀθέμιτον ἀνταγωνισμόν.

§ 5. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἀθήμετου ἀνταγωνισμοῦ περιλαμβάνονται ὅλα ἐκεῖνα αἱ ἀθέμιτοι μέθοδοι διὰ τῶν ὁποίων καταβάλλεται προσπάθεια πρὸς προσέλκυσιν τῆς πελατείας τοῦ ἀντιπάλου. Δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶν εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀθήμετου ἀνταγωνισμοῦ ἐνέργειαι ἀντιτιθέμεναι τυχόν εἰς τὰς

(1) Ὅρα ἐμὴν μελέτην «Αἱ μετὰ παραγωγῶν συνεννοήσεις» ἐν «Θέμιδι» ΔΔ' σελ. 541.

νομοθετικὰς διατάξεις τὰς περιορίζουσας τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας, ἐνέργειαι παραβιάζουσαι ὠρισμένας συμφωνίας (1). Δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ ὅλα: ἐκεῖνα: αἱ ἐνέργειαι αἱ ὁποῖα: ζημοῦν τὸν καταναλωτὴν, χωρὶς ὁμῶς ν' ἀπομακρύνουν τοῦτον παρ' ἄλλου παραγωγοῦ (2).

Ἡ προστασία ἐναντίον τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ.

§ 6. Τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, ἦτο: τῶν μεθόδων τῶν μεταχειριζομένων τὸν δόλον, τὴν ἀπάτην, τὸ ψεῦδος πρὸς ἐπικράτησιν, ἐπεζητήθη πανταχοῦ ἢ καταστολή.

Ἡ ἐπιδίωξις ὅπως τεθῆ φραγμὸς εἰς τὸν ἀθέμιτον ἀνταγωνισμόν δικαιολογεῖται ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Ἡ λήψις μέτρων κατὰ τοῦ παρασιτισμοῦ ἐκείνου τῆς ἐπαγγελματικῆς ζωῆς, ὁ ὁποῖος οὐδεμίαν ἄλλην προσπάθειαν γνωρίζει ἐκτὸς τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἀλλοτρίας ἐργασίας, ἐπιβάλλεται, ἵνα τεθῆ φραγμὸς εἰς τὸ κοινωνικὸν κακόν, ὅπερ δύναται νὰ προκύψῃ ἐξ αὐτοῦ. Ἐὰν δὲν τεθῆ φραγμὸς εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ἀθεμίτων μεθόδων, ὁ ἔντιμος ἀνταγωνιστὴς θὰ ἐξαναγκασθῆ, ἵνα μὴ ἠττηθῆ εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ὑπάρξεως, νὰ μεταχειρισθῆ καὶ αὐτὸς τὰς αὐτὰς ἀνηθίκους μεθόδους, καὶ τότε πλέον ἐξαφανίζεται πᾶσα ἠθικὴ ἐκ τῶν συναλλαγῶν, καὶ ὁ ἀνταγωνισμὸς δὲν εἶνε ἄλλο τι ἢ τὸ δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου καὶ ἐπιτηδειοτέρου.

Καὶ ἀπὸ ἀπόψεως δικαίου ἐπιβάλλεται ἡ λήψις μέτρων κατὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ. Διὰ τῆς μακρᾶς καὶ ἐπιπόνου ἐργασίας ἀποκτᾷ ἕκαστος ἓνα κύκλον καταναλωτῶν, ἐπιτυγχάνει ὅπως ὠρισμένος ἀριθμὸς καταναλωτῶν ἀποβλέπῃ πρὸς αὐτὸν διὰ τὴν ἱκανοποίησιν ὠρισμένων ἀναγκῶν, δημιουργεῖ μίαν πελατείαν. Ἡ πελατεία αὕτη ἀποτελεῖ μίαν περιουσιακὴν ἀξίαν. Εἶνε ἀληθὲς

(1) Οὐχὶ ὀρθῶς οἱ Γάλλοι συγγραφεῖς περιλαμβάνουν ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ καὶ τὴν ἔρευναν τῆς παραβιάσεως ὠρισμένης συμφωνίας, δι' ἧς ἀνελήθη ἢ μὴ ἐνέργειαι ἀνταγωνισμοῦ ἐφ' ὠρισμένον χρόνον ἢ εἰς ὠρισμένον τόπον.

(2) Δὲν ἀνήκει εἰς τὸν ἀθέμιτον ἀνταγωνισμόν ὅλη ἡ σχετικὴ νομοθεσία περὶ νοθείας ἐμπορευμάτων.

ἔτι ἡ πελατεία δὲν ἀποτελεῖ δικαίωμα, διότι ἡ καθιέρωσις τῆς πελατείας ὡς δικαιώματος θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν κατάργησιν τοῦ συστήματος τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ οὐδὲν ἄλλο γίνεται ἢ ἢ παρὰ τοῦ ἐνὸς ἀνταγωνιστοῦ προσέλκυσις τῆς πελατείας τοῦ ἄλλου ἀνταγωνιστοῦ· συνεπῶς, ἐάν τις ἤθελε παραδεχθῆ τὴν πελατείαν ὡς δικαίωμα, θὰ ἔδει νὰ παραδεχθῆ συνάμα ἔτι πᾶσα ἀνταγωνιστικὴ ἐνέργεια, θεμιτὴ ἢ ἀθέμιτος, ἀποτελεῖ προσβολὴν δικαιώματος. Ἄλλ' ἐάν ἡ πελατεία δὲν εἶνε δικαίωμα καὶ συνεπῶς δὲν δυνάμεθα ἀθεμίτους ἀνταγωνιστικὰς ἐνεργείας, ὡς τὴν ψευδῆ διαφήμισιν, νὰ θεωρήσωμεν ὡς πράξεις αἱ ὁποῖαι προσβάλλουν ὠρισμένον δικαίωμα, ἐν τούτοις καὶ εἰς τὰς τοιαύτας ἀθεμίτους μεθόδους δυνάμεθα νὰ θέσωμεν φραγμόν. Ἐκαστος ἐν τῷ συστήματι τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ ἔχει τὸ δικαίωμα ὅπως ἐπιζητήσῃ νὰ προσελκύσῃ πρὸς ἑαυτὸν τοὺς καταναλωτὰς τοῦ προϊόντος ὅπερ παράγει, ἀλλὰ τὰ δικαιώματα δὲν εἶνε σχεδὸν ποτὲ ἀπόλυτα, τὰ περισσώτερα τούτων περιορίζονται ἐν τῇ ἐκτάσει των καὶ ὑπόκεινται ἐν τῇ ἀσκήσει των εἰς ὠρισμένους ὅρους. Ὅταν τις ὑπερβῆ αὐτοὺς τοὺς περιορισμοὺς ἐνεργεῖ πλέον ἄνευ δικαιώματος, ὑπάρχει κατάχρησις δικαιώματος. Καταχρᾶται τὸ δικαίωμα, ὅπερ ἔχει ἐκ τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ, ὅταν ἐπιζητῆ τις, διὰ ψευδοῦς διαφημίσεως π. χ., τὴν δημιουργίαν πελατείας.

Ὁ παραγωγὸς δημιουργεῖ ἐν συνεχείᾳ ὠρισμένην φήμην περὶ τὸ κατάστημά του, ἢ ὅποια ἔχει ὡς συνέπειαν νὰ προσδίδῃ ἀξίαν εἰς τὰ διακριτικὰ γνωρίσματα εἴτε αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, εἴτε τοῦ καταστήματος, εἴτε τῶν προϊόντων του, καὶ ἄλλα μὲν τῶν διακριτικῶν τούτων γνωρισμάτων ἀποτελοῦν μέρος τοῦ δικαίου τῆς προσωπικότητος, ὡς τὸ ὄνομα (1), ἢ ἐπωνυμία, ἀλλὰ δὲ ἄλλα ἀγαθὰ καὶ συνεπῶς ἢ προσβολὴ αὐτῶν διὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ ἀποτελεῖ προσβολὴν δικαιώματος, καὶ ἀναγκαῖον ὅπως προστατευθῆ τις κατὰ τῆς προσβολῆς ταύτης.

Τέλος ἡ λήψις μέτρων κατὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ ἐπι-

(1) Regelsberger Γενικὴ Διδασκαλίαι τοῦ Δικαίου τῶν Πανθεκτικῶν (μεταφρ. Γ. Μυριδάκη καὶ Χ. Πράτσιου). σελ. 340.

βάλλεται: πρὸς προστασίαν τῶν οικονομικῶν συμφερόντων τῶν ανταγωνιζομένων ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἠθικῆς.

Δὲν δύναται: ν' ἀντιταχθῆ, κατὰ τῆς τοιαύτης προσπάθειας, ὅτι διὰ τῆς λήψεως μέτρων ἐναντίον τοῦ ἀνταγωνισμοῦ θίγεται: τὸ ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνταγωνισμοῦ δικαίωμα. Πᾶσα ἐλευθερία ἔχει ὅρια. Ἐνάντιον τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐπαγγελματικῆς, εἶνε ἐπιτετραμμένος πᾶς ἀνταγωνισμός, ἔστω καὶ ἂν οὖτος εἶνε ἐπιβλαβὴς διὰ τὸν ἀνταγωνιστὴν, ἀλλὰ δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένος, εἰς ἀνταγωνισμός, ὁ ὁποῖος πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ του χρησιμοποιοεῖ μέσα μὴ ἠθικά (1).

§ 7. Ὁ ἀνταγωνισμός εἶνε συνέπεια τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἐλευθερία ἐργασίας δὲν ὑπάρχει καὶ ἀνταγωνισμός. Τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἐμφανισθέντος διὰ τῆς καθιερωσεως τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας, ἦτις καθιερώθη διὰ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ πρὸ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, συνεπῶς ἡ ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς προστασίας κατὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἐντεῦθεν (2).

Ἐκεῖ ἐνθα τὸ πρῶτον καθιερώθη ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, ἐκεῖ τὸ πρῶτον ἀνεπτύχθη ἡ προστασία κατὰ τῶν ἀθεμίτων μεθόδων τοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Ἡ καταπολέμησις αὐτῶν δὲν ἐπεδιώχθη δι' ἰδιαιτέρας νομοθετικῆς ρυθμίσεως. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 1382 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος, κατὰ τὸ ὁποῖον πᾶσα οἰαδήποτε πρᾶξις προσώπου τινὸς προσξενούσα εἰς ἄλλον ζημίαν ὑποχρεοῖ ἐκεῖνον, πταίσματι τοῦ ὁποῖου ἐγένετο, εἰς ἀνόρθωσιν τῆς ζημίας, τὰ γαλλικὰ δικαστήρια, εὐρύτατα ἐρμηνεύοντα τὴν διάταξιν ταύτην, παρέσχον προστασίαν καθ' ὅλων τῶν μεθόδων τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ καὶ ἐδημιούργησαν, τῇ βοήθειᾳ καὶ τῆς γαλλικῆς ἐπιστήμης, δλόκληρον σύστημα προστασίας ἐναντίον τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ. Τὴν γαλλικὴν νομολογίαν ἠκολού-

(1) O. L. G. M. u. W. 27/28 191.

(2) Pinner-Elster σελ. 19 ὑποστηρίζουσι ὅτι καὶ πρὸ τῆς καθιερώσεως τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας ὑπῆρχεν ἀθεμίτος ἀνταγωνισμός.

θησαν ἡ ἰταλικὴ καὶ ἡ βελγικὴ νομολογία. Ἀλλ' ἐὰν τὰ γαλλικὰ δικαστήρια καὶ ταῦτα μιμούμενα τὰ ἰταλικά καὶ βελγικά παρέσχον προστασίαν κατὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ ἐπὶ τῇ βίσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ κώδικος, τοῦτο δὲν ἐγένετο εἰς ὅλα τὰ κράτη· ἀλλὰ τοῦ δικαστήρια ἠρνήθησαν τὴν παροχὴν προστασίας κατὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ ἐπὶ τῇ βίσει διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ὁμοίων πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 1382 τοῦ γαλλικοῦ ἀστικοῦ κώδικος, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἠναγκάσθη νὰ παρέμβῃ καὶ νὰ δημιουργήσῃ εἰδικὸν νομοθέτημα. Οὕτω ἐν Γερμανίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1896 ἐδημοσιεύθη νόμος ἐναντίον τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, διὰ τοῦ ὁποῦ δὲν ἐπεδιώχθη ἄλλο τι ἢ ἡ ἀπαγόρευσις τῶν μεθόδων ἐκείνων τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τὰς ὁποίας εἶχεν ἤδη χαρακτηρίσῃ ὡς ἀθεμίτους ἡ γαλλικὴ νομολογία (1).

Τὸ γερμανικὸν νομοθέτημα, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ μεταγενεστέρου νόμου τοῦ 1909, ἀπετέλεσε τὸ πρότυπον ἐπὶ τῇ βίσει τοῦ ὁποῦ συνετάχθησαν πάντα τὰ νομοθετήματα τῶν κρατῶν ἅτινα ἠκολούθησαν τὴν Γερμανίαν εἰς τὴν χαραχθεῖσαν ὁδὸν τῆς δι' ἰδιαιτέρου νόμου ἐπιδιώξεως τῆς καταπολεμήσεως τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ (2).

§ 8. Ὅποίαν σημασίαν ἔχει διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐμπορίας καὶ βιομηχανίας ἡ λήψις μέτρων κατὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι αἱ συνθήκαι αἱ συνάφθεισαι μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον ὑπεχρέωσαν τοὺς ἠττημένους εἰς τὴν λήψιν νομοθετικῆς μερίμνης κατὰ τῶν μεθόδων τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ (3).

(1) Ἀνάγκη ἰδιαιτέρου νομοθετήματος ἐνεφανίσθη καὶ εἰς τὴν Ἑλβετίαν, ὅπου τὸ ἀρθρον 48 τοῦ κώδικος περὶ ἐνοχῶν εἰδικῶς προβλέπει περὶ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ. Ὁρα David, Ein schweizerischer Entwurf zu einem Bundesgesetz gegen den unlauteren Wettbewerb. M. u. W. 27)28 596.

(2) Δανιμαρκία (1918), Πολωνία (1921), Νορβηγία (1922), Αὐστρία (1923), Οὐγγαρία (1923), Τσεχοσλοβακία (1928), τὸ ἐλβετικὸν σχέδιον.

(3) Ἄρθρ. 274, 275 συνθήκης Βερσαλλιωῶν, ἀρθρ. 226, 227 συνθήκης Ἀΐου Γερμανοῦ, ἀρθρ. 210 συνθήκης Τριανόν.

Τὸ ζήτημα τῆς προστασίας κατὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ ἀπησχόλησε καὶ τὴν οἰκονομικὴν καὶ δημοσιονομικὴν ἐπιτροπὴν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν. Αὕτη ἀπέστειλε κατ' Ἰανουάριον 1921 διάφορα ἐρωτήματα ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀθέμιτον ἀνταγωνισμόν πρὸς τὰς κυβερνήσεις τῶν κρατῶν τῶν μελῶν τῆς Κοινωνίας, ἐπὶ τῇ βίσει τῶν ἀπαντήσεων τῶν ὁποίων συνέταξεν ἔκθεσιν, ἣν καὶ ὑπέβαλεν εἰς τὸ συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, ὅπερ ὅμως κατὰ τὴν σύνοδον αὐτοῦ κατὰ Μάιον 1922 δὲν ἀπεδέχθη τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἀπεφάσισεν ὅπως ἀποσταλῆ πρὸς πάντα τὰ κράτη, μέλη καὶ μὴ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, ἀνακοίνωσις συνοδευομένη ὑπὸ σχεδίου διεθνοῦς συμβάσεως, ἵνα δοθῆ ἀφορμὴ εἰς τὴν διατύπωσιν παρατηρήσεων.

Ἡ καταπολέμησις τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ ἐν Ἑλλάδι.

§ 9. Τῶν διατάξεων τοῦ ἀστικῆς δικαίου καὶ τοῦ ποινικοῦ νόμου ¹⁾ μὴ παρεχουσῶν οὐδεμίαν προστασίαν ἐναντίον τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, ὡς πρῶτην νομοθετικὴν μέριμναν, πρὸς προστασίαν τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, δὲν νὰ θεωρήσωμεν τὸν νόμον ΒΜΕ' τῆς 23/29 Ἰουλίου 1892 περὶ ἐλέγχου τοῦ ἐμπορίου τῆς σταφίδος, διὰ τοῦ ὁποίου ἀπηγορεύθη ἡ ἐπισήμανσις τῶν δοχείων τῆς σταφίδος μὲ ψευδῆ δήλωσιν τοῦ τύπου τῆς παραγωγῆς τῆς περιεχομένης ἐν αὐτοῖς σταφίδος ⁽²⁾. Τὸν νόμον τοῦ οὗ ἠκολούθησεν ὁ νόμος ΒΡΝΣ' τῆς 10 Φεβρουαρίου 1893 περὶ προστασίας τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν σημάτων, καὶ τοῦτον ὁ νόμος ΓΧΜΕ' τῆς 2 Μαρτίου 1910 περὶ ἐλέγχου τοῦ ἐμπορίου τῶν ἐλαιῶν. Ἡ ἀνάπτυξις ὅμως τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1910 ἀρξασμένη ζωηρὰ βιομηχανικὴ κίνησις κατέστησαν

(1) Αἱ διατάξεις τοῦ Ἀκουιλίου νόμου, τὸ ἄρθρ. 407 Π.Ν. περὶ ψευδῶν διαφημίσεων, τὸ ἄρθρ. 677 περὶ σήματος (marque) ἢ ἄλλων προμοίων βεβιωτικῶν σημάτων, τὸ ἄρθρ. 446 περὶ προδοσίας ἀπορρήτου, τὸ ἄρθρ. 396 καὶ ἐπ. περὶ ἀπάτης, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὅτι πρέχουσι τοιαύτην προστασίαν, οὐδὲ τὰ δικαστήρια παρέσχον προστασίαν κατὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ ἐπὶ τῇ βίσει τῶν διατάξεων τούτων, ἐφ' ὅσον δὲ οὐδεμίαν προστασίαν παρέχεται παρὰ τῶν δικαστηρίων ἐπὶ τῇ βίσει τῶν ρηθεισῶν διατάξεων δὲν δύνανται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ πρὸ τῶν ἐιδικῶν νόμων.

(2) Ὁ νόμος οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τῶν νόμων ΒΥ', ΒΩΠΣ' καὶ 2947.

ἀναγκαίαν τὴν δι' εἰδικοῦ νομοθετήματος μέριμναν τῆς καταπολεμήσεως ὄλων τῶν μορφῶν τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ. Τοιαύτη νομοθετικὴ μέριμνα ἐλήφθη διὰ τοῦ νόμου 146 τῆς 27 Ἰανουαρίου 1914. Τὸ νομοσχέδιον κατετέθη εἰς τὴν βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ἀνδρέου Μιχαλακοπούλου, ὑπουργοῦ τότε τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τὴν 8 Ἀπριλίου 1913, ἐγένετο δεκτὸν κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς 10 Νοεμβρίου 1913, καὶ ἡ μὲν πρώτη συζήτησις ἔγινε τὴν 23 Νοεμβρίου 1913, ἡ δὲ δευτέρα καὶ ἡ ἐν συνόλῳ ψήφισις τὴν 10 Δεκεμβρίου 1913 (1).

Τὸ νομοθέτημα τοῦτο ἐπεξεργάσθη, πλὴν τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ὁ δικηγορικὸς σύλλογος Ἀθηνῶν (2), ἔτυχε δὲ τῆς ἐγκρίσεως ὄλων τῶν ἐπιμελητηρίων καὶ ἐμπορικῶν συλλόγων τοῦ κράτους (3). Ὁ νόμος 146 ἔτυχε τροποποιήσεών τινων διὰ νομοθετικῶν διαταγμάτων, ὡς θέλομεν ἴδῃ περαιτέρω. Καίτοι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 146 ὀρθῶς ἐρμηνευόμεναι ἠδύναντο νὰ παράσχουν προστασίαν κατὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις, ἐν τούτοις ἐθεωρήθη σκοπιμὸς ἡ λήψις ἰδιαιτέρας νομοθετικῆς μερίμνης περὶ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, καὶ οὕτω ἐξεδόθη τὸ Ν.Δ. τῆς 7/24 Αὐγούστου 1926 περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων.

§ 10. Ὁ νόμος 146 συνετάχθη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ γερμανικοῦ νόμου τῆς 7 Ἰουνίου 1909, ὁ ὁποῖος ἐτροποποίησε τὸν προγενέστερον γερμανικὸν νόμον περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ τοῦ 1896. Ὁ Ν.Α.Α. (4) περιέλαβεν ὅλας τὰς διατάξεις τοῦ γερμανικοῦ νόμου, πλὴν τῆς ἀποπέρας διαφθορᾶς τῶν ὑπαλλήλων διὰ παροχῆς δώρων.

(1) Ὅρα Πρακτικὰ Βουλῆς 1912-1913 σελ. 262, 1913-1914 σελ. 123, 211 καὶ 339.

(2) Ὅρα ἐκθέσεις κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν Π. Σπυράκη, Π. Ἀρχακτινοῦ, Ι. Ἰατρίδη, Π. Μερλοπούλου, Α. Μπασιά, Α. Νάκου καὶ Ν. Γαρδικιώτη, καὶ ἐπιτροπῆς δικηγορικοῦ συλλόγου ἀποτελουμένης ἐκ τῶν Α. Κουρούκλη, Κ. Ροθολοπούλου καὶ Γ. Μαντρογιαννοπούλου ἐν «Ἐπισήμῳ βελτίῳ βιομηχανικῆς ἰδιοκτησίας», ἔτος 2 σελ. 33 καὶ ἐπ.

(3) Ὅρα ἀγόρευσιν Μιχαλακοπούλου, ἐνθ' ἀνωτέρω.

(4) Οὕτω θέλει σημειοῦσθαι τοῦ λοιποῦ ὁ νόμος 146.

§ 11. Ὁ ἀθέμιτος ἀνταγωνισμός, διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου, προσέλαβεν ὠρισμένας μορφάς καὶ διὰ τοῦ γερμανικοῦ νόμου τοῦ 1896 ἐπεδιώχθη ἢ καταπολέμησις τῶν ὠρισμένων αὐτῶν μορφῶν τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, ἀλλ' ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου τούτου ἀπέδειξεν ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν ἠδυνήθη νὰ προβλέψῃ ὅλας τὰς ἀθεμίτους ἐνεργείας. Ἐθεωρήθη ὅθεν ὅτι ὁ νομοθέτης ὀφείλει, ἐὰν ἐπιθυμῇ πράγματι τὴν παροχὴν βοήθειας ἐναντίον τῶν ἀθεμίτων ἀνταγωνιστικῶν ἐνεργειῶν, νὰ καθιερώσῃ παρὰ τὰς εἰδικὰς διατάξεις καὶ γενικὴν διάταξιν, ἢ ὁποῖα νὰ περιλάβῃ ὅλας τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ αἱ ὁποῖαι δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τινὰ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένων εἰδικῶν περιπτώσεων, καὶ οὕτω ὁ γερμανικὸς νόμος τοῦ 1909, καὶ συνεπῶς καὶ ὁ ἡμέτερος, περιέχει γενικὴν διάταξιν καὶ παρὰ τὴν γενικὴν διάταξιν εἰδικὰς διατάξεις (1). Αἱ εἰδικαὶ διατάξεις δύνανται νὰ ἀναχθοῦν εἰς ἐκείνας αἱ ὁποῖαι σκοποῦσι τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀθεμίτων πράξεων τῶν στρεφομένων καθ' ὅλων τῶν ἀνταγωνιστῶν, καὶ εἰς ἐκείνας αἱ ὁποῖαι σκοποῦσι τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀθεμίτων πράξεων τῶν στρεφομένων καθ' ὠρισμένου ἀνταγωνιστοῦ. Εἰς τὰς πρώτας ἀνήκουν ἡ ψευδὴς διαφήμισις, αἱ διατάξεις περὶ διαλύσεως καὶ αἱ διατάξεις περὶ ψευδοῦς δηλώσεως ποσότητος, εἰς δὲ τὰς δευτέρας ἀνήκουν ἡ χρησιμοποίησις τῶν διακριτικῶν γνωρισμάτων τοῦ καταστήματος ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπὶ σκοπῶν νὰ προκληθῇ σύγχυσις παρὰ τῷ καταναλωτῇ, ἢ δυσφήμισις καὶ ἡ ἀνακοίνωσις ἀπορρήτου.

§ 12. Ἀκολουθοῦντες τὴν ὑπὸ τοῦ N.A.A. κατάταξιν τῆς ὕλης θέλομεν ἐρμηνεύσῃ πρῶτον τὴν γενικὴν διάταξιν, εἶτα τὰς διατάξεις τὰς στρεφομένας καθ' ὅλων τῶν ἀνταγωνιστῶν καὶ εἶτα τὰς διατάξεις τὰς στρεφομένας καθ' ὠρισμένου ἀνταγωνιστοῦ, περιλαμβάνοντες ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῶν διατάξεων τοῦ N.A.A. καὶ τὴν ἐρμηνείαν τῶν ἄλλων νόμων τῶν σχετικῶν πρὸς τὸν ἀθέμιτον ἀνταγωνισμόν, ἐφ' ὅσον αἱ εἰδικῶς προβλεπόμεναι παρ'

(1) Ὅρα καὶ ἐκθεσιν ἐπιτροπῆς αὐστριακοῦ νόμου.

αὐτῶν ἀθέμιτοι ἀνταγωνιστικαὶ ἐνέργειαι προβλέπονται καὶ ἐν τῷ Ν.Α.Α.

Γενικὴ διάταξις

§ 13. Διὰ τῆς γενικῆς διατάξεως ὁ νομοθέτης ἐπιδιώκει ἔπως οὐδεμία ἀθέμιτος ἀνταγωνιστικὴ πράξις, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδυνήθη νὰ προβλέψῃ καὶ περιλάβῃ εἰς τὰς καθ' ἕκαστα περιπτώσεις, ἐκφύγη τῶν συνεπειῶν τοῦ νόμου, συνεπῶς ὁ δικαστὴς εὐρισκόμενος πρὸ μιᾶς ἀνταγωνιστικῆς πράξεως ὀφείλει νὰ ἐρευνήσῃ κατ' ἀρχὰς ἐὰν αὕτη προβλέπεται καὶ τιμωρεῖται ὑπὸ τινος τῶν καθ' ἕκαστα διατάξεων, μετὰ ταῦτα δὲ θὰ ἀναζητήσῃ ἐὰν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Ν.Α.Α. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ὑποτεθῇ ὅτι, ἐὰν πράξις τις δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς εἰδικὴν διάταξιν τοῦ νόμου, μόνον ἡ εἰδικὴ διάταξις ἔχει ἐφαρμογὴν, ἀποκλειομένης τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 1. Ὁ νομοθέτης δὲν ἠθέλησε ποσῶς ν' ἀποκλείσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθροῦ 1 ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει παραδίαισις μιᾶς τῶν εἰδικῶν διατάξεων (1).

§ 14. Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 1 ἀπαγορεύει πᾶσαν πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνταγωνισμοῦ γενομένην κατὰ τὰς ἐμπορικὰς, βιομηχανικὰς, ἐργολαβικὰς (2) ἢ γεωργικὰς συναλλαγὰς πράξιν ἢ ὁποία ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη.

Ὡς πράξιν δέον νὰ θεωρήσωμεν πᾶσαν ἐνέργειαν, ἀδιάφορον ἐὰν ἐγένετο δημοσίᾳ, ὡς ἀξιοῖ τὸ ἀρθρον 3 τοῦ νόμου, ἢ μὴ, ὡς καὶ πᾶσαν παράλειψιν. Ὡσαύτως καὶ τὰς συμβολικὰς ἐνεργείας δέον νὰ θεωρήσωμεν ὑπαγομένας εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 1 (3).

§ 15. Ἡ πράξις δέον νὰ γίνῃ κατὰ τὰς ἐμπορικὰς, βιομη-

(1) Rosenthal 103, R. G. 79, 321. Ὁρα ἀντιθέτως Pisko 432, Becher 106, Α. Γιζόπουλον ἐν «Δικαιοσύνη» τ. 3 σελ. 321, δεχομένους ὅτι, ἐὰν πράξις τις προβλέπεται ὑπὸ εἰδικῆς διατάξεως, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἢ γενικὴν διάταξιν.

(2) Ἡ λέξις «ἐργολαβικὰς» προστέθη διὰ τοῦ Ν. Δ. τῆς 15 Ἰουλίου 1926.

(3) Rosenthal 104.

χανικά, έργολαδικά ή γεωργικά συναλλαγάς. Ο ήμέτερος νομοθέτης ήθέλησε να περιορίση τόν κύκλον τής έφαρμογής τής διατάξεως του άρθρου 1, και διά τουτο, αντί του έν τῷ γερμανικῷ νόμῳ «geschäftlichen Verkehr», ὤρισεν ὅτι ἀπαγορεύεται πᾶσα πράξις γενομένη κατὰ τὰς έμπορικάς, βιομηχανικάς, έργολαδικάς ή γεωργικάς συναλλαγάς. Δέν φρονῶ ὅτι ὀρθῶς έπραξεν ὁ νομοθέτης. Η προστάσια του καλλιτέχνου, του συγγραφέως, του έπιστήμονος κατὰ τῶν πράξεων εκείνων αἱ ὅποια: ἀντιβαίνουν εἰς τὰ χρηστά ήθη εἶνε τόσοσ ἀναγκαῖα, ὅσον εἶνε του έμπορου, του βιομηχάνου, του γεωργοῦ, και εἰς τοὺς κύκλους αὐτῶν έμφανίζονται ἀνταγωνιστικαὶ πράξεις εἰς οἷαν κλίμακα έμφανίζονται: εἰς τὸ έμπόριον, τήν βιομηχανίαν κλπ. Δέν δύναται να θεωρηθῆ ή έφαρμογή τής διατάξεως του άρθρου 1 ὡς μή συνάδουσα εἰς τοὺς κύκλους τούτους. Η πείρα διδάσκει ὅτι πολλάκις εἶνε ἀναγκαῖος ὁ Ν.Α.Α. εἰς τοὺς κύκλους τούτους.

Οἰαδήποτε ενέργεια γενομένη κατὰ τὰς έμπορικάς, βιομηχανικάς, έργολαδικάς ή γεωργικάς συναλλαγάς, εἴτε αὕτη εγένετο ἐπὶ σκοπῷ κέρδους εἴτε μή, έμπίπτει εἰς τήν διάταξιν του άρθρου 1.

§ 16. Ἴνα τύχη έφαρμογής ή διατάξις του άρθρου 1 ἀνάγκη έπως ή πράξις εγένετο πρὸς τόν σκοπὸν ἀνταγωνισμοῦ (1). Διὰ τής καθιερώσεως, ὡς ἀπαραιτήτου στοιχείου τής έφαρμογής του άρθρου 1, ὅπως ή πράξις εγένετο ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ, περιορίζεται ή διάταξις του άρθρου τούτου διότι δέν δύναται να τύχη έφαρμογής ἐπὶ πράξεων αἱ ὅποια: εγένοντο έν ταῖς έμπορικαῖς, βιομηχανικαῖς ή γεωργικαῖς συναλλαγαῖς ἐκ πνεύματος ἐκδικήσεως ή πείσματος (2), ἐπὶ πράξεων γενομένων ἀποκλειστικῶς πρὸς ἐξυπηρέτησιν έπιστημονικοῦ ή καλλιτεχνικοῦ σκοποῦ, ἐπὶ ἀνακοινώσεων πρὸς τόν τύπον γενομένων πρὸς διαφώτισιν του κοινου (3).

Δέν εἶνε ἀναγκαῖον ὅπως ὁ μόνος σκοπὸς τής πράξεως εἶνε ὁ

(1) Πετιμεζάς 221, Α. Π. 146 (1924) ἐν «Δικαιοσύνη» τόμ. 3 σελ. 121.

(2) Kahn-Weiss 48, Finger 29, Wassermann 30.

(3) Finger 29, Kahn-Weiss 49, R.G. M. u. W. 33, 70. Ἄλλως εἶναι εἰς μίαν ἀνταγωνιστικὴν πράξιν διέσσει ή χρ.ἀ. έπιστημονικῆς ἀνακοινώσεως (R. G. M. u. W. 9, 339).

άνταγωνισμός· ή επίδιωξις διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως πλειόνων σκοπῶν, ἐν οἷς καὶ τοῦ άνταγωνισμοῦ, δὲν ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 1 (1).

Ἴνα πράξις τις θεωρηθῆ ὅτι προσκρούει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1, δὲν ἀρκεῖ ἀντικειμενικῶς νὰ εἶνε ἐπιτηδεῖα πρὸς άνταγωνισμόν, ἀλλὰ δέον νὰ ἐγένετο ἐκ προθέσεως πρὸς άνταγωνισμόν (2)· ἐάν πράξις τις ἐξυπηρετῆ τὸν άνταγωνισμόν χωρὶς ὁμως διὰ ταύτης νὰ ἐπιδιώκεται· καὶ ὁ άνταγωνισμός, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ προσκρούουσα εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1. Αἱ διαλαλήσεις ἐν τῇ ἀγορᾷ, αἱ ἀνακοινώσεις αἱ ὁποῖαι γίνονται πρὸς ἀστεῖσμόν εἰς φιλικὰς συζητήσεις, δὲν προσκρούουν εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1.

Ἴνα θεωρηθῆ ὅτι ὑπάρχει πρόθεσις άνταγωνισμοῦ δὲν εἶνε ἀναγκαῖον νὰ ἐπιδιώκῃ τις τὴν αὔξησιν τῆς ἰδίας πελατείας· τοῦτο εἶνε τὸ σύνηθες, ἀλλὰ δὲν ἀποκλείεται νὰ ἐνεργῆ τις πράξις πρὸς ὄφελος ἄλλου προσώπου καὶ πρὸς βλάβην τοῦ άνταγωνιστοῦ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἐνεργεῖ (3). Δὲν εἶνε ἀναγκαῖον ἢ πρὸς τὸν σκοπὸν άνταγωνισμοῦ γενομένη πράξις ν' ἀποβλέπῃ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν ὠρισμένου άνταγωνιστοῦ, δύναται νὰ ἐπιδιώκεται δι' αὐτῆς ἢ ὠφέλεια πλειόνων, ὀλοκλήρου ὁμάδος (4). Σκοπὸς άνταγωνισμοῦ δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ μεταξύ δύο ἐνδιαφερομένων ὁμάδων, π.χ. τῶν βιομηχάνων ἰαματικῶν ὑδάτων καὶ τῶν κυρίων ἰαματικῶν πηγῶν. Δὲν σκοπεῖται άνταγωνισμός, ὅταν εἰς σύνδεσμος ζητῆ νὰ προαγάγῃ τὰ συμφέροντα τῶν εἰς αὐτὸν ἀνηκόντων ἐπαγγελματιῶν, δὲν ἀποκλείεται ὁμως εἰς τινὰς περιπτώσεις νὰ ἐνεργῆ καὶ άνταγωνιστικῶς. Ὁ τύπος ἐνεργεῖ ἐπὶ σκοπῶ άνταγωνισμοῦ (5), ἔταν ἐνεργῆ ὑπὲρ ὠρισμένου άνταγωνιστοῦ, οὐχὶ ὁμως ἔταν ἐνεργῆ ὑπὲρ ὀλοκλήρου τάξεως ἐπαγγελματιῶν. Καὶ ἢ ἀνακοινώσεις κρίσεων δύναται νὰ γίνεταί ἐπὶ σκοπῶ άνταγωνισμοῦ, ἰδίως ἔταν τὸ κοινὸν εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις.

(1) Finger 39, Pinner-Eyck 8.

(2) Rosenthal 104, Kahn-Weiss 50, Finger 29.

(3) Kahn-Weiss 49, Finger 30.

(4) Rosenthal 105, Kahn-Weiss 49, Finger 29, R. G. 50. 108.

(5) Pinner-Eyck 8, Rosenthal 104.

πρὸς μὲν ἄλλοις ἰδίας κρίσεως, ἐπιθυμῆ νὰ ἔχη καὶ τὴν κρίσιν ἄλλου τινός (¹).

Ὁ νόμος πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 1 ἀπαιτεῖ ὡς στοιχεῖον ὅπως ἡ πρᾶξις ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ· δέον ὅθεν νὰ διαταχθῆ ἀπόδειξις περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ στοιχείου τούτου εἰς βᾶρος τοῦ ἐνάγοντος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅτι προϋποτίθεται ἡ ὑπαρξις τοῦ στοιχείου τούτου. Ἡ ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεως τοῦ στοιχείου τούτου εἶνε εὐχερεστέρα ἔταν ὁ ἐναγόμενος εἶνε ἀνταγωνιστὴς τοῦ ἐνάγοντος, δυσχερεστέρα δὲ καθίσταται ἔταν ὁ ἐναγόμενος δὲν εἶνε ἀνταγωνιστὴς. Ἐὰν ἐκτὸς τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἐναγόμενος εἶνε ἀνταγωνιστὴς συνυπάρχουν καὶ ἄλλα γεγονότα καταδεικνύοντα τὸν σκοπὸν τοῦ ἐναγομένου, εὐχερεστέρα ἔτι καθίσταται ἡ ἀπόδειξις, τοῦ δικαστοῦ δυναμένου ἐξ ὅλων τῶν ἀποδεικνυομένων γεγονότων νὰ συναγάγῃ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, ἐναπόκειται δὲ εἰς τὸν ἐναγόμενον, ἀνταποδεικνύοντα, ν' ἀποδείξῃ τὴν μὴ ὑπαρξιν σκοποῦ ἀνταγωνισμοῦ ἐν τῇ πράξει, παρὰ τὴν συρροὴν πλειόνων γεγονότων τὰ ὅποια πείθουν περὶ τούτου (²).

§ 17. Δὲν ἀρκεῖ ἡ πρᾶξις νὰ ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ ἀλλοτρίου ἀνταγωνισμοῦ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀντίκειται καὶ εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη. Ἦθη ἧθη ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη δὲν καθορίζεται ἐν τῷ νόμῳ, ἀλλ' ἀφίεται εἰς τὸν δικαστὴν ὅπως εὔρη τοῦτο ἐν ἐκάστη συγκεκριμένῃ περιπτώσει (³). Ὁ δικαστὴς, ἀναζητῶν νὰ καθορίσῃ ἐὰν πρᾶξις τις ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, ὀφείλει νὰ ἀποδέξῃ εἰς τὸ ἐὰν αὕτη προσκρούει εἰς τὸ αἴσθημα παντὸς ὀρθῶς καὶ δικαίως σκεπτομένου (⁴). Ἐκ τοῦ ἔτι ὅμως ὁ δικαστὴς ὀφείλει ν' ἀποδέξῃ εἰς τὸ αἴσθημα τοῦ ὀρθῶς καὶ δικαίως σκεπτομένου, δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῆ ὅτι ὀφείλει ν' ἀγνοήσῃ τὰς ἀντιλήψεις αἱ ὅποια κρατοῦν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς κατὰ τὸν

(1) Rosenthal 105, R. G. M. u. W. 11. 87.

(2) Kahn-Weiss 50, Finger 30, Pinner-Eyck 3.

(3) Πετμεζᾶς 222.

(4) Dem Anstandesgefühl aller billig und gerecht Denkenden, R. G. 48. 124, τὸ πρῶτον καὶ εἶτα εἰς σειράν ἀποφάσεων, Finger 31, Rosenthal 106, Becher 17, Pinner-Elster 41.

χρόνον τῆς μορφώσεως τῆς κρίσεώς του (1), οὐδὲ πρέπει ν' ἀποβλέψη εἰς τὴν σκέψιν ἐκείνου ὁ ὁποῖος ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν ξένων συμφερόντων ἐπὶ ζημίᾳ τῶν ἰδίων. Ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὰς συνηθείας τοῦ κύκλου τῶν προσώπων ἐν ᾧ ἐκδηλοῦται ἡ πράξις, ὡς καὶ τοῦ τόπου, οὕτω ὁ δικαστὴς ὀφείλει ν' ἀποβλέψη εἰς τὰς συνηθείας τῶν ἐμπόρων προκειμένου περὶ πράξεως λαβούσης χώραν εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς. Δὲν πρέπει ὁμοίως ὁ δικαστὴς νὰ ἐκτείνῃ ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἀρχὴν ταύτην, ὥστε πᾶσαν συνηθειαν, ἔστω καὶ κακίην, κρατήσασαν π.χ. ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς συναλλαγαῖς, νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν του. Ὁ δικαστὴς ἔχει ἀκριδῶς σκοπὸν κακὰς συνηθείας νὰ καταργήσῃ (2).

Ἡ πράξις δὲν εἶνε ἀναγκαῖον νὰ εἶνε κολάσιμος, νὰ παραβιάζῃ ὠρισμένας διατάξεις τοῦ νόμου, ἵνα θεωρηθῇ ὅτι ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη, διότι δὲν ὑφίσταται προσπάθεια τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ὅπως ὅλας τὰς πράξεις, αἱ ὁποῖαι ἀντίκεινται εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη, νομοθετικῶς ἀπαγορεύσῃ (3). Ἀλλὰ καὶ ἐὰν πράξις τις ἀντίκειται εἰς ὠρισμένας διατάξεις, δὲν ἔπεται ὅτι ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη· τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ἀπαγορεύσεως. Μία σκόπιμος παραδίαισις μιᾶς διατάξεως μετ' ἐπιδιώξεως βλάβης ἀλλοῦ ἀντίκειται κατὰ κανόνα εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη, ὅχι ὁμοίως καὶ μία παραδίαισις ἀστυνομικῆς διατάξεως περὶ τὴν πώλησιν τῶν ἐμπορευμάτων (4).

Ἡ κατάχρησις ἐνὸς δικαιώματος, π.χ. τῆς ἰδιοκτησίας, δύν-

(1) Ἐνστασις ὅτι ὑπὸ τῆς νομολογίας καθιερώθη ἡ πράξις ὡς μὴ ἀντικειμένη εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ ὅταν ἡ ἀντίληψις τῶν συναλλασσομένων μετεδλήθη. Rosenthal 110.

(2) Rosenthal 110, Pinner-Elster 66, R. G. 48/125, 53/171, 56/271, 69/94, Πετιμεζᾶς 222. Τὰ γὰρ κακῶς ἐννοούμενα οὐδὲ μακρὰ συνήθεια βεβαιοῦσθαι βουλόμεθα (Βασ. 6. 19. 1, Νεαρά 134 Κεφ. 1). Συνήθεια ἢ ἡ παράδεισις περισσοτέρην τιμὴν περιποιεῖ ἢ ἡ ἐκτέλεισις (Shakspeare Ἄμλέτος Act. I sc. 4). Ὅρα καὶ Geny Méthode d'interprétation et sources en droit privé positif I σελ. 371.

(3) L. 1. 44. D. 50. 17.

(4) Finger 3., Rosenthal 111, Weinmann-Walden 12.

ναται ν' αντίκειται εις τὰ χρηστὰ ἦθη (1). Ἡ παραβίασις τῶν συμπεφωνημένων ἔν τινι συμβάσει δὲν αντίκειται εις τὰ χρηστὰ ἦθη, ἀλλ' ἔάν ἡ παραβίασις ἐγένετο ἐξ ἀνταγωνισμοῦ ἀναμφισβητήτως αντίκειται εις τὰ χρηστὰ ἦθη (2).

Ἀνωτέρω ἐλέχθη ὅτι ὄχι μόνον διὰ πράξεως, ἀλλὰ καὶ διὰ παραλείψεως δύναται νὰ ὑπάρξῃ παραβίασις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Α.Α. Ἡ παράλειψις αντίκειται· εις τὰ χρηστὰ ἦθη, ὅταν ταῦτα ἀξιούν μιαν ἐκδήλωσιν (πρᾶξι). Π.χ. ὑπάρχει ἀντίθεσις πρὸς τὰ χρηστὰ ἦθη, ὅταν τις δὲν προβαίῃ εἰς τὴν διόρθωσιν μιᾶς ἐσφαλμένης ἐπωνυμίας καὶ οὕτω αὕτη ἀναγράφεται· ἐσφαλμένη εἰς τὸν κατάλογον τῶν διευθύσεων, ὅταν τις εἰς τὴν χορήγησιν πληροφοριῶν περὶ τῶν προϊόντων τοῦ ἀνταγωνιστοῦ τοῦ σκοπίμως σιωπᾷ διὰ τὰ εἰς αὐτὸν ἐπωφελῆ.

Καὶ τὰ μέτρα ἀμύνης δύνανται ν' ἀντίκεινται· εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη. Ὁ σκοπὸς τῆς ἀμύνης δὲν παρέχει τὸ δικαίωμα τῆς χρησιμοποίησεως μὴ θεμιτῶν μέσων, τῆς ἐνεργείας πράξεων αἱ ὁποῖαι τὸ αἴσθημα τοῦ ὀρθῶς καὶ δικαίως σκεπτομένου προσβάλλουν καὶ αἱ ὁποῖαι εἰς αὐτὰς τὰς βάσεις τοῦ θεμιτοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἀντίκεινται (3). Κατὰ τὴν ἔρευναν ὅμως ἔάν ἡ πρᾶξις ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ἑψιν ὅτι αὕτη ἐγένετο πρὸς ἄμυναν (4). Μέσα τὰ ὁποῖα ἄνευ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀμύνης ἐκφεύγουν τῶν ὀρίων τοῦ θεμιτοῦ ἀνταγωνισμοῦ εἶνε ἐνδεχόμενον ὡς μέσα ἀμύνης νὰ ἐπιτρέπωνται (5). Δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἀντικείμενα· εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη αἱ πραγματικαὶ διασαφήσεις περὶ τοῦ τρόπου τοῦ συναλλάττεσθαι τοῦ ἀνταγωνιστοῦ, π.χ. ἡ ἀνακοίνωσις ὅτι οὗτος ἐξαπατᾷ τὸ κοινόν, ἡ ἀνακοίνωσις περὶ τῆς καταδίκης τοῦ ἀντιπάλου εἰς τὸν κύκλον εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ἀθεμίτως ἀνταγωνισθεὶς ὑπελόγησε, ἡ ἀνακοίνωσις ὅτι ὁ ἐπιχειρηματίας ὑποχρεοῖ τοὺς προμηθευτάς του νὰ μὴ προμηθεύουν εἰς τοὺς ἀνταγωνιστάς του.

(1) R. G. M.u.W. 27/28, 191.

(2) R. G. M.u.W. 27/28, 191.

(3) R. G. M.u.W. 27/28, 256.

(4) Pinner - Elster 67.

(5) R. G. 92/113.

Ὁ δικαστής, ἀναζητῶν νὰ καθορίσῃ ἐὰν ὠρισμένη πράξις ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, ὀφείλει νὰ ἐρευνᾷ τὴν πράξιν ἐν τῷ συνόλῳ τῆς καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ συνυπάρχοντα γεγονότα (1). Ὁ δικαστής δὲν δύναται ν' ἀποβλέψῃ μόνον εἰς τὰ παρὰ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ χρησιμοποιηθέντα μέσα, καὶ ἐὰν ταῦτα εἶνε νόμιμα ν' ἀπόσχη νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1· ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὸ περιεχόμενον τῆς πράξεως, τὴν ζημίαν τὴν ἐποίαν προεκάλεσε, τὰ μέσα τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιήθησαν, διὰ ποῖαν αἰτίαν καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν ἐγένετο. Τὸ ὑπὸ τῶν Kohler καὶ Kirchberger ὑποστηριζόμενον(2) ὅτι ἔστις ἐν τῷ ἀνταγωνισμῷ μὲ θεμιτὰ μέσα καταβάλλει τὸν ἀνταγωνιστὴν του ἀσκεῖ τὸ δικαίωμα τῆς προσωπικότητος καὶ συνεπῶς δὲν παραδιᾶζει τὸν N.A.A. δὲν εἶνε ὀρθόν, διότι τὰ μέσα καὶ ὁ σκοπὸς ἀποτελοῦν ἐν σύνολον, εἶνε ἀπαραίτητα διὰ τὸν συνολικὸν χαρακτηρισμὸν τῆς πράξεως, διὰ τὴν ἔρευναν τοῦ ζητήματος ἐὰν μία πράξις ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη (3).

(1) R. G. M. u. W. 27/28, 191.

(2) Kohler 28, Kirchberger Cew. R. Shutz 1927, 82.

(3) Pinner - Elster 65, Allfeld 102, Rosenthal Zweck und Mittel im Wettbewerbskampf Leipziger Zeitschrift 1927 σελ. 718. Τὸ R. G. J. W. 1927, 113, λέγει : «Κατὰ τὴν παλαιὰν νομολογίαν τοῦ R.G. ἐξεργάται ἡ λύσις τοῦ ζητήματος ἐὰν ἡ πράξις ἐν τῇ εἰδικῇ περιπτώσει ἐπιτρέπεται ἢ ὄχι, ἐὰν δηλαδὴ εἶνε νόμιμος, ἀφ' ἑνὸς ἐν τοῦ ἐπιδιωχθέντος δι' αὐτῆς σκοποῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῶν πρὸς τοῦτο χρησιμοποιηθέντων μέσων. Ἐὰν εἰς ταῦτα ὑπάρχῃ προσβολὴ ξένων δικημάτων ἀντικειμένη εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, τότε ὑπάρχει παραβίασις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ N.A.A. καὶ τοῦ ἄρθρ. 826 A.K. Δυνάμει τῆς γενικῆς ἐπαγγελματικῆς ἐλευθερίας εἶνε ἐπιτετραμμένον εἰς ἕκαστον ἀνταγωνιστὴν ὅ,τι εἰς τὴν πρόοδον τοῦ ἐπαγγελματος ἀποβλέπει, ἔστω καὶ ἂν διὰ τὸν ἀνταγωνιστὴν εἶνε ἐνοχλητικὸν καὶ ὀλέθριον (Rosenthal σελ. 27). Ὡς μὴ πρέποντα θεὸν νὰ θεωρήσωμεν ὄχι μόνον τὰ μέσα πολεμικῆς, τὰ ὁποῖα εἰς παρανόμους ἐνεργείας συνίστανται, ἀλλ' ὡσαύτως καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα μίαν βλάβην τοῦ ἀντιπάλου μεθ' ἑαυτῶν φέρουν καὶ τὰ ὁποῖα θεβρίως κατὰ τὴν γενικὴν ἀντίληψιν τῶν ἠθῶν ὑπὸ ὠρισμένας περιστάσεις θεωροῦνται ὡς ἄδικοι καὶ μὴ νόμιμοι ὡς μέτρα ἀυθαιρεσίας καὶ μίσους (R. G. 57/418,64/158, 93/304)».

Ἴνα τύχη ἐφαρμογῆς ἢ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 δὲν ἀπαιτεῖται γνῶσις παρὰ τοῦ ἐναγομένου ὅτι ἡ πρᾶξις ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη. Ἐὰν ἡ πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνταγωνισμοῦ γενομένη πρᾶξις ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, τότε τεκμαίρεται ἐνοχὴ τοῦ πράξαντος. Ἐὰν δόλος, βαρεία ἢ ἑλαφρὰ ἀμέλεια ὑπάρχη ἐν προκειμένῳ εἶνε ἀδιάφορον· ὁ ἐναγόμενος εἶνε ὑπόχρεως, ἔστω καὶ ἂν οὗτος ἐφρόνει ὅτι ἡ πρᾶξις δὲν ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη (1).

Τὸ βᾶρος τῆς ἀποδείξεως περὶ τοῦ ὅτι μία πρᾶξις ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη βαρύνει τὸν ἐνάγοντα.

Ἐὰν μία πρᾶξις ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη ὑπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου (2).

Μὴ ὑπαρχουσῶν ἀποφάσεων τῶν ἐλληνικῶν δικαστη-

(1) Neuberg 11, Engel 6, Rosenthal 108, Baer 29. Τὸ R.G. 79/23 λέγει: «Εἰς τὴν θάμβωσιν τὴν προσερχομένην ἐξ ἑνὸς δικίου ἀγῶνος, κυρίως ἐπὶ οἰκονομικοῦ πεδίου, δὲν δύναται ἐκείνος, ὁ ὁποῖος μεταχειρίζεται τὰς δυνάμεις τοῦ κατὰ μὴ πρέποντα τρόπον πρὸς καταπολέμησιν τοῦ ἀντιπάλου, νὰ μὴ διακρίνη ὅτι ὁ σκοπὸς καὶ τὰ μέσα τοῦ δὲν εἶνε πρέποντα, ἀλλὰ νὰ εἶνε πεπεισμένος ὅτι διαφυλάττει τὸ ἴδιον συμφέρον κατ' ἐπιτρεπτόν τρόπον».

(2) Pinner-Eyck 2, Rosenthal 113, R.G. 48/114, 58/220, 50/214. Τὸ R.G. 58/220 λέγει: «Ἡ ἐξέτασις αὐτοῦ τοῦ ζητήματος (τοῦ ἀντίκεισθαι εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη) περιωρίσθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 561 Π.Δ., ὡς πρὸς τὴν ἀνάκρισιν, ὅσον ἀφορᾷ τὰ βεβηιωμένα γεγονότα εἰς τὰ ὁποῖα τὸ κατώτερον δικαστήριο εὑρε τὴν συγκεκριμένην ἐνέργειαν τῆς παρανόμου πράξεως, καὶ τὰ ὁποῖα καὶ διὰ τὸ ἀναθεωρητικὸν δικαστήριο ὡς βεβαιωμένα ἰσχύουν· τοῦναντίον τὸ ἄλλο ζήτημα, ἐὰν τὰ γεγονότα ταῦτα ἀντίκεινται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη, δὲν εἶνε ζήτημα πραγματικόν, ἀλλὰ νομικόν, καὶ συνεπῶς ὑπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἀναθεωρητικοῦ δικαστηρίου». Ὁ Rosenthal, ἐνθ' ἀνωτέρω, παραθέτων τὴν ἀπόφασιν ταύτην σημειοῖ: «Δέον νὰ ἀποδεχθῶμεν ὅτι τὸ R.G. ἐν τῇ κρίσει ὅτι μία πρᾶξις ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη ἔχει τὴν τελευταίαν λέξιν καὶ ὅτι τοῦτο ἀνταποκρίνεται συνάμα εἰς τὴν ἀνάγκην μιᾶς ἐνιαίας νομολογίας. Ὁ Salinger (in J. W. 1917. 9) δέχεται—ἐκτὸς τῶν δικονομικῶν παραδόσεων, ὡς ἐπὶ μὴ λήψεως ὑπ' ὄψιν ἀντικειμενικῶν καὶ ὑποκειμενικῶν γεγονότων—ὅτι χωρεῖ ἀνάκρισις ἐὰν ἐσφαλμένος κανὼν ἐφαρμόσθη. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τῆς νομικῆς ἀλλὰ περὶ τῆς ἠθικῆς κρίσεως τοῦ δικαστοῦ, περὶ τῆς ἐλευθέρως πεπειθῆσώς του. Καὶ τὸ R. G. ὀφείλει νὰ ἀνεύρη ἐὰν ὠρισμένα γεγονότα συνιστῶσι τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς

ρίων ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἠδύνατό τις νὰ σημειώσῃ περιπτώσεις καθ' ἃς θεωρεῖται ὅτι ὑπάρχει προσβολὴ τῶν χρηστῶν ἡθῶν, ἀρχούμεθα ν' ἀναφέρωμέν τινας ἐκ τῆς ἐν Γερμανίᾳ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, αἱ ὁποῖαι καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐμφανίζονται :

α) Ἡ ἀπεργία καὶ τὸ μπουκοτάζ, ὅταν ταῦτα εἶνε ἀποτελεσμα ἐνεργείας διὰ τῆς ὁποίας ἐπιδιώκεται ἡ ἐπικράτησις ἢ μᾶλλον ἡ ἐξαφάνισις τοῦ ἀντιπάλου, δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὅτι προσκρούουν εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 1.

β) Ἡ ἀξίωσις ὀλιγωτέρας τιμῆς δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ κατ' ἀρχὴν ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὰ χρηστὰ ἡθῆ. Ἡ ὑποτίμησις δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὰ χρηστὰ ἡθῆ, ὅταν δὲν πρόκειται νὰ διατηρηθῆ διαρκῶς, ἀλλ' ἀπλῶς μέχρι τῆς καταστροφῆς τοῦ ἀντιπάλου.

Τὸ Ν.Δ. τῆς 7)14 Αὐγούστου 1926 περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ ἐμπορικῶν πλοίων ἐθεώρησεν ἀντικειμένην εἰς τὰ χρηστὰ ἡθῆ τὴν ὑποτίμησιν τῶν ναύλων ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων εἰς ὄρια εὐτελεῆ, δυσανάλογα πρὸς τὰς ἐκ τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν εὐλόγους καὶ δίκαιας ἀποζημιώσεις, ἢ εἰς ὄρια κατώτερα τῶν συνήθως κρατούντων ἐν τῷ λιμένι τιμολογίων ναύλων ἐπὶ ἐκάστης τῶν ἀτμοπλοικῶν γραμμῶν. Ὡς ὑποτίμησιν ναύλων θεωρεῖ καὶ τὴν ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ ἐπιστροφὴν

ἐννοίας μιᾶς προσβολῆς τῶν χρηστῶν ἡθῶν. Ἡ χρῆσις τοῦ πρέποντος κινήματος δὲν ὑποθέτει ὅτι ὡς ἐπὶ τῆς κρίσεως τῆς ἀληθείας ἢ ἀναληθείας ἐνὸς γεγονότος θὰ συναχθῆ ὀρθὸν συμπέρασμα· ἄλλως ἢ ἀπόφασις εἶνε προῖόν ὀχιμόνον τῶν ἡθικῶν αἰσθημάτων τοῦ δικαστοῦ ἀλλὰ καὶ μιᾶς ἐρεῦνης καὶ συσχετίσεως τῶν ποικίλων ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἀρχῶν, ἰδιαιτέρως ὑπὸ τὴν ἐσποφιν τῆς ἐνοχῆς, τῆς ἀντικειμενικῆς κρίσεως, τοῦ γενικοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς πράξεως, τῶν συνοδευόντων περιστατικῶν, τῆς ἀξίας τῶν αἰτίων καὶ τοῦ σκοποῦ, τῆς ὑπερχοπίσεως προσωπικῶν συμφερόντων, τῆς ἐπιρροῆς, τῆς πλάνης, τῆς ἀμύνης, τῆς καταστάσεως ἀνάγκης. Ἐνταῦθα ἀναμιγνύονται εἰς μέγαν βαθμὸν τὰ πραγματικὰ καὶ νομικὰ ζητήματα». Κ. Τριανταφυλλόπουλος «Τὰ σύγχρονα προβλήματα τοῦ ἀστικοῦ δικαίου» ἐν τῷ «Ἀρχεῖφ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν» τόμ. II σελ. 397 καὶ σημ. 1^α. Π. Ἀραβκιντινός «Ἐφημερίς Ἑλληνικῆς καὶ Γαλλικῆς Νομολογίας» τόμος 25 σελ. 553. Ἀρ. Παγ. 391 (1906). Θέμις ΙΗ' 242.

μέρους ἢ ὅλου τοῦ εἰσπραχθέντος ναύλου εἰς τὸν ἐπιβάτην ἢ φορτωτὴν, εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως ὑπὸ τύπον δώρου ἢ προμηθείας, καθ' ὑπερβολὴν τῶν κρατούντων συνήθως ἔρων.

γ) Αἱ μεταξὺ παραγωγῶν συνεννοήσεις (cartells, trusts, conpers) δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἀντιβαίνουσαι εἰς διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Ν.Α.Α. ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν ἐπιδιώκεται ἡ κατάργησις τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐλευθερίας (1).

δ) Ἀντιβαίνει εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη τὸ γνωστὸν σύστημα τῆς προσελκύσεως τῆς πελατείας διὰ τῆς ὑποσχέσεως δώρου εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἤθελε προσκομίσῃ ὠρισμένον ἀριθμὸν κουπόνιων ἢ εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἤθελε πωλήσῃ ὠρισμένα κουπόνια(2).

Πράξεις στρεφόμεναι καθ' ὅλων τῶν ἀνταγωνιστῶν. Ψευδῆς διαφήμισις.

§ 18. Ἐν τῇ συναλλαγῇ δὲν δύναται τις ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν γνωστοποίησιν τῆς προσφορᾶς, μὲ τὴν γνωστοποίησιν ὁμοῦ ταύτης συμβαδίζει καὶ ὁ πρὸς τὸν σκοπὸν προσελκύσεως τῶν καταναλωτῶν ἔπαινος τῶν προϊόντων, τῶν παροχῶν, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν διαφήμισιν. Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ γερμανικοῦ νόμου τοῦ 1896 σημειοῖ: «Ἡ διαφήμισις εἶνε ἐν τῇ ζωῇ τῶν συναλλαγῶν τὸ γενικῶς διαδεδομένον μέσον τὸ ἰσχυρὸν ὡς ἀπαραίτητον πρὸς προσέλκυσιν πελατείας. Ἡ σημασία τῆς ἔγκειται ἐν τῇ κλήσει τοῦ κοινοῦ ἔπως ἐν τῇ λήψει ἀποφάσεως πρὸς ἀπόκτησιν ἐμπορευμάτων καὶ ἐν τῇ ἐπιλογῇ μεταξὺ τῶν διαφόρων εὐκαιριῶν ἀποκτήσεως εἰσακούσῃ τὴν κατ' ὀφθαλμοφανῆ καὶ ἐγκωμιαστικὸν τρόπον γνωστοποιουμένην προσφορὰν. Ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν μέσων συναλλαγῆς, αἱ ποικίλαι διευκολύνσεις ἐν τῇ χρησιμοποιοίῃ των, ἡ αὐξανομένη ἐπέκτασις τῆς ἐφημερίδος, ἡ ἀνάπτυξις τῶν πολυγραφικῶν ἔργων, συνετέλεσαν, μετ' ἄλλων στοιχείων, ὅπως ἡ δημοσιότης τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀγγελιῶν διευκολύνεται καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ σημασία τῆς διαφημίσεως διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν ζωὴν ν' αὐξήσῃ».

(1) Ὅρα ἐμὴν μελέτην ἐν Θέμιδι ΛΔ' σελ. 543.

(2) Πρόεδρ. Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 1196 (1914) Θέμ. ΚΕ' 206.

Εἶνε γνωστὸν τοῖς πᾶσιν εἰς ποῖον βαθμὸν, δι' ὠρισμένα μάλιστα ἐμπορεύματα, ἢ χρῆσις τῆς διαφημίσεως ἔφθασε· οὐ μόνον κατέστη αὕτη μία ἰδιαίτερα τέχνη, ἀλλὰ καὶ ἐπιστήμη, ἢ ψυχολογία ἀσχολεῖται περὶ αὐτῆς, ἐπιχειρήσεις δὲ ἰδρύθησαν μὲ μόνον τὸν σκοπὸν τὴν διαφήμισιν (1). Ἄλλ' ἐὰν ἢ διαφήμισις εἶνέ τι τὸ ἐπιτρέπόμενον κατ' ἀρχήν, δὲν δύναται ὁμως αὕτη νὰ ὑπερβῇ ὠρισμένα ἔρια, τὰ ὅποια εἶνε τεθειμένα παρὰ τῶν κανόνων τῆς ἠθικῆς καὶ ἢ ὑπέρβασις τῶν ὁποίων καθιστᾷ τὴν διαφήμισιν μὴ νόμιμον, ἀθέμιτον. Τὰ ἔρια τὰ παρὰ τῆς ἠθικῆς τεθειμένα ἀφορῶσι· τὰ μέσα τὰ ὅποια χρησιμοποιοῦνται ὅπως προκαλέσουν τὴν διάθεσιν τοῦ καταναλωτοῦ πρὸς ἀγορὰν τοῦ ἐπιθυμητοῦ. Ἐφ' ὅσον δηλαδὴ ἢ διαφήμισις περιορίζεται εἰς τὴν προσέλκυσιν πελατείας χωρὶς νὰ περιορίσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῆς λήψεως ἀποφάσεως εὐρίσκεται ἐντὸς τῶν ὁρίων, ὅταν ὁμως δὲν ἀρκῆται εἰς τὴν ἀπλήν προσέλκυσιν τοῦ κοινοῦ, ἀλλὰ χρησιμοποιῇ τὸ ψεῦδος καὶ παραπλανᾷ τὸ κοινόν, τότε περιορίζει τὴν ἐλευθερίαν τῆς λήψεως ἀποφάσεως καὶ ὑπερβαίνει τὰ ἔρια τὰ ὑπὸ τῆς ἠθικῆς τεθειμένα. Τῆς τοιαύτης διαφημίσεως, δηλαδὴ τῆς ἐξερχομένης τῶν ὁρίων τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τῆς ἐπιδικουμένης τὴν προσέλκυσιν τοῦ κοινοῦ διὰ τοῦ ψεύδους ἐπιζητήσῃ πάντοτε ἢ ἀπαγόρευσις (2), καὶ νομοθετικαὶ διατάξεις καθιερώθησαν πρὸς τοῦτο, οὐ μόνον χάριν τοῦ κοινοῦ, ἀλλὰ κυρίως ἐν τῷ συμφέροντι τῶν ἀνταγωνιστῶν, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς ἐπιτυγχάνεται ἢ διατήρησις τῆς καλῆς πίστεως ἐν ταῖς συναλλαγαῖς (3).

(1) Ἐν Ἑλλάδι ἢ ἐταιρεία Geo, Ἀνατολική κλπ.

(2) Εἰς τὸ συνέδριον τοῦ Wembley τοῦ 1924 τῶν associated advertising clubs of the world εἶχεν ἀναρτηθῆ πινακίς «Truth in advertising», «Ἡ ἀλήθειαι ἐν τῇ διαφήμισει».

(3) R. G. M. W. 15, 4). Ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεσις τοῦ γερμανικοῦ νόμου τοῦ 1896 σημειοῖ: «Ἡ προστασία τῶν καταναλωτῶν δὲν εἶνε ὁ ἄμεσος σκοπὸς ἐνός νόμου ἐγκυλίου τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ· τὰ μέτρα τὰ ὅποια ζητοῦν νὰ ἐδραιοῦν τὴν καλὴν πίστιν ἐν ταῖς μετὰ τὴν ἐπαγγελματιῶν σχέσεσιν ἐμμέσως ὡσαύτως ἀφορῶσι τὰ συμφέροντα τῶν καταναλωτῶν». Περαιτέρω σημειοῖ: «Μία ἀγωγή ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ § 1 (τοῦ ἡμετέρου §) παρέχεται μόνον τῷ ἀνταγωνιστῇ, οὐχὶ ὁμως τῷ διὰ τῆς ἀπληλῆς ἐξαπατή»

Ὁ Ν.Α.Α. προβλέπει περὶ τῆς ἀθεμίτου διαφημίσεως ἐν τοῖς ἄρθροις 3 καὶ 4, καὶ ἐν μὲν τῷ ἄρθρῳ 3 ἐξετάζει τὴν διαφήμισιν ἀπὸ ἀντικειμενικῆς ἀπόψεως, ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 4 ἀπὸ ἀντικειμενικῆς καὶ ὑποκειμενικῆς, καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν καθιεροῖ ἀστικὰς συνεπελάς, εἰς δὲ τὴν δευτέραν θεωρεῖ τὴν ἀθέμιτον διαφήμισιν ἀδίκημα καὶ ἐπιβάλλει ποινάς.

Ὁ νόμος ἐν τοῖς ἄρθροις 3 καὶ 4 δὲν ἀπαγορεύει τὴν ἀνακαίαν καὶ τὴν ὡς ἐξυπηρετικὴν ἀναγνωρίζομένην διαφήμισιν. Ὁ ἔμπορος, ὁ βιομήχανος, παραμένει ἐλεύθερος νὰ ἐπικαλῆται τὴν μεγαλυτέραν πείραν, ἰκανότητά καὶ ἄλλας προσωπικὰς ιδιότητάς του, ὡς καὶ τὰς ὑπερτέρας ιδιότητάς τῶν προϊόντων του ἐν τῇ προσφορᾷ του, καίτοι δὲ ἡ τοιαύτη ἐπίκλησις εἶνε δυνατόν νὰ εἶνε ἐπαχθῆς εἰς τὸν ἀνταγωνιστὴν του, ὁ νόμος ἀπηγόρευσε τὴν ψευδῆ διαφήμισιν, τὴν διαφήμισιν ἢ ὁποῖα γίνεται δι' ἀνακριδῶν δηλώσεων καὶ εἶνε ἐν τῶν μέσων τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ.

§ 19. Ἡ πρᾶξις κατὰ τὰ ρηθέντα ἄρθρα τοῦ Ν.Α.Α. ἔγκειται ἐν τούτῳ, ὅτι τις κάμνει διὰ δημοσίων γνωστοποιήσεων ἢ ἀνακοινώσεων, προοριζομένων δι' εὐρὺν κύκλον προσώπων, ἀνακριθεῖς δηλώσεις περὶ σχέσεων ἀναφερομένων εἰς τὰς ἐμπορικὰς, βιομηχανικὰς, ἐργολαδικὰς ἢ γεωργικὰς συναλλαγὰς, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῆς ποιότητος, τῆς ἀρχικῆς προελεύσεως, τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς ἢ τῆς τιμολογήσεως ἐμπορευμάτων ἢ βιομηχανικῶν ἐργασιῶν, περὶ τοῦ τρόπου ἢ τῆς πηγῆς τῆς προμηθείας, τῆς κατοχῆς βραδείων ἢ ἄλλων τιμητικῶν διακρίσεων, περὶ τῆς αἰτίας

σεως ἀγοραστῆ». Τοῦτ' αὐτὸ ἐπαναλαμβάνει καὶ ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεσις τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ αὐστριακοῦ νόμου. «Ἡ βλάβη τῶν καταναλωτῶν δὲν εἶνε διὰ τὴν παροχὴν προστάσεως ἐναντίον τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ ἢ κυρία ἀποφίς, δυνατόν ὅμως ἡ καταπολέμησις τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ ἐνόστο τοὺς καταναλωτάς ἐκ τῶν ζημιῶν νὰ προστατεύη, ἰδίως εἰς τὰς περιπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἀνταγωνιστικὴ ἐνέργεια εἰς μίαν πλάνην τῶν καταναλωτῶν κατευθύνεται». Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν γερμανικὸν νόμον καὶ τοὺς ἐπὶ τῇ θάσει τούτου συνταχθέντας ἄλλων κρατῶν, ἐν Ἀμερικῇ καὶ Ἀγγλίᾳ διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ψευδοῦς διαφημίσεως ἐπιζητεῖται ἡ προστασία τοῦ κοινοῦ.

ἢ τοῦ σκοποῦ τῆς πωλήσεως ἢ περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν πρὸς διάθεσιν ἐμπορευμάτων, αἱ ὁποῖαι εἶνε ἱκαναὶ νὰ παραγάγουν τὴν ἐντύπωσιν μιᾶς ἰδιαιτέρας εὐνοϊκῆς προσφορᾶς.

Ἡ δῆλωσις δύναται νὰ γίνῃ ἐγγράφως ἢ προφορικῶς, διὰ παραστάσεων εἰκόνων καὶ δι' ἄλλων μεθόδων, ρητῶς ἢ σιωπηρῶς, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, διὰ μιᾶς ἐνεργείας. Ἀμφισβητεῖται, ἐὰν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ δῆλωσις διὰ παραλείψεως. Δέον νὰ δεχθῶμεν ὅτι καὶ διὰ παραλείψεως δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ δῆλωσις, καθόσον εἶνε δυσχερὲς νὰ καθορίσωμεν τὰ ὅρια μεταξὺ τοῦ φευδούς καὶ τῆς παραλείψεως ἢ ἀποσιωπήσεως ἀληθῶν γεγονότων. Π.χ. ἔμπορος ἐκθέτει ἐν τῇ προθήκῃ τοῦ καταστήματός του ἐμπορεύματα ἐλαττωματικά, ἀλλ' ἐκθέτει ταῦτα κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε τὰ ἐλαττώματα αὐτῶν νὰ μὴ εἶνε ἐμφανῆ, συνάμα δὲ τὰ ἐφοδιάζει μὲ μίαν δῆλωσιν περὶ τῆς τιμῆς των, ἣ ὁποία εἶνε παλὸ μὲν κατωτέρα τῆς τιμῆς τῶν μὴ ἐλαττωματικῶν, ἀλλ' ἀκριδῆς ὡς πρὸς τὰ ἐλαττωματικά, ὅταν δὲ τὸ κοινὸν παρασυρόμενον ἀπὸ τὴν τιμὴν ζητῇ ν' ἀγοράσῃ μὴ ἐλαττωματικὰ ἐμπορεύματα ὁ ἔμπορος ἀξιοῖ τὴν πραγματικὴν τιμὴν αὐτῶν, ἣ ὁποία εἶνε πολὺ ἀνωτέρα τῆς ἐν τῇ προθήκῃ τοιαύτης (1).

Ὁ νόμος (2) ποιεῖται διάκρισιν μεταξὺ τῶν δηλώσεων αἱ ὁποῖαι γίνονται διὰ παραστάσεων, δι' εἰκόνων καὶ δι' ἄλλων μεθόδων, καὶ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι γίνονται διὰ λέξεων, καὶ ἀπαγορεύει τὰς πρώτας ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν ἐπιδιώκεται ἡ ἀντικατάστασις τῶν δευτέρων (3). Ὡς τοιαύτας δηλώσεις, δηλαδὴ ὡς δηλώσεις σκοπούσας ν' ἀντικαταστήσουν τὰς διὰ λέξεων τοιαύτας, δεόν νὰ θεωρήσωμεν τὴν ἐν τῇ προθήκῃ ἐκθεσιν ἐργαλείων, τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι τοιαῦτα ἐργαλεῖα ἐν τῇ ἐργασίᾳ χρησιμοποιοῦνται, τὴν εἰκόνα τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς, τὴν φωτογραφίαν τοῦ ἐργοστασίου, ἣτις τίθεται συνήθως εἰς τὰ τιμολόγια καὶ εἰς τὴν χάρτην τῆς ἀλληλογραφίας κλπ.

(1) Rosenthal 156, Kahn-Weiss 110, Pinner-Eyck 33, Engel 11, Kohler 158, Pinner-Elster 51.

(2) Ἄρθρ. 5 § 1.

(3) Wassermann I 21, Becher 101, ὁ ὁποῖος φέγει τὴν τοιαύτην διάκρισιν ὡς μὴ δικαιολογουμένην.

§ 20. Ἡ δήλωσις δέον νὰ εἶνε ἀνακριδής, δηλαδή νὰ μὴ ἀνταιοκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν (1). Περὶ τῆς ἀνακριδεΐας ἀποφασίζει ἡ ἀντίληψις τοῦ κοινοῦ, πρὸς τὸ ὅποιον ἡ δήλωσις ἀπευθύνεται. Ἡ ἀντίληψις τοῦ δηλοῦντος κέκτηται σημασίαν μόνον ὡς πρὸς τὰς συνεπέας.

Τὸ ἀληθὲς τῶν καθ' ἕκαστα δηλώσεων δὲν ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ὅταν τὸ σύνολον παρὰ τοῦ κοινοῦ ἀνακριδῶς ἐκλαμβάνεται.

Ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὸν βαθμὸν τῆς μορφώσεως, τὴν ἀντίληψιν τοῦ κοινοῦ πρὸς τὸ ὅποιον ἡ δήλωσις ἀπευθύνεται, καὶ τὸ ὅτι εἰς τὸ κοινὸν εἶνε ἄγνωστοί αἱ ὀπισθεν τῶν ἀγγελιωῶν ὑπάρχουσαι σχέσεις. Ἐκ τοῦ κύκλου πρὸς τὸν ὅποιον ἡ δήλωσις ἀπευθύνεται δὲν πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ πρόσωπον τὸ ὅποιον μετὰ προσοχῆς τὰ πάντα ἐρευνᾷ, τὸ πρόσωπον τὸ ὅποιον δὲν ἀφίνει τι χωρὶς νὰ τὸ ἐξονυχίσῃ. Δέον ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὸν ἐπιπέλασιον τρόπον καὶ τὴν ἀντίληψιν τῆς πλειονότητος, ἡ ὁποία δὲν συνίσταται ὑπὸ προσώπων μορφωμένων καὶ ἀγχινοῶν, ἱκανῶν πρὸς μίαν διάκρισιν (2).

§ 21. Ἡ δήλωσις θεωρεῖται πραγματοποιηθεῖσα ὅταν τὸ κοινὸν εἶνε εἰς θέσιν νὰ λάβῃ γνῶσιν ταύτης. Ἐπὶ καταχωρήσεων ἡ δήλωσις πραγματοποιεῖται τὴν ἡμέραν τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος, ἐπὶ τοιχοκολλήσεων τὴν ἡμέραν τῆς τοιχοκολλήσεως κ.λ.π. Ἡ δήλωσις ἐνεργεῖ ἐπὶ μακρὸν ἢ βραχὺ χρονικὸν διάστημα, ἐπὶ τοιχοκολλήσεων π.χ. μέχρι τῆς ἀπομακρύνσεως, ἐπὶ καταχωρήσεων μέχρι τῆς παύσεως τῆς ἀναγνώσεως τοῦ φύλλου.

Πραγματοποιηθεΐσης τῆς δηλώσεως δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐπανόρθωσις διὰ νέας δηλώσεως. Ἀποφασιστικὸν εἶνε πῶς τὸ κοινὸν τὴν εἵδησιν ἐκλαμβάνει, ὅχι εἰς τι τοῦτο καθίσταται βραδύτερον προσεκτικόν.

Καὶ ἡ τὸ μέλλον ἀφορῶσα δήλωσις δύναται νὰ εἶνε ἀθέμι-

(1) Δύνεται νὰ λάβῃ χώραν καὶ ἀθέμιτος ἀνταγωνιστικὴ πρᾶξις δι' ἀληθῶν δηλώσεων, ἀλλὰ τότε δὲν ἔχουσι ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 3 καὶ 4, ἀλλ' ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 1.

(2) Rosenthal 159.

τος, όταν τὰ ἐν τῇ δηλώσει ἀναφερόμενα ὡς πραγματοποιήσιμα ἐν τῷ μέλλοντι προβλέπωνται κατὰ τὸν χρόνον τῆς δηλώσεως ὅτι δὲν θὰ συμβοῦν.

Ἡ ἀνακριθῆς δηλώσεις δύναται νὰ γίνῃ κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως, δύναται ὁμοίως καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν νὰ γίνῃ. Συνεπεία ἀνακριδοῦς δηλώσεως κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὁ ἀγοραστὴς ἀποδέχεται ὅτι τὰ πράγματα εἶνε σύμφωνα πρὸς τὴν σύμβασιν, ἢ πείθεται εἰς τὴν κατάρτισιν νέων συμβάσεων.

§ 22. Ἴνα τύχουν ἐφαρμογῆς αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ δήλωσις νὰ εἶνε ἀνακριθῆς, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ὅπως αὕτη εἶνε ἱκανὴ νὰ παραγάγῃ τὴν ἐντύπωσιν ἰδιαιτέρως εὐνοϊκῆς προσφορᾶς. Ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεσις τοῦ γερμανικοῦ νόμου τοῦ 1896 σημειοῖ: «Ἐν τούτοις τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου ἐξέρχεται τις, ὅταν θέλῃ νὰ ἐπισύρῃ εὐθύνην δι' ἀνακριθεῖς πραγματικῶς δηλώσεις, ἕνεκα τῆς ἀνακριθείας, χωρὶς ν' ἀποβλέψῃ εἰς τὰς συνεπείας τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἔχουν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς. Πρακτικὴ ἀνάγκη πρὸς καταδίωξιν ὑφίσταται μόνον ἐπὶ ἀνακριθειῶν αἱ ὁποῖαι διὰ τὸ ἀντικείμενον εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρονται εἶνε ἱκαναὶ τὴν προσφορὰν ὡς ἰδιαιτέρως εὐνοϊκὴν νὰ ἐμφανίσουν καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰς βλάβην τοῦ ἐντίμου ἀνταγωνιστοῦ πελάτας νὰ προσελκύσουν».

Τὸ ζήτημα τί δέον νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἰδιαιτέρως εὐνοϊκὴν προσφορὰν ἀμφισβητεῖται. Δὲν εἶνε ἀναγκαῖον ὅπως διὰ τῆς δηλώσεως προκαλῆται ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ προσφορὰ κέκτηται ἐξαιρετικὰ ὠφέλη, ἀρκεῖ ὅτι ἡ προσφορὰ ἐμφανίζεται καλλιτέρα τῆς τοῦ ἀνταγωνιστοῦ (1). Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶνε ζήτημα πραγματικόν. Ὡς κανόνα δέον νὰ καθορίσωμεν ὅτι ὑπάρχει μία ἰδιαιτέρως εὐνοϊκὴ προσφορὰ, ὅταν ὁ δηλῶν ἐπικαλῆται διὰ τὴν προσφορὰν ὠφέλη τὰ ὁποῖα γενικῶς δὲν ὑπάρχουν. Εἰς τὸν

(1) Rosenthal 163, Wassermann I 60. Οἱ Pinner-Eyck 34, Kahn-Weiss 114, Finger 121, ἀποκρούουν τὴν ἄνω ἐρμηνείαν ἰσχυρίζόμενοι ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης ἐρμηνείας ἡ ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ νόμου λέξις ἰδιαιτέρως καθίσταται περιττή. Αὕτη ἡ λέξις, ἰσχυρίζονται, δὲν σημαίνει ἄλλο τι ἢ ὅτι ἡ εὐνοϊκὴ προσφορὰ ὑπερτερεῖ τῆς συνήθους, εἶνε ἐξαιρετικὴ.

ἀγοραστήν προκαλείται π.χ. ἡ ἐντύπωσις ὅτι εἰς τὸ κατάστημα τοῦ δηλοῦντος ἀγοράζει εὐθηνότερον ἢ εἰς τὸ κατάστημα ἄλλου ἀνταγωνιστοῦ.

Ὅπως ἀποφανθῆ τις τι δύναται νὰ παραγάγῃ τὴν ἐντύπωσιν ἰδιαιτέρως εὐνοϊκῆς προσφορᾶς θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν, ὅπως καὶ περὶ τῆς ἀναληθείας τῆς δηλώσεως, τὴν κρίσιν τοῦ κύκλου τῶν προσώπων πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ δήλωσις ἀπευθύνεται (1).

Προκειμένου περὶ διαφημίσεων, εἰς τὰς ὁποίας τὸ σύνολον συγκεντροῦται οὕτως εἰπεῖν εἰς μίαν λέξιν, ἐν τῇ ἀναζητήσῃ τῆς ὑπάρξεως ἰδιαιτέρως εὐνοϊκῆς προσφορᾶς δεόν νὰ δώσωμεν ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν λέξιν ταύτην. Τὸ συνδεόμενον πρὸς τὴν λέξιν ταύτην κείμενον, τὸ ὁποῖον συνήθως παρὰ τοῦ κοινοῦ δὲν ἀναγινώσκειται, δὲν μεταβάλλει τὰ πράγματα ἐὰν ἄλλη παράγεται ἐντύπωσις ἐκ τῆς κυρίας λέξεως. Μόνον ἡ λέξις αὕτη ἐντυπῶται εἰς τὸ κοινόν, τὸ λοιπὸν κείμενον τοῦ εἶνε ἀδιάφορον. Εἰς τὰς τοιχοκολλήσεις, εἰς τὰς ἐτικέτας, αἱ λέξεις αὗται εἶνε προσδιοριστικαί. Τὸ κοινὸν ἀρκεῖται εἰς τὴν λέξιν ταύτην, δὲν προβαίνει εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ὅλης ἐτικέτας. Προκειμένου δὲ περὶ τοιχοκολλήσεων ἢ περὶ ἐντύπων διαφημίσεων, αἱ ὁποῖαι ἀναρτῶνται εἰς τὰ καταστήματα, οὐδὲ δυνατὴ εἶνε ἡ ὅλη ἀνάγνωσις αὐτῶν.

Αἱ ἀδυναμίαι καὶ αἱ προλήψεις τοῦ κοινοῦ ἐν τῇ κρίσει δεόν νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν. Ὡς τὸ R. G (2). εἰς ἀπόφασίν του ἐτόνισε, δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἐκ τῶν ἐκπολιτικῶν ἀπόψεων, ἀλλὰ δεόν νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν ὅλαι ἐκεῖναι αἱ κλίσεις τὰς ὁποίας αἱ συνήθειαι, αἱ προλήψεις ἐνλοτε ὅλως ἰδιαιτέρως ἐδημιούργησαν, καὶ αἱ ὁποῖαι παίζουσι τὸν πρωτεύοντα ρόλον ἐν τῇ λήψει τῆς ἀποφάσεως παρὰ τινι ἀγοραστῇ καὶ διὰ τοῦτο ἐπωφελῶς παρὰ τοῦ ἀθεμίτως ἀνταγωνιζομένου χρησιμοποιοῦνται.

Αἱ δηλώσεις πρέπει νὰ εἶνε ἱκαναὶ νὰ παραγάγουν τὴν ἐντύπωσιν μιᾶς ἰδιαιτέρως εὐνοϊκῆς προσφορᾶς. Δὲν εἶνε ἀναγκαῖον,

(1) Kahn-Weiss 109, Baer 62, Engel 11, Pinner-Eyck 35, Rosenthal 163, Goldbaum 53, Wassermann 1 61, Lehmann 176 σ. 2.

(2) R. G. 58, 285.

ώς προκύπτει ἐκ τῆς λέξεως «ίκαναί», ὅπως ἡ δήλωσις ἐξηπάτησε, δηλαδή δὲν ἀπαιτεῖται ὅπως ἡ δήλωσις ἔσχε ψυχολογικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἐπιτυχίαν.

Ἐπιταυθόντος τοῦ νόμου ὅπως αἱ δηλώσεις εἶνε ἰκαναὶ νὰ παραγάγουν τὴν ἐντύπωσιν μιᾶς ἰδιαιτέρως εὐνοϊκῆς προσφορᾶς, ἀποκλείονται αἱ ὑπερβολικαί, ἐκεῖναι τῶν ὁποίων ἡ ἀνακρίβεια εἶνε ἀμέσως ἐμφανῆς, αἱ χάριν ἀστειότητος γενόμεναι, καὶ ἐν γένει αἱ δηλώσεις τὰς ὁποίας οὐδεὶς πιστεύει καὶ τὰς ὁποίας ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν οὐδεὶς λαμβάνει (1).

Αἱ δηλώσεις αἱ περιέχουσαι ὑποκειμενικὰς κρίσεις δὲν ἀποκλείονται, ἐφόσον αἱ κρίσεις δὲν ἐξικνουῦνται μέχρι τοῦ ὑπερβολικοῦ, τοῦ μὴ πιστευτοῦ (2).

Δὲν εἶνε ἀναγκαῖον ὅπως αἱ δηλώσεις καθ' ἑαυταὶ μόναι καὶ ἄνευ τῆς προσθήκης ἄλλων περιστατικῶν εἶνε ἰκαναὶ νὰ προκαλέσουν τὴν ἐντύπωσιν εὐνοϊκῆς προσφορᾶς. Αἱ δηλώσεις δέον νὰ ἐξετάζωνται ἐν τῷ συνόλῳ των καὶ ἐν ἀποβλέψει πρὸς τὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα εἶνε γνωστὰ εἰς τὸ κοινόν. Δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένη μία δήλωσις ν' ἀναλυθῇ εἰς τὰ καθ' ἕκαστον μέρη καὶ ἐνὸς ἐκάστου μέρους ν' ἀναζητηθῇ ἡ ἐντύπωσις.

Ἐὰν ἡ εὐνοϊκὴ προσφορὰ ὑπάρχη ἐξ ἄλλου λόγου καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ ἐν τῇ δηλώσει ἀναφερομένου, δὲν ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου. Δὲν πρέπει διὰ τοῦ ψεύδους νὰ προκαλῆται ἡ ἐντύπωσις περὶ ὑπάρξεως μιᾶς ἰδιαιτέρως εὐνοϊκῆς προσφορᾶς. Τὸ γεγονός π. χ. ὅτι τὰ ἐμπορεύματα εἶνε καλὰ καὶ ἀξία βραβεύσεως δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν διὰ χρήσεως βραδείων προκαλουμένην πλάνην, διότι ὅχι μόνον ἡ πραγματικὴ ἀξία, ἀλλ' ἡ κλίσις, αἱ ἀδυναμίαι τοῦ κοινοῦ ἀποφασίζουσιν.

§ 23. Ἡ ἀνακριβὴς δήλωσις ἡ ἰκανὴ νὰ παραγάγῃ ἰδιαι-

(1) Δακτυλίδια μὲ ψευθεῖς πέτρας πκρίστανται ὡς ἀληθεῖς ἀδάμαντες καὶ πωλοῦνται ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς, ποῦρον μιᾶς δραχμῆς ὡς ποῦρον ἄβελνας.

(2) Contra Pinner-Elster 82, οἵτινες ὑποστηρίζουσιν ὅτι αἱ ὑποκειμενικαὶ κρίσεις δὲν κέκτληται σημασίαν. "Ορχ καὶ ἔκθεσιν κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ αὐστριακοῦ νόμου σελ. 5.

τέρως εϋνοϊκῆν προσφορὰν πρέπει νὰ γίνῃ διὰ δημοσίας γνωστοποιήσεως, ἢ ἀνακοινώσεως προοριζομένης δι' εὐρὺν κύκλον προσώπων, ἵνα τύχουν ἐφαρμογῆς αἱ διατάξεις τοῦ νόμου. Μία γνωστοποίησις εἶνε δημοσία ἔταν δύναται νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτῆς ἀκαθόριστος ἀριθμὸς προσώπων, χωρὶς νὰ ἀνακοινωθῇ εἰς ἓνα ἕκαστον ἰδιαιτέρως. Ἡ δημοσία γνωστοποίησις ἀπευθύνεται πρὸς τὸ σύνολον τοῦ κοινοῦ καὶ ἕκαστος ἔχει τὴν ἰκανότητα νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτῆς. Ὅχι ὁ κύκλος τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα ἔλαβον γνῶσιν, ἀλλ' ὁ κύκλος τῶν προσώπων πρὸς τὰ ὁποῖα πραγματικῶς ἢ γνωστοποίησις ἀπηυθύνετο δέον νὰ εἶνε ἀπεριόριστος. Ἡ δημοσία γνωστοποίησις ἐπιτυγχάνεται κατὰ κανόνα μέσῳ τοῦ τύπου ἢ ἐντύπων τὰ ὁποῖα διανέμονται εἰς τὸ κοινόν. Ἡ λέξις «γνωστοποίησις» δὲν ἐγκλείει ἐν ἑαυτῇ τὴν ἔννοιαν τοῦ «ἐγγράφως», μία προφορικῆ ἀνακοίνωσις ἐμπίπτει ὁμοίως ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς γνωστοποιήσεως, ἐφ' ὅσον ἀκαθόριστος ἀριθμὸς προσώπων ταυτοχρόνως δύναται νὰ λάβῃ γνῶσιν. Ἀνακοινώσεις προοριζόμεναι δι' εὐρὺν κύκλον προσώπων εἶνε οἱ κατάλογοι, τὰ τιμολόγια, οἱ φάκελλοι καὶ ὁ χάρτης τῆς ἀλληλογραφίας, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑπάρχουν διάφοροι ἐντυποὶ δηλώσεις, αἱ ἐτικέται (1) κ.λ.π.

Εἶνε ἀδιάφορον ἐὰν ὁ ἀνακοινῶν σαφῶς ὑποδεικνύῃ τὰ πρόσωπα διὰ τὰ ὁποῖα ἢ δῆλωσις τοῦ προορίζεται, π.χ. ἐγκύκλιοι πρὸς τοὺς πελάτας, ἢ ἐὰν τοιαύτη ὑπόδειξις ἐλλείπῃ, π.χ. διαφημίσεις αἱ ὁποῖαι ρίπτονται εἰς τὰ γραμματοκιθώτια χωρὶς ὁ ἀποστολεὺς νὰ εἶνε γνωστὸς τῷ λήπτη. Εἶνε ὡσαύτως ἀδιάφορον ἐὰν ἢ ἀνακοίνωσις ἐγένετο συγχρόνως ἢ διαδοχικῶς πρὸς περισσότερα πρόσωπα. Ἡ ἀνακοίνωσις ἢ ὁποῖα προορίζεται δι' ἓνα εὐρὺν κύκλον προσώπων ἴσταται μεταξὺ τῆς δημοσίας γνωστοποιήσεως καὶ τῆς δι' ὀλίγα πρόσωπα προοριζομένης, προορίζεται δι' ὠρισμένον μέρος τοῦ κοινοῦ, κυρίως διὰ τὴν πελατείαν τοῦ καταστήματος.

Ἐὰν ὅρια μεταξὺ τῆς δημοσίας γνωστοποιήσεως καὶ τῆς δι' εὐ-

(1) Ἐὰν εἶνε ἐπικεκολλημέναι ἐπὶ τοῦ ἐμπορεύματος τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἐκτεθῇ.

ρὸν κύκλον προσώπων προοριζομένης δὲν δύνανται νὰ καθορισθοῦν αὐστηρῶς καὶ ὡς ἐκ τούτου πολλάκις καθίσταται ἀμφίδολον ἐὰν πρόκειται περὶ δημοσίας γνωστοποιήσεως ἢ περὶ ἀνακοινώσεως δι' εὐρὸν κύκλον προσώπων προοριζομένης. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς δημοσίας γνωστοποιήσεως καὶ τῆς ἀνακοινώσεως τῆς δ' εὐρὸν κύκλον προσώπων προοριζομένης ἔγκειται ἐν τούτῳ, ὅτι διὰ τὴν πρώτην δὲν εἶνε ἀναγκαία μία περαιτέρω ἀπόδειξις ὅτι αὕτη δι' ἓνα εὐρὸν κύκλον προσώπων προορίζεται, ἐνῶ τὸναντίον διὰ τὴν δευτέραν ἢ τοιαύτη ἀπόδειξις εἶνε ἀναγκαία.

Ἐὰν μία ἀνακοίνωσις ἐγένετο εἰς ἓν μόνον πρόσωπον, καὶ ἂν ἀκόμη περιέχῃ τὰς μεγαλυτέρας ἀνακριθείας δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4, δὲν ἀποκλείεται ὁμως ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 1.

Ἀμφισβητεῖται ἐὰν αἱ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν προοριζόμεναι δηλώσεις ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου. Ἡ κρατοῦσα γνώμη δέχεται ὅτι ὁ νόμος ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων δηλώσεων.

§ 24. Αἱ δηλώσεις δέον ν' ἀφορῶσι τὰ ἐμπορεύματα, ἢ τοὺς ὅλα τὰ προϊόντα τὰ ὁποῖα φέρονται παρὰ μιᾶς κερδοσκοπικῆς ἐπιχειρήσεως ἐν ταῖς συναλλαγαῖς. Κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθ. 2 ὡς ἐμπορεύματα νοοῦνται καὶ τὰ βιομηχανικὰ καὶ γεωργικὰ προϊόντα. Αἱ δηλώσεις δύνανται ὡσαύτως ν' ἀφορῶσι καὶ τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας, αἵτινες κατὰ τὸ ἄρθρον 2 περιλαμβάνουσι τὰς ἐμπορικὰς, βιοτεχνικὰς καὶ γεωργικὰς τοιαύτας.

§ 25. Ὁ νόμος ἀναφέρει ὅτι ἀπαγορεύεται πᾶσα ἀνακριθῆς δήλωσις περὶ σχέσεων ἀναφερομένων εἰς τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 συναλλαγὰς, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῆς ποιότητος, τῆς ἀρχικῆς προελεύσεως, τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς ἢ τῆς τιμολογήσεως τῶν ἐμπορευμάτων ἢ βιομηχανικῶν ἐργασιῶν, περὶ τοῦ τρόπου ἢ τῆς πηγῆς τῆς προμηθείας, τῆς κατοχῆς βραβείων ἢ ἄλλων τιμητικῶν διακρίσεων, περὶ τῆς αἰτίας ἢ τοῦ σκοποῦ τῆς πωλήσεως ἢ τοῦ ποσοῦ τῶν πρὸς διάθεσιν ἐμπορευμάτων.

Ἐκ τοῦ ὅτι ὁ νόμος περιέχει τὴν γενικὴν διάταξιν «ἀπαγορεύεται πᾶσα δήλωσις περὶ τῶν ἐν § 1 ἀναφερομένων σχέσεων» δὲν ἔπεται ὅτι ἡ ἐπακολουθοῦσα ἀπαρίθμησις περιπτώσεων, αἱ ὁποῖαι διασαφηνίζουν τὴν γενικὴν διάταξιν, εἶνε περιττή. Διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου διδομένων παραδειγμάτων παρέχεται ἀφ'

ένός εις τόν δικαστήν έν σημείον έξ ού δύναται νά έκκινήση δια τήν κρίσιν αὐτοῦ, καί άφ' έτέρου, λαμβανομένου ύπ' όψιν ότι τά δικαστήρια δυσχερώς έρμηνεύουν γενικάς διατάξεις εύρέως, διδεται αύθεντική έρμηνεία ότι αί έν τῷ νόμῳ άναφερόμεναι περιπτώσεις άνήκουν εις τάς έν άρθρῳ 1 συναλλαγάς. Π. χ. ή περίπτωση εις τήν άπαγορεύεται ή άγοράζηση εν ποσόν εις τὸ λαχείον καί ώς έκ τούτου εἶνε εις θέσιν νά άγοράζηση τά έμπορεύματα τοῖς μετρητοῖς καί συνεπῶς ν' άγοράζηση εύθηνότερον ή οι άνταγωνισταί του καί νά εἶνε έπομένως εις θέσιν εύθηνότερον αὐτῶν νά πωλή, δυσχερώς θά έθεωρεῖτο ότι άνάγεται εις τάς έν άρθρῳ 1 συναλλαγάς, ένῶ ήδη δέν δύναται νά γεννηθῆ άμφιβολία ότι πρόκειται περι δήλώσεως περι του τρόπου τῆς τιμολογήσεως.

§ 26. Η εἰσηγητική έκθεση τοῦ γερμανικοῦ νόμου σημειοῖ : «Ανακριθεῖς δηλώσεις περι τῆς ποιότητος τῶν έμπορευμάτων ή τῶν έπαγγελματικῶν παροχῶν εἶνε μία έκ τῶν συνηθεστάτων καί πλέον άποτελεσματικῶν μεθόδων πρὸς προσέλκυσιν πελατῶν. Εάν π.χ. ύφάσματα ήμιμετάξινα προσφέρωνται ώς μεταξιώτά, εις μίαν όμως τιμήν ή όποία άνταποκρίνεται εις τήν πραγματικήν τῶν ήμιμεταξίνων, ύπάρχει μία δήλωσις ίκανή νά βλάβη τὸ δικαίον συμφέρον τῶν άνταγωνιστῶν, οι όποιοι μίαν τοιαύτην άπάτην άποφεύγουν, αναλόγως τῆς προκλήσεως τῆς έπιθυμίας πρὸς άγοράν τήν όποίαν θά προκαλέση εις τοῦς κύκλους τῶν όλίγων γνωριζόντων καταναλωτῶν. Εἰς τάς περιπτώσεις αὐτοῦ τοῦ είδους ή διάταξις περι άπάτης τοῦ (γερμανικοῦ) ποινικοῦ νόμου δέν έχει εφαρμογήν, έφ' όσον ό δι' άπάτης εις πλάνην τεθεις άγοραστής δέν ύφίσταται περιουσιακήν βλάβην».

Η έκφρασις «ποιότης» άναφέρεται εις τάς έσωτερικάς ή έξωτερικάς ιδιότητας τοῦ έμπορευματος, αί όποια λαμβάνονται ύπ' όψιν έν τῇ έκτιμήσει τῆς χρησιμότητος τοῦ έμπορευματος. Αναληθεῖς δηλώσεις περι τῆς ποιότητος εἶνε π.χ. εάν τις προσφέρη μαλλοδάμβακα ένδύματα ώς μάλλινα, λινομέταξα ώς καθαρώς μετάξινα κλπ.

Δηλώσεις περι τῆς ποιότητος εἶνε ώσαύτως καί αί δηλώσεις αί άφορῶσαι τήν γνησιότητα, τὸ όνομα, έφ' όσον έξ αὐτοῦ μία ποιότης συνάγεται, τά σημεία τά όποια μίαν ιδιαιτέραν ποιό-

τητα εκφράζουν. Καί ἡ συσκευασία τοῦ ἐμπορεύματος δύναται νὰ ἀναχθῆ εἰς ποιότητα, όταν ἡ συσκευασία θεωρῆται οὐσιώδης διὰ τὸ ἐμπόρευμα.

§ 27. Διὰ τῆς ἐκφράσεως «ἀνακριβῆς δήλωσις περὶ τῆς προελεύσεως» (1) προβλέπεται ἡ περίπτωσις καθ' ἣν ἰσχυρίζεται τις ὅτι ὠρισμένον ζῶον προέρχεται ἐξ ὠρισμένου σταύλου ἢ ὠρισμένον φυτὸν ἐξ ὠρισμένου κήπου, ὁπότε δύναται τις ν' ἀμφιδάλλῃ, ἐὰν πρόκειται περὶ δηλώσεως περὶ ποιότητος ἢ περὶ δηλώσεως περὶ τῆς προμηθείας. Ἡ περίπτωσις αὕτη δὲν ἔχει μεγάλην σημασίαν διότι εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις πρόκειται περὶ δηλώσεων περὶ τῆς προμηθείας ἢ περὶ τῆς ποιότητος.

§ 28. Ἡ ἔκφρασις «τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς» περιλαμβάνει πᾶν ὅ,τι ἀναφέρεται εἰς τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς. Μία πλήρης διάκρισις μετὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ποιότητος δὲν εἶνε δυνατόν νὰ δοθῆ, δὲν εἶνε ὅμως καὶ ἀναγκαία, ἐφ' ὅσον ἀμφότεραι αἱ ἔννοιαι τὴν αὐτὴν ἐν τῷ νόμῳ ἔχουν σημασίαν.

Εἰς τὰς δηλώσεις περὶ κατασκευῆς ἀνήκουν αἱ δηλώσεις ὅτι τὸ προϊόν κατεσκευάσθη ἐν τῷ ἐργοστασίῳ, ὅτι κατεσκευάσθη διὰ δεδοκίμασμένων ἐργατῶν ὑπὸ ἰδίαν ἐπίδωξιν, ὅτι τὸ προϊόν εἶνε χειροποίητον, ὅτι τὰ ἐμπόρευματα κατεσκευάσθησαν καθ' ὠρισμένον σύστημα, ὅτι τὸ προϊόν εἶνε φυσικὸν ἐνῶ εἶνε τεχνικὸν (οἶνος ἐκ σταριδίνης, ἐκ σταρυλῆς).

§ 29. Εἰς τὰς δηλώσεις περὶ τῆς τιμολογήσεως περιλαμβάνονται ὅλαι ἐκεῖναι αἱ περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ὁ πελάτης ἐξαπατᾶται διὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ ὅτι ἐν ἐμπόρευμα ἢ μίαν βιομηχανικὴν ἐργασία ὑπολογίζεται εἰς κατωτέραν τιμὴν. Ὁ ἔμπορος δύναται ν' ἀξιοῖ ὑψηλὰς ἢ ἡλαττωμένας τιμὰς κατὰ βούλησιν· εἰς τοῦτο οὐδεὶς περιορισμὸς δύναται νὰ τεθῆ (2), ἀπηγορευμένον μόνον εἶνε νὰ κάμνῃ ἀνακριβεῖς δηλώσεις περὶ τῶν πραγματικῶν στοιχείων ἐκ τῶν ὁποίων ὁ καθορισμὸς τῆς τιμῆς ἐξαρτᾶται ἢ δέον νὰ ἐξαρτηθῆ, ἀνακριβεῖς δηλαδή δηλώσεις περὶ τῶν ἐξόδων.

(1) Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῷ γερμανικῷ νόμῳ τοῦ 1896, προσετέθη δὲ διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1909.

(2) Ὅρα ἀνωτέρω § 16.

τῆς παραγωγῆς, περὶ τῆς τιμῆς τῆς ἀγορᾶς τῶν προϊόντων, περὶ τοῦ τρόπου τῆς πληρωμῆς κ.λ.π. Τιμὴ ἐργοστασίου π. χ. εἶνε, κατὰ τὴν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἀντίληψιν, ἐκείνη εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἐργοστασιάρχης πωλεῖ εἰς τὸν ἔμπορον. Ἐὰν ὄθεν ὁ ἐργοστασιάρχης ἔχη πρατήρια τοῦ ἐργοστασίου δὲν δύναται νὰ ἀναγγέλλῃ ὅτι πωλεῖ εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ἐργοστασίου, ὅταν εἰς ταύτην προσθέτῃ τὰ ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς, τὰ ἔξοδα τῆς διατηρήσεως τῶν πρατηρίων κ.λ.π.

§ 30. Ὡς δηλώσεις περὶ τοῦ τρόπου τῆς προμηθείας δέον νὰ θεωρήσωμεν τὰς δηλώσεις ὅτι ὁ δηλῶν ἐπρομηθεύθη τὰ ἐμπορεύματα ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ παραγωγῶ, ὅτι εἶνε ἀπ' εὐθείας εἰσαγωγεὺς κ.λ.π.

Ἡ ἔκφρασις «πηγὴ προμηθείας» περιλαμβάνει πάσας τὰς δηλώσεις αἱ ὁποῖαι ἐνδεικνύουν πόθεν ὁ ἔμπορος ἢ ὁ βιομήχανος ἐπρομηθεύθη, ἰδιαιτέρως τὴν ἐνδειξίν ἐξ ὠρισμένης παραγωγῆς ἢ ἐξ ὠρισμένου προσώπου, π. χ. ἐξ ἐνὸς περιφήμου ἐργοστασίου ἢ ἐμπορικοῦ οἴκου ἢ συλλέκτου ἔργων τέχνης, ἢ ἐξ ὠρισμένων εὐκαιριῶν ἀποκτήσεως, π. χ. ἐγκαταλείψεως.

Δι' ὠρισμένα ἀντικείμενα παίζει σπουδαῖον ρόλον, λόγῳ τῶν πραγματικῶν ἢ νομιζομένων ἰδιοτήτων τοῦ προϊόντος, ἢ τοπικῆ προέλευσις. Τοῦτο ἰσχύει κυρίως ἐπὶ φυσικῶν προϊόντων, τῶν ὁποίων ἡ ποιότης ἐπηρεάζεται ἐκ κλιματολογικῶν λόγων τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς, (σταφίς, καπνός, καφές, τέϊον, ὀπῶραι). Ἄλλ' ἰσχύει ὡσαύτως καὶ διὰ τεχνικὰ προϊόντα δι' ὠρισμένας βιομηχανίας. Αἱ προϋποθέσεις μιᾶς βιομηχανίας εἶνε εὐνοϊκώτεραι εἰς ἓνα τόπον ἢ εἰς ἄλλον· ἐφ' ὅσον μία βιομηχανία ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐν τινι τόπῳ ὑπάρχει, παρέχει τὴν βεβαιότητα ὅτι εἶνε εἰς θέσιν νὰ παράγῃ καλλίτερον ἀπὸ βιομηχανίαν εὐρισκομένην εἰς ἄλλον τόπον.

Ὅταν τις διὰ τὰ προϊόντα του χρησιμοποιῇ τὸ ὄνομα ἐνὸς ἄλλου τόπου ἢ τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς, ζημιοῖ τὸν παραγωγὸν τοῦ τόπου ἐκείνου, ὡς καὶ τοὺς ἀνταγωνιστάς του, οἱ ὁποῖοι δὲν χρησιμοποιοῦν ὡσαύτως ψευδεῖς δηλώσεις, καὶ ἐπὶ πλεόν ἐξαπατᾷ τὸ κοινόν, τὸ ὁποῖον νομίζει ὅτι τὸ ἀγοραζόμενον προέρχεται ἐξ ὠρισμένου μέρους.

Ἐν Γερμανίᾳ ἐγεννήθη ἀμφισβήτησις ἐὰν ἡ διάταξις «πηγὴ

προμηθείας» περιλαμβάνει και τὰς δηλώσεις τὰς ἐνδεικνυούσας τὴν τοπικὴν προέλευσιν τοῦ ἐμπορεύματος. Ἡ ἀμφισβήτησις αὐτὴ προῆλθεν ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει ρητῶς ἀναφέρεται ὅτι ἡ ἔννοια «πηγὴ προμηθείας» δεόν νὰ μὴ ἐπεκταθῇ ἐπὶ δηλώσεων προελεύσεως γεωγραφικοῦ χαρακτήρος, καθόσον περὶ τούτων προβλέπει τὸ ἄρθρον 16 τοῦ νόμου περὶ σημάτων· παρὰ τὰ ρητῶς ὁμῶς ἐν τῇ ἐκθέσει σημειούμενα οἱ πλείστοι συγγραφεῖς δέχονται ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται και ἐπὶ δηλώσεων αἱ ὁποῖαι ἐνδεικνύουν τὴν γεωγραφικὴν προέλευσιν (1). Παρ' ἡμῖν τοιαύτη ἀμφισβήτησις δὲν δύναται νὰ γεννηθῇ μετὰ τὸν νόμον 3980, καθ' ὅσον ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ νόμου τούτου ρητῶς καθορίζεται ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ νόμου 146 ἐφαρμόζονται καὶ ὁσάκις ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων ἢ τῶν περικαλυμμάτων αὐτῶν ἢ εἰς τὰ ἐμπορικὰ ἢ βιομηχανικὰ σήματα γίνεται· μνεῖα μεμονωμένως, ἢ ὁπωςδήποτε ἄλλως, τοπωνυμίας διαφόρου πρὸς τὴν ὀνομασίαν τοῦ ἐν τῷ κράτει τύπου ὅπου ἡ παραγωγὴ ἐπιχειρήσις, ἐφ' ὅσον ἐκ τούτου δύναται νὰ δημιουργηθῇ παραπλάνησις τῶν ἀγοραστῶν περὶ τὴν τοπικὴν προέλευσιν τοῦ προϊόντος.

Περὶ τῆς ἐνδείξεως τοπικῆς προελεύσεως προβλέπει παρ' ἡμῖν καὶ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου ΒΜΕ' περὶ ἐλέγχου τοῦ ἐμπορίου τῆς σταφίδος, ἀπαγορευθὼν 1) τὴν δι' ἐπισημάνσεως τῶν δοχείων ψευδῆ δῆλωσιν τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς τῆς περιεχομένης ἐν αὐτοῖς σταφίδος, 2) τὴν ἐπιστήμανσιν τῶν περιεχόντων τὴν σταφίδα δοχείων ἐκ τῆς παραγομένης ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Αἰγιαλείας ἐν ἄλλῳ τόπῳ ἢ τῷ τῆς παραγωγῆς, 3) τὴν ἐν Αἰγίῳ ἀποθήκευσιν καὶ ἐξαγωγὴν ἐξ αὐτοῦ ἄλλης σταφίδος πλὴν τῆς παραγομένης ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Αἰγιαλείας, τῶν τέως δήμων Ἐρινεοῦ καὶ Κραθίδος καὶ τῆς ἐπαρχίας Κορινθίας, τῆς τελευταίας ὁμῶς ἐναποθηκευομένης ἐν ἰδίαις ἀποθήκαις, καὶ 4) τὴν ἐξαγωγὴν ἐξ ἄλλων λιπένων τοῦ κράτους, πλὴν τοῦ Αἰγίου καὶ τῶν Πατρῶν, δοχείων περιε-

(1) Pinner-Eyck 42, Kahn-Weiss 90. Kohler 179, Wassermann I 53, τοῦ ἰδίου Die Behandlung des unlauteren Wettbewerbs im Friedensvertrag 33, Finger 31, Pisko 445, Baer 141. Contra Daniel 13.

χόντων σταφίδα παραγωγής Αιγίου και τῶν τέως δήμων Ἐρι-
νεοῦ και Κραθίδος, και τὴν ἐξαγωγήν δοχείων μὴ σεσημασμένων
ἢ σεσημασμένων κατὰ τρόπον δυνάμενον ὡς ἐκ τῆς λέξεως ἧς
ἐγένετο χρήσις νὰ προκαλέσῃ σύγχυσις μετὰ τὴν λέξιν «Βοστίτσα».

Ἐπομένως τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου ΓΧΜΕ' ἀπαγορεύει τὴν δι'
ἐπισημάνσεως τῶν δοχείων ἢ βαρελίων ψευδῆ δήλωσις τοῦ τό-
που τῆς παραγωγῆς τῶν περιεχομένων ἐν αὐτοῖς ἐλαίων και
τὴν ἐν ἄλλῳ τόπῳ ἢ τῇ Ἰτέα ἐπισημάνσει τῶν δοχείων τῶν
περιεχόντων ἐλαίας παραχθείσας ἐν τοῖς δήμοις Ἀμφίσης,
Κρίσης και Παρνασσίων.

Μερικὰ ὀνόματα, τὰ ὁποῖα καθ' ἑαυτὰ ἐνδεικνύουν ὠρισμένην
προέλευσιν, ἀπώλεσαν δὲ ἐν τῇ συναλλαγῇ τὴν ἔννοιαν τοῦ προσ-
διορισμοῦ τῆς προελεύσεως και κατέστησαν ἐνδεικτικὰ τοῦ εἴ-
δους, δηλαδή ὁ καταναλωτῆς δι' αὐτῶν ἀποβλέπει εἰς ὠρισμένον
προῖόν και οὐχὶ εἰς ὠρισμένον τρόπον παραγωγῆς, τὰ ὀνόματα
ταῦτα δέον ἀπεριορίστως ἐν ταῖς συναλλαγαῖς νὰ χρησιμοποιῶν-
ται. Περὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης προβλέπει ὁ νόμος (1) και
καθορίζει ὅτι ἐπὶ τῶν τοιούτων ὀνομάτων, τὰ ὁποῖα λόγῳ μακρο-
χρονίου χρήσεως ὑποδεικνύουν τὸν τρόπον τοῦ προϊόντος, appre-
-hension type, δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρων 3
και 4. Ἐὰν ἐν ὄνομα κατέστη ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἐνδεικτικὸν
εἶδους και ἀπώλεσε τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ σημασίαν, εἶνε ζήτημα
πραγματικὸν ἐρευνώμενον εἰς ἐκάστην περίπτωσιν. Ἡ ἀντίληψις
τοῦ κοινοῦ ἀποφασίζει ἐὰν τὸ ὄνομα κατέστη ἐνδεικτικὸν εἶδους.
Ἐρευνᾶται ἐὰν τὸ ὄνομα τοῦτο προκαλεῖ εἰς τοὺς ἐνδιαφερομέ-
-νους διὰ τὸ προῖόν τὴν ἀρχικὴν σημασίαν τῆς λέξεως (2). Ἐν-
-διαφερόμενοι εἶνε ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐν τῇ συναλλαγῇ λαμ-
-βάνονται ὑπ' ὄψιν ἵνα κριθῆ ἐὰν διὰ τῆς δηλώσεως προκαλεῖται
ἢ ἐντύπωσις ἰδιαιτέρως εὐνοϊκῆς προσφορᾶς, κυρίως δὲ τοιοῦτο
εἶνε οἱ καταναλωταί. Ἐὰν μέρος τῶν καταναλωτῶν μὴ ἀσήμαν-
-τον ἀποδίδῃ εἰς τὸ ὄνομα τὴν ἀρχικὴν του ἔννοιαν, εἶνε ἀρκετὸν

(1) Ἄρθρον 5 § 2 και ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 3980.

(2) Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἐν ἄρθρῳ 6 καθορίζει ὅτι πρὸ τῆς ἀσκή-
-σεως τῆς ἀγωγῆς ζητεῖται ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου γνωμοδότησις τοῦ ἐπιμε-
-λητηρίου.

ἵνα μὴ χαρακτηρισθῆ τοῦτο ὡς ἐνδεικτικὸν εἶδους. Ἐόν τὸ ὄνομα τὸ ἐνδεικνύον πλεον τὸ εἶδος νὰ χρησιμοποιῆται ἐν τῇ συνήθει ἐν τῇ συναλλαγῇ μορφῇ. Ἡ προσθήκη εἰς αὐτὸ λέξεων ἢ παραστάσεων ὥστε νὰ προκαλῆται ἡ ἐντύπωσις ὅτι τὸ προϊόν προέρχεται ἐξ ὠρισμένου τόπου ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου (1).

Ὡς ἐνδειξιν τοπικῆς προελεύσεως δέον νὰ θεωρήσωμεν καὶ τὴν ἀναγραφὴν τῆς ἐπωνυμίας ἢ τοῦ τίτλου ἢ τῆς ὀνομασίας τοῦ προϊόντος εἰς ξένην γλῶσσαν.

Τὸ ὄνομα τὸ χρησιμεῖον εἰς εἰδικούς κύκλους ὡς ἐνδείξεις εἶδους δύναται εἰς δηλώσεις, αἱ ὁποῖαι προορίζονται διὰ τὸ μέγα κοινόν, νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐνδείξεις προελεύσεως. Μία ξένη λέξις, ἢ ὁποῖα ἐνδεικνύει ποιότητα, εἶνε δυνατόν εἰς τοὺς ἐλληνικούς κύκλους νὰ σημαίνῃ πρόελευσιν. Ἐὰν ὄνομα χρησιμεύῃ πρὸς δῆλωσιν τῆς ποιότητος, δέον νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐνδεικτικὸν τῆς ποιότητος καὶ ἂν τυχὸν τινὲς θεωρήσουν αὐτὸ ὡς ἐνδεικνύον πρόελευσιν. Ἡ πεπλανημένη ἀντίληψις δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν.

Εἶπομεν ἀνωτέρω ὅτι ἡ ἔννοια «πηγὴ προμηθείας» περιλαμβάνει καὶ τὴν προμήθειαν ἐξ εὐκαιρίας. Ὁ ἀθέμιτος ἀνταγωνισμὸς ἐπεδίωξε νὰ ἐκμεταλλευθῆ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ κοινοῦ, τὸ ὁποῖον νομίζει ὅτι θέλει ἀγοράσῃ εὐθηνότερον ἐκεῖ ἔπου πωλοῦνται προϊόντα τὰ ὁποῖα ὁ ἔμπορος ἐπρομηθεύθη ἐκ διαφόρων λόγων εὐθηνότερον, καὶ συνήθεις εἶνε αἱ δηλώσεις ὅτι τὰ ἐμπορεύματα προέρχονται ἐξ ἐγκαταλείψεως, ἐκ κατασχέσεως, ἐκ πτωχεύσεως. Περὶ τῆς τελευταίας περιπτώσεως ὁ νόμος προέδλεψεν εἰδικῶς ἐν ἄρθρῳ 6.

§ 31. Διὰ τοῦ ἄρθρου 6 ὁ νόμος ἀπηγόρευεν ὅχι τὴν ψευδῆ δῆλωσιν περὶ προελεύσεως τῶν ἐμπορευμάτων ἐκ πτωχεύσεως, ἀλλὰ πᾶσαν δῆλωσιν ἐνδεικνύουσαν ὅτι τὰ ἐμπορεύματα προέρ-

(1) Ὁ τσεχοσλοβακικὸς νόμος ἐν ἄρθρῳ 6 καθορίζει ὅτι ἡ προσθήκη τῶν λέξεων «πραγματικόν», «φυσικόν», «ἀληθές» εἰς τὴν λέξιν τὴν ἐνδεικνύουσαν πλεον τὸ προϊόν, ἀποδίδει εἰς τὴν λέξιν τὴν ἀρχικὴν αὐτῆς ἔννοιαν.

χονται ἐκ πτωχεύσεως (1). Ἐὰν ἡ ἀναγγελία εἶνε ἀληθῆς ἢ ψευδῆς ἔχει σημασίαν κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης περιπτώσεως ἔχει ἐφαρμογὴν ἢ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6, ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας αἰ. διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4.

Ὁ ἐσωτερικὸς λόγος τῆς ἀπαγορεύσεως εἶνε ὅτι ὁ νομοθέτης εἰς τὴν ἀναγγελίαν ὅτι τὸ ἐμπόρευμα προέρχεται ἐκ πτωχεύσεως διαδλέπει μίαν πλάνην τοῦ κοινοῦ. Τὸ κοινὸν διαδλέπει εἰς τὰς τοιαύτας πωλήσεις ὄφελος. Ὁ σύνδικος, πρὸς ταχεῖαν ἐκκαθάρισιν τῆς περιουσίας, ἐκποιεῖ τὰ ἐμπορεύματα εἰς κατωτέραν τιμὴν, ἀλλ' ἐὰν τοῦτο συμβαίνη ὅταν γίνεται ἐκπαίησις παρὰ τοῦ συνδίκου, δὲν συμβαίνει ὅμως καὶ ὅταν τρίτος τις ἐκποιῇ τὸ κοινὸν δὲν διακρίνει μεταξὺ τῶν πωλήσεων τὰς ὁποίας ἐνεργεῖ ὁ σύνδικος καὶ τῶν πωλήσεων τὰς ὁποίας ἐνεργεῖ εἰς τρίτος, καὶ διὰ τοῦτο εἶνε ἀνάγκη νομοθετικῆς παρεμβάσεως.

Ἡ δῆλωσις ὅτι τὰ ἐμπορεύματα προέρχονται ἐκ πτωχεύσεως ἐπιτρέπεται μόνον ὅταν ταῦτα ἐκποιῶνται διὰ λογαριασμὸν τῆς ομάδος τῆς πτωχεύσεως. Ὁ νόμος ἀπαγορεύει ὄχι μόνον τὰς ρητὰς ἀναγγελίας περὶ προελεύσεως τῶν ἐμπορευμάτων ἐκ πτωχεύσεως, ἀλλὰ καὶ ἐκείνας αἰ. ὁποῖαι ἐμμέσως ἐνδεικνύουν τὸ τοιοῦτον. Τοιαῦται δηλώσεις εἶνε π.χ. ἡ δῆλωσις ὅτι πωλοῦνται ἐμπορεύματα τοῦ πτωχέσαντος, ὅτι παραταθείσης τῆς διαδικασίας τῆς πτωχεύσεως πωλοῦνται ἐμπορεύματα, ὅτι πωλοῦνται ἐμπορεύματα εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ συνδίκου ὀρισθεῖσαν τιμὴν.

Ἴνα τύχη ἐφαρμογῆς ἢ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 δέον τὰ ἐμπορεύματα νὰ μὴ ἀνήκουν πλέον εἰς τὴν πτώχευσιν. Τὰ ἐμπορεύματα δέον νὰ μὴ ἀνήκουν εἰς τὴν πτώχευσιν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκποιήσεως καὶ ὄχι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναγγελίας.

§ 32. Ἡ διαφήμισις ἐπιζητεῖται πολλάκις διὰ τῆς γνωστοποιήσεως ὅτι τὸ προῖόν ἔτυχε τῆς ἀναγνωρίσεως ὀρισμένων πελατῶν ἢ προσώπων ἀρμοδίων εἰς τὸ ν' ἀποφανθοῦν περὶ τῶν

(1) Οὐχὶ ὀρθῶς ὁ Πετιμεζᾶς ἐν σελ. 224 ὁμιλεῖ περὶ ψευδοῦς δημοσίας ἀναγγελίας.

ειδιότητων τοῦ προϊόντος. Τὸ προϊόν, τὸ ὁποῖον ὠρισμένοι πελάται ἢ εἰδικοί συνιστοῦν, ἀγοράζεται παρὰ τοῦ κοινου περισσότερον ἢ τὸ στερούμενον ἀναγνωρίσεων. Ἡ μέθοδος αὕτη τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ εἶνε ἢ πλέον συνήθης ἐν Ἑλλάδι καὶ δὴ εἰς τὴν βιομηχανίαν τῶν οἴνοπνευματωδῶν ποτῶν· αἱ ἐτικέτται πολλῶν ἐργαστασίων οἴνοπνευματωδῶν ποτῶν εὐθὺς ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῶν βεβαιοῦν τὴν εἰς τὸ ἐργαστάσιον ἀπονομὴν βραβείων καὶ ἄλλων τιμητικῶν διακρίσεων.

Ὁ νόμος περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ ἀπαγορεύει τὴν ἀνακριθεὶς δήλωσιν περὶ κατοχῆς βραβείων ἢ ἄλλων τιμητικῶν διακρίσεων. Ἐν Γερμανίᾳ ἐγεννήθη τὸ ζήτημα ἐὰν διὰ τῆς διατάξεως ταύτης—σημειωτέον ὅτι τὸ γερμανικὸν κείμενον ἔχει μόνον «διάκρισιν»—ὁ νομοθέτης ἠθέλησε τὴν ἀπαγόρευσιν πάσης τιμητικῆς διακρίσεως, ὁποθενδὴποτε καὶ ἂν προέρχεται αὕτη, ἢ μόνον τῆς διακρίσεως τῆς προερχομένης ἐξ ἀνεγνωρισμένων ἀρχῶν (*). Τὸ ζήτημα δὲν κέκτηται σημασίαν διότι αἱ διακρίσεις ἐν εὐρυτέρᾳ ἐννοίᾳ δεόν νὰ θεωρηθοῦν ὡς δηλώσεις περὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 συναλλαγῶν, ὥστε εἰς πᾶσαν περίπτωσιν εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ νόμου ἐμπίπτουν (**).

Διὰ τῆς ὡς ἄνω εἰδικῆς διατάξεως τοῦ N.A.A. προβλέπονται πρὸ παντὸς διακρίσεις ἀπονεμόμεναι εἰς τὰς διαφόρους ἐκθέσεις, ἦτοι μετάλλια, διπλώματα, ὡσαύτως δὲ καὶ προσωπικαὶ διακρίσεις, οἷον ἀπονομὴ παρασήμων, παροχὴ τοῦ τίτλου «χορηγητοῦ τῆς αὐλῆς» (***) καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἡ δήλωσις περὶ κατοχῆς βραβείων ἢ ἄλλων τιμητικῶν διακρίσεων εἶνε ἀνακριθεῖς ὅταν ὁ δηλῶν δὲν δικαιοῦται νὰ φέρῃ τὴν διάκρισιν. Τὸ ἔγγραφον τῆς ἀπονομῆς εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει. Δικαιοῦμενος εἶνε ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον κατὰ τὸ ἔγγραφον ἢ διάκρισις ἀπενεμήθη. Ἐὰν ἡ ἀπονομὴ εἶνε προσω-

(*) Kahn-Weiss 91, Pinner-Elyck 47.

(2) Rosenthal 168.

(3) Τὴν τοιαύτην διάκρισιν δεόν νὰ φέρῃ ὁ παραγωγὸς ὅταν τῷ ἀπονεμηθῇ ὁ τίτλος καὶ ὄχι ὅταν ἐπώλησεν εἰς τὴν ἀναφερομένην αὐλὴν ποσότητα ἐμπορευμάτων. Μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς αὐλῆς δὲν πρέπει πλέον νὰ φέρεται ὁ τίτλος «προμηθευτῆς τῆς ἐλληνικῆς αὐλῆς». Pinner-Elster 96.

πική, τότε αναφέρεται εἰς τὸ πρόσωπον καὶ δὲν δύναται νὰ μεταδιδοσθῆ εἰς ἄλλον, οὐδὲ δύναται τις νὰ χρησιμοποίησῃ ταύτην τῇ συναίνεσει τοῦ πρὸς ὃν ἀπενεμήθη. Ἐὰν ἡ διάκρισις ἐγένετο πρὸς ἐπωνυμίαν, τότε ἀνήκει εἰς ταύτην καὶ ἐξαφανίζεται μετὰ ταύτης, ἐκτὸς ἐὰν μεταδιδοσθῆ μετὰ τοῦ καταστήματος. Αἱ διακρίσεις αἱ ἀπενεμηθεῖσαι εἰς τὴν ἐπιχείρησιν μεταδιδύονται μετὰ τῆς ἐπιχειρήσεως. Μεταδιδομένης τῆς διακρίσεως μετὰ τοῦ καταστήματος, ὁ διάδοχος πρέπει νὰ φέρῃ ταύτην κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ μὴ προκαλεῖται ἢ ἐντύπωσις ὅτι εἰς αὐτὸν ἀπενεμήθη, ἐὰν δὲ πράττῃ τοῦτο διαπράττει ἀθέμιτον ἀνταγωνισμόν.

Ἐὰν ἡ διάκρισις ἀπενεμήθη εἰς ὠρισμένα ἐμπορεύματα, δὲν δύναται αὕτη νὰ φέρεται ἐπὶ ἄλλων ἐμπορευμάτων τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως, πρέπει νὰ χρησιμοποιῆται μόνον διὰ τὰ ἐμπορεύματα διὰ τὰ ὁποῖα ἀπενεμήθη. Ἐὰν ἐδόθη πρὸς ὅλην τὴν ἐπιχείρησιν, πρέπει νὰ μὴ χρησιμοποιῆται κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ ἐμφανίζεται ὡς ἀπενεμηθεῖσα εἰς ὠρισμένα ἐμπορεύματα.

Αἱ τυχόν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐπιχειρηματίου οὐχὶ ὡς τοιούτου ἀπενεμηθεῖσαι διακρίσεις δὲν δύνανται νὰ φέρονται ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων (1).

Ἐὰν ἡ διάκρισις ἀπενεμήθη εἰς τινὰ ἐργαζόμενον παρά τινι ἐπιχειρήσει, π. χ. εἰς τὸν σχεδιαστήν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἀπενεμήθη εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, ἀλλ' εἰς ὠρισμένον πρόσωπον, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ πρόσωπον ὅχι ἀπολύτως, ἀλλ' ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἐπιχειρήσεως, διότι ἀκριβῶς ἐν τῷ περιβάλλοντι τῆς ἐπιχειρήσεως ἀνέπτυξε τὴν δραστηριότητά του. Ὅρθόν ἔθεν τὴν τοιαύτην διάκρισιν ἢ μὲν ἐπιχειρήσεις νὰ χρησιμοποιῆ μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι εἰς τὸν Α ἐργαζόμενον παρ' αὐτῆ ἀπενεμήθη διάκρισις, ὁ δὲ Α ὅτι ἐργαζόμενος παρὰ τῆ ἐπιχειρήσει ἔτυχε τῆς διακρίσεως. Τὴν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἀπενεμηθεῖσαν διάκρισιν δὲν δύναται νὰ φέρῃ ὁ ἐν αὐτῇ ἐργασθεὶς

(1) Ἕλληνας ποταποιοὺς εἶχεν ἐπὶ τῆς ἐτικέτας αὐτοῦ τὰ μέταλλα τὰ δοθέντα αὐτῷ εἰς γυμναστικούς ἀγῶνας.

καὶ ἂν οὗτος διὰ τῆς ἐργασίας του συνετέλεσεν εἰς τὴν χορηγίαν τῆς τριαύτης ἀπονομῆς.

Ἐκεῖνος παρὰ τοῦ ὁποίου ἀφηρέθη ἡ διάκρισις δὲν δικαιούται νὰ ἐξακολουθῇ νὰ φέρῃ ταύτην, ὡσαύτως δὲ δὲν δικαιούται τις νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι τῷ ἀπενεμήθη μεγαλυτέρα διάκρισις τῆς πράγματι εἰς αὐτὸν χορηγηθείσης.

Πολλάκις ἐπὶ τῶν ἐτικετῶν, ἐπὶ τοῦ χάρτου τῆς ἀλληλογραφίας, σχεδιάζονται σημεῖα ἅτινα ἀποτελοῦν ἀπομιμήσεις μεταλλῶν, ἵνα οὕτω προκληθῇ πλάνη παρὰ τῷ κοινῷ ὅτι εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἀπενεμήθη διάκρισις. Καὶ ἡ τριαύτη ἀπομίμησης ἀποτελεῖ ἀνακριθῆ δῆλωσιν περὶ κατοχῆς βραβείων ἢ ἄλλων τιμητικῶν διακρίσεων.

Πολλάκις, παρὰ ταῖς ἐπισήμοις ἐκθέσεσι, δημιουργοῦνται πρὸς κερδοσκοπίαν ἰδιωτικαὶ ἐκθέσεις, αἱ ὁποῖαι οὐδένα ἄλλον σκοπὸν ἔχουν ἢ τὴν ἀπονομὴν μεταλλῶν ἀντὶ ὠρισμένου τιμήματος. Ἐρωτᾶται, τὸ νὰ φέρῃ τις διακρίσεις ἀπονεμηθείσας εἰς τριαύτας ἐκθέσεις ἀποτελεῖ ἀνακριθῆ δῆλωσιν: Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ἑποῖον χρησιμοποιεῖται τὸ μετάλλιον ἢ ἄλλη διάκρισις. Ἐὰν τοῦτο χρησιμοποιῆται κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε τὸ κοινὸν νὰ φρονῇ ὅτι τὸ ἐμπόρευμα ἔτυχε διακρίσεως ἐν ἐπισήμῳ ἐκθέσει, τότε ἀναμφισβητήτως ὑπάρχει ἀνακριθῆ δῆλωσις: ἂν ἕμως χρησιμοποιῆται κατὰ τρόπον ὥστε νὰ καθίσταται φανερὸν παρὰ τίνος ἀπενεμήθη ἡ διάκρισις, τότε δὲν ὑπάρχει ἀνακριθῆ δῆλωσις (1).

§ 33. Ἐν πρόσφορον μέσον πρὸς προσέλκυσιν καταναλωτῶν εἶνε καὶ αἱ δηλώσεις περὶ τῆς αἰτίας καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς πωλήσεως, δηλαδή αἱ δηλώσεις διὰ τῶν ὁποίων τὸ κοινὸν καθίσταται προσεκτικὸν ὅτι συνεπεῖα ἐξαιρετικοῦ γεγονότος ἢ πώλησις τῶν ἐμπορευμάτων θέλει γίνῃ ὑπὸ εὐνοϊκοῦς διὰ τὸν ἀγοραστήν ὄρους. Τοιαῦται δηλώσεις εἶνε ἢ δῆλωσις ὅτι ἡ πώλησις λαμβάνει χώραν λόγῳ κατεδαφίσεως τοῦ καταστήματος, ὅτι τὰ ἐμπορεύματα πωλοῦνται λόγῳ τοῦ ὅτι

(1) Kohler 220, Engel 10, Pinner-Eyck 46.

ἐδλάθησαν ἐκ πυρκαϊᾶς ἢ ὕδατος, κυρίως δὲ τοιαύτη εἶνε ἡ δήλωσις περὶ διαλύσεως, ἀλλὰ περὶ ταύτης προνοεῖ εἰδικῶς ὁ νόμος καὶ θέλομεν ἐμιλήσῃ κατωτέρω.

§ 34. Δὲν εἶνέ τι ἀσύνηθες ν' ἀναφέρονται πρὸς διαφήμισιν ἀνακριθεῖς ποσότητες κατεχομένων ἐμπορευμάτων, διότι ἡ ἐνδειξις μεγάλης παρακαταθήκης προκαλεῖ εἰς τὸν καταναλωτὴν τὴν ἐντύπωσιν μιᾶς ἰδιαιτέρως εὐνοϊκῆς προσφορᾶς, νομίζει οὖτος ὅτι ἐὰν ἀπευθυνθῇ εἰς τὸ ἔχον μεγάλην παρακαταθήκην κατάστημα θὰ ἐπιτύχῃ εὐνοϊκὴν ἀγοράν. Ὁ νόμος ἀπαγορεύει ἀνακριθεῖς δηλώσεις περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν πρὸς διάθεσιν ἐμπορευμάτων.

Ὡς εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δηλοῦντος εὐρισκόμενα ἐμπορεύματα δεόν νὰ θεωρήσωμεν ἐκεῖνα τὰ ὅποια ὁ δηλῶν ἀμέσως δύναται νὰ διαθέσῃ, δηλαδή τὰ εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ καταστήματος τοῦ ἢ ἐκεῖνα τῶν ὁποίων κατέχει τὴν φορτωτικὴν ἢ τὸ ἐνεχυρόγραφο. Δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὅτι εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δηλοῦντος τὰ ἐμπορεύματα τὰ ὅποια ὁ προμηθευτὴς δύναται νὰ τῷ παράσχῃ, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ συμφωνία περὶ παροχῆς καὶ ἔχῃ καταβληθῇ τὸ τίμημα ἢ ἔχῃ συμφωνηθῇ ἢ παροχῇ πιστώσεως.

§ 35. Ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐξετέθη, ὁ νόμος, πλὴν τῶν ὡς ἄνω παραδειγματικῶς ἀναφερομένων περιπτώσεων, περιέχει καὶ γενικὴν διάταξιν κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶσα ἀνακριθὴς δήλωσις σχετικὴ μὲ τὰς ἐμπορικὰς, βιομηχανικὰς ἢ γεωργικὰς συναλλαγὰς ἀπαγορεύεται. Ἡ δήλωσις πρέπει ν' ἀφορᾷ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὰς ἐμπορικὰς, βιομηχανικὰς ἢ γεωργικὰς συναλλαγὰς. Τὸ ἀντικείμενον εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρεται οὐδεμίαν κέκτηται σημασίαν, ἀρκεῖ ὅτι ἡ δήλωσις εἶνε ἱκανὴ νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν κατανάλωσιν τοῦ καταστήματος ἀμέσως ἢ ἐμμέσως.

Ὡς δηλώσεις ὑπαγομένους εἰς τὴν γενικὴν διάταξιν δεόν νὰ θεωρήσωμεν τὴν δήλωσιν περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἰδρύσεως ἑνὸς καταστήματος, τὴν δήλωσιν περὶ τοῦ μεγέθους τῶν ἐργασιῶν, διότι ἔταν ὑπάρχῃ μεγάλη κατανάλωσις ὁ ἔμπορος δύναται νὰ πωλήσῃ εὐθηνότερον, διότι δύναται νὰ κατανείμῃ τὰ ἔξοδα εἰς μεγαλυτέραν ποσότητα ἐμπορευμάτων, τὴν δήλωσιν περὶ χρησιμοποιομένων κεφαλαίων. Ὡσαύτως ἐνταῦθα ὑπάγονται αἱ συστάσεις, αἱ

ὁποῖαι δὲν ὑπάγονται εἰς τὰ βραβεῖα καὶ ἄλλας τιμητικὰς διακρίσεις, π.χ. ἐνὸς ἰατροῦ περὶ ὠρισμένου φαρμάκου, ὡς καὶ αἱ εὐχαριστίαι πελατῶν. Ὡσαύτως ἐνταῦθα ὑπάγονται δηλώσεις περὶ τῶν προσόντων τοῦ προσώπου τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως· π. χ. ἐργοστασιάρχης δηλοῖ ὅτι εἰργάσθη ὡς μηχανικὸς παρὰ τῆ ἐπιχειρήσει Α, ἔμπορος ἢ βιομήχανος δηλοῖ ὅτι μετεῖχε πρότερον τῆς ἐπωνυμίας Β, ὅτι ἐπὶ ἔτη ὑπῆρξε διευθυντῆς τῆς εταιρίας Γ (1).

Ἐνταῦθα ὡσαύτως ὑπάγονται καὶ αἱ δηλώσεις ὅτι ὁ βιομήχανος ἔτυχε διπλώματος εὐρεσιτεχνίας (2). Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 8)17 Ἰουνίου 1926 καθωρίσθη μάλιστα ὅτι ὁ συναλλασσόμενος ὁ ὁπωσδήποτε ἀνακοινῶν ὅτι ἔτυχε διπλώματος εὐρεσιτεχνίας ὑποχρεοῦται νὰ γνωστοποιῇ ὅτι τοῦτο τῷ ἀπενεμήθη ἄνευ ἐγγυήσεως τοῦ κράτους.

§ 36. Τὸ Ν.Δ. τῆς 7)14 Αὐγούστου 1926 περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων περιέχει διάταξιν ἐν ἄρθρῳ 2 κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπαγορεύεται ἢ πρὸς τὸ κοινὸν ἀναγγελία ἀνακριδῶν εἰδήσεων περὶ τῆς χωρητικότητος, τῆς ταχύτητος, τοῦ χρόνου τῆς ἀναχωρήσεως ἢ κατάπλου τοῦ πλοίου, τῶν ἔρων τῆς ἐσωτερικῆς ἀνέσεως αὐτοῦ ἢ περὶ ἄλλων ἰδιοτήτων ἱκανῶν νὰ παραπλανήσουν τὸ κοινόν.

Αἱ ἀνακριθεῖς δηλώσεις περὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἐν λόγω διατάξεως προβλεπομένων περιπτώσεων καὶ ἐν γένει περὶ τῶν ἰδιοτήτων τοῦ πλοίου ἀπαγορεύοντο καὶ πρὸ τῆς διατάξεως ταύτης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Α.Α., καθόσον ἄλλαι μὲν ἀνάγονται εἰς τὰς παραδειγματικῶς ἀναφερομένας περιπτώσεις, ἄλλαι δὲ εἰς τὴν γενικὴν διάταξιν τοῦ ἐν λόγω ἄρθρου.

(1) Τὸ ἄρθρον 16 τοῦ Ν.Δ. τῆς 18 Αὐγούστου 1923 περὶ τροποποιήσεως τοῦ χρηματιστηριακοῦ νόμου τιμωρεῖ τὸν ἐπαγγελλόμενον ἢ διαφημιζόντα ἑαυτὸν ψευδῶς ὡς χρηματιστὴν ἢ μεσίτην δι' ἐφημερίδων, ἐντύπων ἢ ἐπιγραφῶν.

(2) Οὐχὶ ὀρθῶς ὁ Βαμβέτσος, ἐνθ' ἀνωτέρω, ὑπάγει ταύτας εἰς τὰς δηλώσεις περὶ βραβείων καὶ ἄλλων τιμητικῶν διακρίσεων.

Δήλωσις περι διαλύσεως.

§ 37. Διάλυσις εἶνε πᾶσα παρὰ τοῦ κυρίου τοῦ καταστήματος ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως οὐχὶ κατὰ κανονικὸν τρόπον ταχεῖα ἐκποίησης τοῦ ὑπάρχοντος ἀποθέματος ἐπὶ σκοπῷ τερματίσεως ὀλοκλήρου τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τμήματος αὐτῆς. Δὲν ὑπάρχει οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ διάλυσις καθ' ἑαυτὴν οὐδὲν τὸ ἀθέμιτον ἐνέχει, ὅτι εἶνε εἰς ἀπαραίτητος τρόπος πολλάκις πρὸς κατανάλωσιν τοῦ ὑπάρχοντος προϊόντος. Ὁ κύριος ἐνὸς καταστήματος οὐδὲν ἄλλο ἐπιδιώκει ἢ τὴν ἐκποίησιν τῶν ἐμπορευμάτων εἰς καλλιτέραν τιμὴν, διὰ τῆς διαλύσεως οὐδὲν ἄλλο σκοπεῖ παρὰ τὴν ρευστοποίησιν ταχύτερον τοῦ ἐνεργητικοῦ του καὶ ἐν προσπάθει, ὅπως ἡ ρευστοποίησις γίνῃ κατὰ τὸν ὀλιγώτερον ἐπιζήμιον τρόπον.

Οἱ ἀθεμίτως ἀνταγωνιζόμενοι ἐπεζήτησαν πάντοτε νὰ ἐπωφεληθοῦν τῆς ἐκ τῆς ἀναγγελίας διαλύσεως προκαλουμένης παρὰ τῷ κοινῷ ἐντυπώσεως ὅτι πρόκειται περὶ ἰδιαιτέρως εὐνοϊκῆς προσφορᾶς, δηλαδὴ ἐγένοντο ἀναγγελίαι διαλύσεως οὐδένα ἄλλον σκοπὸν ἔχουσαι ἢ ὅπως οἱ ἀναγγέλλοντες ἐπωφεληθοῦν τῆς παρὰ τῷ κοινῷ προκαλουμένης ἐντυπώσεως. Εἰς τὰς τιαύτας καταχρήσεις ἐπεζήτησε νὰ θέσῃ φραγμὸν ὁ Ν.Α.Α. διὰ τῶν περὶ δηλώσεων διαλύσεως διατάξεων. Εἶνε ἀμφίβολον ὅμως ἐὰν τοῦτο ἐπετεύχθη ἐν Ἑλλάδι, ὅπου συνεχίζεται καὶ ἡ πρὸ τοῦ νόμου παρατηρουμένη κατάχρησις δηλώσεων περὶ διαλύσεως.

§ 38. Πρὸς καταπολέμησιν τῶν ἐκ τῆς ἀναγγελίας διαλύσεως καταχρήσεων, τρία συστήματα ὑπάρχουν: τὸ σύστημα κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ νόμος καθορίζει τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ἡ ἀναγγελία διαλύσεως, σύστημα οὐχὶ ὀρθόν, διότι ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐπέρχονται καθημερινῶς μεταβολαὶ συνθηκῶν, ὥστε εἶνε ἀδύνατον ὁ νομοθέτης νὰ προβλέψῃ ὅλας τὰς περιπτώσεις· τὸ σύστημα κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἀναγγελία διαλύσεως ἐπιτρέπεται μόνον κατόπιν ἀδείας δημοσίας ἀρχῆς, καὶ τέλος τὸ σύστημα, τὸ μικτὸν οὕτως εἶπεῖν, κατὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἀπατεῖται ἀδεία τῆς δημοσίας ἀρχῆς, ἀλλὰ γίνεται ἀπλῆ δήλωσις πρὸς αὐτὴν περὶ ἀναγγελίας τῆς διαλύσεως.

Ὁ ἡμέτερος νόμος περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, ἐνῶ ἐν § 1

τοῦ ἄρθρου 7 ὁμιλεῖ περὶ δηλώσεως, ἀκολουθῶν κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο τὸν γερμανικὸν νόμον, περαιτέρω ὅμως ἐν § 2 καθορίζει διατάξεις περὶ ἐρεύνης τοῦ εἰλικρινοῦς τῆς δηλώσεως καὶ ἀπαγορεύσεως ἐν ἣ περιπτώσει αὕτη εἶνε ἀνελικρινῆς, διαφέρων κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο τοῦ γερμανικοῦ, καὶ ἀκολουθῶν οὕτω τὸ δεύτερον σύστημα.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἡμετέρου νόμου δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν εἶνε ὀρθαί, καθόσον ἀναθέτουν τὴν ἐξέλεγχιν τῆς εἰλικρινείας τῆς δηλώσεως εἰς τοὺς ἀνταγωνιστὰς τοῦ αἰτοῦντος, ἐφ' ὅσον ὁ πρόεδρος εἶνε ὑπόχρεως νὰ ἐνεργήσῃ πραγματογνωμοσύνην μὲ πραγματογνώμονας ἀνήκοντας εἰς τὸν κύκλον τοῦ δηλοῦντος.

§ 39. Ὁ νόμος ἀπηγόρευσε πᾶσαν ἀναγγελίαν περὶ ἐκποιήσεως ἐμπορευμάτων ὡς ἀποτελούσης διάλυσιν τοῦ καταστήματος, ἢ διάλυσιν ὠρισμένου κλάδου αὐτοῦ, ἐὰν δὲν μνημονεύεται εἰς τὴν ἀναγγελίαν ἡ αἰτία τῆς διαλύσεως καὶ δὲν προηγηθῆ δῆλωσις.

Ὁ νόμος δὲν ἀναφέρεται εἰς ὠρισμένας ἐκφράσεις. Ἐὰν ἐκ τῆς ἀναγγελίας ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς λαμβανομένης προκύπτῃ δῆλωσις διαλύσεως ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ νόμος. Ἐὰν πάλιν ἐν τῷ κειμένῳ ὑπάρχουν λέξεις αἱ ὁποῖαι δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅτι ἀναιροῦν τὴν ἔννοιαν, δὲν πρέπει νὰ λάβῃ τις ταύτας ὑπ' ὄψιν, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ συνόλου παράγεται ἢ ἐντύπωσις ὅτι πρόκειται περὶ δηλώσεως διαλύσεως. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι ἐπιδιώκεται πάντοτε παρὰ τοῦ παραβιάζοντος τὸν νόμον ἢ ἀποφυγῆ τῶν συνεπειῶν.

Ἡ πρὸς τὸ κοινὸν ἀναγγελία δύναται νὰ γίνῃ καὶ διὰ πράξεων. Π. χ. ἐκκενώνει τις τὰς προθήκας τοῦ καταστήματος καὶ τοποθετεῖ τὰ ἐμπορεύματα κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ προκαλῆται ἢ ἐντύπωσις διαλύσεως.

Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀναγγελία διαλύσεως, θὰ ἐρευνηθῆ ἢ ἀντίληψις τοῦ κοινοῦ καὶ μάλιστα τοῦ κύκλου τῶν προσώπων πρὸς τὸν ὁποῖον ἢ δῆλωσις ἀπευθύνεται. Θὰ ἐρευνηθῆ ἐὰν σημαντικὸν μέρος τοῦ κύκλου τούτου ἐκλαμβάνει (1) τὸ σύνολον τῆς ἀναγγελίας ὡς ἀναγγελίαν διαλύσεως.

(1) OL. G. M. u. W. 27/28, 281.

§ 40. Ὁ νόμος ὀρίζει ὅτι ὁ ἀναγγέλλων διάλυσιν ὀφείλει νὰ ἀναφέρῃ τὴν αἰτίαν. Διὰ τῆς ὀχρεώσεως ταύτης καθίσταται δυσχερὴς ἢ κατάχρησις ἀναγγελιῶν διαλύσεως, ἐφ' ὅσον δὲν εἶνε εὐχερὲς ν' ἀνευρεθοῦν λόγοι διαλύσεως.

Ἡ ἀντίληψις τοῦ κύκλου τῶν καταναλωτῶν δέον νὰ λαμβάνεται ὀψιν ἵνα κριθῇ ἐὰν ὁ διδόμενος λόγος εἶνε βάσιμος. Ἡ αἰτία δὲν πρέπει νὰ εἶνε πρόφασις, πρέπει νὰ εἶνε πραγματική. Ὡς μὴ ἐπαρκῆ αἰτίαν δέον νὰ θεωρήσωμεν τὴν ἀναγγελίαν λόγῳ μὴ ὀπάρξεως χώρου ἐν τῷ καταστήματι, ἢ λόγῳ μὴ ὀπάρξεως ὀρισμένων μεγεθῶν ἢ χρωμάτων. Ἐπαρκὴς λόγος δέον νὰ θεωρηθῇ ἢ διάλυσις τοῦ καταστήματος λόγῳ μεταφορᾶς ἢ λόγῳ ἀνοικοδομήσεως, ἢ διάλυσις ὀρισμένου τμήματος τοῦ καταστήματος λόγῳ καταργήσεως αὐτοῦ. Εἰς τὴν χρονικῶς πρόωρον δήλωσιν περὶ διαλύσεως δέον νὰ θεωρήσωμεν ὅτι ἐλλείπει ἢ αἰτία τῆς διαλύσεως, ὡς καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὀποίαν ἀναφέρεται ὡς αἰτία ἐν μελλοντικὸν ἀόριστον γεγονός.

Εἰς τὴν ἀναγγελίαν δέον νὰ ἀναφέρεται σαφῶς ἢ αἰτία τῆς διαλύσεως καὶ κατὰ τρόπον ἀντιληπτόν, δέον δὲ αὐτὴ ν' ἀναφέρεται εἰς πᾶσαν ἀναγγελίαν. Δὲν δύναται π.χ. νὰ μὴ ἀναφέρεται εἰς τὰς ἀναγγελίας διὰ τῶν ἐφημερίδων καὶ ν' ἀναφέρεται εἰς τὰς ἀναγγελίας τὰς τοποθετημένας εἰς τὴν προθήκην τοῦ καταστήματος.

§ 41. Πρὸ τῆς ἀναγγελίας τῆς διαλύσεως ὀχρεοῦται ὁ δηλῶν νὰ προβῇ εἰς δήλωσιν πρὸς τὸν πρόεδρον τῶν πρωτοδικῶν. Ἡ δήλωσις δέον νὰ περιέχῃ τὴν αἰτίαν τῆς διαλύσεως, τὸν τρόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς καὶ κατάλογον τῶν ἐκποιητέων ἐμπορευμάτων, ἔτι δὲ καὶ τὴν βεβαίωσιν ὅτι οὔτε ὁ δηλῶν οὔτε ὁ προηγούμενος κύριος τοῦ καταστήματος προέβη ἀπὸ δύο τοῦλάχιστον ἐτῶν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἐτέρου προσώπου, εἰς ἐκποίησην ὀμοίας φύσεως. Ἡ δήλωσις ἐπιδίδεται εἰς διπλοῦν, τὸ ἔτερον δ' ἀντίτυπον, θεωρούμενον ὀπὸ τοῦ προέδρου, ἀποδίδεται εἰς τὸν δηλοῦντα. Τοῦ παρὰ τῷ προέδρῳ κατατεθειμένου ἀντιτύπου δύναται πᾶς τις νὰ λάβῃ γνῶσιν.

Ὁ πρόεδρος ἐπιτρέπει τὴν ἐκποίησην μετὰ προηγουμένην ἐξέλεγχον τῆς δηλώσεως διὰ δύο πραγματογνωμόνων, οἱ ὀποῖοι, ἐν ἢ περιπτώσει ὀπάρχει ἐμπορικὸν καὶ βιομηχανικὸν ἐπιμελη-

τήριον ἢ ἐμπορικὸς σύλλογος ἐν τῷ τόπῳ τοῦ καταστήματος ὅπου μέλλει ν' ἀναγγελθῆ ἢ διάλυσις, λαμβάνονται ἐκ καταλόγου καταρτιζομένου ὑπὸ τούτου, ἄλλως ὀρίζονται παρὰ τοῦ προέδρου. Οἱ πραγματογνώμονες ἐξετάζουν τὸ εἰλικρινὲς τῆς ἀναγγελίας, ἐὰν δηλαδὴ ἢ προβαλλομένη αἰτία διαλύσεως εἶνε τοιαύτη ὥστε νὰ ἐπιβάλλεται ἡ διάλυσις τοῦ καταστήματος. Ἐν ἡ περιπτώσει οἱ πραγματογνώμονες εὔρουν τὴν δήλωσιν ἀνειλικρινῆ, ὁ πρόεδρος ἀπαγορεύει τὴν ἀναγγελίαν τῆς διαλύσεως.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ προέδρου οὐδαμῶς κωλύει τοὺς τρίτους ὅπως ἐγείρουν ἀγωγὴν περὶ παραλείψεως, ἐὰν θεωροῦν ὅτι ἡ δήλωσις εἶνε ἀνειλικρινῆς.

Ἡ ἐκποίησης λόγῳ διαλύσεως δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ πέραν τῶν ἐννέα μηνῶν ἀπὸ τοῦ ὀρισμένου χρόνου ἐνάρξεως, ἐκτὸς ἐὰν ὁ πρόεδρος λόγῳ ἐξαιρετικῶν περιστάσεων χορηγήσῃ παράτασιν τῆς προθεσμίας.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἐκ δευτέρου ἀναγγελία διαλύσεως καὶ πρὸ τῆς παρόδου διετίας λόγῳ θανάτου, πτωχεύσεως ἢ πραγματικῆς παύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἡ ἐκποίησης δύναται νὰ λάβῃ χώραν μόνον ἐκεῖ ὅπου ἐδηλῶν ἀπὸ ἐξαμήνου ἀσκεῖ τὴν ἐπιχείρησίν του, ἐκτὸς ἐὰν ὁ πρόεδρος ὀρίσῃ ἄλλως μετὰ γνώμην τῶν πραγματογνομόνων.

Ἀρμόδιος πρόεδρος εἶνε ὁ πρόεδρος τοῦ πρωτοδικείου ὅπου τὸ κατάστημα, ἐὰν δὲ δὲν ἔδρεύῃ πρωτοδικεῖον ἀρμόδιος εἶνε ὁ εἰρηνοδίκης.

§ 42. Διάλυσις εἴπομεν ὅτι εἶνε ἡ ἐπὶ σκοπῷ τερματισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, εἴτε ὀλοκλήρωτικῶς εἴτε μερικῶς, ταχεῖα ἐκποίησης τῶν ὑπαρχόντων ἐμπορευμάτων, κατὰ συνέπειαν δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς διάλυσις οὔτε ἡ ἀγορὰ ποσότητος ἐμπορευμάτων καὶ ἡ ἐκποίησης ταύτης μὲ τὴν αἰτίαν τῆς διαλύσεως, οὔτε ἡ προσθήκη ἄλλων ἐμπορευμάτων εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ποσότητα, τῆς ὁποίας ἀναγγέλλεται ἡ πώλησις λόγῳ διαλύσεως. Τοῦτο ἀπαγορεύει ὁ νόμος ρητῶς ἐν ἄρθρῳ 8 καθορίζων ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ ἔκθεσις πρὸς πώλησιν ἐμπορευμάτων ἀποκτηθέντων πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν κατὰ τὴν διάλωσιν ἢ μὴ συμπεριλαμβανομένων εἰς τὸν ἐν τῇ δηλώσει κατάλογον.

Ἐν προκειμένῳ πρόκειται καὶ περὶ ἀνακριδοῦς δηλώσεως,

καθόσον αναγγέλλει τις ότι έκποιεῖ ἐμπορεύματα λόγω διαλύσεως, ἐνῶ πράγματι τὰ ἐμπορεύματα ταῦτα ἠγοράσθησαν ἐπὶ σκοπῷ τῆς κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐκποιήσεως, συνεπῶς δύνανται νὰ τύχουν ἐφαρμογῆς αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4, ἐὰν ὑπάρχουν αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν ἐν λόγω ἄρθρων.

Ἵνα λάβῃ χώραν ἢ ὡς ἄνω πρᾶξις ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ ἀναγγελία διαλύσεως.

Λέον νὰ πρόκειται περὶ ἐμπορευμάτων. Ἡ ἔννοια «ἐμπορεύματα» δὲν περιλαμβάνει ἀντικείμενα ἀντικαταστατά, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ ἐκποιηθοῦν κεχωρισμένως ἢ τοῦλάχιστον εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις νὰ πωληθοῦν ὡς ἀνεξάρτητα ἀντικείμενα. Οὕτω δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅτι εἶνε ἀγορὰ πρὸς ἐκποίησιν κατὰ τὴν διάλυσιν ἢ ἀγορὰ ὑάλων τῶν ὠρολογίων διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν θραυσθεισῶν ἢ ἢ ἀγορὰ κομβίων δι' ἐνδύματα. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ δι' ἐμπορεύματα τὰ ὁποῖα εἶνε ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν ἐμπορευμάτων περὶ τῶν ὁποίων ἢ ἀναγγελία διαλύσεως, π. χ. ἢ ἀγορὰ σάκκων, δοχείων κλπ.

Τὰ πρὸ τῆς ἀναγγελίας τῆς διαλύσεως παραγγελθέντα ἐμπορεύματα δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ἄνευ περαιτέρω ἐρεύνης ὡς ἀποκτηθέντα ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν κατὰ τὴν διάλυσιν. Ἡ τοιαύτη προσθήκη ἐμπορευμάτων εἶνε ἐπιτετραμιένη ἐὰν ἢ παραγγελία δὲν ἐγένετο ἐπὶ τῇ προβλέψει τῆς διαλύσεως· ἐὰν ὅμως τὰ ἐμπορεύματα παρηγγέλθησαν καθ' ὄν χρόνον εἶχεν ἀπορασιθῆ ἢ διάλυσις, ἀναμφισβητήτως τότε ἔχει ἐφαρμογὴν ἢ διάταξις τοῦ ἄρθρου 8.

Καὶ ἢ ἀντικατάστασις τῶν ἐμπορευμάτων ἀπαγορεύεται ἐφ' ὅσον ὁ νόμος ἀπαγορεύει πᾶσαν ἐκποίησιν ἐμπορευμάτων μὴ ἀναγραφόμενων ἐν τῇ δηλώσει.

Ἐὰν ἠγοράσθη μία ποσότης ἐμπορευμάτων ἢ ἰδρῦθη ἐν κατὰστημα ἵνα ἀμέσως δημιουργηθῆ διάλυσις, τότε τὰ ἐμπορεύματα ἀπεκτιήθησαν πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τῆς διαλύσεως.

Δὲν εἶνε ἀπαραίτητον ὅπως τὰ ἐμπορεύματα τῆς διαλύσεως εὐρίσκωνται εἰς τὸν τόπον ὅπου πωλοῦνται· πολλάκις ἀρκεῖ ὅτι ταῦτα εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ὑπαλλήλου τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐπαγορεύεται ἡ ἐκποίησης ἐμπορευμάτων μὴ συμπεριλαμβανομένων ἐν τῇ δηλώσει. Δὲν ἐρευνᾶται παρὰ τίνος καὶ διὰ τίνα λόγον ἐμπορεύματα μὴ ἀναγραφόμενα ἐν τῇ δηλώσει ἐξεποιήθησαν· ἀρκεῖ, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ νόμου, ἡ ἐκποίησης ἐμπορευμάτων μὴ ἀναγραφόμενων ἐν τῇ δηλώσει. Ἰδιαιτέρως εἶνε ἄνευ σημασίας ἐὰν τὰ μὴ ἀναγραφόμενα ἐμπορεύματα εἶνε ἐμπορεύματα παραληφθέντα ἵνα μὴ παραδιασθῇ ἡ σύμβασις τῆς ἀγορᾶς αὐτῶν.

§ 43. Δὲν ἀπαιτεῖται μνημόνευσις τῆς αἰτίας τῆς διαλύσεως καὶ ἄδεια τοῦ προέδρου ἢ εἰρηνοδίκου, προκειμένου περὶ ἐκποιήσεων ὑπὸ ἔκπτωσιν λόγῳ παρόδου τῆς ἐποχῆς, αἱ ὁποῖαι ὡς τοιαῦται ἀναγγέλλονται καὶ εἶνε ἐν χρήσει ἐν τῷ κανονικῷ ἐμπορίῳ.

Αἱ ἐκποιήσεις λόγῳ παρόδου τῆς ἐποχῆς δὲν εἶνε διαλύσεις, ἀλλὰ σημαίνουν καὶ αὐταὶ μίαν ταχεῖαν κατανάλωσιν τοῦ ἐμπορεύματος λόγῳ παρόδου τοῦ χρόνου κατὰ τὸν ὁποῖον τοῦτο πωλεῖται.

Ἡ ἀναγγελία προῶρως μιᾶς ἐκποιήσεως λόγῳ παρόδου τῆς ἐποχῆς δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἐξάίρεσιν ἐὰν εἰς τὸ κοινὸν δημιουργηταὶ ἢ ἐντύπωσις, ἔπερ εἶνε τὸ σύνηθες, ὅτι ἡ πώλησις θέλει ἀρχίσῃ ἀμέσως· τὸ κοινὸν ἀναγινώσκει ἐπιπολαίως, δὲν δίδει προσοχὴν εἰς τὰς τυχόν ὑπαρχούσας εἰς τὴν ἀναγγελίαν ἡμερομηνίας. Ἡ διάρκεια τῶν λόγῳ τῆς παρόδου τῆς ἐποχῆς ἐκποιήσεων εἶνε 2-3 ἑβδομάδων.

Ἐκποιήσεις λόγῳ τῆς παρόδου τῆς ἐποχῆς εἶνε δι' ἐμπορεύματα ὑποκείμενα εἰς μεταβολὴν τοῦ συρμοῦ ἢ ἀλλαγὴν τούτου.

Πρὸς προστασίαν ἐκ τῶν καταχρήσεων αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ λάβουν χώραν ἐκ τῶν ἐκποιήσεων λόγῳ παρόδου τῆς ἐποχῆς, ὁ νόμος παρέχει εἰς τὸν Ἰπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὸ δικαίωμα ὅπως, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ἰπουργικοῦ Συμβουλίου, ὀρίσῃ διὰ διατάγματος τὸν ἀριθμὸν κατ' ἔτος, τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως καὶ τὴν διάρκειαν τῶν ἐκποιήσεων λόγῳ παρόδου τῆς ἐποχῆς. Ἰοιαῦτα διατάγματα δὲν ἐξεδόθησαν μέχρι τοῦδε.

Δήλωσις περὶ ποσότητος.

§ 44. Δι' ὠρισμένα ἐμπορεύματα, τὰ ὅποια πωλοῦνται κατὰ βάρος, μέτρον ἢ ἀριθμόν, εἶνε σύνηθες ἐν τῷ ἐμπορίῳ νὰ μὴ λαμβάνη χώραν ζύγισις ἢ μέτρησις καθ' ἑκάστην πώλησιν, ἀλλ' ὠρισμένοι ποσότητες νὰ εἶνε ἔτοιμοι καὶ αὐταὶ εἰς ὠρισμένην τιμὴν νὰ πωλῶνται. Συμβαίνει πολλάκις ἐμπορεύματα τοιοῦτου εἴδους νὰ πωλῶνται εἰς τιμὴν κατωτέραν, καὶ τοῦτο διότι τὸ κιβώτιον ἢ τὸ δοχεῖον δὲν περιέχει τὴν ποσότητα τὴν ὅποιαν συνήθως ἔχει τὸ αὐτὸ κιβώτιον ἢ δοχεῖον. Ἐκ τούτου δὲν βλάπτεται ὁ καταναλωτής, διότι λαμβάνει μὲν ὀλιγωτέραν ποσότητα, ἀλλ' εἰς τιμὴν μικροτέραν, ἀλλὰ βλάπτεται ὁ ἀνταγωνιστής, διότι τὸ κοινὸν νομίζει ὅτι ἀγοράζον δοχεῖον μὲ τὴν ὀλιγωτέραν ποσότητα ἀγοράζει δοχεῖον περιέχον τὴν κανονικὴν ποσότητα καὶ ἀντὶ εὐθηνότερας τιμῆς. Ἡ εἰζηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ γερμανικοῦ νόμου 1896 γράφει : «Εἰς ὠρισμένους κύκλους συναλλαγῶν, ἰδιαιτέρως εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦ ζύθου καὶ τῶν νημάτων, ὑπάρχει συνήθεια, διὰ μιᾶς διὰ τὸν καταναλωτὴν δυσδιακρίτου σμικρύνσεως τῆς εἰς τὴν συναλλαγὴν συνήθους ποσότητος, νὰ προκαλῆται ἢ ἀπατηλὴ ἐντύπωσις μιᾶς κατωτέρας τιμῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ βλάπτωνται οἱ ἀνταγωνισταὶ ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι δὲν ἀποβλέπουν διὰ τοιούτων μέσων νὰ προσελκύσουν πελάτας».

Ἐναντίον τῆς τοιαύτης καταχρήσεως κατευθύνεται τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Ν.Α.Α., τοῦτο ὅμως, λόγῳ τοῦ ὅτι πρὸς ρύθμισιν τοῦ ζητήματος ἀπηγοῦντο λεπτομέρειαι δι' ἕκαστον εἶδος ἐμπορευμάτων καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν ἠδύνατο νὰ προβλέψῃ πάσας τὰς περιπτώσεις τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ ρυθμίσῃ ἕνεκα τῆς καθημερινῆς μεταβολῆς τῶν κρατούτων ἐν ταῖς συναλλαγαῖς, δὲν ρυθμίζει τὸ ζήτημα, ἀλλὰ παρέχει εἰς τὸν ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὸ δικαίωμα ὅπως, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ἰπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκδίδῃ περὶ τούτου διατάγματα. Διὰ τῶν διαταγμάτων δύναται νὰ ὀρισθῇ ὅπως ἢ κατ' ἐπάγγελμα λιανικὴ πώλησις ὠρισμένων ἐμπορευμάτων γίνεται μόνον εἰς ὠρισμένας μονάδας ἀριθμοῦ, μέτρον ἢ βάρους, ἢ μόνον ἐὰν φέρωνται σημειωμένα ἐπ' αὐτῶν, τοῦ περικαλύμματος ἢ τοῦ δοχείου ὁ ἀριθμὸς, τὸ μέτρον, τὸ βᾶρος, ὁ τόπος τῆς κατασκευῆς ἢ τῆς προελεύ-

σεως αὐτῶν. Τοιαῦτα διατάγματα δὲν ἐξεδόθησαν μέχρι τοῦδε. Τὰ διατάγματα δέον ν' ἀφορῶσι τὴν λιανικὴν πώλησιν· εἰς τὸ ἐμπόριον μεταξὺ τῶν βιομηχάνων καὶ ἐμπόρων δὲν δύνανται νὰ τεθοῦν τοιαῦται διατάξεις.

Ἡ ἐνέργεια τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 προβλεπομένης πράξεως, ἐφ' ὅσον τὸ ἄρθρον 9 δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ λόγῳ μὴ ἐκδόσεως τῶν σχετικῶν διαταγμάτων, προσκρούει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1, ἐκτὸς ἐὰν ἐπὶ τοῦ περικαλύμματος ὑπάρχουν ἀνακριβεῖς δηλώσεις, ὅποτε ἔχουν ἐφαρμογὴν τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ Ν. Α. Α.

Πράξεις στρεφόμεναι καθ' ὠρισμένου ἀνταγωνιστοῦ.—
Πράξεις τείνουσαι νὰ προκαλέσουν σύγχυσιν παρὰ τῷ καταναλωτῇ.

§ 45. Εἰς τῶν κυριωτέρων τρόπων, ὅπως ἐπωφεληθῇ τις τῆς ἐργασίας τοῦ ἀνταγωνιστοῦ, συνίσταται εἰς τὴν πρόκλησιν παρὰ τῷ καταναλωτῇ πλάνης ὅτι συναλλάσσεται μετὰ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ. Ἡ πλάνη τοῦ καταναλωτοῦ χρησιμεύει ὡς μέσον ὅπως ὁ προκαλῶν τὴν πλάνην ἐπωφεληθῇ τῶν ἐκ τῆς φήμης, τῆς ὑπολήψεως καὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀνταγωνιστοῦ κερδῶν. Δὲν θέτει τὴν ἰδίαν ἐργασίαν εἰς σύγκρισιν μὲ τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀνταγωνιστοῦ του, ἀλλὰ χρησιμοποιοεῖ τὴν ἐργασίαν ἐκείνου πρὸς ἴδιον ὄφελος καὶ συνεπῶς ἐνεργεῖ ἀθεμίτως. Διὰ τῆς καταπολεμήσεως τοῦ ἀθεμίτου τούτου τρόπου τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἤρξαντο ἢ τε νομολογία καὶ ὁ νομοθέτης τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ.

Ἡ πλάνη παρὰ τῷ καταναλωτῇ δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς χρήσεως τῶν διακριτικῶν γνωρισμάτων εἴτε τοῦ καταστήματος, εἴτε τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, εἴτε τοῦ προϊόντος, διὰ τῆς χρήσεως δηλαδὴ τοῦ ὀνόματος, τῆς ἐπωνυμίας, τοῦ τίτλου τοῦ σήματος, τῆς συσκευασίας κλπ.

§ 46. Ὁ Ν.Α.Α. προβλέπει τὰς πράξεις αἱ ὁποῖαι τείνουν νὰ προκαλέσουν σύγχυσιν παρὰ τῷ καταναλωτῇ ἐν τοῖς ἄρθροις 13 καὶ 14, ἐν οἷς προβλέπει περὶ τῆς συγχύσεως ἢ ὁποῖα δύναται νὰ προκληθῇ διὰ τῆς χρήσεως τοῦ ὀνόματος, τῆς ἐμπορικῆς ἐπωνυμίας, τοῦ ἰδιαίτερου γνωρίσματος καταστήματος ἢ βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐντύπου τινὸς τοῦ διασχηματισμοῦ,

της διακοσμήσεως τῶν ἐμπορευμάτων, τῆς συσκευῆς ἢ τοῦ περι-
καλύμματος· ἢ σύγχυσις ἢ προκαλουμένη διὰ τρόπου ἄλλου
ὑπάγεται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1.

Τὸ ὄνομα, ἢ ἐπωνυμία, τὸ σῆμα καὶ λοιπὰ γνωρίσματα τυ-
χάνουν προστατευτέα καὶ κατ' ἄλλας διατάξεις τοῦ δικαίου,
ἀλλ' αἱ διατάξεις αὗται δὲν ἀρκοῦν ἵνα καταπολεμήσουν τὸν
ἀθέμιτον ἀνταγωνισμόν, διότι δὲν ἀρκεῖ ἡ βοήθεια ἐναντίον τῆς
μὴ νομίμου χρήσεως, ἀλλὰ δεόν νὰ προστατευθῇ τις καὶ ἐναν-
τίον τῆς νομίμου χρήσεως ἢ ὁποῖα γίνεται κατὰ τρόπον τοιοῦτον
ὥστε νὰ προκαλῆται σύγχυσις.

Αἱ πράξεις αἱ προκαλοῦσαι σύγχυσιν παρὰ τῷ καταναλωτῇ
εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ ἀποτελοῦν συνάμα καὶ ἀθέμιτον διαφήμισιν.
Π. χ. ὁ πωλητῆς δι' ἀνακριδῶν δηλώσεων προκαλεῖ τὴν ἐντύπω-
σιν ὅτι ὑπάρχει εὐνοϊκὴ προσφορὰ δι' ἀντικείμενα τὰ ὁποῖα φέ-
ρουν διακριτικὸν γνῶρισμα οὐχὶ τοῦ δηλοῦντος, ἀλλὰ τοῦ ἀντα-
γωνιστοῦ .

§ 47. Ἡ παράνομος πρᾶξις ἐναντίον τῆς ὁποίας παρέχει
προστασίαν ὁ Ν.Α.Α. ἀνάγκη νὰ λάβῃ χώραν ἐν τῆς συναλλα-
γαῖς, δηλαδή ἀπαιτεῖται ἔπως ἡ πρᾶξις τείνῃ πρὸς ἀπόκτησιν
κέρδους ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἰδίαν χρῆσιν. Ὅστις π. χ. εἰς τὰς
σχέσεις του ὡς ἄτομον καὶ οὐχὶ ὡς ἐπαγγελματίας χρησιμοποιεῖ
τὸ ὄνομα ἐνὸς ἄλλου, μὲ τὸ ὁποῖον μάλιστα ἐκτυπώνει καὶ ἐπι-
σκεπτῆρια, δὲν δύναται νὰ καταδιωχθῇ ἐπὶ τῇ βίσει τῶν ἄρθρων
13 καὶ 14.

Δὲν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος ὅπως ἡ ἐν ταῖς συναλλαγαῖς γινομένη
πρᾶξις γίνεται ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ ὡς εἰς τὰ ἄρθρα 1, 11,
16. Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σημείου τὸ γράμμα τοῦ νόμου οὐδεμίαν ἀφί-
νει ἀμφιβολίαν, Τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14, παρὰ τὴν προστασίαν τῶν
κυρίων τῶν διακριτικῶν γνωρισμάτων, προστατεύουν καὶ τὴν σα-
φήνειαν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἐν τῷ συμφέροντι τοῦ κοινοῦ (1).

§ 48. Εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνεταί χρησις τοῦ διακριτικοῦ
γνωρίσματος κατὰ τὰς συναλλαγὰς. Ὁ νομοθέτης δὲν κα-
θορίζει τὸν τρόπον τῆς χρήσεως, ὡς πράττει ἐν τῷ νόμῳ

(1) Becher 4 καὶ 246.

περί σημάτων. Ὡς χρῆσιν δέον νὰ νοήσωμεν πᾶσαν ἐνεργειαν ἢ ὁποῖα καθιστᾷ γνωστὴν τὴν βούλησιν τοῦ ἐνεργοῦντος ὅπως μεταχειρισθῆ τὸ διακριτικὸν γνῶρισμα εἴτε δι' ἴδιον εἴτε δι' ἀλλότριον ὄφελος. Ἡ μνεία τοῦ δικαιώματος τῆς χρησιμοποιοῦσας τοῦ διακριτικοῦ γνῶρισματος ἀρκεῖ, δὲν εἶνε ἀναγκαῖον ὅπως ἡ χρησιμοποίησις λάβῃ χώραν. Δὲν ἀπαιτεῖται ὅπως χρησιμοποιηθῆ τὸ σύνολον τοῦ διακριτικοῦ γνῶρισματος, ἀρκεῖ ἡ χρησιμοποίησις στοιχείων τινῶν αὐτοῦ.

Ὁ νόμος ἐν ταῖς διατάξεσι 13 καὶ 14 δὲν ἀπαιτεῖ, ὡς ἐν ἄλλαις διατάξεσι αὐτοῦ, ὅπως ἡ χρῆσις εἶνε δημοσία, ἀρκεῖ ἡ ἀπέναντι ὠρισμένου πελάτου χρησιμοποίησις.

§ 49. Ὁ ἀθέμιτος ἀνταγωνισμὸς διὰ τῆς χρήσεως ξένου διακριτικοῦ γνῶρισματος ὑπάρχει τότε καὶ μόνον ὅταν ἡ σύγκυσις εἶνε δυνατὴ ἄνευ τῆς συγχύσεως δὲν ὑπάρχει ἀθέμιτος ἀνταγωνισμὸς, ἐνδεχομένως δὲ καὶ βλάβη. Ἰνα κρίνη τις ὅθεν ἐὰν ὑπάρχει εἰς τὴν χρησιμοποίησιν ξένου διακριτικοῦ γνῶρισματος ἀθέμιτος ἀνταγωνισμὸς ἀνάγκη νὰ ἀναζητήσῃ ὅχι μόνον ἐὰν ὑπάρχει ὁμοιότης τοῦ διακριτικοῦ γνῶρισματος, ἀλλ' ἐὰν δύναται νὰ προκληθῆ σύγκυσις. Ρητῶς ἐν τοῖς ἄρθροις 13 καὶ 14 καθορίζεται ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ διακριτικοῦ γνῶρισματος πρέπει νὰ γίνεταί κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ δύναται νὰ προκληθῆ σύγκυσις. Τὸ ἐκλεγέν μέσον ὀφείλει νὰ εἶνε κατάλληλον πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ πρᾶξις ἢ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα δὲν δύναται νὰ καταδιωχθῆ καὶ ὅταν ὁ σκοπὸς πρὸς πρόκλησιν συγχύσεως πραγματικῶς ὑπάρχῃ.

Πότε δύναται νὰ προκληθῆ σύγκυσις δὲν ὀρίζεται ἐν τῷ Ν.Α.Α., ἀφίεται εἰς τὸν δικαστὴν νὰ κρίνῃ⁽¹⁾. Ὁ δικαστὴς ὀφείλει ν' ἀποδλέψῃ εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ κοινοῦ, δὲν δύναται νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἴδιαν αὐτοῦ ἀντίληψιν⁽²⁾. Ἐὰν ἡ χρησιμοποίησις εἶνε τοιαύτη ὥστε καὶ παρὰ τῷ κοινῷ δὲν δύναται νὰ

(1) Τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14 πρέχουν εἰς τὸν δικαστὴν μεγάλην ἐλευθερίαν. Τὰ ἄρθρα ταῦτα, λέγει ὁ Rosenthal σελ. 251, εἶνε ὅπλον τὸ ἕποσον λόγῳ τῆς αἰχμηρᾶς λεπίδος του εἰς χεῖρας δικαστοῦ μὴ ἰσταμένου εἰς τὸ ὕψος του δύναται νὰ κταστῆ ἐπικίνδυνον.

(2) R. G. M.u.W. 249, 24, 159.

προκληθῆ σύγχυσις, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ παράδοσις τῶν ἀρθρῶν 13 καὶ 14 τοῦ Ν.Α.Α. Δέον ν' ἀποβλέψῃ τις εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν ἐνδιαφερομένων κύκλων, ἰδιαιτέρως τῶν καταναλωτῶν, εἰς τὴν μνήμην τῶν ὁποίων κυρίως ἀπευθύνεται ὁ χρησιμοποιοῦν διακριτικὸν γνῶρισμα. Αἱ γνώσεις, αἱ συνήθειαι τοῦ κύκλου τούτου δέον νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν. Δὲν εἶνε αἱ γνώσεις τῶν ἀναγνωστῶν ἐνὸς ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ αἰ αὐταὶ πρὸς τὰς γνώσεις τῶν ἀναγνωστῶν μιᾶς ἡμερησίας ἐφημερίδος. Τὸ δυνατόν τῆς συγχύσεως εἶνε διάφορον προκειμένου περὶ ἐμπορεύματος προωρισμένου διὰ τὸ πολὺ κοινὸν καὶ ἐμπορεύματος, οἷον ἡ πρώτη ὕλη, προωρισμένου δι' ὠρισμένην τάξιν ἀγοραστῶν, ἐμπείρων καὶ ἀγοραζόντων μετὰ ἔρευναν. Ἡ ἀντίληψις τῶν ἐνδιαμέσων ἐμπορικῶν κύκλων, οἱ ὅποιοι προβαίνουν εἰς ἀγορὰς μὲ προσοχὴν καὶ μετὰ παραβολὴν πολλάκις, δὲν δύναται νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν.

Δὲν εἶνε ἀναγκαῖον ὅπως τὸ κοινὸν καταβάλλῃ ἰδιαιτέραν προσοχὴν. Μερικοὶ τῶ ὄντι εἶνε διαρκῶς ἀφηρημένοι, δὲν οἶδουσιν προσοχὴν εἰς τὰς συναλλαγὰς των καὶ δέχονται ὅ,τι τοῖς προσφέρουν, δὲν ἀσχολοῦνται μὲ ἐξετάσεις ἄλλοι ἕμως, τοῦναντίον, διὰ πᾶν πρᾶγμα ἐνεργοῦν λεπτομερῆ ἔρευναν, ἐξετάζουσιν ἐπὶ μακρὸν τὸ ἀντικείμενον πρὶν ἢ τὸ ἀγοράσουν, εἶνε διαρκῶς δόσπιστοι. Τὸ δυνατόν τῆς συγχύσεως δὲν εἶνε τὸ αὐτὸ διὰ τὰς δύο ταύτας κατηγορίας τῶν καταναλωτῶν. Τὰ δικαστήρια δὲν ὀφείλουν νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν των οὐδεμίαν τῶν δύο τούτων περιπτώσεων, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ δεχθοῦν ὅτι δὲν ὑπάρχει ποτὲ σύγχυσις εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἔτι ὑπάρχει σύγχυσις πάντοτε εἰς τὴν πρώτην, ἀλλὰ δεχόμενα τοῦτο θὰ ἀπέδιδον εἰς τὸν νομοθέτην ὅτι ἠθέλησε νὰ θέσῃ τὴν ἐντιμύτητα τῶν ἐμπόρων ἢ βιομηχάνων εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀφηρημένου τοῦ στερουμένου ἀντιλήψεως. Ὁ δικαστὴς ὀφείλει ν' ἀποβλέψῃ εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ κοινοῦ τὸ ὅποιον καταβάλλει τὴν συνήθη ἐν ταῖς συναλλαγαῖς προσοχὴν (1).

(1) Ἄρθρον 4 τοῦ νόμου 3380, Engel 30, Kahn - Weiss 270, Σοκόλης 190, Pouillet 314, Allart 220.

Ἡ προσοχή εἶνε μεγαλυτέρα ὅταν πρόκειται περὶ ἀντικειμένου μεγάλης ἀξίας ἢ ὅταν πρόκειται περὶ ἀντικειμένου εὐτελεστάτης ἀξίας.

Διὰ τὴν κρίσιν περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ὑπάρξεως συγχύσεως δέον ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ διακριτικοῦ γνωρίσματος παραγομένην ἐντύπωσιν. Ἐὰν αὕτη εἶνε ἢ αὐτὴ πρὸς τὴν ἐντύπωσιν τὴν παραγομένην ἐκ τοῦ διακριτικοῦ γνωρίσματος τοῦ ἀνταγωνιστοῦ, τότε εἶνε δυνατὴ ἢ σύγχυσις. Ὁ καταναλωτὴς ὁ ὅποιος δὲν ἔχει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ τὰ ἀληθῆς διακριτικὸν γνῶρισμα, τοῦναντίον μάλιστα ἔχει ἀμυδρὰν ἀνάμνησιν ἐκ τῆς ἐκ τοῦ συνόλου παραγομένης ἐντυπώσεως, δύναται: νὰ ἐκλάβῃ τὸ μὴ ἀληθῆς διακριτικὸν γνῶρισμα ὡς τοιοῦτον (1). Αἱ τυχόν ὑπάρχουσαι μικραὶ διαφοραὶ οὐδεμίαν ἔχουν σημασίαν, ἐφ' ὅσον τὸ σύνολον τῆς παραστάσεως τοῦ διακριτικοῦ γνωρίσματος εἶνε τὸ αὐτὸ διὰ τοὺς καταναλωτάς. Εἶνε δυνατὸν οὐδεμιᾶς λεπτομερείας νὰ ἐγένετο ἢ ἀπομίμησις, ἐν τούτοις ἢ ρύθμισις, ἢ τακτοποιήσις, ἢ μορφὴ τῶν χαρακτηριστικῶν, ἢ ἀναλογία τῶν πλαισίων νὰ εἶνε τοιαύτη ὥστε ἢ σύγχυσις νὰ εἶνε δυνατὴ ἐκ τῆς ἐκ τοῦ συνόλου παραγομένης ἐντυπώσεως. Τὸ ἄρθρον 14 § 3 ρητῶς καθορίζει: ὅτι δὲν ἀποκλείεται: ἢ ἐφαρμογὴ τῶν ἄρθρων 13 καὶ 14 καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἢ χρῆσις τοῦ ξένου ὀνόματος, τῆς ξένης ἐμπορικῆς ἐπωνυμίας ἢ καὶ τοῦ ἰδιαιτέρου διακριτικοῦ γνωρίσματος γίνεται μὲ μικρὰς παραλλαγὰς, ἐφ' ὅσον αὗται: δὲν ἀποκλείουν τὸν κίνδυνον τῆς συγχύσεως. Ἐὰν ὅθεν παρ' ὅλας τὰς παραλλαγὰς ἢ σύγχυσις εἶνε δυνατὴ, τότε ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 13 καὶ 14.

Ἐὰν τοῦ διακριτικοῦ γνωρίσματος τὸ κύριον καὶ οὐσιῶδες στοιχεῖον ἀποτελῆται: ἐκ μιᾶς λέξεως, ἢ χρησιμοποίησις αὐτῆς τῆς λέξεως ἀποτελεῖ χρησιμοποίησιν τοῦ ξένου διακριτικοῦ γνωρίσματος.

Ὁ νόμος δὲν ἀπατεῖ ὅπως πράγματι ἔλαβε χώραν σύγχυσις,

(1) Ὁρκ. ἄρθρ. 4 τοῦ νόμου 3980

ἀρκεῖται εἰς τὸ δυνατόν τῆς ὑπάρξεως συγχύσεως. Μία ἀπομεμακρυσμένη δυνατότης συγχύσεως δὲν ἀρκεῖ (1).

Ἐὰν τὸ δυνατόν τῆς συγχύσεως παρὰ τῷ κοινῷ ἀποκλείεται δι' οἷονδήποτε λόγον, τότε δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου. Ἡ μακρὰ π. χ. ἐπὶ ἔτη καὶ ἀδιατάρακτος χρησιμοποίησις τοῦ ξένου διακριτικοῦ γνωρίσματος καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν σύγχυσιν παρὰ τῷ κοινῷ.

Γὰ ἄρθρα 13 καὶ 14 δὲν ἀπαιτοῦν μίαν σύγχυσιν μεταξὺ τῶν ἐμπορευμάτων, ἀλλὰ μίαν τοιαύτην τῶν ὀνομάτων, τῶν ἐπωνυμιῶν, τῶν διακριτικῶν γνωρισμάτων. Δύνανται ἔθεν νὰ τύχουν ἐφαρμογῆς αἱ διατάξεις τοῦ νόμου καὶ ὅταν οὐδεμία σύγχυσις μεταξὺ τῶν ἐμπορευμάτων εἶνε δυνατή. Οὕτω δύναται νὰ ἐναγάγη ἓν ἐργοστάσιον κονιάκ ἓν ἐργοστάσιον σαμπάνιας, ὅταν τὸ τελευταῖον χρησιμοποιῇ διακριτικὸν γνῶρισμα τὸ ὁποῖον τὸ πρῶτον δικαιούται νὰ χρησιμοποιῇ. Δὲν ἀπατεῖ ὁ νόμος τὸ δυνατόν τῆς συγχύσεως μεταξὺ τῶν ἐμπορευμάτων, ἀλλ' ἵνα ὑπάρξῃ δυνατότης συγχύσεως μεταξὺ ἐπωνυμιῶν, ὀνομάτων, διακριτικῶν γνωρισμάτων, ἀνάγκη τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιχειρήσεως νὰ εἶνε συγγενές. Δὲν δύναται νὰ ἐναχθῇ ὁ σαπωνοποιὸς παρ' ἐργοστασιάρχου σοκολάτας διότι χρησιμοποιεῖ τὸ διακριτικὸν τοῦ γνῶρισμα, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀποκλείεται ἡ σύγχυσις.

Ὁ δικαστὴς ἐν τῇ ἀναζητήσει τοῦ δυνατοῦ τῆς συγχύσεως δέον νὰ ἐκκινήῃ ἐκ τοῦ ἐρωτήματος, διὰ ποῖον λόγον ὁ χρησιμοποιήσας ἐθεώρησε σκόπιμον καὶ ὠφέλιμον νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ ὑπὸ κρίσιν διακριτικὸν γνῶρισμα. Ἐκ τῆς ἐρεύνης ταύτης προκύπτει κανονικῶς τὸ συμπέρασμα περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς συγχύσεως. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ ὁ δικαστὴς ὅτι ὁ ζῶν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἔχει περισσοτέραν γνῶσιν παντὸς ἄλλου τῶν ἀντιλήψεων τοῦ κοινοῦ. Ναι μὲν πρέπει νὰ ἐρευνᾶται ἐὰν ἀντικειμενικῶς ὑφίσταται δυνατόν συγχύσεως, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παραβλέπεται καὶ τὸ ὑποκειμενικὸν στοιχείον, τὸ ὁποῖον πολλάκις εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καθοδηγεῖ τὸν δικαστὴν εἰς ὀρθὴν καὶ δικαίαν κρίσιν.

(1) Finger 337, Pinner-Eyck 136, Wassermann II σελ. 60, Kahn-Weiss 270, Pouillet 316, Becher 255.

Μία ἔρευνα τοῦ δυνατοῦ τῆς συγχύσεως παρὰ τοῦ Ἄρειου Πάγου δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν, καθόσον πρόκειται περὶ πραγματικοῦ ζητήματος.

§ 50. Ἴνα τύχουν ἐφαρμογῆς αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 13 καὶ 14, ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιήσῃ τις τὸ διακριτικὸν γνῶρισμα τὸ ἑποῖον ἕτερος νομίμως μεταχειρίζεται. Καὶ τὸ στοιχείον τοῦτο τῆς πράξεως ὁ νόμος ἐπιτρέπει εἰς τὸν δικαστὴν νὰ καθορίσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ, ἐφ' ὅσον, ἐννοεῖται, ἄλλαι διατάξεις τοῦ δικαίου δὲν καθορίζουσι ποῖος εἶνε ὁ νομίμως μεταχειριζόμενος. Κυρίως καὶ πρωτίστως ὁ δικαστὴς ὀφείλει ν' ἀποβλέψῃ εἰς τὸ τίς πρῶτος ἐποιήσατο χρῆσιν· ὁ μεταγενεστέρως ποιησάμενος ὑποχρεοῦται νὰ μεριμνήσῃ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς συγχύσεως. Ἡ προτεραιότης ὁμῶς δὲν εἶνε πάντοτε κριτήριον. Ἐάν τις ἀπὸ ἐτῶν χρησιμοποιῆ ἓν ταῖς συναλλαγαῖς ἓν ὄνομα, μίαν ἐπωνυμίαν, χωρὶς ν' ἀποκτήσῃ οὐδεμίαν φήμην, καὶ μεταγενεστέρως ἰδρῦῃ τις ἐν ἄλλῃ πόλει ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ὑπάρξεως τῆς προηγουμένης ἐπιχειρήσεως τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν μὲ τὸ αὐτὸ ὄνομα καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἢ νέα ἐπιχειρήσεις ἀποκτᾷ μεγάλην φήμην, τότε δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ ὁ πρῶτος καὶ ν' ἀξιῶσῃ παρὰ τοῦ δευτέρου τὴν παράλειψιν τῆς χρησιμοποιήσεως, τοῦναντίον μάλιστα ὁ δεῦτερος δικαιούται ν' ἀξιῶσῃ παράλειψιν ἐν ἣ περιπτώσει ἢ χρησιμοποίησις γίνεται παρὰ τοῦ πρώτου κατὰ μεταβολὴν τῆς ἀρχικῆς χρησιμοποιήσεως καὶ κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ προκαλῆται σύγχυσις.

Ἄν θὰ ἀναζητηθῇ ἐὰν ὁ ἰσχυριζόμενος ὅτι νομίμως χρησιμοποιεῖ ἓν διακριτικὸν γνῶρισμα νομίμως χρησιμοποιῆ τοῦτο ἀπέναντι παντός, ἀλλ' ἀπέναντι τοῦ καθ' οὗ στρέφεται (1).

§ 51. Ὁ νόμος ἀπαγορεύει τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ξένου ὀνόματος. Τὸ ὄνομα χρησιμεύει πρὸς διάκρισιν ἐκάστου προσώπου (2). Τὸ ὄνομα ἀποτελεῖται ἐκ δύο στοιχείων, ἦτοι τοῦ μικροῦ

(1) Οἱ Weinmann-Walden 36 δέχονται ὅτι, ἐν ἣ περιπτώσει παρὰ τοῦ ἐναγομένου προβλήθη ὅτι ὁ ἐνάγων οὐχὶ νομίμως χρησιμοποιεῖ τὸ διακριτικὸν γνῶρισμα καθόσον τρίτος ἔχει ἐπ' αὐτοῦ δικαιώματα καὶ ἀποδείξῃ τούτο, τότε ὁ ἐνάγων ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ τρίτος γνωρίζει τὴν τοιαύτην προσβολὴν καὶ τὴν ἀνέχεται ρητῶς ἢ σιωπηρῶς.

(2) Μομφερράτου Γενικαὶ Ἀρχαὶ 196, Finger 280.

ὀνόματος καὶ τοῦ ἐπωνύμου ἢ οἰκογενειακοῦ τοιοῦτου. Τὸ οὐσι-
ωδέστερον μέρος τοῦ ὀνόματος εἶνε τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα·
τοῦτο ἐκφράζει ὅτι ἀνήκει τις εἰς μίαν οἰκογένειαν, ἀποκτᾶται
ὄθεν διὰ γεννήσεως ἢ δι' ἄλλης εἰσόδου εἰς τὴν οἰκογένειαν. Τὸ
μικρὸν ὄνομα διακρίνει τὰ διάφορα μέλη τῆς αὐτῆς οἰκογενείας
καὶ ὀρίζεται διὰ τῆς θελήσεως ἐτέρου προσώπου, τοῦ πατρός, τοῦ
ἀναδόχου κ.λ.π. Τὸ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ὀνόματος χαρακτηρίζεται
κατὰ κανόνα ὡς δικαίωμα προσωπικότητος (1). Τὸ δίκαιον τοῦ
ὀνόματος ἐκδηλοῦται ὡς ἀπόλυτον δίκαιον πρὸς δύο διευθύνσεις·
περιλαμβάνει τὸ δίκαιον ὅπως φέρῃ τις τὸ ὄνομα τὸ ὁποῖον
ἀπέναντι τοῦ κράτους ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν (2), καὶ ἐπὶ πλεόν τὸ
δικαίωμα πρὸς ἀπαγόρευσιν τῶν προσβολῶν αὐτοῦ παρὰ τρίτου·
ὁ κύριος δηλαδὴ δικαιούται ν' ἀξιῶσῃ τὴν παῦσιν τῆς καταχρή-
σεως τοῦ ὀνόματος ἢ καὶ ἀποζημιῶσιν διὰ τὴν ἐνδεχομένην ὕλι-
κὴν βλάβην (3). Τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14 τοῦ Ν.Α.Α. ἀσχολοῦνται
περὶ τοῦ ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ὀνόματος, δηλαδὴ περὶ τοῦ ὀνόμα-
τος ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐγένετό τις γνωστὸς ἐν ταῖς συναλλαγαῖς, τοι-
οῦτον δὲ κυρίως εἶνε τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα. Κατὰ πόσον τις
δικαιούται καὶ ὑποχρεοῦται νὰ χρησιμοποίησῃ ἐν ὄνομα κρίνεται
κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀστικοῦ δικαίου.

Τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14 περιλαμβάνουν δύο περιπτώσεις, τὴν πε-
ρίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποῖαν χρησιμοποιεῖ τις ἄνευ δικαιώματος
τὸ ὄνομα τὸ ὁποῖον ἄλλος νομίμως χρησιμοποιεῖ, καὶ τὴν περι-
πτωσιν κατὰ τὴν ὁποῖαν χρησιμοποιεῖ τις τὸ ἴδιον ὄνομα κατ'
ἀθέμιτον τρόπον. Ἡ ὀρθότης τῆς μὲν πρώτης περιπτώσεως εἶνε
τοῖς πᾶσιν ἀντιληπτὴ, τῆς δευτέρας ὁμως παρὰ τοῖς κύκλοις τῶν
ἐνδιαφερομένων δυσχερῶς καθίσταται ἀντιληπτὴ. Δὲν δύνανται
ν' ἀντιληφθοῦν τὸν περιορισμὸν τοῦ δικαιώματος ὅπως ἕκαστος
χρησιμοποιεῖ τὸ ἴδιον ὄνομα. Ἐκαστος δικαιούται νὰ χρησιμο-
ποιεῖ τὸ ἴδιον ὄνομα ἐν ταῖς συναλλαγαῖς, ἀλλ' ὀφείλει νὰ χρη-
σιμοποιεῖ τοῦτο κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ μὴ προκαλῆται

(1) Πετιμεζᾶς 208.

(2) Β. Δ. τῆς 5 Δεκεμβρίου 1845 περὶ καθηκόντων τῶν νομαρχῶν, ἄρθρ.
13 § 19. Ὁ νομάρχης ὀφείλει νὰ φροντίξῃ ἀρμοδίως νὰ προσλαμβάνουν ἐπώ-
νυμα ὅσοι τῶν πολιτῶν δὲν ἔχουν τοιαῦτα.

(3) Μομφερράτου ἐνθ' ἀνωτέρω 197.

σύγχυσις μὲ τὸ ὄνομα ἑτέρου προσώπου ἀσκοῦντος ὁμοίαν ἐπιχείρησιν ἢ συγγενῇ, ὑποχρεοῦται νὰ προσθέσῃ διακριτικόν τι, ὅπως σαφῶς διακρίνεται ἡ ἐπιχείρησις αὐτοῦ τῆς ἄλλης ἐπιχειρήσεως (1).

Ὁ Bedarride (2) λέγει: « Ὑπάρχουν ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἀνάγκαι αἱ ὁποῖαι ἐπιβάλλονται διότι ἔχουν τὰ θεμέλιά των εἰς τὸ δημόσιον συμφέρον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὑποχωρεῖ καὶ ἐξαφανίζεται τὸ δικαίωμα τοῦ ἰδιωτικοῦ συμφέροντος. Μία τῶν πλέον ἐπιτακτικῶν τούτων ἀναγκῶν εἶνε ἀναμφισβητήτως ἡ τῆς διατηρήσεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν βιομηχανικῶν ὀνομάτων, τὰ ὁποῖα διὰ τῆς φήμης των ἀυξάνουν τὸ ἐμπόριόν μας καὶ συντελοῦν τόσον εἰς τὴν δόξαν καὶ εὐδαιμονίαν τοῦ ἔθνους. Δύναται τις νὰ ἐπιτρέψῃ χάριν τοῦ ἀτομικοῦ δικαιώματος καὶ πρὸς ὄφελος μιᾶς συνωνυμίας νὰ ἐπωφεληθῇ τῶν ὠφελειῶν μιᾶς φήμης δυσχερῶς καὶ ἐντίμως ἀποκτηθείσης, νὰ δημιουργήσῃ ἐπιχείρησιν ἐναντι ἄλλης ἐπιχειρήσεως, νὰ παραγάγῃ προϊόντα κατώτερα καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ ἐξευτελίσῃ καὶ νὰ ἐξαλείψῃ τὴν πίστιν τῶν ὀνομάτων τῶν πλέον ἐνδόξων: » Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος βραδύτερον εἰσέρχεται εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν ὀφείλει νὰ μὴ ἀξιόσῃ ὅπως διὰ τῆς ξένης ἐργασίας, τῶν μόχθων καὶ τῶν θυσιῶν ἄλλου σταδιοδρομήσῃ, ὀφείλει νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν ἐπαγγελματικὸν ἀγῶνα μὲ ὄνομα μὴ δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ σύγχυσιν πρὸς τὸ ὄνομα ἀνταγωνιστοῦ του. Τὸ ὄνομα χρησιμεύει πρὸς διάκρισιν τῶν προσώπων, ὅχι πρὸς συσκότισιν καὶ δημιουργίαν συγχύσεων. Ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει τοῦ γερμανικοῦ νόμου τοῦ 1896 καθορίζεται ὅτι δεόν ν' ἀποφύγωμεν εἴτε τὴν τυχαίαν εἴτε τὴν σκόπιμον συνωνυμίαν χάριν τῆς ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἠθικῆς. Ἐν τῷ νόμῳ περὶ ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων καθιεροῦται ἡ τοιαύτη ὑποχρέωσις (3).

Ἡ χρῆσις τοῦ ξένου ὀνόματος ἐπιτρέπεται ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ δικαιουμένου προσώπου: α') Ὅταν μίαν πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀνταποκρινομένην σχέσιν πρὸς τὸ ὄνομα καθιστῆ γνωστήν,

(1) Ἄρθρ. 4 νόμου 3980, R. C. M. u. W. 27/28, 254.

(2) Pouillet 769.

(3) Ἄρθρ. 58 ἐδ. 1 τοῦ νόμου 184.

π.χ. «πρώην διευθυντής του εργοστασίου . . .». Ἐν τριαύτῃ περιπτώσει δὲν ἀπαιτεῖται ἡ συγκατάθεσις τοῦ κατόχου τοῦ ὀνόματος, διότι οὐδὲν ἄλλο ἢ τὴν ἀλήθειαν βεβαιοῖ, ἐὰν ὁμῶς ἡ δήλωσις δὲν εἶνε ἀληθὴς ἢ γίνεται χρήσις κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε μόνον τὸ ὄνομα νὰ προσπίπτῃ εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κοινῆς, τὰ δὲ ἄλλο μέρος κατόπιν ἰδιαίτερας προσοχῆς νὰ καθίσταται ἀντιληπτόν, τότε ἀναμφισβητήτως ὑπάρχει παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ N.A.A (1). β') Ἐὰν τὸ ὄνομα ἀπέβαλε τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ἐνδεικτικότητος τοῦ προσώπου ἐν ταῖς συναλλαγαῖς καὶ κατέστη τοῦτο ἐνδεικτικὸν εἶδους (2). Ἡ τριαύτῃ μετατροπὴ ἀπαιτεῖ μακρὰν χρήσιν, χωρὶς ὁμῶς ν' ἀπαιτῆται ὅπως ἡ λέξις καὶ ἐν τῇ λεκτικῇ, δηλαδὴ καὶ διὰ τὸν ἀγνοοῦντα τὰ ἐμπορεύματα, ἔχῃ τὴν σημασίαν εἶδους.

Ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ὀνόματος δὲν ζημιοῦται πᾶς φέρων τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἀλλ' ἐκεῖνος μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ὀποῦ δύναται νὰ ἐπέλθῃ σύγχυσις.

Διὰ τῶν διατάξεων 13 καὶ 14 προστατεύονται μόνον τὰ ὀνόματα προσώπων καὶ οὐχὶ ἐμπορευμάτων.

Ἡ χρήσις τοῦ ξένου ὀνόματος δὲν γίνεται συνήθως κατὰ βάνουσον τρόπον. Διστάζουν νὰ χρησιμοποιήσουν ἓνα ὄνομα καθ' ὀλοκληρίαν καὶ λαμβάνουν μέτρα πρὸς ἀπόκρυψιν τῆς κακῆς πίστεως των. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς διὰ παραμορφώσεων χρήσεως τοῦ ὀνόματος δύναται τις νὰ ζητήσῃ προστασίαν.

§ 52. Περαιτέρω ὁ νόμος ἀπαγορεύει τὴν χρήσιν τῆς ξένης ἐμπορικῆς ἐπωνυμίας (3). Ἡ ἐπωνυμία ἐνὸς ἐμπόρου εἶνε τὸ ὄνομα ὑπὸ τὸ ὅποῖον οὗτος ἐνεργεῖ τὰς ἐργασίας του ἐν τῷ ἐμπορίῳ του. Ἡ ἐπωνυμία εἶνε τὸ ἐμπορικὸν ὄνομα τοῦ προσώ-

(1) Pinner-Eyck 124, Finger 281, Kohler Warenzeichenrecht 178, Rosenthal 260, Kahn-Weiss 250, Bry 24, Pouillet 769.

(2) Kahn-Weiss 250, Neuberg 45, Finger 281, Kohler Warenzeichenrecht 29, 148, Chanvard 125, Bry 17.

(3) Ὁ ἡμέτερος νομοθέτης καθορίσας περὶ τίνος ἐπωνυμίας πρόκειται ἔλυσε τὸ ἐν Γερμανίᾳ ὑπάρχον ζήτημα ἐὰν τὸ ἄρθρον 16 τοῦ γερμανικοῦ N.A.A. περιλαμβάνῃ πᾶσαν ἐπωνυμίαν ἢ μόνον τὴν ἐμπορικὴν ἐπωνυμίαν, Rosenthal 276, Finger 559.

που τοῦ ἐμπόρου καὶ οὐχὶ τοῦ καταστήματος, τῆς ἐμπορικῆς ἐπωνυμίας, δηλαδὴ δεόν νὰ διακρίνωμεν τὸν τίτλον τοῦ καταστήματος, ὁ ὁποῖος τυγχάνει διακριτικὸν γνώρισμα μεταξὺ τῶν καταστημάτων. Ὡς ἐπωνυμίαν δεόν νὰ θεωρήσωμεν καὶ τὴν τηλεγραφικὴν διεύθυνσιν.

Τὰ περὶ ἐμπορικῆς ἐπωνυμίας ρυθμίζονται ἐν τοῖς ἄρθροις 20—21 Ἐμπορικοῦ Νόμου, 54—59 τοῦ νόμου 184 περὶ ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ 2 τοῦ Ν.Δ. τῆς 28 Ἀπριλίου 1923 περὶ μεταρρυθμίσεως διατάξεων περὶ ἐταιριῶν.

Ἐπὶ τῆς ἐπωνυμίας ἰσχύουν ὄσα ἐλέχθησαν καὶ περὶ τοῦ ὀνόματος.

Τὸ ἄρθρον 58 τοῦ νόμου 184 ρητῶς καθορίζει: ὅτι πᾶσα νέα ἐπωνυμία πρέπει νὰ διαφέρῃ κατὰ τρόπον εὐδιάκριτον τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τοιούτων. Ἐὰν τὸ ὄνομα ἢ τὸ ἐπώνυμον ἐμπόρου ὁμοιάζῃ πρὸς προηγουμένην ἐπωνυμίαν, υποχρεοῦται ὁ ἔμπορος νὰ προσθέσῃ διακριτικόν τι, ὅπως διακρίνεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ τῆς ἐπωνυμίας.

Δὲν ἀπαιτεῖται χονδροειδῆς ἀντιγραφή τῆς ἐπωνυμίας, ἵνα τύχουν ἐφαρμογῆς αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 13 καὶ 14· ἀρκεῖ καὶ ἡ χρῆσις μέρους τῆς ἐπωνυμίας, ἀλλὰ κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ προκαλῆται σύγχυσις. Ἐν ἄρθρῳ 14 § 3 ρητῶς καθορίζεται ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 13 καὶ 14 ἐφαρμόζονται καὶ ἐὰν ἡ χρῆσις τῆς ξένης ἐπωνυμίας γίνεται μὲ μικρὰς παραλλαγάς, ἐφ' ὅσον αὐταὶ δὲν ἀποκλείουν τὸν κίνδυνον τῆς συγχύσεως. Ὑπάρχουν ἐπωνυμίαι αἱ ὁποῖαι περιέχουν μίαν λέξιν χαρακτηριστικὴν, ὥστε αὐτὴ καὶ μόνον νὰ προσπίπτῃ εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κοινοῦ καὶ νὰ παραμένῃ ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ καταναλωτοῦ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ διαφορὰ τῶν ἐπωνυμιῶν δεόν ν' ἀναζητῆται εἰς τὴν διαφορὰν ταύτης καὶ μόνον τῆς λέξεως.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3980, καταργηθείσης τῆς διατίξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 8)17 Ἰουνίου 1926, τῆς ἐποίας ἡ ἔννοια ἦτο ἀμφίβολος, καθωρίσθη ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 13—15 τοῦ Ν.Α.Α. ἐφαρμόζονται καὶ ἐσάκις ἔμπορος ἢ βιομήχανος προϊόντος τινὸς χρησιμοποιῆ μεταγενεστέρως τὸ αὐτὸ ἢ παρόμοιον ἐπώνυμόν του ἐν συνδυασμῷ πρὸς

εταιρικήν έπωνυμίαν, χωρίς κατά τρόπον ευδιάκριτον να καθίσταται έμφανής ή διαφορά τής βιομηχανικής ή έμπορικής προελεύσεως του προϊόντος έν σχέσει πρὸς τήν πραγματικήν εταιρικήν έπωνυμίαν τρίτου ήδη βιομηχάνου ή εμπόρου του αυτού προϊόντος. Λιά τής διατάξεως ταύτης έπεζητήθη φαίνεται όπως κριαστη έμφανέστερον ότι τά άρθρα 13 και 14 έχουν εφαρμογήν και όταν κυρίως πρόκειται περί όμωνυμίας, διότι ουδένα άλλον σκοπόν είχεν ή διάταξις αύτη έφ' όσον ή όμωνυμία και πρότερον έπροστατεύετο και άνευ τής άνω προσθήκης (1).

Προκειμένου περί όμορρύθμων και έτερορρύθμων εταιριών καθορίζεται έν άρθρω 21 του Έμπορικού Νόμου ότι μόνα τά όνόματα τών συνεταίρων ήμπορουν να συστήσουν τήν εταιρικήν έπωνυμίαν. Πρὸς συγκάλυψιν τής δολίας αύτων προαιρέσεως, οί έπιδιώκοντες ν' άνταγωνισθοῦν διά χρησιμοποίησις όνόματος του όποίου ή χρήσις προκαλεί σύγχυσιν μετ' τήν έπωνυμίαν γνωστής ήδη έπιχειρήσεως, συνιστοῦν εταιρίαν μετὰ του φέροντος όνομα του όποίου μόνον τό όνομα έμφανίζεται έν τή έπωνυμία πρὸς συμμόρφωσιν δήθεν πρὸς τήν ρηθείσαν διάταξιν (2). Αί εταιρίαί αύται καταρτιζόμεναι πρὸς άθέμιτον σκοπόν είνε άκυροί (3).

Έάν ή έπωνυμία κατέστη ένδεικτική αύτου του προϊόντος έπάρχουν και έπ' αύτης όσα έλέχθησαν περί του όνόματος.

Έάν ή εταιρική έπωνυμία κατετέθη ως σήμα έχουν εφαρμογήν αί διατάξεις του νόμου ΒΡΝΣ' περί σημάτων.

§ 53. Τήν αύτήν προστασίαν τήν όποίαν παρέχει ό νόμος εις τό όνομα παρέχει και εις τά διακριτικά γνωρίσματα, τά όποία σκοποῦν τήν διάκρισιν μεταξὺ τών καταστημάτων ή τών βιομηχανικῶν έπιχειρήσεων.

Τό διακριτικόν γνώρισμα δέον ν' άφορᾷ τό κατάστημα ή τήν βιομηχανικήν έπιχείρησιν, ή μέρος αύτων. Η έννοια του

(1) Όρχ άπόφ. 335 (1925) Έφ. 'Αθηνῶν Θέμις ΑΔ' 3.

(2) Έν Πειραιεί βιομήχανος συνέστησεν έταιρίαν διά τήν παρκαγωγήν κωνίακ μετά τίνος Μετχξά κουρέος, άπλῶς και μόνον ένχ δια τής έπωνυμίας «Μετχξά» άνταγωνισθῆ τόν γνωστόν οίλον των οίνοπνευματωδών ποτών Μετχξά.

(3) Kohler 114.

καταστήματος ἢ τῆς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως δεόν νὰ ληφθῆ εὐρέως.

Ἐν ὄνομα δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ εἴτε ὡς ἐπωνυμία εἴτε ὡς τίτλος ἐνὸς καταστήματος. Δέον ἔθεν ν' ἀναζητήσωμεν ἐὰν τὸ ὄνομα χρησιμεύῃ πρὸς διάκρισιν τοῦ κυρίου τοῦ καταστήματος ἢ αὐτοῦ τούτου τοῦ καταστήματος.

Πολλάκις τὸ διακριτικὸν γνῶρισμα τοῦ καταστήματος εἶνε συνδεδεμένον μετὰ τῆς ἐπωνυμίας. Ἡ ἀντίληψις τοῦ κύκλου τῶν συναλλαγῶν θὰ κρίνῃ ἐὰν ἐν τοιοῦτον διακριτικὸν γνῶρισμα δεόν νὰ θεωρηθῆ ὡς διακριτικὸν γνῶρισμα τοῦ καταστήματος ἢ ὡς ἐν σύνολον μετὰ τῆς ἐπωνυμίας.

Ἡ μορφή τοῦ διακριτικοῦ γνωρίσματος εἶνε ἀνευ σημασίας· δύναται τοῦτο νὰ συνίσταται ἐκ γραμμάτων ἢ ἐξ εἰκόνων, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων συνάμα. Οὕτω ξενοδοχεῖον «Γαλλίας», «Ρωσικὸν» κλπ., ἢ εἰκὼν μιᾶς ἀγελάδος, μιᾶς βλάχας κλπ. Ἡ χρῆσις μιᾶς λέξεως ὡς διακριτικοῦ γνωρίσματος δύναται νὰ προσκρούῃ εἰς τὸ ἐξ εἰκόνοσ διακριτικὸν γνῶρισμα καὶ τἀνάπαλιν.

Τῆς προστασίας τῶν ἀρθρῶν 13 καὶ 14 ἀπολαύουν μόνον τὰ ἰδιαιτέρα διακριτικὰ γνῶρισματα, δηλαδή ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶνε κατάλληλα τὸ κατάστημα ἢ τὴν ἐπιχείρησιν ἐν τῷ συνόλῳ νὰ διακρίνουν ἢ εἰς ὠρισμένα αὐτῶν μέρη ἐξ ἄλλου καταστήματος ἢ ἐπιχειρήσεως. Τὸ γνῶρισμα δὲν εἶνε ἀναγκαῖον νὰ εἶνε δημιουργημα τῆς φαντασίας ἢ ἐφεύρεσις, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχη τι τὸ ἰδιαιτέρον, νὰ ὑπάρχη ἐν αὐτῷ πρωτοτυπία τις, νὰ δύναται δι' αὐτοῦ νὰ ἀτομικευθῆ οὕτως εἰπεῖν τὸ κατάστημα ἢ ἡ ἐπιχείρησις. Κατὰ πόσον τὸ διακριτικὸν γνῶρισμα εἶνε τοιοῦτον εἶνε ζήτημα πραγματικόν.

Ἡ ἀπόκτησις ἐνὸς διακριτικοῦ γνωρίσματος γίνεται διὰ τῆς τὸ πρῶτον ἐν ταῖς συναλλαγαῖς χρησιμοποίησεως. Ἄρκει τις νὰ ἀναγγείλῃ ὅτι εἰς ὠρισμένον χρόνον θὰ προβῆ εἰς τὸ ἀνοιγμα καταστήματος ὑπὸ ὠρισμένον διακριτικὸν γνῶρισμα καὶ πραγματικῶς νὰ ἐπακολουθήσῃ τὸ ἀνοιγμα. Ἡ ἀπόκτησις δὲν ἔγκειται εἰς τὸ ἀνοιγμα τοῦ καταστήματος, ἀλλ' εἰς τὴν δῆλωσιν τῆς βουλήσεως ὅτι θὰ προβῆ εἰς τὸ ἀνοιγμα καταστήματος με ὠρισμένον διακριτικὸν γνῶρισμα. Μία χρῆσις δὲν εἶνε ἀναγκαῖα ὅπως ὑπάρξῃ ἀπόκτησις. Ἐκεῖνο ὅπερ ἐξετάζεται εἶνε πότε κα-

τέστη γνωστόν. Ἐὰν ταυτοχρόνως ἐχρησιμοποιήθη παρὰ πλειόνων τὸ διακριτικὸν γνῶρισμα, οὐδεὶς δύναται ν' ἀξιῶσῃ παρὰ τῶν ἄλλων τὴν παῦσιν τῆς χρήσεως (1).

Τὸ διακριτικὸν γνῶρισμα εἶνε παρεπόμενον τοῦ καταστήματος πρὸς διάκρισιν τοῦ ὁποίου χρησιμεύει. Ἰφίσταται ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον τὸ κατάστημα ὑπάρχη μετὰ τὴν παῦσιν τῆς λειτουργίας τοῦ καταστήματος δὲν ἔχει λόγον ὑπάρξεως. Τὰ διακριτικὸν γνῶρισμα δύναται μόνον ἢ μετὰ τοῦ καταστήματος ἢ τῆς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως νὰ ἐκποιηθῇ, ἐλλείψει δὲ ἰδιαίτερας μνείας συμεταδιθάζεται μετὰ τοῦ καταστήματος (2). Ἡ μεταδίδοσις εἰς ἄλλον μόνον τοῦ διακριτικοῦ γνωρίσματος σημαίνει πρωτότυπον κτήσιν διὰ τὸν πρὸς ὃν ἢ μεταδίδοσις. Τὸ διακριτικὸν γνῶρισμα ἀπόλλυται διὰ παύσεως τῆς χρήσεως, διὰ παραίτησεως, διὰ παύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.

Δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡς ἰδιαίτερα διακριτικὰ γνῶρισμα: α') Τὰ ἀντικείμενα εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη καὶ εἰς ὠρισμένας νομικὰς διατάξεις. β') Γνωρίσματα τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν πρὸς διάκρισιν ὀλοκλήρου κατηγορίας καταστημάτων ἢ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, π.χ. τὸ ὠρολόγιον δι' ἐνώρολογοποιεῖον, τὸ ὑπόδημα δι' ἐν ὑποδηματοποιεῖον. Ὅταν ὁμοῦς αὐτὰ τὰ γνῶρισμα χρησιμοποιοῦνται: εἰς ἰδιαίτεραν μορφήν ἢ ἐν συνδυασμῶ πρὸς λέξιν, εἰκόνα, δύναται νὰ χρησιμεύσουν ὡς διακριτικὰ γνῶρισμα. γ') Γνωρίσματα τὰ ὁποῖα περιῆλθον εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν.

§ 54. Πρὸς τὰ ἰδιαίτερα διακριτικὰ γνῶρισμα ἐξομοιοῖ ὁ νόμος ἐν ἄρθρῳ 13 § 2 καὶ ἐκεῖνα ἐν γένει ἐκ τῶν σημείων τοῦ καταστήματος ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως, τὰ ὁποῖα θεωροῦνται εἰς τοὺς σχετικὸς κύκλους τῶν συναλλαγῶν ὡς ἰδιαίτερα διακριτικὰ αὐτῶν.

Τῶν καταστημάτων ἢ ἐπιχειρήσεων πολλάκις διακριτικὰ εἶνε ἢ ἰδιαίτερα διακόσμησις τῆς προσόψεως τῶν καταστημάτων ἢ τῶν προθηκῶν, ἢ στολὴ τῶν ὑπηρετῶν, ὁ κατάλογος τῶν ἐμπορευμάτων κ.λ.π. Τὰ διακριτικὰ ταῦτα γνῶρισμα ἐπιδιώκει

(1) R. G. M. u. W. 27/28, 267.

(2) Finger 213, Rosenthal 278, Pinner-Eyck 30, Kahn-Weiss 258, Thaller § 98.

νά προστατεύση ἢ διατάξῃ τοῦ ἄρθρου 13 § 2. Προϋπόθεσις τῆς προστασίας εἶνε ἢ ἀναγνώρισις τοῦ γνωρίσματος ὡς διακριτικοῦ εἰς τοὺς σχετικούς κύκλους τῶν συναλλαγῶν, δὲν εἶνε δὲ ἀπαραίτητον ὅπως ὅλοι οἱ κύκλοι τῶν συναλλαγῶν ἀναγνωρίσουν τὸ τοιοῦτον, ἀρκεῖ καὶ μέρος αὐτῶν. Ὁ νόμος ὀρίζει «εἰς τοὺς σχετικούς κύκλους τῶν συναλλαγῶν», ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς τοιούτους τοὺς ἀνταγωνιστάς, ἀλλὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐμπόρους, τοὺς καταναλωτάς (1).

Τὰ διακριτικὰ ταῦτα γνωρίσματα δὲν θεωροῦνται ἀνήκοντα εἰς ἐκεῖνον ὃ ὁποῖος ἐποίησατο πρῶτος χρῆσιν αὐτῶν, ἀλλ' εἰς τὸν κατὰ τοὺς κύκλους τῶν συναλλαγῶν κύριον. Μία ὠρισμένη χρονικὴ περίοδος χρήσεως δὲν ἀπαιτεῖται, πολλάκις ἀρκεῖ ἡ πρώτη χρησιμοποίησις, ὅπως τὸ γνῶρισμα καταστήσῃ διακριτικόν. Ὅσον πρωτότυπον εἶνε τὸ γνῶρισμα, τόσον ταχύτερον καθίσταται διακριτικόν.

Τὸ δικαίωμα ἀπόλλυται διὰ τῆς παύσεως τῆς χρησιμοποίησεως ἢ διὰ τῆς παύσεως τοῦ ν' ἀναγνωρίζεται ὡς διακριτικόν εἰς τοὺς κύκλους τῶν συναλλαγῶν.

Ἀναλόγως τοῦ κύκλου τῶν συναλλαγῶν ρυθμίζεται τὸ ζήτημα τῆς τοπικῆς ἐκτάσεως τοῦ διακριτικοῦ γνωρίσματος, εἶνε δυνατόν ὑπὸ περιστάσει νὰ περιορίζεται τοπικῶς εἰς ὠρισμένον μέρος τῆς πόλεως. Ἐν καὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον δύναται νὰ εἶνε διακριτικόν γνῶρισμα δύο καταστημάτων, ὅταν ταῦτα εὐρίσκωνται εἰς διαφόρους περιφέρειας καὶ συναλλάσσωνται πρὸς διαφόρους κύκλους.

Σημεῖα τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται ὑφ' ὀλοκλήρου κατηγορίας ἐπαγγελματιῶν δὲν προστατεύονται, π. χ. ἡ ὀρειχάλκινος λεκάνη τῶν κουρέων.

Τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14 ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ ἐὰν τὰ διακριτικὰ γνωρίσματα χρησιμοποιοῦνται μέ τινος παραλλαγῆς, ἐφ' ὅσον αἱ παραλλαγῆ αὐταὶ δὲν ἀποκλείουν τὸν κίνδυνον συγχύσεως.

§ 55. Ἀνωτέρω εἶπομεν ὅτι τὰ διακριτικὰ γνωρίσματα

(1) Finger 324, Neuberg 48, Rosenthal 284.

προστατεύονται ἐφ' ὅσον σκοποῦν τὴν διάκρισιν καταστήματος ἢ ἐπιχειρήσεως· ἐὰν ταῦτα σκοποῦν τὴν διάκρισιν ἐμπορευμάτων δὲν προστατεύονται· ἐν τούτοις ὁ ἡμέτερος νόμος καθιεροῖ ἐξαιρέσεις ἐν ἄρθρῳ 13 § 4, καθορίζων ὅτι ὡς ἰδιαίτερον διακριτικὸν γνῶρισμα θεωρεῖται καὶ ὁ ἰδιαίτερος διασχηματισμός, ἢ ἡ ἰδιαίτερα διακόσμησις τῶν ἐμπορευμάτων, τῆς συσκευῆς ἢ τοῦ περικαλύμματος, ἐφ' ὅσον εἶνε γνωστὰ εἰς τοὺς κύκλους τῶν συναλλαγῶν ὡς διακριτικὰ σημεῖα τῶν ὁμοίων ἐμπορευμάτων ἄλλου τινός (1)

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἀπαιτεῖται ἡ προστασία τῆς ἐξωτερικῆς ἐμφανίσεως ἐνὸς ἐμπορεύματος, ὑπὸ τὴν ὁποῖαν τοῦτο ἐμφανίζεται ἐν ταῖς συναλλαγαῖς, δηλαδή ἡ προστασία τοῦ διασχηματισμοῦ, τῆς ἰδιαίτερας διακοσμήσεως τοῦ ἐμπορεύματος, τῆς συσκευῆς ἢ τοῦ περικαλύμματος.

Διὰ τοῦ διασχηματισμοῦ ὡς μέσου εὐχερεστέρας χρήσεως, διατηρήσεως καὶ ὠραιότητος ὁ ἔμπορος ἢ ὁ βιομήχανος ζητεῖ νὰ προσελκύσῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ καταναλωτοῦ. Εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι ἐν ἐμπόρευμα μὲ καλὸν διασχηματισμὸν προτιμᾶται ἄλλου. Διὰ ταύτης τῆς προτιμήσεως τὸ κοινὸν ἐπιζητεῖ νὰ θεωρῇ τὸν διασχηματισμὸν ὡς διακριτικὸν γνῶρισμα ἐνὸς βιομηχάνου, ἢ ἀπομίμησις ὅθεν τούτου ἀναμφισβητήτως ἀποτελεῖ ἀθέμιτον ἀνταγωνισμὸν.

Προϋπῆθεις τῆς προστασίας τοῦ διασχηματισμοῦ, τῆς ἰδιαίτερας διακοσμήσεως τοῦ ἐμπορεύματος, τῆς συσκευῆς ἢ τοῦ περικαλύμματος εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ κύκλου τῶν συναλλαγῶν ἀναγνώρισις τούτων ὡς διακριτικῶν γνωρισμάτων. Τὴν προστασίαν δικάουτα· ν' ἀξιῶσῃ ἐκεῖνος διὰ τὰ ἐμπορεύματα τοῦ ὁποίου θεωρεῖται διακριτικὸν γνῶρισμα εἰς τοὺς κύκλους τῶν συναλλαγῶν ὁ διασχηματισμός, ἢ διακόσμησις. Ἡ προστασία παύει εἴτε διὰ

(1) Ὁ γερμανικὸς νόμος περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ δὲν περιέχει τοιαύτην διάταξιν. Αἱ διατάξεις τοῦ ἡμετέρου νόμου ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ νόμου περὶ σημάτων, κατὰ πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Σοκόλη (Πρακτικὰ Βουλῆς 1913 σ. 339). Ὁρθῶς περιλήφθησαν εἰς τὸν Ν. Α. Α. καθόσον αἱ διατάξεις αὗται ἀνήκουν εἰς τὸν ἀθέμιτον ἀνταγωνισμὸν. Pinner-Elster 25.

τῆς παύσεως τῆς δημιουργίας ἐμπορευμάτων παρὰ τοῦ δικαιουμένου προστασίας, εἴτε διὰ τῆς παύσεως τοῦ ν' ἀποτελεῖ πλέον διακριτικὸν γνῶρισμα ὠρισμένος διασχηματισμὸς ἢ ὠρισμένη διακόσμησις.

§ 56. Πλὴν τῶν ἰδιαιτέρων διακριτικῶν γνωρισμάτων ἐνὸς καταστήματος, μιᾶς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, πραγματεύονται τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14 τοῦ Ν. Α. Α. καὶ περὶ τοῦ διακριτικοῦ γνῶρισματος ἐνὸς ἐντύπου.

Ὁ ὅρος «ἐντυπον» περιλαμβάνει οὐ μόνον τὰ προϊόντα τῆς τυπογραφίας, ἀλλ' ὅ,τι διὰ μηχανικοῦ ἢ χημικοῦ τρόπου ἐπιτυγχάνεται, ἵνα παραχθῆ εἰς μέγαν ἀριθμὸν ὁμοίων ἀντιτύπων, εἴτε πρόκειται περὶ γραπτῶν εἴτε περὶ εἰκόνων, εἴνε δὲ ἀδιάφορον ἂν γίνεται ἐπὶ χάρτου, ὑφάσματος, μετάλλου (1). Ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ κινηματογραφικὴ ταινία δέον νὰ συμπεριληφθῆ εἰς τὰ ἔντυπα.

Ἐντυπον καθ' ἑαυτὸ εἴνε τὸ συνολικὸν προϊόν τῆς ἐκτυπώσεως καὶ τὸ διακριτικὸν γνῶρισμα τούτου προστατεύεται, εἴνε ὁμοῦ δυνατόν καὶ ἐν ἰδιαιτέρον μέρος ἐνὸς ἐντύπου νὰ ἔχῃ διακριτικὸν γνῶρισμα, ὡς π. χ. εἰς τινὰ ἐφημερίδα ὠρισμένη κατηγορία εἰδήσεων ἀναγγέλλεται ὑπὸ ὠρισμένον τίτλον, ὁπότε προστατεύεται καὶ τὸ διακριτικὸν τούτου γνῶρισμα (2).

Γὸ διακριτικὸν γνῶρισμα τοῦ ἐντύπου δέον νὰ εἴνε πρωτότυπον, σχετικῶς νέον καὶ ἐν γένει ἱκανὸν ν' ἀτομικεύσῃ τὸ ἔντυπον γενικὰ διακριτικά, λεξικόν, σύστημα, ὁδηγός, δὲν δύνανται νὰ τύχουν προστασίας.

Προστασίαν δύνανται ν' ἀξιῶσῃ ὁ πρῶτος ποιησάμενος χρήσιν, δὲν ἀπαιτεῖται μακρὰ χρήσις (3), ἀρκεῖ καὶ ἡ ἀναγγελία ἐκδόσεως, ἐφ' ὅσον αὕτη πραγματικῶς ἐπηκολούθησε. Τὸ δικαίωμα ἀπόλλυται διὰ τῆς χρήσεως καὶ διὰ τῆς παραιτήσεως. Τὴν ἀνοχὴν τῆς ἐμφανίσεως καὶ ἄλλων ἐντύπων μὲ τὸ αὐτὸ διακριτικὸν γνῶρισμα δὲν πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς παραίτησιν (4).

(1) Wassermann II 50, Kahn-Weiss 25, Finger 328, Rosenthal 282, Becher 320.

(2) Pinner-Eyck 133, Rosenthal 281, Kahn-Weiss 211.

(3) Contra 1235/1915 πράξις τοῦ προέδρου πρωτοδικῶν Θεσσαλονίκης Θέμις Κ5' 645.

(4) Finger 332, Rosenthal 282, Kahn-Weiss 217.

Διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἄρθρων 13 καὶ 14 καὶ ἐπὶ τοῦ διακριτικοῦ γνῶρισματος ἐντύπου σκοπεῖται κυρίως ἡ προστασία τοῦ τίτλου τῶν βιβλίων καὶ ἐφημερίδων, ὁ ὅποιος εἶνε τὸ χαρακτηριστικὸν τὸ ἰδιάζον πρὸς διάκρισιν ἐντύπου τινός.

Διὰ τοῦ Ν.Α. τῆς 3/18 Σεπτεμβρίου 1925 καθωρίσθη ὅτι ὁ τίτλος ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ θεωρεῖται βιομηχανικὸν σῆμα καὶ συνεπῶς ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ σημάτων διατάξεις. Ὁ τοιοῦτος χαρακτηρισμὸς δὲν εἶνε ὀρθός, καθόσον διὰ τοῦ τίτλου δὲν σκοπεῖται νὰ βεβαιωθῇ ποῖος ἐκδίδει τὴν ἐφημερίδα, ἀλλὰ νὰ καθορισθῇ τὸ σύνολον αὐτῆς, τὶ αὕτη περιέχει.

Διὰ τῶν διατάξεων 13 καὶ 14 προστατεύεται τὸ διακριτικὸν γνῶρισμα τοῦ ἐντύπου, οὐχὶ καὶ τὸ περιεχόμενον. Ὡς ἐκ τούτου κατὰ τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14 προστατεύεται ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου «Πατούχας», οὐχὶ καὶ ἐὰν ἔν τινι βιβλίῳ ὀνομάζεται ὁ ἦρωσ Πατούχας. Καὶ τὸ τελευταῖον ὑπὸ περιστάσεις δύναται νὰ τύχη προστασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1.

Τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14 προστατεύουν τὸ διακριτικὸν γνῶρισμα τοῦ ἐντύπου καὶ οὐχὶ τῆς ἐκδοτικῆς ἐπιχειρήσεως, ἐκτὸς ἐὰν τοῦτο εἶνε καὶ ταύτης γνῶρισμα.

§ 57. Ἐν τῶν πλέον συνήθων μέσων ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, διὰ τοῦ ὁποῦ ἐπιτυγχάνεται ἡ πρόκλησις συγχύσεως παρὰ τῷ καταναλωτῇ, εἶνε ἡ παραποίησης ἢ ἀπομίμησις ἄλλοτρίου σήματος. Περὶ τῶν σημάτων ὁμοῦς πραγματεύεται ὁ εἰδικὸς νόμος ΒΡΝΣΤ', ἡ ἐρμηνεία τοῦ ὁποῦ δὲν ἀνάγεται εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην, τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον ὁ Ν.Α.Α. ρητῶς ἐν ἄρθρῳ 14 § 2 καθορίζει ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος καὶ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν πρὸς προστασίαν τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν σημάτων, ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ καὶ ἐφαρμόζονται οἱ ἰδιαιτέροι περὶ αὐτῶν νόμοι καὶ ἰσχυρισμοί.

Ἡ ὡς ἄνω διάταξις, διὰ τῆς ὁποίας ρητῶς ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων 13 καὶ 14 τοῦ Ν.Α.Α. ἐπὶ σημάτων ὑπαγορευθεῖσα κατὰ τὰς δηλώσεις τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου ἐκ τοῦ ὅτι εἰς σαφῆς διαχωρισμὸς τῶν διατάξεων τῶν δύο νόμων ἦτο ἀδύνατος καὶ ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ προκληθῇ σύγχυσις ἐν τῇ πράξει, εἶνε ἀδικαιολόγητος

και επικίνδυνος. Είπε άδικαιολόγητος καθόσον ο νόμος περι σημάτων παρέχει προστασίαν έναντίον τής μη νομίμου χρησιμοποίησης ένός ξένου σήματος, ούχι όμως έναντίον τής καταχρηστικής χρήσεως του ίδιου σήματος, είνε δέ και επικίνδυνος διότι είνε ένδεχόμενον νά θεωρηθῆ ότι δέν είνε δυνατόν νά διαπραχθῆ άθέμιτος άνταγωνισμός διά παραποίησης ή άπομιμήσεως σήματος (1).

Ἡ αποκλειστική αὐτή διάταξις άφορᾷ μόνον τὰς διατάξεις τῶν άρθρων 13 και 14, συνεπῶς ή γενική διάταξις του άρθρου 1, διά τής όποιας σκοπεῖται ή καταπολέμησις παντός είδους άθεμίτου άνταγωνισμού, ἔχει έφαρμογήν επί σημάτων (2).

Είπε ένδεχόμενον τὸ σῆμα τὸ κατατεθὲν ν' αντίκειται πρὸς τὰς διατάξεις τῶν άρθρων 13 και 14 διότι έν αὐτῷ γίνεται χρήσις είτε έπωνυμίας ξένης, είτε ξένου διακριτικοῦ γνωρίσματος, έν τοιαύτη δέ περιπτώσει δύναται νά ζητηθῆ ή άπαγόρευσις τής χρήσεως του τοιούτου σήματος (3).

Δυσφήμισις.

§ 58. Ὁ άνταγωνιστής δύναται νά επιτύχη ὅπως ὅλοι οἱ καταναλωταὶ στραφοῦν πρὸς αὐτόν, εάν κατορθώσῃ ν' άπομακρύνῃ εκ τής άγορᾶς τὸν άνταγωνιστήν του. Τὸ μέσον διά του ὁποίου επιδιώκεται συνήθως ή άπομάκρυνσις του άνταγωνιστοῦ και ή προσέλκυσις τῶν καταναλωτῶν πρὸς τὰ ἴδια προϊόντα είνε ή προσπάθεια σχηματισμοῦ κακῆς γνώμης παρὰ τῷ καταναλωτῇ περι τῶν προϊόντων του άνταγωνιστοῦ και περι αὐτοῦ του άνταγωνιστοῦ. Τοῦτο είνε ή δυσφήμισις, ή ὁποία ἔχει ὁμοιότητα με

(1) Osterieth. Reform des unlauteren Wettbewerbsgesetzes Z. f. d. g. H. 62. 353. Ὁ αὐστριακὸς νόμος δέν περιέχει ὁμοίαν διάταξιν.

(2) R. G. M. u. W. 11/203, 27 28, 262 Ἐφ. Ἀθηνῶν «θέμις» Λθ' 132, πρόεδρος πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 11315 (1928) «θέμις» Μ' 141, Rosenthal 286, Pinner-Eyck 132, Pinner-Elster 182.

(3) Ἡ εισηγητική έκθεσις του γερμανικοῦ νόμου σημειοῖ : «Ἐκ τούτου δέν αποκλείεται ὅπως τὸ ἰδιαιτέρον είδος τής χρησιμοποίησης ένός σήματος υπό του δικαιούχου άποτελῆ μίαν ένέργειαν επί τής ὁποίας αἱ διατάξεις του σχεθίου ἔχουν έφαρμογήν».

τὴν προσβολὴν τῆς τιμῆς, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι αὕτη δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν τιμὴν ἀλλ' εἰς τὸ ἐπάγγελμα.

Ἡ κριτικὴ ἀσφαλῶς ἐπιτρέπεται, δέον μάλιστα νὰ παράσχωμεν εἰς αὐτὴν τὴν μεγαλυτέραν ἐλευθερίαν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅπως αὕτη εἶνε σοβαρὰ καὶ εἰλικρινής· ἀλλ' ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν παύει νὰ εἶνε τοιαύτη καὶ δι' αὐτῆς οὐδὲν ἄλλο ἐπιδιώκεται ἢ ἡ ἐξαφάνισις τοῦ ἀνταγωνιστοῦ, δέον ν' ἀπαγορευθῆ. Ἐκαστος ἔμπορος ἢ βιομήχανος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀφιερῶσθαι ὅλας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις πρὸς προσέλκυσιν τῶν καταναλωτῶν καὶ ἐὰν τοῦτο γίνεταί εἰς βῆρος τοῦ ἀνταγωνιστοῦ του, δὲν εἶνε ὑπόχρεως νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῶν συμφερόντων τῶν συναδέλφων του, δὲν δύναται ὅμως νὰ ζητήσῃ διὰ μέσων μὴ νομίμων καὶ ἐναντίων πρὸς τὰ χρησιτὰ ἦθη νὰ προκαλέσῃ τὴν δυσπιστίαν πρὸς τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀντιπάλου του, νὰ ὑποτιμήσῃ ταύτην εἰς ὄφελός του. Ἐὰν πράξῃ τοῦτο, τότε ἀσφαλῶς ὑπάρχει ἀθέμιτος ἀνταγωνισμός.

Τὴν γνώμην ὅτι ἡ κριτικὴ ἐπιτρέπεται, ἐὰν εἶνε εἰλικρινής, δὲν ἀποδέχοντα· οἱ πλεῖστοι τῶν Γάλλων συγγραφέων, οἱ ὅποιοι δέχοντα· ὅτι ὑπάρχει ἀθέμιτος ἀνταγωνισμός εἰς πᾶσαν κριτικὴν ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ. Δὲν δύναται, ἰσχυρίζονται, εἰς βιομήχανοι, τοῦ ὁποῖου τὰ προϊόντα εἶνε ἀναμπισθητέως ἀνώτερα ἀπὸ ἐκεῖνα τῶν ἀντιγωνιστῶν του, ν' ἀναγγείλῃ αὐτὴν τὴν ὑπεροχὴν ὑποδεικνύων τὸν ἀνταγωνιστὴν του ἀμέσως ἢ ἐμμέσως. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ ἐν Γαλλίᾳ κρατοῦντα ὁ γερμανικὸς νόμος, καὶ συνεπῶς καὶ ὁ ἡμέτερος, δέχεται ὅτι δὲν δύναται ν' ἀπαγορευθῆ ἡ κρίσις περὶ τῶν ξένων προϊόντων ἢ παρασχῶν, ἀλλ' ἡ κρίσις αὕτη δέον νὰ σταματᾷ ἐκεῖ ὅπου ὀρίζεται ἡ ἐπαγγελματικὴ ἠθικὴ, δηλαδὴ εἰς τὴν μὴ χρησιμοποίησιν ἀναληθῶν γεγονότων, τὰ ὅποια δύνανται νὰ βλάψουν τὸν ἀνταγωνιστὴν (1).

Ἡ δυσφήμισις εἶνε τὸ ἀντίθετον τῆς διαφημίσεως· διὰ τῆς διαφημίσεως ὁ ἔμπορος ἢ ὁ βιομήχανος προσπαθεῖ νὰ ἐξάρῃ τὰ προϊόντα του καὶ συνεπῶς νὰ προσελκύσῃ πρὸς αὐτὸν τὴν πελα-

(1) Εἰσηγ. ἐκθεσις γερμανικοῦ νόμου 1896, Pouillet § 1187, Chenevard 567, Sumien εἰς Annales de droit commercial 1898 p. 33.

τείαν, διὰ τῆς δυσφημίσεως ρίπτει ἀδίκως τὴν δυσπιστίαν ἐπὶ τῶν προϊόντων ἢ παροχῶν τῶν ἀντιπάλων του, καὶ οὕτω ἀπομακρύνει ἐξ αὐτῶν τὴν πελατείαν.

Ὁ Ν.Α.Α. πραγματεύεται περὶ τῆς δυσφημίσεως εἰς τὰ ἄρθρα 11 καὶ 12. Καὶ τὸ μὲν ἄρθρον 11 πραγματεύεται περὶ τῶν ἀστικῶν συνεπειῶν τῆς δυσφημίσεως, τὸ δὲ ἄρθρον 12 περὶ τῶν ποινικῶν.

§ 59. Ἀπαγορεύεται ὅπως τις ἰσχυρίζεται ἢ διαδίδῃ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐργασίαν ἢ ἐπιχειρήσιν ἑτέρου, τὸ πρόσωπον τοῦ ἰδιοκτῆτου ἢ τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς, τὰ ἐμπορεύματα ἢ τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας τρίτου, εἰδήσεις δυναμένας νὰ βλάβουν τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τὴν ἐμπορικὴν πίστιν αὐτοῦ. Ἡ διάδοσις δέον ν' ἀφορᾷ εἰς ἓν ἐκ τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένων ἀντικειμένων, ἢτοι τὴν ἐργασίαν ἢ ἐπιχειρήσιν, τὸ πρόσωπον τοῦ ἰδιοκτῆτου ἢ τοῦ διευθυντοῦ, τὰ ἐμπορεύματα ἢ τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας, εἶνε δὲ ἀδιάφορον ἐὰν ἀναφέρεται εἰς ἓν ἐξ αὐτῶν ἢ εἰς πλείονα. Εἶνε ἀδιάφορον ὡσαύτως ἐὰν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἀναφέρεται εἰς τοῦτο· ἔμμεσος π. χ. ἰσχυρισμὸς περὶ τοῦ προσώπου τοῦ κυρίου εἶνε ὅταν ἰσχυρίζεται τις ὅτι ἡ σύζυγος αὐτοῦ κάμνει μεγάλας δαπάνας καὶ θὰ περιέλθῃ οὕτος εἰς ἀδυναμίαν πληρωμῶν.

ὑπὸ τὴν ἐννοίαν «ἐργασία ἢ ἐπιχειρήσις» δέον νὰ νοήσωμεν πᾶσαν ἐπαγγελματικὴν ἐνέργειαν σκοποῦσαν ἀπόκτησιν κέρδους.

Οἱ ἰσχυρισμοὶ οἱ ἀφορῶντες τὸ πρόσωπον τοῦ ἰδιοκτῆτου ἢ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως δέον ν' ἀφοροῦν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὑπ' αὐτὴν τὴν ιδιότητα, δηλαδή τὴν ἐπαγγελματικὴν καὶ οὐχὶ τὴν ἀτομικὴν του ζωὴν. Ἐν τούτοις καὶ ἰσχυρισμοὶ ἀφορῶντες τὴν ἀτομικὴν ζωὴν δύνανται νὰ ὑπαχθῶν ὑπὸ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 11 καὶ 12, ὅταν θίγουν ἐμμέσως τοῦλάχιστον τὴν ιδιότητα τοῦ ἰδιοκτῆτου ἢ διευθυντοῦ μιᾶς ἐργασίας· ὅταν τις π. χ. διαδίδῃ ὅτι ἔμπορὸς τις παίζει εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον μεγάλα ποσά, τοῦτο δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιβλαβεῖς συνεπείας διὰ τὴν πίστιν τοῦ ἐμπόρου.

Αἱ γνῶμαι περὶ τῆς ἐννοίας «ἰδιοκτῆτης» δίστανται. Ἄλλαι ἐννοοῦν ἐκεῖνον ἐπ' ὀνόματι καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ

δοπιού ἢ ἐπιχείρησις ἐνεργεῖται, ἄλλαι ἐκεῖνο τὸ φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον εἰς τὸ ὁποῖον ἢ ἐπιχείρησις ἀνήκει. Ἡ πρώτη γνώμη εἶνε ἡ ὀρθοτέρα, διότι ἐκεῖνος δέον νὰ προστατευθῆ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποῖου ἐργάζεται ἢ ἐπιχείρησις, ὅστις ἀπολαμβάνει τὰ κέρδη καὶ ὑφίσταται τὰς ζημίας. Ἐὰν οἱ ἰδιοκτῆται εἶνε περισσότεροι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ ἐὰν ὁ ἰσχυρισμὸς ἀφορᾷ ἓνα μόνον ἰδιοκτῆτην.

Διευθυντῆς εἶνε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος μετὰ τινος ἀνεξαρτησίας διευθύνει τὴν ἐπιχείρησιν.

Διαδόσεις ἢ ἰσχυρισμοὶ ὡς πρὸς ἄλλα πρόσωπα τῆς ἐπιχειρήσεως δύνανται ν' ἀπαγορευθοῦν ἔταν δύναται νὰ προκύψῃ ὅτι αἱ διαδόσεις ὡς πρὸς τὰ ἄλλα ταῦτα πρόσωπα δύνανται νὰ ἔχουν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἐργασίας.

Οἱ ἰσχυρισμοὶ δύνανται ν' ἀφοροῦν τὰς ποικίλας σχέσεις τῶν ἐμπορευμάτων ἢ ἐργασιῶν, τὴν ποιότητα, τὰς ἰδιότητας, τὸ ὄνομα, τὸ εἶδος τῆς προελεύσεως, τὴν μεταφορὰν, τὴν διατήρησιν κ.λ.π. Προκειμένου δὲ περὶ ἐμπορευμάτων εἶνε ἀδιάφορον ἐὰν ταῦτα ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ παραγωγέως ἢ περιῆλθον εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἐνδιαμέσου ἐμπόρου.

§ 60. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρθρῶν 11 καὶ 12 εἶνε ἀπαραίτητον ὅπως τις ἰσχυρίζεται ἢ διαδίδῃ. Ἰσχυρισμὸς ὑπάρχει ὅταν ἡ ἀνακοίνωσις εἶνε ἔκφρασις ἰδίας γνώσεως τοῦ ἀνακοινοῦντος, τοῦναντίον δὲ ὅταν τις ἀνακοινοῖ τι τὸ ὁποῖον ἐπληροφόρηθη παρ' ἄλλου ὑπάρχει διάδοσις. Διάδοσις ὑπάρχει καὶ ἔταν τὸ ἀνακοινωθὲν δὲν γνωστοποιῆται πλήρως, ἀλλὰ κατὰ τὸ κύριον αὐτοῦ περιεχόμενον. Καὶ αἱ ὑποκειμενικαὶ κρίσεις τοῦ ἀνακοινοῦντος περιλαμβάνονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου (1).

Δὲν εἶνε ἀναγκαῖον ὅπως τὸ πρόσωπον τοῦ κυρίου ἢ ἡ ἐργασία δηλοῦται ρητῶς, ἀρκεῖ ὅτι εἰς τὸν πρὸς ὃν ἡ ἀνακοίνωσις

(1) Κατὰ τὸν γερμανικὸν νόμον τοῦ 1896 ἀπηρτεῖτο *Behauptungen-tatsächlicher Art*, ἐνῶ μετὰ τὸν νόμον 1909 *Tatsache*, συνεπῶς θεωροῦνται ὅτι περιλαμβάνονται καὶ αἱ ὑποκειμενικαὶ κρίσεις. *Pisco* 434, *Pinner-Eyck* 108.

ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ ἰσχυρισμοῦ ἐμφανίζεται: καθαρὰ τὸ πρόσωπον τοῦ κυρίου.

Καὶ δι' ἀποσιωπήσεως δύναται: νὰ λάβῃ χώραν ἰσχυρισμὸς εἰς ἄλλο τοῦ ἀνταγωνιστοῦ (1). «Δυσφήμισις, λέγει ὁ Chenevard (2), ὑπάρχει: ὅχι μόνον ὅταν τις ἀποδίδῃ ρητῶς γεγονότα κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ δυσφημίζεται εἰς ἔμπορος ἢ ἢ ἐπιχειρήσις του, ἀλλὰ καὶ ὅταν τις ἀποσιωπᾷ. ὅταν τις ἐπιδεξιῶς σιωπᾷ, καὶ μάλιστα αἱ περιπτώσεις αὗται εἶνε αἱ πλέον μακιαδικαὶ καὶ δυσφημίσεις. Ἐκεῖνος δὲ ὁποῖος ἐρωτώμενος ὅχι μόνον ἀρνεῖται: ν' ἀπαντήσῃ, ἀλλὰ τοῦναντίον μειδιᾷ, ὥστε ν' ἀφίγη νὰ ὑπονοοῦνται: πλεῖστα πράγματα, προξενεῖ πολλάκις εἰς τὴν ἀνταγωνιστὴν του μίαν ζημίαν πολὺ μεγαλύτεραν ἢ ὁ κακολογῶν ρητῶς, τοῦ ὁποῦ ἢ φλυαρίᾳ ἀφίνει τὸν ἀκούοντα διστακτικόν».

Δημοσιότης τοῦ ἰσχυρισμοῦ ἢ τῆς διαδόσεως δὲν ἀπαιτεῖται: (3), ἀρκεῖ μάλιστα καὶ ὁ ἐμπιστευτικῶς γενόμενος ἰσχυρισμὸς πρὸς τρίτον πρόσωπον ἄνευ σκοποῦ περαιτέρω διαδόσεως (4). Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶνε ἀπαραίτητον εἶνε ὅπως ὁ ἰσχυρισμὸς ἢ ἡ ἀνακοίνωσις περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τρίτου προσώπου. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 11 καὶ 12 δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ὅταν ἡ ἀνακοίνωσις γίνεται: πρὸς ἐκεῖνον περὶ τοῦ ὁποῦ πρόκειται: ἐν τῷ ἰσχυρισμῷ ἢ ἐν τῇ διαδόσει. Ἐὰν ὁ ἰσχυρισμὸς περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τρίτου ἄνευ τῆς δηλώσεως τοῦ ἰσχυριζομένου εὐθύνεται οὗτος ἐν τῇ περιπτώσει: ἢ δύνατο νὰ προβλέψῃ ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς του ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τρίτου προσώπου: π. χ. γράφει: τὸν ἰσχυρισμὸν του εἰς δελτάριον ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν περὶ οὗ ὁ ἰσχυρισμὸς, ὁπότε δύναται: νὰ λάβουν γνῶσιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ οἱ ὑπάλληλοι: τοῦ ταχυδρομείου.

(1) Pinner-Eyck 109, Finger 246, Kahn-Weiss 220.

(2) I σελ. 5)2.

(3) Cosack 148, Finger 245, Kahn-Weiss 220, Wassermann II 11.

(4) Rosenthal 235.

Εἰς μίαν διαδοχικὴν ἀνακοίνωσιν εἰς περισσότερα πρόσωπα πρόκεινται τόσαι καταδικαστικαὶ ἐνέργειαι: ὅσα καὶ τὰ πρόσωπα εἰς ἃ ἐγένετο ἡ ἀνακοίνωσις, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ συνεχοῦς πράξεως.

Ἐπάρχει παράβασις τῶν ἀρθρῶν 11 καὶ 12 καὶ ὅταν τις ἀνακοινοῖ τι καθ' ὑποθετικὸν τρόπον, κυρίως ἐν περιπτώσει ὑποψίας.

Εἶνε ἀδιάφορον ἐὰν ἐκεῖνος πρὸς τὸν ἐποῖον ἐγένετο ἡ ἀνακοίνωσις ἐγνώριζε τὸ ἀνακοινωθὲν ἢ ὄχι, ἐπίσης ἐὰν ὁ ἀνακοινῶν ἀνακοινοῖ συνάμα πρῶθεν ἠρύσθη τὸ ἀνακοινωθὲν (1), καὶ τέλος ἐὰν ἡ ἀνακοίνωσις γίνεται ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας ἢ κατόπιν προκλήσεως (2).

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀρθροῦ 11 δὲν ἀποκλείεται: ὅταν οἱ ἰσχυρισμοὶ περιέχωνται εἰς ἔγγραφον πρὸς μίαν ἀρχὴν ἐφ' ὅσον ἐπιδιώκεται ἀνταγωνισμὸς δι' αὐτῶν.

Ἡ πρᾶξις τελειοῦται ὅταν ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ ἰσχυρισμοῦ ἢ τῆς διαδόσεως λάβῃ χώραν, εἶνε δὲ ἀδιάφορον ἐὰν ὁ τρίτος λάβῃ γνῶσιν τῆς ἀνακοινώσεως, ἀρκεῖ ὅτι ἠδύνατο νὰ λάβῃ γνῶσιν (3), π. χ. δὲν ἔλαβε τὸ ἀποσταλὲν ἔγγραφον.

§ 61. Τὸ ἀρθρον 12 ἀπαιτεῖ ὅπως ὁ ἰσχυρισμὸς ἢ ἡ ἀνακοίνωσις εἶνε κατάλληλος νὰ βλάβῃ τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιχειρήσεως, τὸ δὲ ἀρθρον 11 προσθέτει καὶ τὴν ἐμπορικὴν πίστιν (4). Δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθροῦ 11, ὅπως ὁ ἰσχυριζόμενος ἢ ὁ διαδίδων ἔχη γνῶσιν τῆς καταλληλότητος τοῦ ἰσχυρισμοῦ ἢ τῆς ἀνακοινώσεως εἰς τὸ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν βλάβην, τοῦναντίον ἀπαιτεῖται τοιαύτη γνῶσις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθροῦ 12, μὴ ἀπαλλασσομένου ὁμῶς τοῦ κατηγορουμένου ἐὰν ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἤθελε νὰ βλάβῃ, ἀρκεῖ ὅτι ἐγνώριζεν ὅτι ἠδύνατο νὰ

(1) Cosack 148, Engel 25.

(2) Finger 246, Kahn-Weiss 220.

(3) Kohler 242.

(4) Τὸ ἀρθρον 12 εἶνε ἀντίστοιχον τοῦ ἀρθροῦ 15 τοῦ γερμανικοῦ νόμου, ὅπερ ὁμῶς συμπληροῖ τὸ ἀρθρον 187 τοῦ γερμανικοῦ ποινικοῦ νόμου. Μὴ ὑπάρχουσης ἐν τῷ ἡμετέρῳ ποινικῷ νόμῳ διατάξεως ὁμοίας πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 187 τοῦ γερμανικοῦ ποινικοῦ νόμου, ὁ νομοθέτης ἔδει νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἀρθρον 15 τοῦ γερμανικοῦ νόμου περιλαμβάων καὶ τὴν βλάβην τῆς ἐμπορικῆς πίστεως.

ἐπέλθη βλάβη. Εἶνε ἀρκετὸν ὅτι μία ζημία δύναται νὰ ἐπέλθη, δὲν ἀπαιτεῖται ὅπως ἡ ζημία ἐπῆλθε. Ἐὰν ὁ τρόπος τῆς ἀνακοινώσεως εἶνε ἱκανὸς νὰ βλάβῃ δὲν ἐξετάζεται, ἀρκεῖ ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς εἶνε ἱκανὸς νὰ προκαλέσῃ βλάβην (1). Διαδόσεις περιφρονητικαὶ ἢ ἰσχυρισμὸς ἀτιμωτικὸς δὲν δύνανται ν' ἀπαγορευθοῦν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄρθρων 11 καὶ 12· ταῦτα ἀφοροῦν τὴν ἐπαγγελματικὴν τιμὴν καὶ συνεπῶς τὸ περιουσιακὸν συμφέρον(2). Ἡ βλάβη δέον ν' ἀφορᾷ ἢ τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τὴν ἐμπορικὴν πίστιν, ἢ καὶ ἀμφοτέρω.

Μεταξὺ βλάβης τῆς ἐργασίας τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ βλάβης τῆς ἐμπορικῆς πίστεως ὑπάρχει οὐσιώδης διαφορά. Πρόκειται περὶ δύο διαφόρων πραγμάτων. Τὸ δικαστήριον ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ καὶ ρητῶς νὰ καθορίσῃ εἰς ποῖον ἢ ἐὰν εἰς ἀμφοτέρω ὁ ἰσχυρισμὸς ἐπέφερε ζημίαν. Εἶνε δυνατὸν ἀναληθῆς ἰσχυρισμὸς, χωρὶς νὰ μειώσῃ τὴν πίστιν τοῦ ἐπαγγελματοῦ, νὰ βλάβῃ τὴν ἐργασίαν τῆς ἐπιχειρήσεως· π. χ. ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι τὸ σῆμα τοῦ ἀνταγωνιστοῦ εἶνε παραποίησης τοῦ ἰδικοῦ του σήματος εἶνε δυνατὸν ν' ἀφήσῃ τὴν πίστιν ἄθικτον, ν' ἀπομακρύνῃ ὅμως τὸν καταναλωτὴν ἐκ τοῦ καταστήματος.

«Αἱ ἐργασίαι τῆς ἐπιχειρήσεως» εἶνε ἔννοια σημαίνουσα τὴν ἐπαγγελματικὴν δραστηριότητα. Δὲν περιλαμβάνει μόνον τὴν κατανάλωσιν τῶν ἐμπορευμάτων, ἀλλ' ὡσαύτως τὴν παραγωγὴν, τὴν προπαρασκευὴν τῆς ἀγορᾶς, τὰς σχέσεις τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτῆς, ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐπιχείρησιν. Βλάβη τῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 11 ὑπάρχει καὶ ὅταν δημιουργῆται δυσχέρεια εἰς τὴν ἐργασίαν (3).

Ἐὰν καταδεικνύεται ὁ ἔμπορος ἱκανὸς πρὸς πληρωμὴν, ἐφωδιασμένος μὲ ἀρκετὰ κεφάλαια, ἐὰν κερδίζῃ παρὰ τοῖς παραγωγοῖς, παρὰ ταῖς τραπεζαίας, παρὰ τῷ κοινῷ ἐμπιστοσύνην, ἢ ὅποια δι' αὐτὸν δημιουργεῖ πίστιν, ἀποκτᾷ ἐν τῶν οὐσιωδεστέρων μέσων

(1) Rosenthal 235.

(2) Pisko 434, Rosenthal 235, Lehmann 177, Müller-Erzbach 132, Lobe 126, Finger 230, Pinner-Eyck 110.

(3) Rosenthal 243, Kahn-Weiss 222.

πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἔμπορίου. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἐξαναγκάσῃ τινὰ ὅπως ἔχῃ πίστιν πρὸς αὐτόν. Ἄρνεῖται τις ταύτην ἄνευ δικαιολογίας, παρέχει ταύτην ἄνευ λόγου. Ἐὰν ὑφίσταται πίστις, τότε ὑπάρχει ἐν οὐσιῶδες καὶ σημαντικὸν στοιχεῖον διὰ τὸν ἔμπορον, καὶ ἡ προσβολὴ αὐτῆς ἀποτελεῖ προσβολὴν αὐτῆς τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁμοιάζει δὲ ἡ πίστις πρὸς ἐν λεπτὸν φυτὸν τὸ ὁποῖον καὶ διὰ τῆς ἐλαφροτέρας ἐπαφῆς κινδυνεύει. Τὸ ἄρθρον 11 τοῦ N.A.A. σκοπεῖ νὰ προστατεύσῃ ταύτην. Ἰσχυρισμοὶ οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἐπιφέρουν βλάβην εἰς ταύτην εἶνε, π.χ., ὅτι εἰς ἔπαυσε τὰς πληρωμὰς του, ὅτι διεμαρτυρήθησαν συναλλαγματικά του, ὅτι εἶνε ἐναγόμενος εἰς πλείστας δίκας κλπ.

§ 62. Ἐνῶ τὸ ἄρθρον 11 καθορίζει ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς ἢ ἡ διάδοσις πρέπει νὰ γίνῃ ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ, τὸναντίον τὸ ἄρθρον 12 δὲν ἐπαναλαμβάνει τὴν φράσιν τοῦ ἄρθρου 11 «ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ», ἐκ τούτου δ' ἔπεται ὅτι προκειμένου περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 12 δὲν ἀπαιτεῖται ὅπως ὁ ἰσχυρισμὸς ἢ ἡ διάδοσις ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ νόμος φέρει τὸν τίτλον «ἐναντίον τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ» καὶ σκοπεῖ κυρίως τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, ἀλλὰ περιέχει καὶ διατάξεις αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὅτι σκοποῦν τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, συνεπῶς δὲν ἀποκλείεται νὰ περιλαμβάνῃ καὶ διατάξεις αἱ ὁποῖαι σκοποῦν τὴν προστασίαν τῆς ἐπιχειρήσεως ἐξ οἵασδήποτε βλάβης (1).

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 11 ὁ σκοπὸς τοῦ ἀνταγωνισμοῦ εἶνε προϋπόθεσις. Κατὰ πόσον πράξεις στερούμεναι αὐτῆς τῆς προϋποθέσεως δύνανται νὰ προκαλέσουν ἀστικὰς εὐθύνas ἀνάγεται εἰς ἄλλας διατάξεις τοῦ δικαίου. Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς φράσεως «ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ» ὠμιλήσαμεν ἐν τῇ γενικῇ διατάξει (2).

(1) Wassermann II 37, Pinner-Eyck 118, Finger 273, Baer 304, Kahn-Weiss 242, Neuberg 42, Engel 27, Βαμβέτσος ἐνθ' ἀνωτέρω. Ὁ Πετιμεζᾶς, σελ. 223, φαίνεται ὅτι θεωρεῖ ἀπαραίτητον τὸ στοιχεῖον τοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Ὁ νέος αὐστριακὸς νόμος περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ προσέθηκεν εἰς τὸ ἀντίστοιχον ἄρθρον 8 «ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ». Τὸ αὐτὸ ἔπραξε καὶ ὁ τσεχοσλοβακικὸς, ἄρθρ. 27.

(2) Ὅρα § 16.

Ἡ ἔννοια τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ὑπάρχει καὶ ἔταν τις ἐνεργῆ ὄχι διὰ τὸ συμφέρον τῆς ἰδίας ἐργασίας, ἀλλὰ σκοπῆ νὰ ὠφελήσῃ τρίτον, ὁ ὁποῖος εἶνε ἀνταγωνιστῆς τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀνταγωνιστικὴ ἐνέργεια. Ἐὰν ἡ διάδοσις ἢ ὁ ἰσχυρισμὸς δὲν στρέφεται καθ' ὠρισμένου προσώπου δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς τὸ ἄρθρον 11.

Ἡ ὑπεράσπισις τῶν ἰδίων ἐμπορευμάτων ἐναντίον διαδόσεων ἢ ἡ ἄμυνα ἐναντίον ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ δὲν ἀποκλείεται, ὅπως ἡ πρὸς ἄμυναν γινομένη ἐνέργεια γίνεται ἐπὶ σκοπῶ ἀνταγωνισμοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ ἐνεργῶν σκοπεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀπώλειαν τῶν πελατῶν καὶ νὰ ὠθήσῃ τὴν ἐπιχείρησίν του πρὸς τὰ πρόσω εἰς βᾶρος ἄλλων ἀνταγωνιστῶν.

Μία ἀνακοίνωσις, ἡ ὁποία γίνεται πρὸς τὸ συμφέρον τῆς δλότητος, δὲν δύναται νὰ ἐμποδισθῆ ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11. Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐπιστημονικῶν ἀναζητήσεων, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν, δὲν πρόκειται περὶ ἀνταγωνισμοῦ. Βεβαίως ἡ προσπάθεια διὰ τὴν ἀλήθειαν εἶνε τὸ γνῶρισμα πάσης ἀληθοῦς ἐπιστημονικῆς δράσεως, ἀλλὰ δὲν εἶνε βέβαιον ὅτι πᾶσα ἐπιστημονικὴ ἀναζήτησις καὶ πᾶσα ἐπιστημονικὴ ἀναγνώρισις, ἡ ὁποία κατὰ σειρὰν πάλιν δύναται ν' ἀμφισβητηθῆ, ὁδηγεῖ εἰς μίαν σχετικὴν ἀλήθειαν. Περὶ ἰσχυρισμῶν ἐναντίον τῆς ἀληθείας δὲν δύναται τις ὡς ἐκ τούτου νὰ ὀμιλῆ, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀνακοινώσεως ἐπιστημονικῶν ἀναζητήσεων μὲ τὰ ἐξ αὐτῶν προκύπτοντα ἀποτελέσματα. Ἐὰν ἐπλανήθη ὁ γράψας ἐξ ἐλλείψεως προσοχῆς ἢ γνώσεων ἢ κρίσεως ἢ ἀντικειμενικότητος, δὲν δύναται ἐκ τούτου ὁ ἰσχυρισμὸς του νὰ θεωρηθῆ ὅτι ἀντιβαίνει πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11, δὲν εἶνε ἡ ἀνακοίνωσις του παρὰ ἐπιστημονικὴ ὑποκειμενικὴ πεποίθησις⁽¹⁾.

§ 63. Προκειμένου περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 11 εἵπαιτεῖ ὁ νόμος ὅπως ὁ ἰσχυρισμὸς ἐν τῇ δίκῃ ἀποδειχθῆ ὅτι εἶνε ἀληθής. Δὲν ἀρκεῖ ἡ καλὴ πίστις τοῦ ἰσχυριζομένου ἢ διακρίδοντος περὶ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὀφείλει ἡ εἶδησις νὰ εἶνε πράγματι

(1) R. g. M. u. W. 21, 210.

ἀληθείας, καὶ δὴ ἀντικειμενικῶς ἀληθείας. Εἶνε ὅμως δυνατὸν καὶ ἀληθῆς ἰσχυρισμὸς νὰ ἐμπίπτῃ εἰς τὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ἔταν διὰ τῆς ἀποσιωπήσεως ἐνὸς οὐσιώδους στοιχείου τῆς διαδόσεως λαμβάνῃ αὕτη ἐσφαλμένην ἔννοιαν. Οὕτω ὑπάρχει παράβασις τοῦ ἄρθρου 11 εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ἐν παιδίον ἀπώλεσε τὴν ὄρασιν ἐκ τῆς χρήσεως ὠρισμένου φαρμάκου, διότι ὁ διαδίδων ἀποσιωπᾷ ὅτι ἡ ἀπώλεια τῆς ὄρασεως ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ παιδίου ἔρριψεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του μεγαλυτέραν δόσιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται φαρμάκου.

Ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀναληθείας βαρύνει τὸν ἐναγόμενον, ὁ ὁποῖος ἵνα ἀμυνθῇ κατὰ τῆς ἀγωγῆς ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἰσχυρισμοῦ. Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ γερμανικοῦ νόμου σημειοῖ: «Δέον ἐν τῇ πολιτικῇ δίκῃ τὸ βῆρος τῆς ἀποδείξεως ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῶν ἰσχυρισμῶν νὰ βαρύνῃ ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος προέβαλεν ἢ διέδωκε τὸν ἰσχυρισμὸν. Δὲν θὰ ἦτο δίκαιον ἢ ἀπόδειξις τῆς ἀναληθείας νὰ βαρύνῃ τὸν ζημιωθέντα»⁽¹⁾. Ἀπαιτεῖται πλήρης ἀπόδειξις, δὲν ἀρκεῖ σφόδρα πιθανότης. Δὲν εἶνε ὅμως ἀπαραίτητον ἔπως ὅλαι αἰ καθ' ἕκαστα λεπτομέρειαι ἀποδειχθοῦν ἀληθεῖς, ἀρκεῖ ν' ἀποδειχθῇ ἀληθὲς τὸ κύριον μέρος, ἐπουσιώδεις λεπτομέρειαι δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν. Οὕτω ὀφείλει μία ἀνακοίνωσις ν' ἀποδειχθῇ ὅχι κατὰ γράμμα, ἀλλ' ἐννοίᾳ. Π. χ. διαδίδει τις ὅτι ὁ Α δὲν ἐπλήρωσε 12 συναλλαγματικὰς καὶ ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ἐπλήρωσεν 11 ἢ ἀπόδειξις θὰ θεωρηθῇ ἀρκετὴ.

Ὡς πρὸς τὴν ἀπόδειξιν ἰσχύουν αἱ περὶ ἀποδείξεως διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ἐν γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἰσχυρίζεται τις περὶ ἑαυτοῦ διαδιδόμενον παρ' ἄλλου δὲν παρέχει δικαίωμα ἐγέρσεως ἀγωγῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 11. Ἐκαστος ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ ὡς ἀληθὲς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον λέγεται παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου τοῦ ἐνδιαφερομένου προσώπου.

Ἐκ τοῦ ὅτι ἐπιτρέπεται ἢ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας δὲν ἔπεται ὅτι ἡ ἀλήθεια, ὅπως πανταχοῦ, οὕτω καὶ εἰς τὸν ἀνταγωνι-

(1) Pisko 434, Finger 255, Kohler 240, Rosenthal 243.

σμὸν δύναται νὰ λέγεται καὶ ὅτι ὁ σκοπὸς, ὁ ὁποῖος ἐπιδιώκεται διὰ τῆς διαδόσεως ἔστω καὶ ἀληθοῦς γεγονότος, δὲν λαμβάνεται ποσῶς ὑπ' ὄψιν. Ἐὰν τὸ εἶδος, ἡ μορφή καὶ ὁ σκοπὸς τῆς διαδόσεως, ἔστω καὶ ἀληθοῦς, ἀντίκειται πρὸς τὰ χρηστὰ ἦθη, ἔχει ἐφαρμογὴν ἢ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 (1).

§ 64. Προκειμένου περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 12 ἀπαιτεῖται ὅπως ὁ διαδίδων εἴνε ἐν γνώσει τῆς ἀναληθείας καὶ παρὰ τὴν γνώσιν ταύτης προβαίη εἰς ἀνακοίνωσιν. Ἡ πεποίθησις ὅτι εἴνε ἐνδεχόμενον τὰ γεγονότα νὰ μὴ εἴνε ἀληθῆ, ἢ τὸ δυνατόν τῆς γνώσεως τῆς ἀληθείας, δὲν ἀρκοῦν πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 12 ἀπαιτεῖται ὅπως ὁ διαδίδων ἦτο ἐν γνώσει περὶ τῆς ἀντικειμενικῆς αὐτῶν ἀνακριθείας.

§ 65. Αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις ἔχουν ἀνάγκην κεφαλαίων μεγαλυτέρων τῶν κατατεθειμένων καὶ οἱ κύριοι τῶν ἐπιχειρήσεων εἴνε ὑπόχρεοι νὰ συμβάλλωνται διὰ ποσὰ ἀνώτερα τῆς περιουσίας των. Εἴνε ἀνάγκη ὅθεν ὅπως οἱ βιομήχανοι, οἱ τραπεζίται καὶ οἱ ἔμποροι εἴνε πληροφορημένοι κατὰ τρόπον ἀκριβέστατον περὶ τῆς ἐντιμότητος καὶ περὶ τοῦ πιθανοῦ τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἐργασιῶν τοῦ οἴκου ὁ ὁποῖος ζητεῖ παρ' αὐτῶν πίστωσιν. Τόσον δὲ ἀναγκαῖαι εἴνε αἱ πληροφορίες, ὥστε καὶ γραφεῖα περὶ παροχῆς τοιούτων πληροφοριῶν ἰδρύνονται καὶ περὶ ὀργανώσεως τῶν γραφείων τούτων νομοθετικὴ μέριμνα λαμβάνεται (2).

Ὁ Ν.Α.Α. προβλέπων τὴν τοιαύτην περίπτωσιν, δηλαδή τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποῖαν δίδει τις πληροφορίαν κατόπιν αἰτήσεως ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἵνα ὁ αἰτῶν κανονίσῃ τὰς ἐπαγγελματικὰς αὐτοῦ σχέσεις, καθορίζει ἐν ἄρθρῳ 11 § 2 ὅτι, προκειμένου περὶ ἐμπιστευτικῆς πληροφορίας διὰ τὴν ὁποῖαν ὁ πληροφορῶν ἢ ὁ πρὸς ὃν ἡ πληροφορία ἔχει εὐλογον συμφέρον, δύναται νὰ ζητηθῆ ἢ παράλειψις μόνον ἐὰν τὰ ἀνακοινωθέντα εἴνε ἀναληθῆ, ἐὰν δὲ ὁ πληροφορῶν ἐγνώριζεν ἢ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ τὸ ἀναληθές τῆς ἀνακοινώσεως ὑποχρεοῦται εἰς ἀνόρθωσιν τῆς τυχόν προσγενομένης ζημίας.

(1) Finger 255, Pinner-Eyck 109, Kahn-Weiss 224.

(2) Ὁρμ Ν. Α. τῆς 8/13 Αὐγούστου 1923 περὶ γραφείων ἐμπορικῶν πληροφοριῶν.

Τὸ εὐλογον συμφέρον εἶνε ἔννοια πολὺ εὐρεῖα. Ἐν εὐλογον συμφέρον δύναται τις εἰς πᾶσαν περίπτωσιν νὰ δημιουργήσῃ, ἵνα ὅμως τὸ συμφέρον προστατεύσῃ τὸν πληροφοροῦντα εἶνε ἀναγκαῖον, ἐκτὸς τοῦ συμφέροντος, νὰ πρόκειται καὶ περὶ ἐμπιστευτικῆς ἀνακοινώσεως. Ἐμπιστευτικῆ εἶνε ἡ ἀνακοίνωσις ὅταν δὲν γίνεται δημοσίᾳ ἢ πρὸς πολλὰ πρόσωπα, ἀλλὰ μόνον εἰς ἓν ἢ εἰς μερικὰ πρόσωπα, ἐπὶ τῇ ρητῇ ἢ σιωπηρᾷ προϋποθέσει ὅτι ἡ ἀνακοίνωσις δὲν θὰ διαδοθῇ περαιτέρω. Ποῖος εἶνε ὁ ἀριθμὸς τῶν προσώπων ὁ ὁποῖος κἀμνεῖ ὥστε μία ἀνακοίνωσις νὰ παύῃ νὰ εἶνε ἐμπιστευτικῆ δὲν δύναται νὰ καθορισθῇ, εἶνε ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς περιστάσεις.

Εὐλογον συμφέρον ὑπάρχει ὅταν ἐκ τῆς πληροφορίας πρόκειται νὰ ρυθμίσῃ τις τὰς σχέσεις του μετὰ τοῦ προσώπου περὶ τοῦ ὁποῖου αἱ πληροφορίες, ἢ ὅταν ὑπάρχῃ ἐπιστημονικὸν ἐνδιαφέρον, διότι, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἡ ἐπιστήμη εἶνε ἡ ὑπεράσπισις τῆς ἀληθείας ἐναντίον τῆς πλάνης. Τὸ ἀπλοῦν συμφέρον τοῦ ἀνταγωνισμοῦ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εὐλογον συμφέρον. Πρέπει κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 11 νὰ πρόκειται περὶ συμφέροντος ἐκτὸς τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, τὸ ὁποῖον νὰ θεωρηθῇ εὐλογον κατὰ τὴν ὀρθὴν καὶ δικαίαν κρίσιν τῶν πραγμάτων (1).

Τὸ εὐλογον συμφέρον εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν δύναται νὰ ἔχῃ ἢ ὁ ἀνακοινῶν ἢ ὁ πρὸς ὃν ἡ ἀνακοίνωσις, εἶνε δυνατὸν ὅμως νὰ τὸ ἔχουν ἀμφοτέρω. Ὁ πρὸς ὃν ἡ πληροφορία εἶνε τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ ὁποῖον δίδεται ἡ πληροφορία, καὶ οὐχὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος τυχαίως μανθάνει. Ἐὰν ὑπάρχῃ εὐλογον συμφέρον τρίτου προσώπου δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 11, ἐκτὸς ἐὰν μεταξὺ τοῦ ἔχοντος συμφέρον καὶ τοῦ ἀνακοινοῦντος ἢ τοῦ πρὸς ὃν ἡ ἀνακοίνωσις ὑπάρχῃ ὠρισμένη σχέσις ἐπιβάλλουσα εἰς αὐτὸν τὴν μέριμναν περὶ τῶν ξένων συμφερόντων, π.χ. σχέσις ὑπαλληλική. Τὸ ζήτημα, ἐὰν ὑπάρχῃ εὐλογον συμφέρον, θὰ ἐξετασθῇ ἀντικειμενικῶς καὶ οὐχὶ ὅπως κρίνουν τοῦτο

(1) Wassermann II 192, Pinner-Eyck 115, Kohler 241, Kahn-Weiss 231, Finger 258, Rosenthal 246, Pinner-Elster 155. Contra Lobe 126.

τὰ ἐνδ:αφερόμενα μέρη (1). Ἐὰν ὑπάρχη εὐλογον συμφέρον δὲν δύναται νὰ ἐξετασθῇ αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου.

Προκειμένου περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 12 δὲν χωρεῖ ἡ ἐνστασις τοῦ εὐλόγου συμφέροντος.

Ἡ ἀνακοίνωσις βιομηχανικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ ἀπορρήτου.

§ 66. Εἶνε ἀδύνατον νὰ δοθῇ ὁρισμὸς ἀκριβοῦς τοῦ ἐμπορικοῦ ἢ βιομηχανικοῦ ἀπορρήτου. Ἡ ἐννοια τοῦ ἀπορρήτου εἶνε σχετική· τὰ αὐτὰ πράγματα ἐν ὀρισμένῃ περιστάσει δύνανται νὰ ἔχουν τὸν χαρακτήρα τοῦ ἀπορρήτου, καὶ ἐν ἄλλῃ νὰ μὴ ἔχουν· εἶνε δυνατὸν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον θεωρεῖται ὡς ἀπόρρητον σήμερον νὰ μὴ θεωρῆται ὡς τοιοῦτον αὔριον. Π. χ. διὰ τὸν ἔμπορον τὸ περιεχόμενον τοῦ ἰσολογισμοῦ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀπόρρητον οὐσιώδες, ἐνῶ διὰ τὴν ἀνώνυμον ἐταιρίαν ἡ ἀνακοίνωσις του κατέστη ὑποχρέωσις. Ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεσις τοῦ γερμανικοῦ N.A.A. τοῦ 1896 σημειοῖ : « Ἀποφεύγομεν νὰ δώσωμεν ἓνα ὁρισμὸν τῆς λέξεως «ἀπόρρητον». Ἡ ἐννοια αὐτῆς τῆς λέξεως εἶνε γνωστὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, τόσον εἰς τὴν καθημερινὴν ἐμίλιαν ὅσον καὶ εἰς τὴν νομοθετικὴν γλῶσσαν. Πρὸς τῇ δυσχερείᾳ ὅπως δώσωμεν ἓνα ἀκριβοῦς ὁρισμὸν ἐθεωρήθη ὅτι δὲν εἶνε καὶ σκόπιμον νὰ δώσωμεν εἰς τὴν λέξιν «ἀπόρρητον» ἐννοίαν, διότι θὰ περιωρίζετο ἡ ἐλευθερία τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ δικαστοῦ ἐπὶ ἐκάστης εἰδικῆς περιπτώσεως. Τὸ ἀπόρρητον προϋποθέτει ἐν πρᾶγμα μὴ γνωστὸν, εἶνε ὅθεν περιττὸν νὰ καθορίσωμεν εἰδικῶς ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶνε γνωστὸν εἴτε παρὰ τοῦ κοινοῦ εἴτε παρ' ὀρισμένου ἀριθμοῦ προσώπων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐν ἀπόρρητον ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ παρόντος νόμου».

Ἐὰν δυσχερῆς εἶνε ὁ καθορισμὸς τῆς ἐννοίας τοῦ ἀπορρήτου, ὡσαύτως δυσχερῆς εἶνε καὶ ὁ διαχωρισμὸς τοῦ ἐμπορικοῦ ἀπὸ τοῦ βιομηχανικοῦ ἀπορρήτου. Δύναται τις νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς ἐμπορικὸν τὸ ἀπόρρητον τὸ ὅποιον ἀνάγεται εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐμπορίου, π. χ. αἱ πηγαὶ τῆς προμηθείας, ὁ κατάλογος

(1) Rosenthal 245, Pinner - Eyck 116, Kahn-Weiss 235, Finger 263.

τῶν πελατῶν, τὸ περιεχόμενον τῶν βιβλίων, ὁ ὑπολογισμὸς τῶν τιμῶν, καὶ ὡς βιομηχανικὸν τὸ ἀπόρρητον τὸ ὁποῖον ἀνάγεται εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς βιομηχανίας καὶ τὸ ὁποῖον εἶνε κυρίως τεχνικῆς φύσεως. Ἡ διάκρισις μεταξὺ βιομηχανικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ ἀπορρήτου δὲν κέκτηται σημασίαν, καθόσον ὁ νόμος ἔχει τὰς αὐτὰς διατάξεις περὶ ἐμπορικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ ἀπορρήτου.

§ 67. Τὸ ἐμπορικὸν ἢ βιομηχανικὸν ἀπόρρητον, ὅταν ἀποτελῇ οὐσιῶδες στοιχεῖον διὰ τὴν δρᾶσιν ἑνὸς καταστήματος ἢ μιᾶς ἐπιχειρήσεως, εἶνε ἀνάγκη νὰ προστατευθῇ ἐναντίον τῶν ἀκριτομηθῶν. Εἶνε ἀπαραίτητον διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐντιμότητος νὰ προστατευθῇ τὸ βιομηχανικὸν καὶ ἐμπορικὸν ἀπόρρητον. Ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ ἀπορρήτου καὶ ἡ συνεπεῖα ταύτης χρησιμοποίησις αὐτοῦ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν διὰ ξένης δυνάμεως ἐπαύξεισιν τῆς πελατείας, δηλαδὴ ὁ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ ἀνταγωνίζεται ἀθεμίτως.

Ἡ νομικὴ βᾶσις τῆς προστασίας τοῦ ἀπορρήτου ἡμφισβητήθη. Ἄλλοι ἐδέχθησαν ὅτι ἡ προστασία τοῦ ἀπορρήτου βασίζεται ἐπὶ τῆς προστασίας τῆς προσωπικότητος (1), ἄλλοι ἐδέχθησαν ὅτι τὸ ἀπόρρητον προστατεύεται ὡς αὐτὸν ἀγαθὸν (2), καὶ τέλος τινὲς ὑπεστήριξαν ὅτι πρέπει νὰ διακρίνωμεν, καὶ εἰς ἄλλας μὲν περιπτώσεις ὅτι πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι πρόκειται περὶ προσβολῆς τῆς προσωπικότητος, καὶ τοῦτο ὅταν πρόκειται περὶ τοῦ ἐμπορικοῦ ἀπορρήτου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε ἐφεύρεσις, εἰς ἄλλας δὲ περιπτώσεις περὶ προσβολῆς αὐτοῦ ἀγαθοῦ, ὅταν πρόκειται περὶ σχεδίου καὶ ἐν γένει ὅταν πρόκειται περὶ ἐφευρέσεως (3). Ὅρθότερα καθ' ἡμᾶς εἶνε ἡ γνώμη ἢ δεχομένη ὅτι ἐν περιπτώσει προσβολῆς τοῦ ἀπορρήτου ὑπάρχει προσβολὴ τῆς προσωπικότητος. Ἐκαστος ἐπαγγελματίας χάριν τῆς ἐπαγγελματικῆς του δράσεως ἔχει ἀνάγκην νὰ διατηρήσῃ ἀπόρρητα ὠρισμένα πράγματα, ἢ γινώσις δὲ τούτων ἀθεμίτως παρὰ τρίτου ἀποτελεῖ προσβολὴν τῆς προσωπικότητος.

(1) Kohler 247.

(2) Kahn-Weiss 278.

(3) Pinner-Eyck 114.

§ 68. Ἡ προστασία κατὰ τῆς ἀνακοινώσεως ἀπορρήτου ἔδει νὰ παρασχεθῆ δι' ἰδιαιτέρων διατάξεων, καθόσον αἱ διατάξεις αἱ περιεχόμεναι εἰς τὸν Ποινικὸν Νόμον, ἄρθρ. 445 καὶ 446, οὐδεμίαν παρεῖχον προστασίαν εἰς τὸν ἔμπορον τοῦ ὀποίου, π.χ., ἀνεκοινώθη ὁ κατάλογος τῶν πηγῶν παρ' ὧν προμηθεύεται τὰ ἔμπορεύματά του.

Ὁ Ν.Α.Α. ἀπαγορεύει τὴν ἀνακοίνωσιν καὶ χρησιμοποίησιν ἔμπορικῶ ἢ βιομηχανικοῦ ἀπορρήτου ἐν ἄρθροισι 16, 17 καὶ 18. Ὁ Ν. Α. Α. κατήργησε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 446 τοῦ Π. Ν. (¹).

§ 69. Ἴνα χωρήσῃ ἡ προστασία τοῦ νόμου ἀνάγκη ὄπως τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀπορρήτου μὴ εἶνε γνωστὸν καὶ μάλιστα κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀνακοινώσεως. Γνωστὸν εἶνέ τι ὅταν πᾶς τις δύναται νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτοῦ ἀνευ δυσχερείας, ὅταν τούτου ἔχῃ γνῶσιν μέγας ἀριθμὸς προσώπων. Ἐὰν ἀπαιτῆται ὄπως τὸ ἀπόρρητον μὴ εἶνε γνωστὸν, δὲν ἀπαιτεῖται ὅμως ὄπως εἶνε τοῦτο ἀπολύτως νέον, ἀπαιτεῖται μόνον ὄπως τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀπορρήτου σχετικῶς μὲ τὴν ἐπιχείρησιν εἶνε νέον. Δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπόρρητον καὶ ὅταν περισσότερα πρόσωπα γνωρίζουν τοῦτο, ἀλλὰ τὰ πρόσωπα ταῦτα ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν διαφύλαξιν τοῦ ἀπορρήτου. Διὰ τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ ἀπορρήτου εἰς ἓνα περιορισμένον ἀριθμὸν ἐνδιαφερομένων ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ δὲν ἀπόλλυται (²). Πόσος πρέπει νὰ εἶνε ὁ ἀριθμὸς τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα ἔλαβον γνῶσιν τοῦ ἀπορρήτου ὥστε τὸ γεγονός νὰ μὴ καθίσταται γνωστὸν, εἶνε ζήτημα πραγματικόν.

Ἡ ὑπάρξασα γνῶσις τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ἀπορρήτου δὲν ἀποκλείει τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ ὡς ἀπορρήτου ἐὰν ὁ πρὸς δὴ ἡ ἀνακοίνωσις δὲν ἔχῃ πλέον πλήρη γνῶσιν αὐτοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται νὰ τὸ χρησιμοποιήσῃ. Κατὰ συνέπειαν ὑπάρχει

(1) Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ καταργηθέντος ἄρθρου ἐτιμωρεῖτο πᾶς ὅστις, εὐρισκόμενος εἰς ὑπηρεσίαν ἐργοστασίων ἢ ἐμπορικῶν οἰκῶν, εἰσεχώρει δι' ἀθεμίτων ὁδῶν ἢ μέσων εἰς τὰ ἰδιωτικά αὐτῶν ἀπόρρητα, ἢ ἐμάνθανε ταῦτα ἐπὶ ὑποχρεώσει ἐχεμυθείας καὶ τὰ ἐπρόδιδεν εἰς ἄλλους.

(2) Wassermann II 35, Engel 32, Rosenthal 290, Kohler 259, Pisko 438, Kahn-Weiss 283, Baer 348.

παράδασις τοῦ ἄρθρου 16, ἐάν, π.χ., ὑπάλληλος ἀνακοινοῖ πρὸς τινα διατελέσαντα ὑπάλληλον τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπόρρητον αὐτῆς καὶ ἐάν ὁ τέως ὑπάλληλος ἐγνώριζε τὸ ἀπόρρητον, ἀρκεῖ ὅτι δὲν ἔχει πλέον πλήρη γνῶσιν αὐτοῦ ὥστε νὰ δύναται νὰ τὸ χρησιμοποίησῃ (1).

Γνώσεις καὶ ἱκανότητες αἱ ὁποῖαι δυνάμει τῆς σχέσεως τῆς ὑπηρεσίας ἀπεκτήθησαν δὲν δύναται νὰ εἶνε ἀντικείμενον ἀπορρήτου, τοιοῦτον δύναται νὰ εἶνε μόνον ἡ μέθοδος πρὸς ἀπόκρησιν.

§ 70. Εἶνε ἀναγκαῖον ὅπως ὁ κύριος τῆς ἐμπορικῆς ἢ βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως ἔχῃ συμφέρον εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ ἀπορρήτου. Πρᾶγμα ἐπουσιῶδες δὲν δύναται νὰ τύχῃ προστασίας. Τὸ συμφέρον δέον ν' ἀφορᾷ τὸ βιομηχανικὸν ἢ ἐμπορικὸν κατάστημα ἢ τὴν ἐπιχείρησιν, δηλαδή ἢ διατήρησις τοῦ ἀπορρήτου δέον ν' ἀφορᾷ τὴν παραγωγήν τῶν προϊόντων, τὴν κατανάλωσιν κ.λ.π. Ἐάν τοιοῦτον πρόκειται, εἶνε ζήτημα πραγματικόν. Ἐάν ὁ κύριος ἔχῃ μόνον ἀτομικὸν συμφέρον εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ ἀπορρήτου, δὲν πρόκειται περὶ ἐμπορικοῦ ἢ βιομηχανικοῦ ἀπορρήτου.

Ἐάν τὸ ἀπόρρητον χρησιμοποιῆται ἢ μὴ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει εἶνε ἀδιάφορον. Εἶνε δυνατὸν καὶ παρὰ τὴν μὴ χρησιμοποίησιν νὰ εἶνε ἀναγκαῖα χάριν τοῦ καταστήματος ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ διατήρησις τοῦ ἀπορρήτου.

§ 71. Τὸ ζήτημα, ἐάν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπάρχῃ ἀπόρρητον, ἢ ἀ συναχθῇ ἐκ τῶν βεβαιωθέντων ἀντικειμενικῶν γεγονότων. Ἡ θέλησις τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, γεγονότα τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε ἀπόρρητα, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα εἶνε πάγκοινα, δὲν δύναται νὰ καταστοῦν ἀπόρρητα διὰ τῆς θελήσεως τοῦ κυρίου. Ἡ συμφωνία μετὰ τοῦ ὑπαλλήλου, ὅπως οὗτος μὴ ἀνακοινώσῃ κοινὰ πράγματα, δὲν δύναται νὰ προσδώσῃ εἰς τὰ κοινὰ ταῦτα πράγματα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπορρήτου κατὰ τὸν νόμον περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ. Ἡ παραβίασις συμφωνίας δυ-

(1) Rosenthal 290, Engel 32, Pinner-Eyck 146, Wassermann II 75.

νατὸν νὰ χορηγήσῃ ἀξιώσεις ἀποζημιώσεως κατ' ἄλλας διατάξεις τοῦ δικαίου, δὲν δύναται ὁμοῦ νὰ θεωρηθῆ ὅτι ὑπάρχει παράδοσις τοῦ νόμου περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ.

§ 72. Ὡς ἀντικείμενα προστασίας ἀναφέρονται ἰδιαιτέρως ἐν τῷ νόμῳ σχέδια ἢ κανόνες τεχνικῆς φύσεως, ἰδίᾳ δὲ σχεδιάσματα, πρότυπα, τύποι, ὑποδείγματα, ὁδηγίαι. Τὰ σχεδιάσματα, πρότυπα, τύποι, ὑποδείγματα, ὁδηγίαι, ἀναφέρονται ἐνδεικτικῶς ἐν τῷ νόμῳ. Ὡς σχέδια δέον νὰ νοήσωμεν τὰ πρότυπα διὰ τὴν παραγωγὴν ἢ δημιουργίαν ἐνὸς ἀντικειμένου. Εἰς τὰ σχέδια ἀνήκουν σημειώσεις, φωτογραφίαι, διάφοροι ἀπεικονίσεις, τεμάχιον ὑφάσματος ὁμοιον πρὸς τὸ ὁποῖον θὰ κατασκευασθῆ νέον ὕφασμα.

Κανὼν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ νόμου ὑπάρχει ὅταν τι περιγράφεται, διασαφηνίζεται, εἴτε ἐγγράφως εἴτε προφορικῶς. Ὁ κανὼν δέον νὰ εἴνε τεχνικῆς φύσεως, δηλαδὴ δέον ν' ἀναφέρεται εἰς τεχνικὴν λειτουργίαν.

§ 73. Ὁ νόμος ἀπαγορεύει τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ ἀπορρήτου εἰς τοὺς ὑπαλλήλους, ἐργάτας, μαθητευομένους. Ὡσαύτως ὁ νόμος ἀπαγορεύει τὴν χρησιμοποίησιν ἢ ἀνακοίνωσιν ἀπορρήτου παρὰ προσώπου τὸ ὁποῖον ἀπέκτησε τὸ ἀπόρρητον δι' ἀνακοινώσεως ὑπαλλήλου, μαθητευομένου ἢ ἐργάτου, ἢ διὰ τρόπου ἀντικειμένου εἰς τοὺς νόμους ἢ εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη. Προκειμένου περὶ τῶν σχεδίων, κανόνων κλπ., ἀπαγορεύει τὴν χρησιμοποίησιν ἢ ἀνακοίνωσιν παρὰ τοῦ προσώπου εἰς τὸ ὁποῖον ἐνεπιστεύθη τις τὸ σχέδιον, τὸν κανόνα κλπ. κατὰ τὰς συναλλαγὰς.

Ἰπὸχρεοὶ πρὸς διατήρησιν τοῦ ἀπορρήτου εἴνε οἱ ὑπάλληλοι, ἐργάται, μαθητευόμενοι ἐνὸς ἐμπορικοῦ ἢ βιομηχανικοῦ καταστήματος ἢ ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον τὸ ἀπόρρητον εἴνε ἐμπιστευμένον εἰς αὐτοὺς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας των ἢ ἄλλως περιῆλθεν εἰς τὴν ἀντίληψίν των.

Ὁ ὑπάλληλος, ἐργάτης ἢ μαθητευόμενος, ἐφ' ὅσον ἐργάζεται ἐν τῷ καταστήματι, ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τηρῆ σιγὴν ἐφ' ὅλων τῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα συμβαίνουν ἐν αὐτῷ καὶ τῶν ὁποίων ἢ γινώσις παρὰ τρίτου ἀπὸ οἵασδήποτε ἀπόψεως δύναται νὰ εἴνε ἐπιδραθῆς εἰς τὸ κατάστημα. Μὴ τηρῶν σιγὴν διαπράττει τι μὴ νόμιμον.

Ὁ νόμος ὁμιλεῖ περὶ ὑπαλλήλου, ἐργάτου ἢ μαθητευομένου

παρά τινι ἐμπορικῷ ἢ βιομηχανικῷ καταστήματι ἢ ἐπιχειρήσει, χωρὶς ἔμως νὰ καθιεροῖ διάφορον συνέπειαν δι' ἐκάστην τῶν τριῶν τούτων κατηγοριῶν.

Πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 16 § 1 εἶνε ἀπαράιτητος ἡ ιδιότης τοῦ ὑπαλλήλου, ἐργάτου ἢ μαθητευομένου. Ἐὰν ὠρισμένον πρόσωπον δὲν εὐρίσκεται εἰς ἐξάρτησιν μὲ τὸν κύριον τοῦ καταστήματος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ αὐτουργὸς τῆς ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 16 προβλεπομένης πράξεως.

Εἶνε ἀδιάφορον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 16 ἐὰν ὁ ὑπάλληλος, ἐργάτης ἢ μαθητευόμενος ἐργάζεται: ἐν χώρῳ τὸν ὁποῖον ἔχει πᾶραχωρήσῃ αὐτῷ ὁ κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ εἰς τὸν οἶκόν του, ἐὰν ὑπάρχη σχέσις διαρκῆς ἢ παροδική, εἰς ποίαν μορφήν συνεφωνήθη ἢ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος, κατὰ χρόνον ἢ κατ' ἀποκοπὴν.

Ἡ ἔννοια τῆς λέξεως «ὑπάλληλος» δέον νὰ ληφθῇ ὑπὸ εὐρυτάτην ἔννοιαν. Ὑπάλληλος εἶνε τὸ πρόσωπον τὸ ἀσχολούμενον μὲ τὴν διεύθυνσιν, διοίκησιν καὶ ἐπίβλεψιν, τὸ παρέχον ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτήρα ἐργασίαν μὴ σωματικὴν (1). Ἡ ἔννοια «ὑπάλληλος» προϋποθέτει μίαν ἐξάρτησιν. Ὁ συνεταῖρος, ὁ μέτοχος μιᾶς ἐταιρίας, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑπάλληλος. Ἀμφισβητεῖται ἐὰν τὰ μέλη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου μιᾶς ἀνωνύμου ἐταιρίας εἶνε ὑπάλληλοι: ὀρθότερον εἶνε νὰ δεχθῇ τις ὅτι δὲν εἶνε τοιοῦτοι (2). Ὡσαύτως ἀμφισβητεῖται ἐὰν ὁ πράκτωρ εἶνε ὑπάλληλος: ὀρθότερον εἶνε νὰ δεχθῇ τις ὅτι δὲν εἶνε τοιοῦτος. Μεταξὺ τοῦ κυρίου καὶ τοῦ πράκτορος δὲν ὑπάρχει σχέσις ὑφισταμένου καὶ προϊσταμένου, ὁ πράκτωρ εἶνε ἀνεξάρτητος ἐπαγγελματίας, τὸ γεγονός δὲ ὅτι εὐρίσκεται εἰς διαρκῆ σχέσιν μὲ ὠρισμένον βιομήχανον ἢ ἔμπορον δὲν μεταβάλλει αὐτὸν εἰς ὑφιστάμενον (3).

(1) Ὁρα ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 1234.

(2) Pinner-Eyck 148, Engel 31, Wassermann II 78. Contra Kahn-Weiss 280.

(3) Wassermann II 78, Pinner-Eyck 148, Kahn-Weiss 281, Pinner-Elster 189, Becher 335. Contra Baer 340.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ὑπάλληλον, ἐργάτης εἶνε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀσχεῖ χειρωνακτικὴν ἐργασίαν, εἶνε δηλαδὴ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐξυπηρετεῖ τὸν κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως ὄχι μὲ τὸν νοῦν ἀλλὰ μὲ τὴν δύναμιν τῶν μυῶνων του. Ἡ ἰδιότης τοῦ ἐργάτου ὡς καὶ τοῦ ὑπαλλήλου προϋποθέτει ἐξάρτησιν ἐκ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἀντιμισθίαν. Ἡ ἀνεξαρτησία ἀπέναντι τοῦ κυρίου καὶ ἡ ἔλλειψις ἀντιμισθίας, εἴτε εἰς χρήματα εἴτε εἰς εἶδος συνισταμένης, ἀποκλείουν τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐργάτου. Ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεσίας δὲν ἔχει σημασίαν.

Ὡς μαθητευόμενον δέον νὰ θεωρήσωμεν ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἀσχολεῖται ἐπὶ σκοπῷ ἐκμαθήσεως εἰς μίαν ἐπιχείρησιν ἢ εἰς ἓν κατὰστημα. Εἶνε ἀδιάφορον ἐὰν παρὰ τῷ μαθητευομένῳ ἀσχολοῦνται ἄλλοι ἐργάται, ἀρκεῖ ὅτι σκοπὸς τοῦ ἀσχολουμένου παρὰ τινι ἐπιχειρήσει ἢ καταστήματι εἶνε ἡ ἐκμάθησις. Ἡ καταβολὴ ἢ μὴ μισθοῦ, ὡς καὶ ἡ διάρκεια τῆς ἐκμαθήσεως, δὲν κέκτληται σημασίαν διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τινος ὡς μαθητευομένου.

§ 74. Τὸ ἄρθρον 16 ἔχει ἐφαρμογὴν ἐφ' ὅσον ὁ ὑπάλληλος, ἐργάτης ἢ μαθητευόμενος ἐργάζεται παρὰ τινι ἐμπορικῷ ἢ βιομηχανικῷ καταστήματι ἢ ἐπιχειρήσει. Ὁ ἡμέτερος νομοθέτης ἠθέλησε διὰ τοῦ καθορισμοῦ τούτου τὸν περιορισμὸν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 16 ἐπὶ μόνων τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἀπορρήτων, ἀντικαταστήσας κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο τὸ κείμενον τοῦ γερμανικοῦ νόμου (1).

Ἡ ἔννοια τοῦ καταστήματος καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως δέον νὰ ληφθῇ εὐρέως.

§ 75. Τὸ ἄρθρον 16 ὀρίζει ὅτι τὸ ἀπόρρητον δέον νὰ εἶνε ἐμπεπιστευμένον εἰς τὸν ὑπάλληλον, ἐργάτην ἢ μαθητευόμενον ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἄλλως νὰ περιῆλθεν εἰς τὴν ἀντίληψίν του.

Διὰ τῶν λέξεων «ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του» καθορίζεται ὅτι μεταξὺ τῆς γνώσεως τοῦ ἀπορρήτου καὶ τῆς ὑπηρεσίας δέον νὰ ὑπάρχη σχέσις αἰτίου καὶ ἀποτελέσματος.

(1) Ὁ γερμανικὸς νόμος, ἄρθρ. 17, περιέχει τὴν γενικωτέραν διατάξιν *Geschäftsbetrieb*. Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ἴσως κειμένου παρχούρεται ὁ Πετιμεζᾶς ὀμιλῶν περὶ ἐπιχειρηματικοῦ ἀπορρήτου.

Διὰ τὴν εὐρεσιν τῆς σημασίας τῆς φράσεως «ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του» δέον ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὸν σκοπὸν τῆς διατάξεως. Σκοπὸς τῆς διατάξεως εἶνε ὅπως τιμωρῇ τὴν παράβασιν τῆς ὑποχρέωσεως τοῦ ὑπαλλήλου, ἐργάτου, μαθητευομένου πρὸς τήρησιν ἐχεμυθείας. Εἶνε ὡς ἐκ τούτου προστατευτέα μόνον τοιαῦτα ἀπόρρητα, τὰ ὁποῖα τῷ ὑπαλλήλῳ, τῷ ἐργάτῃ ἢ μαθητευομένῳ ἐκ τούτου κατέστησαν γνωστά, ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος εἶνε ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης ἢ μαθητευόμενος, ἐνῶ ἐὰν δὲν ἦτο τοιοῦτος δὲν θὰ εἶχε γνῶσιν αὐτῶν. Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι ἀπόρρητα τὰ ὁποῖα εἰς γνῶσιν τοῦ ὑπαλλήλου τυχαίως περιῆλθον, π. χ. εἰς τὸν σιδηρόδρομον ἐκ τῆς συνομιλίας δύο ἀγνώστων αὐτῷ προσώπων, δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 16.

Γὰρ «ἄλλως» ἀντιτίθεται εἰς τὸ «ἐμπεπιστευμένα» καὶ οὐχὶ εἰς τὴν φράσιν «ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του», συνεπῶς εἶνε ἀναγκαῖον ὅπως περιέλθῃ εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του τὸ ἀπόρρητον. Ἡ ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ καθίστα ἀκατανόητον διατὶ ὁ νομοθέτης μετεχειρίσθη τὴν λέξιν «ἐμπεπιστευμένα», ἐφ' ὅσον αὕτη περιλαμβάνεται εἰς τὸ «περιῆλθεν εἰς τὴν ἀντίληψίν του» (1).

Ἐμπεπιστευμένα εἶνε τὰ ἀπόρρητα εἰς τὰ ἀνεκοινώθησαν τῷ ὑπαλλήλῳ παρὰ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του. Τὸ ἐμπιστεύεσθαι προϋποθέτει πάντοτε μίαν ἀνακοίνωσιν παρ' ἄλλου προσώπου. Πῶς αὕτη λαμβάνει χώραν, προφορικῶς ἢ ἐγγράφως, εἶνε ἀδιάφορον. Προϋπόθεσις μόνον εἶνε ὅτι ἡ ἀνακοίνωσις ἐγένετο ἐξ ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ πρὸς ᾧ ἡ ἀνακοίνωσις πρόσωπον ὅτι θὰ τηρήσῃ ἐχεμύθειαν. Μία ρητὴ δήλωσις τοῦ ἀνακοινοῦντος ὅπως ἡ ἀνακοίνωσις τηρηθῇ μυστικὴ δὲν ἀπαιτεῖται, ἀρκεῖ ὅτι ἐκ τῶν περιστάσεων, ἐκ τῶν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς συνηθειῶν, ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς γενομένης ἀνακοινώσεως, προκύπτει ὅτι αὕτη ἔδει νὰ τηρηθῇ μυστικὴ.

«Ἡ ἄλλως νὰ περιῆλθεν εἰς τὴν ἀντίληψίν του», δηλαδὴ ἄνευ ἀνακοινώσεως, ὅπως π. χ. ἡ περίπτωσις κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ

(1) Pinner-Elster § 190, Rosenthal 291.

ἐργάτης, ἑ μαθητευόμενος ἢ ὁ ὑπάλληλος λαμβάνει γνῶσιν διὰ παρατηρήσεως, δι' ἀναγνώσεως ἐγγράφου, δι' ἀνακοινώσεως συνυπαλλήλου κ.λ.π. Καί ἡ τυχαία γνῶσις, ἐφ' ὅσον αὕτη γίνεται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, περιλαμβάνεται εἰς τὴν προκειμένην διάταξιν.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 16 προστατεύει μόνον τὰ ἀπόρρητα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸν κλάδον τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς τὸν ὁποῖον ὡς ἐκ τῆς σχέσεως τῆς ὑπηρεσίας ἀνήκει ὁ ὑπάλληλος, ἢ περιλαμβάνει ὅλα τὰ ἀπόρρητα τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τοῦ καταστήματος ἄνευ ἀποβλέψεως ἐὰν ταῦτα ἀνάγωνται εἰς τὸν κύκλον τῆς δράσεως τοῦ ὑπαλλήλου; Κατὰ τὴν κρατούσαν γνώμην (1) ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς μὴ ἀνακοίνωσιν ἀπορρήτου δὲν περιορίζεται μόνον εἰς ὅσα ἀνήκουν εἰς τὸν κύκλον τῆς δράσεώς του ἢ πρακτικὴ ἀνάγκη ἀξιοῖ ὅπως πᾶν ἀπόρρητον τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τοῦ καταστήματος προστατευθῇ ἐκ τῆς ἀνακοινώσεως.

Λίαν ἀμφισδητήσιμον εἶνε τὸ ζήτημα, ἐὰν τὰ ἀπόρρητα τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον ὀφείλεται εἰς τὸν ὑπάλληλον, περιλαμβάνονται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 16. Ἡ γερμανικὴ νομολογία ποιεῖται τὴν ἀκόλουθον διάκρισιν. Αἱ ἐφευρέσεις αἱ ὁποῖαι ὀφείλονται εἰς τὴν συνδρομὴν περισσοτέρων στοιχείων, οὕτως ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος ὁ καθορισμὸς τοῦ βαθμοῦ τῆς πρὸς ἐπιτευξίν ταύτης μετοχῆς τοῦ ἀτόμου, ἀνήκουν τῇ ἐπιχειρήσει· ἐὰν ὁμως ἡ ἐφεύρεσις ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν ὑπάλληλον, τότε οὐδὲν δικαίωμα ἔχει ἐπ' αὐτῆς ὁ κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐκτὸς ἐὰν ἔχη ἐξασφαλισθῇ οὗτος διὰ συμβάσεως, ἢ ὅταν ὁ ὑπάλληλος ἔνεκεν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως καὶ ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν ὑπαλληλικῶν του ὑποχρεώσεων κάμνη μίαν ἐφεύρεσιν, ὁπότε ἡ ἐφεύρεσις εἶνε μέρος τῆς ὑπαλληλικῆς παροχῆς εἰς τὴν ὁποίαν ὑποχρεοῦται ὁ ὑπάλληλος πρὸς τὸν κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως. Οἱ βιομήχανοι ἐπιζητοῦν μίαν καλλιτέρευσιν τῶν μεθόδων τῆς παραγωγῆς καὶ πρὸς τοῦτο ἐνεργοῦν διαφοροὺς δοκιμὰς ἐν συνεργασίᾳ μετὰ ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι εἶνε ἱκανοὶ πρὸς τοῦτο, πολλάκις δὲ δίδουν ἐντολὴν εἰς τοὺς ὑπαλλή-

(1) Wassermann II 79, Pinner-Eyck 149, Kahn-Weiss 290, Engel 32.

λους πρὸς ἐνέργειαν τούτων. Ἐὰν αἱ δοκιμαὶ ἐπιτευχθοῦν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅτι ἡ ἐπιτυχία ὀφείλεται εἰς τὸν ὑπάλληλον, εἶνε αὕτη ἀποτέλεσμα τῆς συνεργασίας περισσοτέρων στοιχείων. μεταξὺ τῶν ὁποίων βεβαίως σπουδαίαν θέσιν κατέχει καὶ ἡ ἱκανότης τοῦ ὑπαλλήλου, ἀλλ' ὅχι τοιαύτην ὥστε νὰ θεωρηθῆ ὅτι εἰς ταύτην καὶ μόνον ὀφείλεται. Ὅταν ἡ ἐφεύρεσις ἐγένετο παρὰ τοῦ ὑπαλλήλου ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας του, τότε αὕτη ἀναμφισβητήτως ἀνήκει αὐτῷ.

§ 76. Μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας του ὑποχρεοῦται ὁ ὑπάλληλος, ἐργάτης ἢ μαθητευόμενος εἰς μὴ ἀνακοίνωσιν τοῦ ἀπορρήτου.

Κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ γερμανικοῦ νόμου τοῦ 1896 μεγάλη ἐγένετο συζήτησις, ἐὰν δέον νὰ ὑποχρεωθῆ ὁ ὑπάλληλος εἰς τὴν τήρησιν τοῦ ἀπορρήτου καὶ μετὰ τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχώρησιν, ἐπεκράτησεν ὁμως ἡ γνώμη ὅτι δέον ν' ἀπαγορευθῆ εἰς τὸν ὑπάλληλον ἡ ἀνακοίνωσις μόνον κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του, διότι ἄλλως θὰ μετεβάλλετο οὗτος εἰς σκλάβον τοῦ κυρίου, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιοῖσῃ τὰς γνώσεις του. Ἡ ἀπαγόρευσις ἀντίκειται πρὸς τὰς ὑγιεῖς οἰκονομικὰς ἀρχάς. Ἐπὶ πλέον δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅτι ὁ ὑπάλληλος, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν ἐκ τοῦ καταστήματος ἀποχώρησίν του χρησιμοποιοεῖ τὰ ἔσα ἐξέμαθεν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του πρὸς ἴδιον ὄφελος, κάμνει πρᾶξιν ἀντικειμένην εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη. Ὑπάρχουν βεβαίως περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἀντίκειται ἡ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν ἐκ τοῦ καταστήματος χρησιμοποίησις εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἀπαιτοῦνται ἰδιαίτερα περιστατικᾶ ἐὰν ταῦτα ὑπάρχουν, τότε δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν.Α.Α. Δὲν δύναται τις νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 1 ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὅ,τι δὲν ἀπαγορεύεται παρὰ τοῦ ἄρθρου 16 ἐπιτρέπεται ἀπολύτως, διότι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπεται παρὰ τοῦ ἄρθρου 16, ἐὰν προσκρούῃ εἰς ἄλλην διάταξιν τοῦ νόμου διότι συντρέχουν καὶ ἄλλα γεγονότα, τότε ἀναμφισβητήτως ἀπαγορεύεται.

Ὁ νόμος λέγων ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ ἀνακοίνωσις κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ὑπηρεσίας ἐννεοῖ «ἐφ' ὅσον ὁ ὑπάλληλος εἶνε ὑπόχρεως εἰς παροχὴν ὑπηρεσίας». Ἡ ἐρμηνεία αὕτη

είνε σύμφωνος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, διότι εἶνε ἀντικρυς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου νὰ δεχθῆ τις ὅτι ὁ ὑπάλληλος ἐγκαταλείπων τὴν θέσιν τοῦ ἀποκτᾶ δικαίωμα ἀνακοινώσεως τοῦ ἀπορρήτου⁽¹⁾. Ἐὰν ὁ ὑπάλληλος ἐγκαταλείπη μὴ δικαιωματικῶς τὴν θέσιν του, ἀλλ' ὁ κύριος ἐγκρίνη τὴν ταιαύτην ἀποχώρησιν, τότε παύει ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τήρησιν ἐχεμυθείας· ἐὰν ὁμοίως ὁ κύριος δὲν ἐγκρίνη τὴν ἀποχώρησιν, τότε ὁ ὑπάλληλος παραμένει ὑπόχρεως μέχρι λήξεως τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου διαρκείας τῆς ὑπηρεσίας. Μετὰ τὴν λήξιν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τῆς ὑπηρεσίας, ὁ ὑπάλληλος εἶνε ἐλεύθερος ὅπως ἀνακοινώσῃ τὰ ἀπόρρητα⁽²⁾. Ἡ τυχὸν διὰ συμβάσεως ἀπαγόρευσις θέλει εἶσθαι ἄκυρος, ὡς περιορίζουσα ὑπερμέτρως τὴν ἐλευθερίαν τοῦ προσώπου καὶ συνεπῶς ἀνήθικος, ἐκτὸς ἐὰν ὁ περιορισμὸς ἀνάγεται εἰς ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα⁽³⁾.

§ 77. Ὑπόχρεων πρὸς διατήρησιν ἐχεμυθείας εἶνε, πλὴν τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ μαθητευομένων, καὶ πᾶν πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἔλαβε γνῶσιν τοῦ ἀπορρήτου παρ' αὐτῶν ἢ διὰ μιᾶς ἐνεργείας ἀντικειμένης εἰς τοὺς νόμους ἢ εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη.

Ὁ νόμος τιμωρεῖ τὴν ἀνακοίνωσιν ἢ χρησιμοποίησιν ἀπορρήτου μόνον τότε, ὅταν ἡ γνῶσις τοῦ ἀπορρήτου καθ' ὠρισμένον τρόπον ἀπεκτῆθη. Γνῶσιν δὲ δὲν ἐννοεῖ ὁ νόμος τὴν παροδικήν, ἀλλὰ τὴν διαρκῆ τὴν δυναμένην νὰ χρησιμοποιηθῆ.

(1) Ὅρα σελίδα 11 ἐκθεσιν ἐπιτροπῆς ἐπὶ σχεδίου αὐστριακοῦ νόμου.

(2) Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ βουλῇ ἐγένετο συζήτησις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Λιδωρίκης : Σὰς ἐρωτῶ. Εἰς ἐργάτης ἐργαζόμενος ἐπὶ πικραδείματι εἰς κατάστημα κατεργαζόμενον δέρματα κατ' ἰδιαιτέρον τινα τρόπον, χωρὶς ὁ καταστηματοάρχης τοῦ καταστήματος αὐτοῦ νὰ ἔχη προνόμιον, δύναται ὁ ἐργάτης οὗτος φεύγων ν' ἀνοίξῃ ἴδιον κατάστημα κατεργαζόμενος τὰ δέρματα κατὰ τὸν ἰδιαιτέρον τρόπον τὸν ὁποῖον ἔμαθε ; Θὰ τιμωρηθῆ οὗτος, ἢ ὄχι ; Μιχαλακόπουλος : Τὸ ἄρθρον τὸ ὁποῖον ἔχομεν ἦδη ὑπὸ συζήτησιν δὲν τὸν τιμωρεῖ (Πρακτικὰ Βουλῆς 1913—1914 σελ. 339).

(3) Ὅρα Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1277 (1911) Θέμ. ΚΔ' 201, 1250 (1902) Θέμ. ΙΔ' 184, 973 (1901) Θέμ. ΙΓ' 154. Ἐν Γερμανίᾳ κρατεῖ ἡ γνώμη ὅτι δὲν δύναται διὰ συμβάσεως νὰ πικραθῆ ἡ ὑποχρέωσις, Pinner - Elster 153. Ὅρα ἐν τούτοις Rosenthal 292, R. G. M. u. W. 26, 150.

Δέον και ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ ὑπαλλήλου ν' ἀντίκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἵνα ὁ λαμβάνων γνῶσιν μὴ ἔχη τὸ δικαίωμα ν' ἀνακοινῶσῃ ἢ χρησιμοποιήσῃ τὸ ἀπόρρητον. Ἐὰν τὸ ἀνακοινωθὲν παρὰ τοῦ ὑπαλλήλου ἀπόρρητον δὲν ἔμαθεν ὁ τελευταῖος οὗτος ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἢ τὸ ἀνακοινοῖ μετὰ τὴν λύσιν τῆς ὑπηρεσίας του, δὲν ὑπάρχει ὑποχρέωσις τοῦ πρὸς ὃν ἡ ἀνακοίνωσις ὅπως και οὗτος μὴ ἀνακοινῶσῃ ἢ χρησιμοποιήσῃ τὸ ἀπόρρητον.

Εἶνε ἀδιάφορον ἔαν ἡ παρὰ τοῦ ὑπαλλήλου ἀνακοίνωσις ἔγινε κατόπιν παροτρύνσεως τοῦ πρὸς ὃν ἡ ἀνακοίνωσις πρὸς τὸν ὑπάλληλον, ἢ ὁ ὑπάλληλος ἀνεκοίνωσε και ἄνευ παροτρύνσεως τὸ ἀπόρρητον πρὸς τὸν τρίτον. Εἶνε ἐπίσης ἀδιάφορον ἔαν ἡ ἀνακοίνωσις ἐγένετο πρὸς αὐτόν, ἐγγράφως ἢ προφορικῶς, ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ ὑποχρέου εἰς ἐχεμύθειαν ὑπαλλήλου, ἐργάτου ἢ μαθητευομένου, ἢ διὰ μέσου τρίτου προσώπου.

Εἰς τὸν νόμον ἀντίκειται πᾶσα ἐνέργεια ἢ ὁποῖα ἀπαγορεύεται διὰ μιᾶς διατάξεως ποινικοῦ ἢ ἀστικοῦ περιεχομένου. Οὕτω ἡ ἀπόκτησις ἐκ κλοπῆς, ὑπεξαίρέσεως, ἀπάτης, παραδιάσεως ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν, παραδιάσεως παρ' ὑπαλλήλου συμβάσεως διὰ τῆς ὁποίας οὗτος ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως τηρήσῃ ἐχεμύθειαν δι' ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα μετὰ τὴν ἀποχώρησίν του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.

Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἀντικειμένης εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη ὠμιλήσαμεν ἀνωτέρω, ἐν τῇ γενικῇ διατάξει. Περιπτώσεις ἀποκτήσεως ἀπορρήτου διὰ μεθόδων ἀντικειμένων εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη εἶνε ἡ ἀντιγραφή καταλόγου πελατῶν ἢ προμηθευτῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ μιᾶς ἐπισκέψεως (ὁ κύριος τοῦ καταστήματος ἐπιτρέπει τῷ ἐπισκέπτῃ ὅπως ρίψῃ ἐν βλέμμα εἰς τὸ βιβλίον τῶν σημειώσεων του, διὰ νὰ ἴδῃ ὠρισμένον πρᾶγμα, και οὗτος δὲν περιορίζεται εἰς γνῶσιν τοῦ ἀντικειμένου διὰ τὸ ὁποῖον τῷ ἐδόθη τὸ βιβλίον, ἀλλὰ λαμβάνει γνῶσιν και ἄλλων ἐν αὐτῷ σημειώσεων, τὰς ὁποίας κατόπιν ἀνακοινοῖ), ἢ παρ' ὑπαλλήλου δι' ὠτακοῆς γνῶσις ἢ διὰ δολίου τρόπου ἀπόσπασις ἀπορρήτου.

Ἀμφισβητήσιμον εἶνε τὸ ζήτημα ἔαν ἡ πρόσληψις ὑπαλλήλου ἄλλης ἐπιχειρήσεως ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη (1). Δὲν

(1) Wassermann II 85, Pinner-Eyck 156, Kahn-Weiss 303.

πρέπει να δώσωμεν γενικήν τινα λύσιν, ἀλλ' ὀφείλομεν ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν αἰτίαν ἢ ὅποια προεκάλεσε τὴν πρόσληψιν. Ἐὰν ὁ ἐργάτης ἢ ὁ υπάλληλος προσελήφθη διὰ τὴν ἰκανότητά του, τότε οὐδεμία προσβολὴ τῶν χρηστῶν ἡθῶν ὑπάρχει· ἐὰν ὁμοίως ὁ ἐργάτης ἢ ὁ υπάλληλος προσελήφθη διὰ ν' ἀποκτηθῆ ἓν ἀπόρρητον, τότε ὑπάρχει προσβολὴ τῶν χρηστῶν ἡθῶν.

Ὁ νόμος ὀρίζει ὅπως δι' ἰδίας πράξεως ἀντικειμένης εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰ χρηστὰ ἦθη ἔλαβε γνῶσιν. Ἰδία πράξις ὑπάρχει ὅταν ἡ πράξις εἴνε ἀποτέλεσμα τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐνεργήσαντος, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται ὅπως οὗτος ἐνεργήσῃ καὶ τὴν μηχανικὴν ἐνέργειαν τὴν ἀπαιτούμενην πρὸς συμπλήρωσιν τῆς πράξεως. Ἐκεῖνος π. χ. ὁ ὁποῖος ὠθεῖ ἓνα τρίτον ἵνα κλέψῃ ἢ ἀντιγράψῃ κατάλογον πελατῶν ἐνεργεῖ δι' ἰδίας πράξεως. Ἰδία πράξις ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 16 δὲν ὑπάρχει ὅταν ἡ γνῶσις ἐνὸς ἀπορρήτου μανθάνεται ἀνευ ἰδίας πράξεως, ἀλλ' ἐκ τυχαίας παρατηρήσεως, ἐξ ἀνακοινώσεως μὴ προκληθείσης. Περίπτωσις τυχαίας γνώσεως εἴνε ἡ ἐξῆς· ἔλαβέ τις ἐκ πταίσματος τοῦ ταχυδρομείου ἐπιστολὴν ἀπευθυνομένην πρὸς τὸν ἀνταγωνιστὴν του, διότι δὲ αὕτη εὑρίσκετο μεταξὺ τῶν ἰδικῶν του ἐπιστολῶν τὴν ἀνοίγει καὶ χωρὶς νὰ προσέξῃ ὅτι δὲν εἴνε ἰδικὴ του λαμβάνει γνῶσιν τοῦ περιεχομένου. Ἡ τυχὸν ἀντίρρησης, ὅτι ἡ χρησιμοποίησις τοῦ οὕτω γνωσθέντος ἀπορρήτου ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη καὶ συνεπῶς θὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἢ διάταξις τοῦ ἄρθρου 16, δὲν ἔχει βασιμότητα, διότι ὁ νόμος τότε μόνον τιμωρεῖ τὴν ἀνακοίνωσιν ἢ χρησιμοποίησιν, ὅταν αὕτη ἀπεκτήθῃ διὰ τρόπου ἀντικειμένου εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη. Ὅτι ἡ χρησιμοποίησις τοῦ οὕτω γνωσθέντος ἀπορρήτου ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία, ἀλλ' ἀντὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 16 θὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἢ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1.

§ 78. Προκειμένου περὶ σχεδίων ἢ κανόνων τεχνικῆς φύσεως εἴνε ὑπόχρεως πρὸς διατήρησιν ἐχεμυθείας ἐκεῖνος πρὸς ὃν ἐνεπιστεύθη τις τὸ σχέδιον. Ἐμπιστευθὲν εἴνε σχέδιόν τι ὅταν ὁ χρησιμοποιοῦν ἢ ὁ ἀνακοινῶν τὸ σχέδιον ἔλαβε γνῶσιν τούτου παρὰ τοῦ ζημιωθέντος εἴτε παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου εἴτε παρὰ τινος τῶν υπαλλήλων, ἐν τῇ ἀνακοινώσει δὲ ὑπῆρχεν ἡ θέλησις τοῦ ἀνακοινούντος ὅπως διατηρηθῆ τὸ ἀνακοινωθὲν ἀπόρρητον.

Τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Ν. Α. Α. τιμωρεῖ τὴν παραβίασιν τῆς ἐμπιστοσύνης ὡς τοιαύτην, δέον ἔθεν ἀντικειμενικῶς νὰ ὑπάρχη μία παραβίασις ἐμπιστοσύνης. Ἐὰν τὸ ἀνακοινούμενον σχέδιον εἶνε γνωστὸν εἰς περισσοτέρους, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅτι ὁ ἀνακοινῶν ἔχει τὴν θέλησιν ὅπως διατηρηθῆ μυστικὸν ὅ,τι ἐμπιστεύεται.

Δέον νὰ ἐμπιστευθῆ τις τὸ σχέδιον κατὰ τὰς συναλλαγάς. Ὁ ἡμέτερος νόμος δὲν ὁμιλεῖ εἰς τὸ ἄρθρον 17, ὡς εἰς τὸ ἄρθρον 1, περὶ ἐμπορικῶν, βιομηχανικῶν καὶ γεωργικῶν συναλλαγῶν. Ἡθέλησεν ἄραγε ὁ νομοθέτης τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τούτων εἰς πάσας τὰς συναλλαγάς; Ὁρθότερον εἶνε ν' ἀποδεχθῶμεν τὴν καταφατικὴν λύσιν, ἐφ' ὅσον μάλιστα καὶ ἐξ ἄλλου λόγου, περὶ τοῦ ὁποίου θὰ ὁμιλήσωμεν κατωτέρω, ἐνδεικνύεται ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου ὅπως ἡ διάταξις αὕτη τύχη εὐρυτέρας ἐφαρμογῆς. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 17 ἔχει ὡς ἐκ τούτου ἐφαρμογὴν ὄχι μόνον ἐὰν ἡ ἀνακοίνωσις γίνεται παρὰ προσώπου πρὸς τὸ ὅποιον ἐδόθη πρὸς παρασκευὴν ἐμπορευμάτων (1), ἀλλὰ καὶ ὅταν ὁ κύριος τῷ ἐνεπιστεύθῃ τοῦτο ἵνα χρησιμοποιηθῆ δι' ἄλλον σκοπὸν, π. χ. πρὸς προπαρασκευὴν ὑπερασπίσεως ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου. Μία σύμβασις μεταξὺ τοῦ ἐμπιστευομένου καὶ τοῦ πρὸς ὃν ἡ ἀνακοίνωσις δὲν εἶνε ἀναγκαῖον νὰ ὑπάρχη.

§ 79. Ἴνα ὁ ὑπάλληλος, ἐργάτης ἢ μαθητεύμενος θεωρηθῆ ὅτι παρεβίασε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16, ἀνάγκη ὅπως κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του ἀνακοινώσῃ ἄνευ δικαίωματος τὸ ἀπόρρητον εἴτε ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ εἴτε ἐπὶ τῇ προθέσει νὰ προξενήσῃ βλάβην εἰς τὸν κύριον τοῦ καταστήματος ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἄνευ δικαίωματος γίνεται ἡ ἀνακοίνωσις ἔταν γίνεται ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ συνεπῶς τοῦ ἀπορρήτου. Ὁ κάτοχος τοῦ ἀπορρήτου προστατεύεται χωρὶς ν' ἀναζητηθῆ κατὰ τίνα τρόπον οὗτος ἀπέκτησε τὸ ἀπόρρητον, ἀρκεῖ τὸ γεγονός ὅτι οὗτος εἶνε κάτοχος τοῦ ἀπορρή-

(1) Π. χ. ἀνακοινῶν σχέδιον, ὅπερ ἀνεκοινώθη εἰς αὐτὸν μετὰ τὸ ἐρώτημα εἰς τίνα τιμὴν διὰ τῆς μηχανῆς του δύναται νὰ πρραγάγῃ.

του. Διὰ τῆς προσθήκης ἐν τῇ διατάξει τοῦ νόμου τῆς φράσεως «ἄνευ δικαιώματος» προκύπτει ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐχεμυθείας δὲν εἶνε ἀπόλυτος, ὁ νόμος πολλάκις⁽¹⁾ θεωρεῖ ὑποχρέωσιν τὴν ἀνακοίνωσιν. Μία δικαιώματικὴ ἀνακοίνωσις ὑπάρχει ὅχι μόνον ὅταν ὁ κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως συγκατατίθεται ρητῶς ἢ σιωπηρῶς, ἐγγράφως ἢ προφορικῶς, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐν τῇ ἀνακοίνωσει ἔγκειται συμφέρον γενικόν. Δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἄνευ δικαιώματος ἀνακοινοῖ τις ἀπόρρητα τὰ ὁποῖα ἀντίκεινται εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη καὶ τοὺς νόμους, π. χ. τὴν παρὰ λαθρεμπόρων προμήθειαν⁽²⁾.

§ 80. Εἶνε ἀνάγκη ὅπως ἡ ἀνακοίνωσις ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ. Περὶ τῆς ἐννοίας ταύτης ὠμιλήσαμεν ἐν ἄρθρῳ 1. Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ὑπάρχει ἀνταγωνισμὸς ὅταν οἱ ὑπὸ τοῦ ἀνακοινοῦντος καὶ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπιδιωκόμενοι σκοποὶ εἶνε οἱ αὐτοί. Ἡ ἀνακοίνωσις πρὸς πρόσωπον τὸ ὁποῖον δὲν ἀνήκει εἰς τὸν ἐπαγγελματικὸν κύκλον δὲν εἶνε διώξιμος, ἐὰν ἡ ἀνακοίνωσις δὲν ἐγένετο ἵνα μεταβιβασθῇ εἰς ἄλλον, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται ἐν ἀνταγωνισμῷ πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν εἰς ἣν ἀνήκει τὸ ἀπόρρητον.

Δὲν εἶνε ἀνάγκη ὅπως ἐξυπηρετῆται ὁ ἀνταγωνιστικὸς σκοπὸς τοῦ πρὸς ὃν ἡ ἀνακοίνωσις ἢ ἐκεῖνος τοῦ ἀνακοινοῦντος, ἀρκεῖ ὅτι ἡ ἀνακοίνωσις ἐξυπηρετεῖ τὸν ἀνταγωνιστικὸν σκοπὸν οἴουδῆποτε τρίτου καὶ τοῦτο γνωρίζει ὁ ἀνακοινῶν.

Ἡ ἀνακοίνωσις εἶνε τιμωρητέα ὅχι μόνον ὅταν γίνεται ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅταν γίνεται ἐπὶ τῇ προθέσει βλάβης τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τοῦ καταστήματος. Ἡ ἀπλῆ γνῶσις τοῦ δυνατοῦ τῆς βλάβης δὲν εἶνε ἀρκετὴ, ὅπως ἐπίσης τὸ γεγονὸς ὅτι μία βλάβη ἐπῆλθε δὲν δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ ὑποκειμενικὸν γεγονὸς τῆς προθέσεως βλάβης. Ἴνα ἐπῆλθε βλάβη δὲν ἀπαιτεῖται.

§ 81. Ὁ ὑπάλληλος, ἐργάτης ἢ μαθητευόμενος ἀνάγκη νὰ

(1) Πολ. Δικον. ἄρθρ. 313, Ποιν. Δικον. ἄρθρ. 112, Ποιν. Νόμος ἄρθρ. 267.

(2) Kahn-Weiss 285, Pisko 437, Baer 344. Contra Rosenthal 288.

ἀνακοινώση πρὸς τρίτους. Τρίτοι εἶνε τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα τὰ ὅποια κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως δεόν νὰ μὴ γνωρίζουν τὸ ἀπόρρητον.

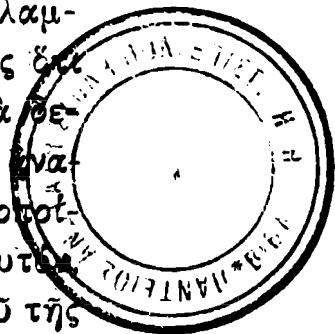
Δὲν εἶνε ἀπαραίτητον ὅπως τὸ ἀπόρρητον ἀνακοινωθῆ εἰς μέγαν ἀριθμὸν προσώπων, ἀρκεῖ ἢ ἀνακοίνωσις καὶ πρὸς ἓν μόνον πρόσωπον.

Ἡ ἔννοια τῆς ἀνακοινώσεως πληροῦται διὰ παντὸς εἶδους γνωστοποιήσεων· ὁ τρόπος μὲ τὸν ὅποιον γίνεται ἡ ἀνακοίνωσις εἶνε ἀδιάφορος, προφορικῶς ἢ ἐγγράφως, ρητῶς ἢ σιωπηρῶς. Ὑπάρχει ἀνακοίνωσις καὶ ὅταν ὁ ὑπάλληλος περιφέρῃ ἐν τῷ καταστήματι ἢ τῷ ἐργοστασίῳ τὸν ὑπάλληλον μιᾶς ἀνταγωνιστρίας ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχῃ εἰς αὐτὸν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἴδῃ τὸν χῶρον, τὰ δείγματα κλπ. Ὡσαύτως ὑπάρχει ἀνακοίνωσις ὅταν ὁ ὑπάλληλος, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς παρὰ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ ἐπισκέψεως τοῦ ἐργοστασίου καὶ τῆς γνώσεως τοῦ ἀπορρήτου, ἀφίνη ἐπὶ τῆς θύρας τὰς κλειδας.

Ἡ ἀνακοίνωσις συμπληροῦται ὅταν ὁ ἄλλος ἔλαβε γνῶσιν τοῦ ἀπορρήτου· τὸ δυνατὸν τῆς λήψεως γνώσεως δὲν εἶνε ἀνακοίνωσις.

Ἀμφισβήτησις ἐγεννήθη ἐὰν εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν περιλαμβάνεται καὶ ἡ χρησιμοποίησις. Ἐκκινουντες ἐκ τῆς ἀρχῆς εἰς ἐπέκτασις ἐφαρμογῆς ποινικῆς διώξεως δὲν χωρεῖ, δεόν νὰ θεωρήσωμεν ὅτι ἡ χρησιμοποίησις δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν, ἐννοεῖται ὅμως ὅτι δὲν περιλαμβάνεται ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἀπορρήτου παρ' ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου δι' ἑαυτοῦ, οὐχὶ καὶ ἡ χρησιμοποίησις πρὸς ὄφελος ἄλλου ἀνταγωνιστοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, διότι τότε πρόκειται περὶ ἀνακοινώσεως (1).

§ 82. Ὑπάρχει παράβασις τῶν περὶ ἀπορρήτου διατάξεων τοῦ νόμου παρὰ τῶν λοιπῶν προσώπων, τὰ ὅποια, καθὰ ἀνωτέρω ἐξετέθη, εἶνε ὑπόχρεα πρὸς διατήρησιν τοῦ ἀπορρήτου, ὅταν ἐν ἑξ αὐτῶν τὸ ἀπόρρητον, τὸ ὅποιον ἀπέκτησε δι' ἀνακοίνωσεως τῶν ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ ἄρθρου 16 ἀναφερομένων προ-

(1) Pisko 439, Pinner-Eyck 151, Pinner-Elster 188. Contra Kahn-Weiss 299.

σώπων ἢ διὰ πράξεως ἀντικειμένης εἰς τοὺς νόμους ἢ εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη, χρησιμοποιοῦ ἢ ἀνακοινοῖ πρὸς τρίτον ἄνευ δικαιώματος ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ.

Ὁ νόμος ἀπαγορεύει μόνον τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ μὴ νομίμως κτηθέντος ἀπορρήτου, δὲν τιμωρεῖ τὴν ἀπόκτησιν καὶ ἂν ἐγένετο κατὰ μὴ νόμιμον τρόπον.

Ὡς χρησιμοποίησιν δέον νὰ νοήσωμεν πᾶσαν πρὸς ἐπαγγελματικὸν σκοπὸν χρησιμοποίησιν τοῦ ἀπορρήτου, ἔστω καὶ μερικὴν. Ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἀπορρήτου δι' ἐπιστημονικοῦς ἢ καλλιτεχνικοῦς σκοποῦς ἢ καὶ δι' οἰκιακὴν χρῆσιν δὲν προβλέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου (1).

Ἡ χρησιμοποίησις δὲν εἶνε ἀναγκαῖον νὰ λάβῃ χώραν εἰς τὴν ἰδίαν ἐπιχείρησιν.

Ὅχι μόνον ἐν περιπτώσει χρησιμοποίησεως, ἀλλὰ καὶ ἐν περιπτώσει ἀνακοινώσεως ὑπάρχει παράδοσις τοῦ νόμου.

Ἡ τε χρησιμοποίησις καὶ ἡ ἀνακοίνωσις δέον νὰ γίνουν ἄνευ δικαιώματος καὶ ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ. Περὶ ἀμφοτέρων τῶν ἐννοιῶν ὠμιλήσαμεν ἀνωτέρω.

§ 83. Τοῦ ἄρθρου 17 ὑπάρχει παραβίασις ὅταν τις ἄνευ δικαιώματος χρησιμοποιοῦ ἢ ἀνακοινοῖ εἰς τρίτους τὰ εἰς αὐτὸν ἐμπιστευθέντα κατὰ τὰς συναλλαγὰς σχέδια ἢ κανόνας τεχνικῆς φύσεως.

Δὲν ἀπαιτεῖται ὅπως ἡ χρησιμοποίησις ἢ ἡ ἀνακοίνωσις πρὸς τρίτους ἐγένετο πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνταγωνισμοῦ. Κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ ἡμέτερος νόμος διαφέρει τοῦ γερμανικοῦ, ἀπαιτοῦντος ὅπως ἡ ἀνακοίνωσις ἢ χρησιμοποίησις γίνεται ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ. Ἡ τοιαύτη παράλειψις ἐνδεικνύει ὅτι ὁ νομοθέτης, ἐλλείψει ἄλλων διατάξεων παρ' ἡμῖν, ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ πᾶσαν χρησιμοποίησιν δι' οἷονδήποτε λόγον καὶ ἂν γίνεταί αὕτη, καὶ ὄχι μόνον ἐὰν γίνεταί πρὸς σκοπὸν ἀνταγωνισμοῦ.

Οἱ ὑπάλληλοι οἱ χρησιμοποιοῦντες μετὰ τὴν ἐκ τοῦ καταστήματος ἀποχώρησίν των σχέδια τὰ ὁποῖα ἐνεπιστεύθησαν εἰς

(1) Kahn-Weiss 308, Kohler 260, Baer 343. Ὁ Rosenthal 295 ἀντικρούει τὴν ἐν τῷ κειμένῳ γνώμην δεχόμενος ὅτι δὲν εἶνε ἀναγκαστικὴ ἐπαγγελματικὴ χρησιμοποίησις, ἀρκεῖ ὅτι καθίσταται εἰς τινὰ δυνατόν νὰ χρησιμοποιοῦ τὸ ἀπόρρητον.

αὐτοὺς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας των δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὅτι παραβιάζουν τὸ ἄρθρον 17. Ὁ νόμος ὁμιλεῖ περὶ σχεδίων ἐμπιστευθέντων κατὰ τὰς συναλλαγάς. Δὲν δύναται ἔθελον νὰ θεωρηθῆ ὅτι ἀνεκοινώθησαν εἰς τὸν ὑπάλληλον τὰ σχέδια κατὰ τὰς συναλλαγάς. Ἐπὶ πλεόν ἢ παραδοχὴ τῆς ἀντιθέτου ἀρχῆς θὰ ἀντέβαινε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος δὲν ἠθέλησε νὰ στερήσῃ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς χρησιμοποίησεως τῶν γνώσεων τὰς ὁποίας ἀπέκτησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας των (1).

Ἄγωγαὶ ἐκ παραβάσεως τοῦ N. A. A.

§ 84. Διὰ τὴν παράβασιν τοῦ N. A. A. δύναται νὰ ἐναχθῆ ὁ παραβάτης πρὸς παράλειψιν τῆς διαπραττομένης παραβάσεως καὶ πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς γενομένης ζημίας.

Ὁ σκοπὸς τοῦ N. A. A. εἶνε ἡ προστασία τῆς ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητος ἐναντίον βλάβης δι' ἀθεμίτου ἐνεργείας τῶν συναγωνιστῶν. Ὡς ἐκ τούτου πρέπει ὁ νόμος νὰ παρέχῃ μέσον ὅπως τίθεται φραγμὸς εἰς τὴν συνέχισιν τῶν ἀθεμίτων ἐνεργειῶν. Αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ ὁ νόμος καθιερωὺν τὴν ἀγωγὴν παραλείψεως τῶν ἀθεμίτων ἐνεργειῶν.

Ἴνα τὸ κύριον μέσον κατὰ τοῦ ἀγῶνος ἐναντίον τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, ἡ ἀγωγή παραλείψεως, καταστῆ ἀποτελεσματικόν, ἀνάγκη ὅπως αἱ προϋποθέσεις πρὸς ἔγερσιν καὶ παραδοχὴν αὐτῆς μὴ εἶνε δυσχερεῖς, καὶ τοῦτο παρέχει ὁ νόμος.

Ἡ ἀγωγή παραλείψεως παρέχεται διὰ πᾶσαν ἀθέμιτον ἐνεργειαν (2), ἀδιαφόρως ἐὰν αὕτη ἐγένετο σκοπίμως, ἐὰν ἐγένετο παρὰ τοῦ προσώπου τὸ ὁποῖον ὠφελεῖται ἐκ τῆς ἀθεμίτου ἐνεργείας ἢ παρὰ προσώπου ἔχοντος πρὸς αὐτὸ σχέσιν τινά, ἢ τέλος ὅταν ὁ ὠφελούμενος ἐγνώριζε τὴν ἀθέμιτον ἐνεργειαν.

(1) Rosenthal 297, R. G. Seelow 124, L. Wertheimer Finden die Vorschriften der § § 18 καὶ 19, Unlw C. auch auf Angestellte Anwendung? Leipziger Zeitschrift für Handels-Konkursrecht IV 1910 724.

(2) Ὁ νόμος δὲν ὁμιλεῖ περὶ ἀγωγῆς παραλείψεως εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν ἀπορρήτου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δύναται νὰ ἐγερθῆ ἀγωγή παραλείψεως ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 1. Baer 361, Engel 35, Jacobsohn 156, Rosenthal 46, Pinner-Elster 198.

Ὁ δικαιούμενος εἰς ἔγερσιν ἀγωγῆς παραλείψεως ἔχει νὰ βεβαιώσῃ μόνον τὸ γεγονός ἐκ τοῦ ὁποίου προκύπτει ὅτι ὑπάρχει μίᾳ ἀθέμιτος ἀνταγωνιστικὴ πράξις, δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὑπάρχει πρόθεσις νὰ διαπραχθῇ μίᾳ ἀθέμιτος ἀνταγωνιστικῇ ἐνέργεια.

Διὰ τῆς ἀγωγῆς παραλείψεως ἐπιζητεῖται ὅπως μὴ ἐπαναληφθῇ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ γενομένη ἀθέμιτος πράξις. Πρέπει νὰ διακρίνῃ τις μεταξὺ τῶν ἀθεμίτων πράξεων αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο ἐν τῷ παρελθόντι καὶ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν μίαν διαρκῆ κατάστασιν. Εἰς τὰς τελευταίας οὐδεμία δύναται νὰ γεννηθῇ ἀμφισβήτησις ὅτι χωρεῖ ἡ ἀγωγή παραλείψεως, εἰς τὰς πρώτας ὅμως ὑπεστηρίχθη ἔτι δὲν δύναται νὰ ἐγερθῇ ἡ ἀγωγή παραλείψεως ἄνευ ὑπάρξεως κινδύνου περὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἀθεμίτου πράξεως. Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου οὐδὲν εὕρισκει ἔρεισμα ἡ ἐκδοχὴ ἡ ἀπαιτούσα ὡς στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς παραλείψεως τὴν ὑπαρξιν κινδύνου. Τὸ ζήτημα δέον ὡς ἐκ τούτου νὰ λυθῇ ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε γεγονότων. Εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας κατὰ τὰς ὁποίας μίᾳ πρόθεσις συνεχίσεως τῶν ἀθεμίτων ἀνταγωνιστικῶν πράξεων ἐκ τῆς πράξεως αὐτῆς ἐμφανίζεται, δέον νὰ δεχθῶμεν ἄνευ περαιτέρω ἐρεύνης τὴν ἀγωγήν παραλείψεως (1). Τοῦναντίον, ἔταν ἐκ τῆς πράξεως οὐδεμία τοιαύτη πρόθεσις δύναται νὰ συναχθῇ, τότε ὀφείλομεν ν' ἀπαιτήσωμεν καὶ τὸ στοιχεῖον τοῦ κινδύνου ἐπαναλήψεως. Ἀπαιτοῦντες τὸ στοιχεῖον τοῦ κινδύνου δέον νὰ μὴ ὑποχρεώσωμεν συμφώνως πρὸς τοὺς γενικοὺς δικονομικοὺς κανόνας τὸν ἐνάγοντα εἰς ἀπόδειξιν αὐτοῦ, διότι ἐφ' ὅσον γενικῶς εἶνε παραδεδεγμένον ὅτι ἡ διάπραξις μιᾶς ἀθεμίτου πράξεως ἐνέχει ἐν ἑαυτῇ καὶ τὴν πρόθεσιν τῆς ἐπαναλήψεως, ὀφείλει ὁ ἀμφισβητῶν τοῦτο, ἥτοι ὁ ἐναγόμενος, νὰ ἀποδείξῃ τὸ ἀντίθετον.

Ἡ ἀγωγή παραλείψεως δύναται νὰ ἐγερθῇ καὶ ἔταν ἡ ἀθέμιτος πράξις δὲν συνετελέσθη πλήρης, ἀλλ' ἡ πρὸς συμπλήρωσιν αὐτῆς ὁδηγοῦσα ἐνέργεια ὑπάρχει.

Διὰ τῆς ἀγωγῆς παραλείψεως δύναται νὰ ζητηται μερικῇ

(1) O. L. G. M.u.W. 27/28, 191. Contra R.G. M.u.W. 27/28, 180.

παράλειψις. Ἐάν π. χ. χρησιμοποιῆ τις τὴν αὐτὴν ἐπωνυμίαν δι' ὄλα τὰ εἶδη τῶν ἐμπορευμάτων τὰ ὁποῖα παρέχει πρὸς κατανάλωσιν, εἶνε δυνατόν ἢ χρῆσις ὡς πρὸς ὠρισμένον ἐμπόρευμα νὰ προκαλῆ σύγχυσιν μὲ ξένην ἐπωνυμίαν καὶ νὰ ζητηθῆ ἢ παράλειψις τῆς χρήσεως ἐκ τοῦ ὠρισμένου τούτου ἐμπορεύματος.

Διὰ τῆς ἀγωγῆς παραλείψεως δὲν δύναται νὰ ζητηθῆ, καὶ ἡ ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ διατάξῃ, ὅπως τὸ διακριτικὸν γνῶρισμα ὑποστῆ ὠρισμένην τροποποίησιν καὶ μὲ τὴν τροποποίησιν ταύτην τοῦ λοιποῦ νὰ χρησιμοποιηθῆται. Ἡ ἀπόφασις ἀπαγορεύει ὠρισμένην χρῆσιν· εἶνε ἔργον τοῦ εἰς ὃν ἀπηγορεύθη ἢ χρησιμοποίησις, ἐάν θέλῃ νὰ χρησιμοποιήσῃ περαιτέρω τὸ γνῶρισμα, νὰ χρησιμοποιήσῃ τοῦτο κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ μὴ προκαλῆται σύγχυσις. Τὸ ὑπὸ τῆς γαλλικῆς ἐπιστήμης καὶ νομολογίας παραδεδεγμένον, ὅτι τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ τὴν καθ' ὠρισμένον τρόπον χρῆσιν τοῦ διακριτικοῦ γνωρίσματος πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως (1), δὲν εὑρίσκει ἔρεισμα εἰς τὸν ἡμέτερον νόμον.

§ 85. Διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀποζημιώσεως ἐπιζητεῖται τὸ διαφυγόν κέρδος καὶ ἡ προσγενομένη ζημία (2). Ἡ ἀγωγή ἀποζημιώσεως παρέχει πλείστας ὁσας δυσχερείας διὰ τὸν ἐνάγοντα. Ὁ ἐνάγων, παρὰ τὴν ὑπαρξιν συνδέσμου μεταξὺ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐναγομένου καὶ τῆς ζημίας, ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ἐπὶ πλέον ἐνοχὴν τοῦ ἐναγομένου καὶ τὸ μέγεθος τῆς προσγενομένης ζημίας, τὸ ὁποῖον εἰς τὰς ζημίας τὰς προερχομένας ἐξ ἀθεμίτων ἐνεργειῶν καθίσταται *probatio diabolica*. Ὁ δικαστῆς πρέπει νὰ προσφύγῃ εἰς τὸν ἐκτιμητικὸν ὄρκον.

Ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος ὅτι ἀπαιτεῖται ἐνοχὴ τοῦ ἐναγομένου διὰ τὴν ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως ἀποτελεῖ ἡ γενικὴ διάταξις, ἡ

(1) Bry 21, Pouillet § 573.

(2) Δὲν εἶνε ὀρθὸν ὅπως ὁ ἐναγόμενος εἰς ἀποζημιώσιν καταβάλλῃ πᾶν ὅ,τι ἐκέρδισεν ἐκ τῶν πραγματοποιηθεισῶν συμβάσεων κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα κατὰ τὸ ὁποῖον ἐνήργει ἀθεμίτως, ἀλλ' ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ πᾶν ὅ,τι ἐζημιώθη ὁ ἐνάγων ἐκ τῆς ἀθεμίτου ἐνεργείας. R. G. M. u. W. 27/28, 253.

ὅποια παρέχει τὴν ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως ἄνευ περιορισμοῦ. Τοῦτο εἶνε μία ἀνωμαλία ἀπέναντι τῶν γενικῶν διατάξεων τοῦ δικαίου, αἱ ὅποια ἀπαιτοῦν μίαν πρόθεσιν ἢ ἀμέλειαν ἐκ μέρους τοῦ ὑποχρέου, καὶ πρέπει τις μετ' ἀμφιβολίας νὰ τὸ ἀποδεχθῆ(1).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Ν. Α. Α. ἐπὶ ψευδοῦς διαφημίσεως ὑποχρεοῦται εἰς ἀνόρθωσιν τῆς προσγενομένης ζημίας ὁ γνωρίζων ἢ ὁ ὀφείλων νὰ γνωρίζῃ τὸ ἀναληθές τῶν παρ' αὐτοῦ γενομένων διαφημίσεων. Κατὰ τῶν συντακτῶν, ἐκδοτῶν, τυπογράφων, πρακτόρων ἐφημερίδων ἢ περιοδικῶν χωρεῖ τότε μόνον ἀξίωσις εἰς ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἐγνώριζον τὸ ἀναληθές τῶν ἀνακοινώσεων.

§ 86. Ἐν § 11 εἶπομεν ὅτι αἱ παρὰ τοῦ Ν.Α.Α. προβλεπόμεναι πράξεις διακρίνονται εἰς πράξεις αἱ ὅποια στρέφονται καθ' ὠρισμένον ἀνταγωνιστοῦ, καὶ εἰς πράξεις αἱ ὅποια στρέφονται καθ' ὄλων τῶν ἀνταγωνιστῶν. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν εἶνε φυσικὸν προκειμένου περὶ τῆς ἀγωγῆς παραλείψεως νὰ νομιμοποιῆται εἰς τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς ἐκεῖνος τὸν ὅποιον ἡ πρᾶξις ἀφορᾷ, εἰς τὴν δευτέραν ὁμοῦς περίπτωσιν ὀρθὸν εἶνε ὅπως ὁ κύκλος τῶν προσώπων τῶν δικαιουμένων εἰς τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς παραλείψεως εἶνε εὐρύτερος, καὶ διὰ τοῦτο ὁ νόμος ἐν ἄρθρῳ 10 καθώρισεν ὅτι τῶν εἰς τὰ ἄρθρα 1, 3, 6, 8, 9 προβλεπομένων πράξεων τὴν παράλειψιν δύναται ν' ἀξιῶσῃ πᾶς ἐπαγγελματίας ὁ ὅποιος παράγει ἢ ἐμπορεῦεται ὁμοια ἢ συγγενῆ εἶδη, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ ἐπιμελητήρια, οἱ ἐμπορικοὶ καὶ βιομηχανικοὶ καὶ ἐν γένει ἐπαγγελματικοὶ σύλλογοι.

Ὁ ἐναγόμενος παρὰ τινος ἐπιμελητηρίου ἢ ἀτόμου, ἐν ἣ περιπτώσει ἔχει ἐναχθῆ παρ' ἄλλου διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, δὲν δύναται ν' ἀντιτάξῃ οὔτε τὴν ἔνστασιν τῆς ἐκκρεμοδικίας οὔτε τὴν

(1) R. G. J. W. 1926/564. Ὁ νόμος παρέχει τὴν ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως μᾶλλον, ὥς ἡ σύθεσις τοῦ ἄρθρου 1 καθιστᾷ φανερόν, ἄνευ ἄλλου στοιχείου, ἐναντίον ἐκείνου ὁ ὅποιος εὕρεται ἐν ἀντιθέσει μετὰ τὰ χρηστὰ ἦθη ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ. R. G. M. u. W. 27/28, 254. Καὶ ὁ αὐστριακὸς νόμος δὲν ἀπαιτεῖ ἐνοχλήν, τὸν κεντὸν ὁ οὐγγρικός καὶ ὁ τσεχοσλοβακικός ἀπαιτοῦν τοιαύτην.

ένστασιν τοῦ δεδικασμένου. Γὸ R. G (1) σημειοῖ : «Ὁ λόγος τῆς ἰδιαιτέρας ἀγωγῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 13 § 1(2) βασιζέται ἐπὶ τῆς σκέψεως ὅτι ἡ ἀγωγή παραλείψεως, ἡ ὁποία καθ' ἑαυτὴν ἐφεύλει νὰ προστατεύσῃ μόνον τὸν συναγωνιστήν, ἐν τῇ πραγματικότητι, ὡς ὅλος ὁ N.A.A. ἐν τῷ δημοσίῳ συμφέροντι, ἐπιζητεῖ νὰ θέσῃ ἐκποδῶν τὴν κατάχρησιν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἀφίνει εἰς τὸν ἀμέσως ἐνδιαφερόμενον τὴν καταδίκωξιν τῆς προσβολῆς τοῦ δικαιώματος. Ἐκ τῆς τοιούτου λόγου δημιουργίας τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐνάγειν εἶνε δυνατὸν ὅπως τις διὰ τὴν αὐτὴν πράξιν παρὰ πλειόνων δι' ἀγωγῆς παραλείψεως ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 1 ἐναχθῇ καὶ ἐὰν ἤδη κατεδικάσθη. Εἰς τὸ πρῶτον σχέδιον τοῦ νόμου ὑπῆρξε διάταξις ὅτι, ἐὰν μία τοιαύτη ἀγωγή ἡγείρετο, οἱ ἄλλοι ἐνδιαφερόμενοι μόνον δικαίωμα παρεμβάσεως εἶχον. Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη οὔτε εἰς τὸν προηγούμενον οὔτε εἰς τὸν νῦν ἰσχύοντα νόμον περιελήφθη. Ὁπολλάκις ἐναχθεῖς δὲν δύναται οὔτε τὴν ἔνστασιν τῆς ἐκκρεμαδικίας οὔτε τὴν ἔνστασιν τῆς τελεσιδικίας νὰ προβάλλῃ, διότι ἡ πρό-ὑπόθεσις ὅτι ἡ αὐτὴ ἀγωγή ὑφίσταται ἐλλείπει.» (3).

Τὴν ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως δύναται νὰ ἐγείρῃ ὁ ζημιωθεῖς.

§ 87. Ἡ ἀγωγή παραλείψεως ἐγείρεται κατὰ τοῦ διαπράξαντος τὴν πράξιν, δύναται ὅμως νὰ ἐγερθῇ καὶ κατὰ τοῦ κυρίου ἢ διευθυντοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐν τῷ συμφέροντι τῆς ὁποίας μία ἀθέμιτος ἀνταγωνιστικὴ πράξις ἐγένετο, ἢ καὶ ἀμφοτέρων.

Ἡ ἀγωγή ἀποζημιώσεως δύναται νὰ ἐγερθῇ κατὰ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐὰν οὗτος ἐγνώριζε τὴν παράνομον πράξιν ἢ ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ ταύτην.

§ 88. Ἐν ἄρθρῳ 19 καθορίζεται ὅτι αἱ ἐκ τοῦ N.A.A. ἀγωγαὶ εἰσάγονται ὡς ἐμπορικαὶ ὑποθέσεις ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου πρωτοδικείου, δηλαδὴ καθορίζεται ὅτι αἱ ἐκ τοῦ νόμου ἀγωγαὶ

(1) R. G. M. u. W. 27/28, 260.

(2) Τοῦ ἡμετέρου νόμου 10 § 1.

(3) Pinner-Eyck 100, Rosenthal 225. Ὁ τσεχοσλοβακικὸς νόμος ἐν ἄρθρῳ 15 § 3 καθορίζει ὅτι ἑτέρα ἀγωγή παραλείψεως ἐναντίον τοῦ αὐτοῦ προσώπου διὰ τὴν αὐτὴν ἀθέμιτον πράξιν δὲν δύναται νὰ ἐγερθῇ ἐφ' ὅσον ἐκκρεμαστὴ ἢ ὑπόθεσις ἢ ἀμετακλήτως ἀπεφασίσθη.

αδιαφόρως ποσοῦ εἰσάγονται ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου. Ὁ Ν.Α.Α. περιέχει σειράν προβλημάτων τῶν ὁποίων ἡ λύσις εἶνε δυσχερής, ὡς ἐκ τούτου ἀπαιτεῖ δικαστὴν πείρας καὶ μορφώσεως καὶ διὰ τοῦτο καθωρίσθη ἡ ἀρμοδιότης τῶν πρωτοδικείων.

Μετὰ τὸν νόμον 206 ἡ διάταξις ἡ χαρακτηρίζουσα τὰς ἐκ τοῦ Ν.Α.Α. ὑποθέσεις ὡς ἐμπορικὰς ἀπώλεσε τὴν σημασίαν αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν ἐκδίκασιν, καθόσον ἡ ἐκδίκασις τῶν ἐμπορικῶν ὑποθέσεων εἶνε ἡ αὐτὴ μὲ τὰς λοιπάς. Ἡ διάταξις αὕτη κέκτηται σημασίαν σήμερον μόνον διότι ἡ ἀπόφασις εἶνε προσωρινῶς ἐκτελεστή (ἄρθρ. 733 Π.Δ.).

Προσωρινὰ μέτρα.

§ 89. Ἐν τῷ οικονομικῷ ἀγῶνι παίζει ἡ ταχύτης τῆς ἐνεργείας σπουδαῖον ρόλον. Μία ἀθέμιτος ἀνταγωνιστικὴ πρᾶξις δύναται, ἐν ἣ περιπτώσει δὲν ἐμποδισθῆ ἀμέσως, νὰ θέσῃ, ὑπὸ περιστάσεις, καὶ αὐτὴν τὴν ἐπαγγελματικὴν ὑπόστασιν τοῦ ἀνταγωνιζομένου ἐν κινδύνῳ ἢ τοῦλάχιστον νὰ ἐπιφέρῃ τοιαύτην ζημίαν ὥστε νὰ μὴ καθίσταται δυνατὴ ἡ ἀνόρθωσις αὐτῆς, ὡς ἐκ τούτου δέ, ἐκτὸς τῆς τακτικῆς ἀγωγῆς, ἀπαιτούσης πάντοτε ἕνα μακρὸν χρονικὸν διάστημα ἵνα περαιωθῆ ἡ δίκη, τῆς ὁποίας ἡ ἔκδοσις πολλάκις καθίσταται μίᾳ θεωρητικῇ ἐπιτυχίᾳ, καθιερώθησαν διατάξεις περὶ προσωρινῶν μέτρων. Τὸ νομοσχέδιον τοῦ ἡμετέρου νόμου δὲν περιεῖχε διάταξιν περὶ προσωρινῶν μέτρων, ἀλλὰ κατόπιν προτάσεως τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου Ἀθηνῶν (1) περιελήφθη τοιαύτη ἐν ἄρθρῳ 20 τοῦ νόμου, διὰ τοῦ ὁποίου καθορίζεται ὅτι ὁ ἔχων ἀξίωσιν ἐπὶ παραλείψει πράξεως ἀντικειμένης εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν λήψιν προσωρινῶν μέτρων παρὰ τοῦ ἀρμοδίου προέδρου τοῦ πρωτοδικείου ἢ, διὰ τὴν περίπτωσιν ἀναγγελίας διαλύσεως, παρὰ τοῦ ἀρμοδίου εἰρηνοδίκου, ἐφαρμοζομένων ἀντιστοίχως δλων τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ἸΨϞΖ' (3797) περὶ προσωρινῶν μέτρων ἐν ταῖς περὶ διακατοχῆς διαφοραῖς.

§ 90. Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 3980 καὶ ἐπὶ τῶν θεμάτων

(1) Ὅρα ἐκθεσιν Δικηγορικοῦ Συλλόγου ἐν «Δελτίῳ Βιομηχανικῆς Ἰδιοκτησίας» II 39.

τῶν ἄρθρων 1, 2, 3, 5, 13 καὶ 14 τοῦ νόμου 146 χωρεῖ ἢ κατὰ τοὺς ὅρους τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου BPN⁵ διοικητικὴ πραγματογνωσὺνη (1). Ἡ πραγματογνωμοσύνη αὕτη ἐκφράζουσα τὴν γνώμην τῆς διοικήσεως ἐὰν ὑπάρχη παράβασις τῶν ρηθεῖσῶν διατάξεων τοῦ N.A.A. οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς δικαστικῆς κρίσεως.

Ποινικὴ δίωξις.

§ 91. Ἀμφισβήτησις ἐγεννήθη κατὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ νόμου ἐν Γερμανίᾳ ἐὰν ἔπρεπε διὰ τὰς ἀθεμίτους ἀνταγωνιστικὰς πράξεις νὰ καθιερωθῆ ποινικὴ δίωξις, ἢ ν' ἀρκεσθῆ ὁ νομοθέτης εἰς τὴν καθιέρωσιν δικαίωματος εἰς τὸν παθόντα ὅπως ἀξιῶση ἀποζημίωσιν. Ἐπεκράτησεν ἡ ἀντίληψις ὅτι ἔδει νὰ καθιερωθῆ ποινικὴ δίωξις καὶ ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ γερμανικοῦ νόμου ὡς ἐξῆς δικαιολογεῖ τοῦτο. «Πρέπει νὰ ληρθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ διὰ τῶν ἀθεμίτων πράξεων προξενουμένη ζημίᾳ ἐξέρχεται τοῦ κύκλου τῶν συμφερόντων ἐπαγγελματίου τινός. Καταχρήσεις τοιοῦτου εἴδους δεόν νὰ χαρακτηρίσωμεν ὡς ἐπιζημιῶν διὰ τὸ σύνολον καὶ ἡ καταπολέμησις των δὲν δύναται νὰ ἐξαρτηθῆ, ἐὰν ἡ ἔντιμος συναλλαγὴ δεόν νὰ τύχη μιᾶς δαψιλοῦς προστασίας, ἐκ τῆς ἐκ ποικίλων ἐξωτερικῶν ἔρων ἐξαρτωμένης ἀποφάσεως ἐνὸς ἀτόμου καὶ ἐκ τῆς ἀποφάσεως ἐπὶ μιᾶς πολιτικῆς ἀγωγῆς. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ ἐκ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ προξενουμένη ζημίᾳ ἔχη περιωρισμένα ὄρια, ὁ ἀθέμιτος ἀνταγωνισμὸς, ἐκ τῶν μέσων τὰ ὅποια χρησιμοποιοεῖ καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ τὸν ὅποιον ἐπιδιώκει, εἰς πολλὰς περιπτώσεις εἶνε μίᾳ βαρεῖα προσβολὴ τῆς ἀρχῆς τῆς καλῆς πίστεως, ἡ ὅποια ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν τῆς συναλλαγῆς, καὶ οὕτω ὑπάρχει μίᾳ διατάραξις

(1) Τὸ ἄρθρον 12 § 3 τοῦ νόμου BPN⁵ ὀρίζει ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, δύναται νὰ διατάξῃ διοικητικὴν πραγματογνωμοσύνην ἐπὶ ὑποθέσεων σημάτων. Διορίζει πρὸς τοῦτο τρεῖς πραγματογνώμονας, ἐξ ὧν ὁ εἷς ἐκλέγεται ὑπ' αὐτοῦ, οἱ δὲ δύο, ἐξ ὧν ὁ εἷς βιομήχανος, ὁ δὲ ἔμπορος, προτείνονται ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν ἢ Πειραιῶς. Ὅρα ἐν «Δελτίῳ τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς» 1927 σ. 1667 ὑπόμνημα δι' οὗ ζητεῖται ἡ κτάρχησις τῆς δικτάξεως ταύτης.

της τάξεως, ή προσβολή δὲ αὕτη ἀπὸ ἠθικῆς ἀπόψεως δύναται νὰ κριθῆ ἐπιεικέστερον ἢ ἡ ἀπάτη, ἡ ποινικῶς διώξιμος πλεονεξία καὶ ἡ ἀπιετία, τὸ δημόσιον ὁμῶς συμφέρον ἀπαιτεῖ δι' αὐτὴν τὴν πράξιν, ὅπως ἐπίσης διὰ βχυτέρας παρεκτροπᾶς ἐν τῷ ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἀνταγωνισμῷ, ἓνα ποινικὸν ἐξιλασμόν». Ἡ ἀντίληψις αὕτη, ἡ κρατήσασα ἐν τῇ διατυπώσει τοῦ γερμανικοῦ νόμου, δικαιολογουμένη ἴσως ἐκ τῆς μὴ πλήρους ἀναπτύξεως τῆς ἰδέας τῆς ἐπαγγελματικῆς προστασίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεως τοῦ γερμανικοῦ νόμου, δὲν ἐμφανίζεται: σήμερον ὡς ἡ πλέον ὀρθὴ καὶ ζητεῖται: κατάργησις τῶν ποινῶν (1).

Ὁ νόμος καθιεροῖ ποινικὰς συνεπεῖας εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ νόμου, πλὴν τῆς γενικῆς διατάξεως.

§ 92. Κατὰ τὸ ἄρθρον 21 τοῦ N. A. A. ἡ ποινικὴ καταδίωξις χωρεῖ μόνον κατ' ἐγκλησιν, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τῆς ἀναγγελίας ὅτι τὰ ἐμπορεύματα προέρχονται ἐκ πτωχεύσεως, τῆς διαλύσεως καὶ τῶν δηλώσεων περὶ ποσότητος, καθ' ἃς δύναται αὐτεπαγγέλτως ἡ εἰσαγγελικὴ ἀρχὴ νὰ προβῆ εἰς καταδίωξιν.

Αὐτεπαγγέλτως δύναται νὰ προβῆ ἡ εἰσαγγελικὴ ἀρχὴ προκειμένου περὶ παραβάσεως τοῦ N. A. περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ ἐμπορικῶν πλοίων, τῆς ἀναγραφῆς διαφόρου τύπου προελεύσεως ξηρᾶς σταφίδος καὶ ἐλαιῶν.

Δικαιούμενος εἰς τὴν ἐγχείρισιν ἐγκλήσεως εἶνε ὁ ζημιωθεὶς. Ἐξίρεισιν καθιεροῖ ὁ νόμος προκειμένου περὶ τῆς ψευδοῦς διαφημίσεως, ὁπότε δύναται νὰ ἐγχειρίσῃ μήνυσιν καὶ πᾶς ἐπαγγελματίας, ὅστις παράγει ἢ ἐμπορεύεται ὁμοία ἢ συγγενῆ εἶδη, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ ἐπιμελητήρια, οἱ ἐμπορικοὶ καὶ βιομηχανικοὶ καὶ ἐν γένει ἐπαγγελματικοὶ σύλλογοι.

Ἴνα χωρήσῃ ποινικὴ δίωξις ἐπὶ παραβάσει τῶν διατάξεων τοῦ N. A. A. ἀνάγκη ὅπως παρὰ τῷ δηλοῦντι ὑπάρχη πρόθεσις. Ἐνδεχόμενος ὁόλος ἀρκεῖ. Ἡ ἀμέλεια τιμωρεῖται μόνον ἐν τῇ

(1) M. Callmann «Unlauterer Wettbewerb zum Wohl der Allgemeinheit» M. u. W. 26, 378.

περιπτώσει τῆς δηλώσεως ὅτι τὰ ἐμπορεύματα προέρχονται ἐκ πτωχεύσεως.

§ 93. Ὁ Ν. Α. Α. καθιεροῖ τὰς ἑξῆς ποινικὰς συνεπειάς : διὰ τὴν ψευδῆ διαφήμισιν, διὰ τὴν παράλειψιν δηλώσεως περὶ διαλύσεως ἢ τὴν ἐνέργειαν ἀνακρίβους τοιαύτης ἢ τὴν πώλησιν ἐν τόπῳ ἢ χρόνῳ μὴ ἐπιτετραμμένῳ ἢ τὴν ἐκθεσιν πρὸς πώλησιν ἐμπορευμάτων ἀποκτηθέντων πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν κατὰ τὴν διάλυσιν ἢ μὴ συμπεριλαμβανομένων εἰς τὸν ἐν τῇ δηλώσει κατάλογον φυλάκισιν μέχρις ἑξ μηνῶν καὶ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 3.000 δραχμῶν ἢ μίαν τῶν ποινῶν τούτων· διὰ δὴλωσιν ὅτι τὰ ἐμπορεύματα προέρχονται ἐκ πτωχεύσεως, τὴν παράλειψιν εἰς τὰς πρὸς τὸ κοινὸν ἀναγγελίας τῆς μείας τῆς αἰτίας τῆς διαλύσεως ἢ τὴν παράβασιν τῶν διαταγμάτων τῶν ἀφορώντων τὴν ἐκποίησιν λόγῳ παρόδου τῆς ἐποχῆς φυλάκισιν ἕως δύο μηνῶν ἢ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι δραχμῶν 1500 ἢ ἀμφοτέρας τὰς ποινὰς ταύτας· διὰ τὴν παράβασιν τῶν διατάξεων περὶ δηλώσεων περὶ ποσότητος χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 300 δραχμῶν καὶ φυλάκισιν μέχρι δύο μηνῶν ἢ μὲ μίαν τῶν ποινῶν τούτων· διὰ τὴν χρῆσιν ξένου ὀνόματος, ἐπωνυμίας, διακριτικοῦ γνωρίσματος καὶ τὴν δυσφήμισιν ὡς καὶ τὴν ἀνακοίνωσιν ἀπορρήτου φυλάκισιν μέχρις ἑξ μηνῶν καὶ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι τριῶν χιλιάδων δραχμῶν ἢ μὲ μίαν τῶν ποινῶν τούτων.

Τὸ Ν. Δ. περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ ἐμπορικῶν πλοίων δρίζει ὅτι ὁ παραβιάζων τὰς διατάξεις αὐτοῦ, πλοιοκτήτης ἢ πλοίαρχος ἢ πράκτωρ, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως μέχρις ἑξ μηνῶν ἢ διὰ χρηματικῆς ποινῆς 5.000—10.000 δραχμῶν ἢ καὶ δι' ἀμφοτέρων τῶν ποινῶν τούτων.

Διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀναγραφῆς διαφόρου τόπου παραγωγῆς τῆς ξηρᾶς σταφίδος ἢ τῶν ἐλαιῶν ἐπιβάλλεται φυλάκισις ἀπὸ ἑνὸς μέχρις ἑξ μηνῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ 1.000—5.000 δραχμῶν.

§ 94. Προκειμένου περὶ παραβάσεως τῶν ἀρθρῶν 13 καὶ 14, ἧτοι ἐν περιπτώσει χρήσεως ξένου ὀνόματος, ἐπωνυμίας, διακριτικοῦ γνωρίσματος, τὸ δικαστήριον διατάσσει, ἐν περιπτώσει μὲν καταδίκης αἰτήσῃ τοῦ ἐνδιαφερομένου, ἐν περιπτώ-

σει δὲ ἀθώσεως κατὰ τὴν κρίσιν του, τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ διακριτικοῦ γνωρίσματος, ἐὰν δὲ ἡ ἀφαίρεσις δὲν εἶνε δυνατὴ τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ τὴν καταστροφὴν τῶν ἀντικειμένων ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑπάρχει διακριτικὸν γνώρισμα, τοῦτο δὲ μόνον ἐὰν ὁ καταδικασθεὶς ἐγνώριζεν ἢ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἔκαμε χρῆσιν ξένου διακριτικοῦ γνωρίσματος.

Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ἡμετέρου νόμου, καθόσον ὁ γερμανικὸς νόμος δὲν ἔχει τοιαύτην διάταξιν, καὶ ἀδικαιολόγητος εἶνε καὶ ἐπικίνδυνος. Εἶνε ἀδικαιολόγητος διότι, ἐκδιδομένης ἀποφάσεως παραλείψεως, ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον ἀπηγορεύθη ἡ χρῆσις θὰ ἐλάμβανε πάντα τὰ μέτρα ὅπως μὴ χρησιμοποιήσῃ πλέον τὸ διακριτικὸν γνώρισμα. Εἶνε δὲ καὶ ἐπικίνδυνος ἡ διάταξις αὕτη διότι, καθορίζουσα ὅτι τότε καὶ μόνον διατάσσεται καταστροφὴ ὅταν γνωρίζῃ ἢ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ, δίδει τὸ ἐνδόσιμον ὅτι ἐν περιπτώσει ἐκδόσεως ἀποφάσεως περιπαραλείψεως ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον ἀπηγορεύθη ἡ χρῆσις τοῦ διακριτικοῦ γνωρίσματος, ἐφ' ὅσον δὲν ἐγνώριζεν ἢ δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἔκαμε χρῆσιν ξένου διακριτικοῦ γνωρίσματος, δύναται νὰ συνεχίσῃ τὴν χρῆσιν μέχρι οὗ ἐξαντλήσῃ τὴν ὑπάρχουσαν παρακαταθήκην ἐμπορευμάτων. Ἀλλὰ τοιοῦτόν τι, δηλαδή τὴν συνέχισιν τῆς προξενήσεως ζημίας, ἀσφαλῶς δὲν σκοπεῖ ἡ διάταξις αὕτη.

§ 95. Ἡ ἀπόπειρα δὲν τιμωρεῖται. Μόνον ἐν ἄρθρῳ 18 § 2 καθορίζεται ὅτι ὅστις ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ ἐπιχειρεῖ νὰ ὠθήσῃ ὑπάλληλον, ἐργάτην ἢ μαθητευόμενον εἰς χρῆσιν ἢ ἀνακοίνωσιν ἀπορρήτου ἢ σχεδίου ἢ κανόνος τεχνικῆς φύσεως ἐμπεπιστευμένου εἰς αὐτὸν τιμωρεῖται μὲ τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς ἣν ἀνεφέραμεν ὅτι συνεπάγεται ἡ ἀνακοίνωσις ἀπορρήτου. Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ἄρθρου 18 § 2, περὶ τῆς ἡ αἰτιολογικῆς ἔκθεσις τοῦ γερμανικοῦ νόμου σημειοῖ ὅτι ἐπιζητεῖ νὰ τιμωρήσῃ τὴν ἀποτυχοῦσαν ἀπόπειράν τινος ὅπως ἐξωθήσῃ ἄλλον εἰς μίαν μὴ δικαιουμένην ἀνακοίνωσιν, ἐμβάλλει ἓνα ἐμπόδιον εἰς τὴν διὰ τὸν ἐντιμον ἐπαγγελματίαν ἐπικίνδυνον προσπάθειαν πρὸς ἀνακοίνωσιν ἀπορρήτου. Ἐν περιπτώσει ἐπιτυχίας τῆς προσπάθειας δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 18 § 2, καθό-

σαν ὁ παρατράνας θὰ θεωρηθῆ ὡς συναυτουργὸς τῶν πράξεων τῶν προβλεπομένων ἐν τοῖς ἄρθροις 16 § 1 καὶ 17.

Ἡ ἔννοια τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 18 περιλαμβάνει πᾶσαν ἐνέργειαν διὰ τῆς ὁποίας ἐπιχειρεῖται ἡ ἀπόκτησις τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου προστατευομένου. Ὡς ἐκ τούτου περιλαμβάνονται ὄχι μόνον ἐνέργειαι διὰ τῶν ὁποίων τὸ σχέδιον τίθεται ἀμέσως εἰς ἐκτέλεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐνέργειαι αἱ ὁποῖαι ἐμμέσως ἐπιδιώκουν αὐτὸν τὸν σκοπὸν, π. χ. προσπάθεια ἐπιρροῆς ἐνδιαμέσου προσώπου, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται ὅπως τὸ ἐνδιάμεσον πρόσωπον ἀποδεχθῆ τὴν ἐνέργειαν καὶ θέσῃ ταύτην εἰς ἐφαρμογὴν.

§ 96. Κατὰ κανόνα τιμωρητέος εἶνε ὁ αὐτουργὸς καὶ οἱ συνεργοὶ τούτου. Τὰ ἄρθρα 4 καὶ 12 τοῦ Ν. Α. Α. καθιεροῦν διατάξεις κατὰ τὰς ὁποίας ὁ κύριος ἢ ὁ διευθυντῆς τῆς ἐπιχειρήσεως τιμωρεῖται καὶ ἐὰν οὗτος κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου δὲν θεωρῆται ὑπεύθυνος. Κατὰ τὰ ἄρθρα 4 § 2 καὶ 12 § 2 τιμωρεῖται, πλὴν τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐντολοδόχου ἢ ἀντιπροσώπου, καὶ ὁ κύριος ἢ ὁ διευθυντῆς τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐὰν ἡ πρᾶξις ἐγένετο ἐν γνώσει αὐτοῦ.

Ἡ λέξις «ὑπάλληλος» δέον νὰ ἐρμηνευθῆ εὐρέως. Ὡς τοιοῦτος δέον νὰ θεωρηθῆ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀφιεροῖ ὀλόκληρον τὴν δραστηριότητά του ἢ μέρος αὐτῆς εἰς μίαν ἐπιχείρησιν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ αὐτῆς. Εἶνε ἀδιάφορον ἐὰν τοῦτο ἐγένετο ἔναντι ἀμοιβῆς ἢ μὴ, ὡσαύτως ἐὰν ἡ δραστηριότης του συνίσταται εἰς πνευματικὴν ἢ σωματικὴν ἀπασχόλησιν. Δὲν εἶνε ἀπαραίτητον ὅπως παρέσχε τὴν ἐργασίαν του ἐπὶ μακρὸν ἢ βραχὺν χρόνον.

Ἐντολοδόχος ἢ ἀντιπρόσωπος εἶνε τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον χωρὶς νὰ εὕρισκεται εἰς σχέσιν ὑπαλληλίας μετὰ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως δυνάμει ἐντολῆς ἢ συμβάσεως ἔργου ἀπασχολεῖται εἰς τὴν ἐπιχείρησιν.

Εἶνε ἀναγκαῖον ὅπως ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐντολοδόχου ἢ ἀντιπροσώπου ἀποτελῆ παραβίασιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 4 ἢ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 12. Ἐὰν ἀποκλείεται τὸ ποινικῶς διώξιμον τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐντολοδόχου ἢ ἀντιπροσώπου, συμφώνως πρὸς τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου δὲν ἀποκλείεται καὶ ἡ ποινικὴ δίωξις τοῦ κυρίου ἢ διευθυντοῦ

τῆς ἐπιχειρήσεως. Εἰς τὸ κατάστημα ἢ τὴν ἐπιχείρησιν εἰς τὴν ὁποίαν ὡς ἐκ τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ἀνήκει δέον νὰ διαπραχθῇ ἡ πράξις.

Ἴνα θεωρηθῇ ὑπεύθυνος ὁ κύριος ἢ ὁ διευθυντῆς τῆς ἐπιχειρήσεως, εἶνε ἀπαραίτητον ὅπως ἡ πράξις ἐγένετο ἐν γνώσει αὐτοῦ. Ἡ γνώσις περιλαμβάνει προκειμένου μὲν περὶ ψευδοῦς διαφημίσεως τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου γενομένην δήλωσιν ὅτι ἡ δήλωσις εἶνε ἀνακριθῆς καὶ ὅτι πρὸς παραπλάνησιν τοῦ κοινοῦ ἐγένετο, προκειμένου δὲ περὶ δυσφημίσεως τὴν διάδοσιν ἢ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ὑπαλλήλου, τὸ ἀναληθὲς αὐτῆς καὶ τὸ δυνατὸν τῆς βλάβης τῆς ἐπιχειρήσεως. Δὲν ἀπαιτεῖται ὅπως γνωρίζῃ ὁ κύριος ὅλας τὰς λεπτομερείας τῆς κολασίμου πράξεως, ἀρκεῖ ὅτι ἔχει γνώσιν τοῦ οὐσιώδους περιεχομένου τῆς πράξεως. Δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἐὰν τὴν γνώσιν τῆς πράξεως ἔλαβε πρὸ ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτελέσεως. Μόνον ἐὰν ἔλαβεν γνώσιν τῆς πράξεως μετὰ τὴν ἐνέργειαν δὲν ἔχει εὐθύνην καὶ ἐὰν ἐπωφελήθη ἐκ ταύτης. Ἐὰν ὁ κύριος ἔμαθε τὴν ἐνέργειαν τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐντολοδόχου, ἀλλ' ἦτο εἰς αὐτὸν ἀδύνατον νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πράξιν, τότε οὐδεμίαν ἔχει εὐθύνην. Τοῦναντίον ἀρκεῖ ὅτι ἔλαβε γνώσιν τῆς πράξεως, ἀλλ' ἐξ ἀμελείας δὲν τὴν ἠμπόδισε.

Ἐὰν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ὑπάρχουν περισσότεροι διευθυνταί, ὑποχρεοῦνται ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι εἶχον γνώσιν. Παρὰ τῷ διευθυντῇ δύναται νὰ εἶνε ὑπεύθυνος καὶ ὁ κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως.

Κατὰ τὸ Ν. Δ. περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων συνυπεύθυνος μετὰ τοῦ πλοιοάρχου ἢ πράκτορος εἶνε πάντοτε καὶ ὁ πλοιοκτήτης. προκειμένου δὲ περὶ ἐταιριῶν ὁ διευθυντῆς αὐτῶν.

Δημοσίευσις ἀποφάσεως.

§ 97. Αἱ πλεῖσται περιπτώσεις τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ τείνουν εἰς παραπλάνησιν τοῦ κοινοῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶνε ἀνάγκη ἢ ἀπόφασις διὰ τῆς ὁποίας ἐπιβεβαιούται ἡ παράβασις τοῦ Ν. Α. Α. νὰ τυγχάνῃ εὐρυτέρας δημοσιεύσεως, ἵνα τὸ ἐνδιαφερόμενον κοινὸν λάβῃ γνώσιν ταύτης καί, ὡς λέγει ἡ ἔκθεσις τοῦ γερμανικοῦ νόμου, καταστῇ ἐνήμερον τῶν ἀπατηλῶν μεθό-

δὼν καὶ στρέψη τὴν ἐμπιστοσύνην του πρὸς τὸν ἔντιμον ἐπαγγε-
λματίαν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἅπαντες οἱ νόμοι περὶ ἀθε-
μίτου ἀνταγωνισμοῦ περιέχουν διατάξεις περὶ δημοσιεύσεως τῆς
ἀποφάσεως. Ὁ ἡμέτερος νόμος καθορίζει τὰ τῆς δημοσιεύσεως
τῆς ἀποφάσεως ἐν ἄρθρῳ 22.

Ὁ νόμος ποιεῖται δι' ἀκρισιν, καὶ εἰς μὲν τὰς περιπτώσεις τῆς
ψευδοῦς διαφημίσεως, τῆς δηλώσεως περὶ προελεύσεως τῶν ἐμ-
πορευμάτων ἐκ πτωχεύσεως, τῆς δηλώσεως περὶ διαλύσεως καὶ
ποσότητος ἀφίεται εἰς τὸ δικαστήριον νὰ κρίνη ἐὰν συντρέχη
περίπτωσης δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως, εἰς δὲ τὰς περιπτώ-
σεις τῆς δυσφημίσεως καὶ τῆς χρήσεως ξένου ὀνόματος, ἐπωνυ-
μίας ἢ διακριτικοῦ γνωρίσματος ὑποχρεοῖ τὸ δικαστήριον ὅπως
χορηγῇ πάντοτε ἄδειαν τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως.

Ὅχι μόνον ἐν περιπτώσει καταδίκης, ἀλλὰ καὶ ἐν περιπτώ-
σει ἀθώσεως δύναται τὸ δικαστήριον νὰ ἐπιτρέψη τὴν γνωστο-
ποίησιν τῆς ἀποφάσεως. Ὁ ἐπαγγελματίας, τοῦ ὁποῦ ἢ ἐπαγ-
γελματικὴ φήμη ἐκ τοῦ δημιουργηθέντος ἐκ τῆς δίκης θορύβου
εἶνε δυνατόν νὰ ἐθίχθῃ, ἔχει συμφέρον ὅπως ἀποκαταστήσῃ
τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων.

Εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἀφίεται εἰς τὸ δικαστήριον τὸ
ἐπιτρεπτόν τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως, τοῦτο διατάσσον
τὴν δημοσίευσιν ὑποχρεοῖ τὸν καταδικασθέντα ὅπως ἐντὸς ὀρι-
σμένης προθεσμίας προδῇ δι' ἐξόδων του εἰς τὴν δημοσίευσιν
ἐὰν ὅμως ὁ καταδικασθεὶς δὲν ἐνεργήσῃ τὴν δημοσίευσιν κατὰ
τοὺς ὅρους τῆς ἀποφάσεως, τότε προβαίνει εἰς δημοσίευσιν αὐ-
τῆς ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ ἡ δαπάνη, βεβαιουμένη ὑπὸ τοῦ οἰκείου
ἐφόρου, εἰσπράττεται κατὰ τὰς διατάξεις περὶ εἰσπράξεως δημο-
σίων ἐσόδων. Εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς δυσφημίσεως καὶ τῆς χρή-
σεως ξένου διακριτικοῦ γνωρίσματος τὸ δικαστήριον παρέχει
ἀπλῶς τὴν ἄδειαν εἰς τὸν ἀδικηθέντα ὅπως δημοσιεύσῃ τὴν ἀπό-
φασιν δαπάναις τοῦ καταδικασθέντος. Τὰ ἐξόδα ἀξιοῖ ὁ δημο-
σιεύσας δι' ἀδίκου δι' ἀγωγῆς ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων.

Τὰ ἐξόδα τῆς γνωστοποιήσεως τῆς ἀθωωτικῆς ἀποφάσεως
καταλογίζονται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου, ἐφ' ὅσον δὲν κατελο-
γίσθησαν εἰς βάρος τοῦ μηνυτοῦ ἢ τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος.

Καὶ ἡ ἀπόφασις ἢ ἐκδοθεῖσα συνεπείᾳ ἀγωγῆς παραλείψεως

δύναται νὰ δημοσιευθῆ παρὰ τοῦ νικήσαντος διαδίκου, δαπάναις τοῦ ἡττηθέντος, κατόπιν ἀδείας τοῦ δικαστηρίου.

Ἴνα τὸ δικαστήριον ἀποφανθῆ ἐπὶ ἀγωγῆς παραλείψεως περὶ τῆς δημοσιεύσεως, ἀνάγκη νὰ ὑπάρχη αἴτημα ἐν τῇ ἀγωγῇ. Οὐδέποτε τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ τὴν δημοσίευσιν προκειμένου περὶ ἀποφάσεως ἐκδοθείσης ἐπὶ ἀγωγῆς ἀποζημιώσεως. Ἐν ᾗ περιπτώσει διὰ τοῦ αὐτοῦ δικογράφου ἠγέρθη ἡ ἀγωγή ἀποζημιώσεως καὶ ἡ ἀγωγή παραλείψεως, τότε ἡ ἀπόφασις διατάσσουσα τὴν δημοσίευσιν θέλει δημοσιευθῆ μόνον ὡς πρὸς τὸ μέρος τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν ἀγωγήν παραλείψεως.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς δημοσιεύσεως ὁ νόμος προκειμένου μόνον περὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐκδοθείσης συνεπείᾳ ἀγωγῆς παραλείψεως καθορίζει, ὅτι δημοσιεύεται τὸ διατακτικόν περὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν ποινικῶν δικαστηρίων οὐδὲν καθορίζει, πρέπει νὰ δεχθῆ τις ὅτι ἀφίεται εἰς τὸ δικαστήριον νὰ καθορίσῃ τὸ δημοσιευθησόμενον (1). Ἡ τελεσίδικος ἀπόφασις δημοσιεύεται, οὐχὶ καὶ ἡ προσωρινῶς ἐκτελεστή (2).

Ἐὰν τὸ δικαστήριον δὲν παρέσχε τὴν ἀδειαν τῆς δημοσιεύσεως, δύναται ὁ διάδικος ὁ ἔχων συμφέρον νὰ προβῆ ἰδίαις δαπάναις εἰς τὴν δημοσίευσιν; Ὁ νόμος καθώρισε τὰ τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἀποφάσεων μόνον διὰ τὸ ζήτημα τῶν ἐξόδων, δὲν ἠθέλησε διὰ τῶν διατάξεων αὐτοῦ νὰ καθιερώσῃ ἀποκλειστικὰς περιπτώσεις δημοσιεύσεως (3). Δὲν δύναται ὁμῶς ἡ δημοσίευσις νὰ γίνῃ κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ ὑπάρξῃ παράβασις τοῦ ἄρθρου 1.

Παραγραφή.

§ 98. Ὁ νόμος προβλέπει ἐν ἄρθρῳ 19 μόνον περὶ παραγραφῆς τῶν ἀγωγῶν παραλείψεως καὶ ἀποζημιώσεως, οὐχὶ

(1) Ὁ αὐστριακὸς νόμος, ὡς καὶ ὁ τσεχοσλοβακικὸς, ὁρίζουν τὸ διατακτικόν καὶ εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις καὶ τὸ σκεπτικόν.

(2) Contra Rosenthal 314.

(3) Becher 364, Rosenthal 314.

ὅμως καὶ περὶ τῆς ποινικῆς διώξεως, περὶ τῆς ὁποίας ἰσχύουν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου (ἄρθρον 120).

Ὁ νόμος καθιεροῖ διὰ τὰς ἀγωγὰς περὶ παραλείψεως καὶ ἀποζημιώσεως βραχυπρόθεσμον παραγραφὴν, διότι ἐφ' ὅσον ὁ ζημιωθεὶς ἐκ τῆς ἀθεμίτου ἀνταγωνιστικῆς πράξεως οὐδὲν ἐνήργησεν ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων του, οὐδὲν ἄλλο σημαίνει ἢ ὅτι οὐδὲν συμφέρον του ἐβλάβη. «Ἐάν, λέγει ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεσις τοῦ γερμανικοῦ νομοῦ, ἠθέλομεν ἐπιτρέψῃ καὶ μετὰ τὴν πάροδον αὐτῆς τῆς προθεσμίας τὴν ἔγερσιν ἀγωγῆς, μόνον τὴν ὁδὸν στρεφοδικίας ἠθέλομεν ἐξομαλύνῃ» (1). Ἡ ἐν τῷ νόμῳ καθιερουμένη παραγραφὴ εἶνε ἐξάμηνος ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ σημείου καθ' ὃ ὁ ἔχων τὴν ἀξίωσιν ἔλαβε γνῶσιν τῆς πράξεως καὶ τοῦ ὑπευθύνου προσώπου, πάντως δὲ τριετῆς ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ πράξις.

Μετὰ ἕξ μῆνας παραγράφεται ἡ ἀγωγή ἀπὸ τῆς γνώσεως τῆς πράξεως ἐν ὅλαις ἐκείναις ταῖς λεπτομερείαις αἱ ὁποῖαι εἶνε ἀναγκαῖαι ὅπως μίᾳ ἀγωγῇ εὐσταθήσῃ. Ἡ ἔλλειψις γνώσεως ὠρυσμένων στοιχείων ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν μὴ ἔναρξιν τῆς παραγραφῆς. Ἡ ὑποψία δὲν εἶνε ἀρκετὴ (2). Προκειμένου περὶ τῆς παραγραφῆς τῆς ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως δὲν εἶνε ἀρκετὴ ἡ γνῶσις τῆς πράξεως καὶ τοῦ ὑπευθύνου προσώπου, εἶνε ἀπαραίτητον νὰ ἐπῆλθε καὶ ἡ βλάβη καὶ νὰ ἔλαβε ταύτης γνῶσιν ὁ ἔχων τὴν ἀξίωσιν. Πότε μίᾳ ζημίᾳ ἐπῆλθεν εἶνε ζήτημα πραγματικόν. Ἀνεξαρτήτως τῆς γνώσεως αἱ ἀγωγαὶ παραγράφονται μετὰ τριετίαν ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ πράξις. Ἡ πράξις συντελεῖται ὅταν ἔλαβον χώραν ὅλα τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου προαπαιτούμενα ὅπως θεωρηθῆ ὅτι ἐγένετο ἡ πράξις. Ἐπὶ ἐπαναλαμβανομένων πράξεων αἱ καθ'

(1) Ὁ αὐστριακὸς νόμος (ἄρθρ. 20), ὁ οὐγγρικὸς (ἄρθρ. 37) καὶ ὁ τοσχοσλοβκιτικὸς (ἄρθρ. 23) καθιεροῦν βραχυπρόθεσμον παραγραφὴν. Ἐν Γαλλίᾳ ἰσχύει ἡ γενικὴ διάταξις περὶ παραγραφῶν, συνεπῶς ἀπαιτεῖται τριακονταετής.

(2) Διὰ τὰς ἀγωγὰς παραλείψεως τὰς δυναμένας ν' ἀσκηθεῖν παρὰ τῶν ἐπιμελητηρίων καὶ συλλόγων ἀπαιτεῖται γνῶσις παρὰ τῆς διοικήσεως καὶ οὐχὶ παρ' ἑνὸς μέλους.

Ἐκαστα πράξεις λαμβάνονται ἰδιαιτέρως πρὸς ὑπολογισμόν τῆς παραγραφῆς. Ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς θὰ μετέβαλλε τὴν παραγραφὴν εἰς κτητικὴν παραγραφὴν, ὁ παρανόμως ἐνεργήσας θὰ ἐλάμβανε διαβατήριον, ὡς λέγει ὁ Kohler, ἔπερ δὲν εἶνε ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου. Τοῦτο ἄλλως τε προκύπτει ἀνεκδοκίᾳ ὅτις ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ γερμανικοῦ νόμου τοῦ 1896, ἣ ὁποῖα σημειοῖ ὅτι «ἐκάστη ἐπαναλαμβανομένη ἐνέργετα γεννᾷ μίαν νέαν ἀγωγὴν». Οὕτω προκειμένου περὶ χρήσεως ξένου ὀνόματος ἢ ἐπωνυμίας ἢ παραγραφῆ ἀρχεται με ἐκάστην χρῆσιν⁽¹⁾.

Προκειμένου περὶ πράξεων αἱ ὅποια συνεχίζονται ἐπὶ σχετικῶς μακρὸν χρονικὸν διάστημα δὲν θεωρεῖται ὅτι ὑπάρχει περὶ αὐτὰς τῆς πράξεως ἐφ' ἧσον ἢ ὑπὸ τοῦ ὑπευθύνου προσώπου δημιουργηθεῖσα κατάστασις συνεχίζεται ἐν γνώσει. Οὕτω ἡ πράξις τῆς ἀναρτήσεως πινακίδος με παράνομον διαφήμισιν περὶ αὐτῆς με τὴν ἀπομάκρυνσιν αὐτῆς, ἢ δημοσίευσις εἰς τινὰ ἐφημερίδα με τὴν παύσιν τῆς ἀναγνώσεως τοῦ φύλλου⁽²⁾.

Ὡς πρὸς τὸν ὑπολογισμόν τῆς παραγραφῆς, τὴν διακοπὴν, τὴν ἀναστολήν, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου.

Διεθνὲς Δίκαιον.

§ 99. Ὁ νόμος προσαρτώμενος εἰς τὴν ἰθαγένειαν τοῦ καταστάματος καὶ οὐχὶ τοῦ προσώπου καθορίζει ὅτι τῆς προστασίας τοῦ νόμου ἀπολαύει ἐκεῖνος ὁ ὅποιος ἔχει τὸ κύριον αὐτοῦ κατάστημα ἐν Ἑλλάδι ἢ ἐκεῖνος ὁ ὅποιος ἔχει τὸ κύριον αὐτοῦ κατάστημα ἐν χώρα ἐν ἣ αἱ ἐλληνικαὶ ἐπιχειρήσεις ἀπολαύουσιν τῆς αὐτῆς με τὰς ἐγχωρίους προστασίας. Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς τριαύτης ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ προστασίας δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ δῆλωσις τῶν ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, δημοσιευομένη διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

(1) Rosenthal 304. Engel 35, Kohler 287, Pinner-Eyck 165, Kahn-Weiss 329, Pisko 456 σημ. 2, Lobe 330, Wassermann II 105, Becher 355, Weinmann-Walden 85.

(2) Engel 36, Rosenthal 304.

Τὸ κύριον καὶ οὐσιῶδες στοιχείον πρὸς παροχὴν τῆς προστασίας εἶνε ἡ διατήρησις τοῦ κυρίου καταστήματος ἐν Ἑλλάδι. Ἐρωτᾶται ὅθεν, ὁ Ἕλλην, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸ κύριον αὐτοῦ κατάστημα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἀπολαύει τῆς προστασίας τοῦ νόμου μόνον ἐὰν ἐν τῇ χώρᾳ, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται τὸ κατάστημα αὐτοῦ, αἱ ἑλληνικαὶ ἐπιχειρήσεις ἀπολαύουν τῆς αὐτῆς μετὰ τὰς ἐγχωρίους προστασίας; Τὸ γράμμα τοῦ νόμου εἶνε τοσοῦτον σαφές, ὥστε δὲν δύναται νὰ πράξῃ τις ἄλλο ἢ νὰ δώσῃ καταφατικὴν ἀπάντησιν (1).

Ὁ νόμος ὁμιλεῖ περὶ κυρίου καταστήματος. Ὡς κύριον κατάστημα δέον νὰ νοήσωμεν τὸ κατάστημα ὅπου εἶνε τὸ κέντρον τῆς δράσεως ἐνὸς ἐπαγγελματίου.

§ 100. Ἡ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δήλωσις εἶνε ἀναγκαῖα ἐλλείψει συμβάσεως.

Σύμβασιν ἀποτελεῖ ἡ προσχώρησις τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ἔνωσιν πρὸς προστασίαν τῆς βιομηχανικῆς ἰδιοκτησίας (2).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τῆς συμβάσεως οἱ ὑπήκοοι τῶν κρατῶν τῆς ἐνώσεως ἀπολαύουν τῆς αὐτῆς προστασίας εἰς τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν ἔνωσιν κράτη, τῆς ὁποίας ἀπολαύουν καὶ οἱ ὑπήκοοι αὐτῶν συνεπῶς, ἐφ' ὅσον αἱ ἑλληνικαὶ ἐπιχειρήσεις ἀπολαύουν τῆς αὐτῆς προστασίας μετὰ τοὺς ὑπηκόους τῶν κρατῶν τῆς ἐνώσεως,

(1) Ὁ Πετιμεζᾶς, σελ. 228, ὁμιλεῖ μόνον περὶ ἀλλοδαπῶν. Ἐν Γερμανίᾳ διὰ τοῦ νόμου τῆς 31 Μαρτίου 1913 κατηργήθη ἡ ἀνάλογος διάταξις τοῦ γερμανικοῦ N. A. A. ὡς πρὸς τοὺς ἡμεδαπούς, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἀπαιτεῖται πλέον ὅπως ἔχουν τὸ κύριον αὐτῶν κατάστημα ἐν Γερμανίᾳ. Ἴδε καὶ Σοκόλη σελ. 416 σχετικῶς μετὰ ὁμοίαν διάταξιν τοῦ νόμου περὶ σημάτων.

(2) Διάταγμα 118 Σεπτεμβρίου 1924 ἐκδοθέν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου 3092. Ἐνωσις πρὸς προστασίαν τῆς βιομηχανικῆς ἰδιοκτησίας ὀνομάζεται ἡ ἐν Παρισίοις συναφθεῖσα τὴν 20 Μαρτίου 1883 πρὸς προστασίαν τῆς βιομηχανικῆς ἰδιοκτησίας σύμβασις, ἡ ὁποία ἀνθεωρήθη ἐν Βρυξέλλαις τὴν 14 Δεκεμβρίου 1900, ἐν Οὐάσιγκτῶν τὴν 2 Ἰουνίου 1911, ἐν Χάγη τὴν 6 Νοεμβρίου 1925. Ἐπειδὴ ἡ σύμβασις αὕτη κατ' ἀρχὰς κατηρτίσθη ἐν Παρισίοις, ὑπὸ μικροῦ ἀριθμοῦ κρατῶν, ὀνομάζεται καὶ «σύμβασις Παρισίων». Σήμερον ἀνήκουν εἰς τὴν διεθνή ἔνωσιν ὅλα σχεδὸν τὰ κράτη τοῦ κόσμου, ἦτοι Βέλγιον, Βρυξέλλαι, Γαλλία, Γερμανία, Ἑλβετία, Ἰσπανία, Ἰταλία, Ἰαπωνία, Κάτω Χῶραι, Μεγάλη Βρετανία, Πορτογαλία, Τύνις, Νορβη-

οί Ἕλληνες οἱ ἔχοντες τὸ κύριον κατάστημα αὐτῶν εἰς τὰ κράτη ταῦτα, ὡς καὶ οἱ ὑπήκοοι τῶν κρατῶν τούτων, ἀπολαύουν τῆς προστασίας τοῦ Ν. Α. Α. Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τῆς συμβάσεως ἐξομοιοῦνται πρὸς ὑπηκόους ἢ πολίτας τῶν συμβαλλομένων χωρῶν οἱ ὑπήκοοι ἢ πολῖται τῶν μὴ μετεχουσῶν τῆς ἐνώσεως, οἵτινες κατοικοῦν ἢ ἔχουν τὰς κυρίας καὶ σοβαρὰς βιομηχανικὰς ἢ ἐμπορικὰς ἐγκαταστάσεις τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ μιᾶς τῶν χωρῶν τῆς ἐνώσεως. Τὸ ἄρθρον 10 τῆς διεθνοῦς συμβάσεως καθορίζει ὅτι τὰ συμβαλλόμενα κράτη ὑποχρεοῦνται νὰ παράσχουν εἰς τοὺς ὑπηκόους τῆς ἐνώσεως μίαν πραγματικὴν προστασίαν ἐναντίον τοῦ ἀθέμιτου ἀνταγωνισμοῦ (1). Συνεπεία τῆς διατάξεως ταύτης δεόν νὰ δεχθῶμεν ὅτι οἱ ὑπήκοοι τῶν κρατῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν ἐνωσιν ἀπολαύουν τῆς προστασίας τοῦ Ν. Α. Α. ἀδιαφόρως τῆς ἔδρας τοῦ κυρίου αὐτῶν καταστήματος (2).

§ 101. Ὁ ἀθέμιτος ἀνταγωνισμὸς πολλάκις ἐκτείνεται εἰς περισσότερα κράτη· δύναται ὅθεν νὰ γεννηθῇ ἀμφιβολία εἰς ποῖον κράτος ἢ καταδίωξις δεόν νὰ ἐπιδιωχθῇ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει μία καταδίωξις δύναται νὰ λάβῃ χώραν εἰς περισσότερα κράτη.

Εἰς ἡμεδαπὸς δύναται καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ νὰ βλαθῇ. Ἀθέμιτοι ἐνέργειαι γινόμεναι ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ δύνανται νὰ καταδιωχθοῦν ἐνώπιον τῶν ἐλληνικῶν δικαστηρίων (3).

Ὁ τόπος τῆς τελέσεως τῆς πράξεως ἀποφασίζει περὶ τοῦ ἐφαρμοστέου νόμου (4).

για, Σουηδία, Ἑνωμέναι Πολιτεῖαι Ἀμερικῆς, Δομινικὴ Δημοκρατία, Δανιμαρκία, Μεξικόν, Κούβη, Αὐστρία, Οὐγγαρία, Μαρόκον, Πολωνία, Τσεχοσλοβακία, Ρουμανία, Βασιλεῖον Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων Βουλγαρία, Φινλανδία, Δάντσιχ, Δουξεδούργον, Ἑσθονία, Τουρκία.

(1) Τὸ ἐν Ρώμῃ β' συνέδριον τοῦ διεθνοῦς ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου (κατὰ Μάρτιον 1923) ἐζήτησε τὸν πληρέστερον καθορισμὸν τῆς διατάξεως ταύτης.

(2) Kohler 306, Rosenthal 333, Lehmann 179.

(3) Pisko 461, Kohler 303.

(4) Marck 60, Rosenthal 333.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἡ αἰτιολογικὴ ἐκθεσις τοῦ νόμου 146.

Ἡ αἰτιολογικὴ ἐκθεσις, ἡ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας Ἀνδρέου Μιχαλακοπούλου προταχθεῖσα εἰς τὸ κατατεθὲν εἰς τὴν βουλὴν κατὰ τὴν 8 Ἀπριλίου 1913 νομοσχέδιον «περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ», ἔχει ὡς ἑξῆς:

Τῆς σήμερον κρατούσης οἰκονομικῆς τάξεως, ἣτις ἐρείδεται ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν συναλλαγῶν, κύριον χαρακτηριστικὸν καὶ φυσικὴ συνέπεια εἶνε ὁ ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ πεδίου ἐλεύθερος ἀνταγωνισμός.

Τὴν ἄρσιν τῶν διαφορῶν κωλυμάτων, ἅτινα ἐδέσμευον ἄλλοτε τὴν ἐλευθέραν τῶν ἐπαγγελμάτων ἐξάσκησιν, ἠκολούθησεν ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα ἡ πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις στρεφομένη καὶ διαρκῶς νέον ἔδαφος κατακτῶσα οἰκονομικὴ ἀμίλλα, εἰς τὴν ὅποιαν ὀφείλεται ἡ ἐπὶ τὸ ἐπωφελέστερον χρησιμοποίησις τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων καὶ ἡ δι' αὐτῶν ἐξυπηρέτησις τῶν ἀναγκῶν τοῦ πληθυσμοῦ διὰ παραγωγῆς τεινούσης νὰ πληροῖ ταύτας κατὰ τὸν μᾶλλον οἰκονομικὸν καὶ λυσιτελεῖν τρόπον. Καὶ πράγματι, ἐξετάζοντες τὴν οἰκονομικὴν περίοδον, τὴν ὅποιαν διατρέχομεν, βλέπομεν τὴν μὲν παραγωγὴν καταπληκτικῶς αὐξανομένην, τὴν δὲ δύναμιν τῆς ἀμίλλης, τὴν τολμηρῶς πᾶσαν νέαν τεχνικὴν πρόοδον χρησιμοποιοῦσαν, πάντοτε περισσότερον ἀναπτυσσομένην καὶ ἀποτελοῦσαν τὴν βᾶσιν τῆς ὀργανώσεως τῆς σημερινῆς οἰκονομικῆς τάξεως.

Ἐν γένει δὲ διὰ τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ ἐπιτυχᾶνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ κανονικὴ τιμὴ τῶν διαφορῶν προϊόντων καὶ χάρις εἰς αὐτὸν οἱ παραγωγοὶ ὠθοῦνται διαρκῶς πρὸς τὴν πρόοδον, ἀναγκαζόμενοι νὰ κάμνωσι χρῆσιν τῶν τελειοτέρων τεχνικῶν μέσων καὶ παράγωσι μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν μικροτέρας δαπάνας ἵνα μὴ ὑπολειφθῶσιν ἀπέναντι τῶν συναγωνιστῶν αὐτῶν. Ὁ ἐλεύθερος ἀνταγωνισμὸς θεωρεῖται ὅθεν ὅτι ἀποτελεῖ ἐν γένει τὴν κανονικὴν προϋπόθεσιν, ὑπὸ τὴν ὅποιαν δέον νὰ διενεργηταί ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν προϊόντων.

Παρ' ὅλα ταῦτα ἐν τῇ πράξει ὁ ἐλεύθερος ἀνταγωνισμὸς δὲν εἶνε ἀπηλλαγμένος καὶ τῶν σκοτεινῶν αὐτοῦ σημείων, εἶνε δὲ ἀναμφισβητήτως ἡ αἰτία πλείστων δυσμενῶν συμπτωμάτων τῆς

οικονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς. Καὶ εἶνε φυσικὸν τοῦτο· ἡ ἀμιλλα δὲν ἐκδηλοῦται μόνον εἰς τὴν τάσιν τῶν συναγωνιζομένων ὅπως ἐπικρατήσωσι διὰ καλλιτέρας ποιότητος ἢ εὐθηνότερας τιμῆς, ἀλλὰ πολλάκις καὶ διὰ ποικίλων ἀθεμίτων μεθόδων, δι' ὧν προσπαθοῦσι νὰ εὐρύνωσι τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν τῶν καὶ νὰ ἐκτοπίσωσι τοὺς συναγωνιστὰς αὐτῶν.

Ὁ οὕτω ἀθεμίτως ἀσκούμενος ἀνταγωνισμὸς, πρὸς ὃν τινες τῶν παραγωγῶν καὶ ἐμπόρων ὠθοῦνται ὑπὸ τοῦ ἀτομικοῦ αὐτῶν συμφέροντος, ὅπερ οὐδένα γνωρίζει φραγμὸν τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς καλῆς πίστεως, ἐπιφέρει ἐκτάκτως ἐπιζήμια ἀποτελέσματα τόσον ὑπὸ οἰκονομικὴν ὅσον καὶ ὑπὸ κοινωνικὴν ἔποψιν. Διότι ὅχι μόνον βλάπτεται τὸ οἰκονομικὸν συμφέρον τῶν καταναλωτῶν, οἱ ὅποιοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ἔχουσι ἱκανὴν πείραν ὅπως κρίνωσι περὶ τῆς ποιότητος τοῦ προσφερομένου ἐμπορεύματος— ἦτις ἄλλως τε ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ διαρκῶς τείνει νὰ χειροτερεύσῃ — ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν τιμῶν καὶ ἱκανῶν ἐμπόρων, οἵτινες βλέπουσιν ἑαυτοὺς ὑπολειπομένους, καὶ δὴ ἀδίκως, εἰς τὸ πεδίον τοῦ οἰκονομικοῦ ἀγῶνος.

Μεγαλειτέρας δ' ἔτι σημασίας τῶν οἰκονομικῶν εἶνε τὰ κοινωνικὰ ἀποτελέσματα τοῦ διὰ τοιοῦτων μέσων διεξαχόμενου ἀνταγωνισμοῦ, καθόσον καὶ αὐτοὶ οἱ τίμιοι τῶν συναγωνιστῶν ἀναγκάζονται ἐπὶ τέλους νὰ κάμωσι χρῆσιν τῶν ἰδίων ἀθεμίτων μεθόδων, αἵτινες οὕτω τείνουσι βαθμηδὸν νὰ μεταβληθῶσιν εἰς ὀλεθρίας συνηθείας, ἵνα μὴ ἴδωσιν ἑαυτοὺς τελείως ἠττώμενους εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ὑπάρξεως.

Τοιοιουτρόπως δημιουργεῖται ἀτμόσφαιρα ἐκτάκτως ἐπικίνδυνος διὰ τὴν ὑγιᾶ τῶν συναλλαγῶν ἀνάπτυξιν, ἦτις δέον νὰ βασιζῆται πρωτίστως ἐπὶ τῆς καλῆς πίστεως καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ὁποίας ἡ ἤδη ὀξεῖα ἐπαγγελματικὴ βιοπάλη καθίσταται ἔτι μᾶλλον ὀξυτέρα.

Τοῦ ἀθεμίτως ἀσκούμενου ἀνταγωνισμοῦ πλεῖστοι περιπτώσεις καθημερινῶς παρουσιάζονται, ὡς τὰς μᾶλλον δὲ χαρακτηριστικὰς τούτων ἀναφέρομεν: α') τὴν ἀπαμίμησιν ἢ ἰδιοποίησιν τοῦ ὀνόματος προσώπων, τῆς ὀνομασίας ἐμπορευμάτων ἢ τοῦ ἐξωτερικοῦ σχήματος αὐτῶν, τῆς συσκευῆς ἢ τῶν ἰδιαιτέρων διακριτικῶν σημείων, ὑπὸ τὰ ὅποια ταῦτα ἴδονται εἰς τὸ ἐμπό-

ριον, ἢ τὴν ἐξαπάτησιν τοῦ κοινοῦ δσον ἀφορᾷ τὸν τόπον τῆς προελεύσεως τοῦ ἐμπορεύματος· β') τὴν δυσφήμισιν τοῦ προσώπου τοῦ ἀνταγωνιστοῦ ἢ τῶν ἐμπορευμάτων αὐτοῦ, ἣτις δύναται νὰ ἐπιφέρῃ μείωσιν τῆς ἐμπορικῆς πίστεως ἢ τῆς πελατείας του· γ') τὰς ἀπατηλὰς διαφημίσεις ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τῶν ἐμπορευμάτων ἢ ἐν γένει τοιαύτας αἰτινες δύνανται νὰ προκαλέσωσι πεπλανημένας ἀντιλήψεις κατὰ τὰς συναλλαγὰς· δ') τὴν παραπλάνησιν τοῦ κοινοῦ ὡς πρὸς τὴν ποσότητα τοῦ ἐμπορεύματος διὰ τῆς μεθόδου, ἐπὶ παραδείγματι, τῆς προσφορᾶς μικροτέρας ποσότητος ἐντὸς συσκευασίας, εἰς ἣν κατὰ συνήθειαν περιείχετο μεγαλυτέρα τοιαύτη· ε') τὰς ψευδεῖς ἐκποιήσεις ἐμπορευμάτων ἐλικᾶς (διαλύσεις) ἢ μερικᾶς, δι' ὧν προκαλεῖται παρὰ τῷ κοινῷ ἢ ἰδέα ἐκτάκτως εὐνοϊκῆς εὐκαιρίας λόγῳ ἐξαιρετικῶν περιστάσεων· στ') τὴν προδοσίαν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν μυστικῶν εἰς συναγωνιστὰς ἢ τὴν χρῆσιν αὐτῶν εἰς ἰδίαν ἐπιχείρησιν.

Κατὰ τῶν τοιούτων ἀθεμίτων τοῦ ἀνταγωνισμοῦ μεθόδων ἐπιβάλλοντα· κατασταλτικὰ νομοθετικὰ μέτρα, ὄντως δὲ εἰς ἀπάσας τὰς προηγμένας χώρας, ποῦ μὲν περισσότερον, ποῦ δ' ὀλιγώτερον, διαρκῆς ὑπῆρξεν ἡ τάσις ὅπως τίθενται οἱ κατάλληλοι φραγμοί, συμφώνως πρὸς τὰς ἀνάγκας τὰς ὁποίας ἐκάστοτε παρουσιάζουσιν αἱ συναλλαγαὶ καὶ ἀναλόγως πρὸς τὰς οἰκονομικὰς καὶ κοινωνικὰς ἐκάστου τόπου συνθήκας.

Ἡ Γαλλία εἶνε ἡ χώρα εἰς ἣν ἀνεπτύχθη ἐνωρίτερον καὶ εὐρύτερον ἡ προστασία τοῦ δικαίου ἐναντίον τῶν διαφόρων μεθόδων τοῦ ἀθεμίτου συναγωνισμοῦ, καὶ τοῦτο χάρις εἰς τὴν ἀξιοθαύμαστον ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως, ἣτις ὠδήγησε τὰ γαλλικὰ δικαστήρια εἰς τὴν σχετικὴν νομολογίαν. Ὡς βᾶσις δ' αὐτῆς ἐχρησίμευσεν τὸ ἄρθρον 1382 τοῦ Code Civil, κατὰ τὸ ὁποῖον πᾶσα οἰαδήποτε πρᾶξις προσώπου τινός, προξενούσα εἰς ἄλλον ζημίαν, ὑποχρεοῖ ἐκεῖνον, πταίσματι τοῦ ὁποίου ἐγένετο, εἰς ἀνόρθωσιν τῆς ζημίας. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου στηριζομένη ἡ γαλλικὴ νομολογία καὶ εὐρύτατα ἐρμηνεύσασα αὐτό, διεμόρφωσε τὴν δι' ἀσκαλίαν περὶ τῆς concurrence déloyale, δι' ἧς ἐπιτυχῶς ἀντεπεξῆλθε κατὰ τῶν σπουδαιοτέρων περιπτώσεων τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶν ἀθέμιτον καὶ κακόπιστον μέσον, οὔτινος ἢ χρῆσις παρ' ἐπαγγελματίου τινός παραβιάπτει

τὴν ἐπαγγελματικὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν πελατεῖαν (achalandage) τοῦ ἀνταγωνιστοῦ του, θεωρεῖται ὡς ἰδιωτικὸν ἀδίκημα, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρθροῦ 1382, ὑποχρεοῦν εἰς ἀνόρθωσιν τῆς προσγενομένης ζημίας.

Ὡς τοιαῦτα κακόπιστα μέσα ἡ γαλλικὴ νομολογία ἐδέχθη α') τὴν παραπλάνησιν τοῦ κοινοῦ ὡς πρὸς τὴν προέλευσιν τῶν ἰδίων ἐμπορευμάτων, πρὸ παντὸς δὲ διὰ τῆς ἀθεμίτου χρήσεως ξένων ὀνομάτων ἢ ἄλλων συμβόλων ἢ διακριτικῶν σημείων (enseigne, figure, marque de fabrique), β') τὴν δυσφήμισιν τῶν ἀνταγωνιστῶν ἢ τῶν ἐμπορευμάτων αὐτῶν (dépigrement), καὶ γ') τὴν ἐξαπάτησιν τοῦ κοινοῦ ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν ἰδίων ἐμπορευμάτων, κυρίως δὲ δι' ἀδασίμων διαφημίσεων, ψευδῶν δηλώσεων περὶ τιμητικῶν διακρίσεων κλπ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς διαφόρους περιπτώσεις τῆς concurrence déloyale, τὰς ὁποίας ἐδέχθη ἡ γαλλικὴ νομολογία στηριζομένη ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 1382 τοῦ Code Civil, ἀναφέρομεν εἰδικώτερον :

α') Ὡς πρὸς τὴν παραπλάνησιν τοῦ κοινοῦ σχετικῶς μὲ τὴν προέλευσιν τῶν ἰδίων ἐμπορευμάτων δικαίως ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς γαλλικῆς νομολογίας ὡς ἀθέμιτος ἀνταγωνισμὸς ὄχι μόνον ἡ χρῆσις ὀνόματος ἐτέρου ἐπαγγελματίου (διὰ τὴν ὁποίαν χωρεῖ καὶ ποινικὴ καταδίωξις κατὰ τὸν νόμον τῆς 28 Ἰουλίου 1824), ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν διαφόρων σημείων, ἅτινα χρησιμεύουσι πρὸς διάκρισιν τοῦ καταστήματος αὐτοῦ. Τοιαῦτα δὲ διακριτικὰ σημεῖα εἶνε καὶ αἱ ἐπὶ τῶν ἐπιγραφῶν εἰκόνες καὶ τὰ φανταστικὰ ὀνόματα. Ἡ προστασία τοῦ δικαίου δὲν ἀποκλείεται καὶ ἐν περιπτώσει μικρῶν παραλλαγῶν τῆς ἐπιγραφῆς, αἵτινες σκοποῦσι τὴν παραπλάνησιν τοῦ κοινοῦ. Ὅμοίως ἡ ἀπομίμησις τῆς πρωτοτύπου ἐξωτερικῆς διαρρυθμίσεως καταστήματος — ὡς τοῦ χρώματος, τῶν εἰκόνων τῆς προσόψεως, τῆς διατάξεως τῶν προθηκῶν — ἡτις δύναται νὰ προκαλέσῃ σύγχυσιν μεταξὺ τῶν δύο καταστημάτων, ἐθεωρήθησαν ὡς concurrence déloyale.

Ἐπίσης ὡς τοιαύτη χαρακτηρίζεται ἡ ψευδὴς χρῆσις τοῦ ὀνόματος τόπου τινός, ὡς μέρους προελεύσεως τοῦ ἐμπορεύματος, καθὼς καὶ ἡ χρῆσις φανταστικῶν ὀνομάτων, ἅτινα, ὡς πολλάκις συμβαίνει, διάφοροι κατασκευασταὶ μεταχειρίζονται ἤδη πρὸς διάκρισιν τῶν ἐμπορευμάτων των. Τέλος μεταξὺ τῶν ἄλλων ἡ

γαλλική νομολογία θεωρεί concurrence déloyale τὴν ἀπομίμησιν τῆς ὀνομασίας ἡμερησίων ἢ τῶν τίτλων διδλίων, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἀποτελεῖ παράβασιν τῶν νόμων περὶ προστασίας τῆς πνευματικῆς ἰδιοκτησίας.

β') Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν κατηγορίαν τῶν ἀθεμίτων μεθόδων ἀνταγωνισμοῦ διὰ δυσφημίσεως τῶν ἀνταγωνιστῶν ἢ τῶν ἐμπορευμάτων αὐτῶν παρατηροῦμεν ὅτι ἡ γαλλικὴ νομολογία ἐθεώρησε καὶ ταύτας ὡς πράξεις concurrence déloyale, ἐφ' ὅσον τοῦλάχιστον δὲν προβλέπονται καὶ τιμωροῦνται ὡς diffamation. Οὕτω δυσφήμισις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἰκανότητα, τὴν ἐμπορικὴν φήμην, θεωρεῖται ὡς ἀθέμιτος ἀνταγωνισμὸς. Τοιοῦτος εἶνε καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν ἐμπορευμάτων συναγωνιστοῦ ὡς κατωτέρας ποιότητος ἢ οὐχὶ τῆς ποιότητος ἣτις τοῖς ἀποδίδεται, καθὼς ἐπίσης καὶ αὕτη ἢ εἰδοποιήσις ὅπως μὴ συγχύζωσιν οἱ πελάται τὸ ἴδιον κατάστημα πρὸς τὸ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ.

γ') Διὰ τὰς περιπτώσεις ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, οἷαι ἢ ἰδιοποιήσις ξένων τιμητικῶν διακρίσεων καὶ ἢ διὰ τῶν μεθόδων ταύτης ἐξαπάτησις τοῦ κοινοῦ, ἀναφέρομεν ὅτι, ἐκτὸς τῆς προστασίας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἢ τοιαύτη ἰδιοποιήσις ἐπάγεται καὶ βαρείας ποινικᾶς συνεπειᾶς δυνάμει τοῦ νόμου τῆς 30 Ἀπριλίου 1886.

Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον θεωροῦνται ὡς παρανόμως ἰδιοποιούμενοι τιμητικᾶς διακρίσεις (μετάλλια, διπλώματα, βραβεῖα) ὅχι μόνον οἱ ποιούμενοι χρῆσιν καθ' οἷονδήποτε τρόπον τῶν εἰς ἄλλους ἀπονεμηθεισῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ μεταχειριζόμενοι φανταστικᾶς τοιαύτας, ἢ δι' ἄλλα εἶδη ἀπονεμηθείσας, παρ' ὅτι γίνεται πραγματικὴ ἢ χρῆσις. Αἱ ποινᾶι διὰ τὰς τοιαύτας παραβάσεις εἶνε ἐκτάκτως αὐστηραί: χρηματικαὶ ποινᾶι 50—6.000 φρ. ἢ 25—3.000 φρ., ἀναλόγως τῶν περιπτώσεων τοῦ νόμου, ἢ φυλάκισις 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν. Τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ καὶ τὴν δημοσίευσιν τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν καταστροφὴν ἢ τὴν δήμευσιν ὑπὲρ τοῦ ζημιωθέντος τῶν φερόντων τὴν τιμητικὴν διάκρισιν ἐμπορευμάτων.

Οὕτως, ἐκτὸς τῆς ἀστικῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 1382 τοῦ Code Civil καὶ ἄλλων τινῶν εἰδικῶν νόμων προστασίας, παρέ-

χεται ἐν Γαλλίᾳ καὶ ποινικὴ μὲ βαρείας ποινὰς διὰ διαφορῶν διατάξεων εἰδικῶν νόμων (λ. χ. τῆς 25 Ἰουνίου 1841, τῆς 30 Ἀπριλίου 1886, τῆς 30 Δεκεμβρίου 1906) ὡς καὶ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

Εἰς τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Ἰταλίαν αἱ νομολογίαι τῶν δικαστηρίων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀστικοῦ κώδικος ἠκολούθησαν τὴν ἐν Γαλλίᾳ χαραχθεῖσαν ὁδόν, διάφοροι δὲ περιπτώσεις ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ προβλέπονται ὑπὸ ποινικῶν διατάξεων.

Καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ προστασία παρέχεται ἐν μέρει μὲν νομολογιακῶς, ἐν μέρει δὲ δι' εἰδικῶν νόμων, ὡς τοῦ νόμου τοῦ 1883 περὶ διπλωμάτων εὐρεσιτεχνίας, δειγμάτων, ἐμπορικῶν σημάτων, καθὼς ἐπίσης καὶ τοῦ νεωτέρου νόμου τῆς 23 Αὐγούστου 1887 (Merchandise mark akt).

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν γαλλικὴν, ἡ νομολογία τῶν γερμανικῶν δικαστηρίων οὐδόλως συνέβαλεν εἰς τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀθεμίτου συναγωνισμοῦ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς εἰδικῆς νομοθεσίας, οὐδ' εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ τμήματα τῆς Γερμανίας εἰς ἃ ἴσχυε μέχρι ἐσχάτων ὁ γαλλικὸς Code Civil.

Ἐκ τῶν εἰδικῶν νόμων σπουδαιότερος ἦτο ὁ νόμος τοῦ 1874 περὶ προστασίας τῶν ἐμπορικῶν σημάτων, ἀντικατασταθεὶς διὰ τοῦ καὶ νῦν ἔτι ἰσχύοντος νόμου τῆς 12 Μαΐου 1894, ὅστις, προβαίνων καὶ πέραν τοῦ κυρίου αὐτοῦ ἀντικειμένου, προβλέπει εἰς τὰ ἄρθρα 14, 15, 16 καὶ περὶ ὠρισμένων εἰδῶν ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, δηλ. περὶ τῆς ἐξαπατήσεως τοῦ κοινοῦ ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον ἐξ οὗ προέρχονται τὰ ἐμπορεύματα (διὰ τῆς ἐν γένει χρήσεως ξένων διακριτικῶν σημείων, ἔστω καὶ μὴ κατατεθειμένων ὡς ἐμπορικῶν σημάτων ἢ μὴ δυναμένων νὰ κατατεθῶσιν, ἀρκεῖ ταῦτα εἰς τοὺς σχετικούς ἐμπορικούς κύκλους νὰ ἐθεωροῦντο ὡς διακριτικὰ σημεῖα ὠρισμένου ἐπαγγελματοῦ), καθὼς ἐπίσης καὶ ὡς πρὸς τὸν τόπον τῆς προελεύσεως αὐτῶν.

Ἀκριβῶς δὲ ἡ ἐπὶ τοῦ νόμου τούτου συζήτησις κατέδειξε τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην ἕπως συμφῶνως πρὸς τὴν γενικὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν τάξεων χορηγηθῇ εὐρεῖα προστασία τοῦ δικαίου κατὰ τῶν διαφορῶν μεθόδων ἀθεμίτου συναγωνισμοῦ, ὅστις τόσον ὀλεθρίαν ἐξήσκει ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν συναλλαγῶν. Ἐπηκολούθησεν οὕτω ὁ νόμος περὶ ἀθεμί-

του συναγωνισμού του 1896, δι' οὗ ἡ γερμανικὴ νομοθεσία ἔταμε νέαν ὁδὸν εἰς τὴν γενικὴν τάσιν πρὸς καταπολέμησιν τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμού, χορηγήσασα εὐρείαν προστασίαν τοῦ δικαίου κατὰ τῶν διαφόρων καὶ μᾶλλον συνήθων μεθόδων αὐτοῦ.

Ἐν τούτοις, παρ' ὄλην τὴν σχετικὴν τελειότητα τοῦ νόμου τοῦ 1896, ταχέως κατεδείχθη ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον ἂν, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς προβλεπομένας εἰδικὰς περιπτώσεις, ὑπῆρχε καὶ γενικὴ διάταξις ἐν τῷ νόμῳ, καὶ τοῦτο διότι ἀκριβῶς προκειμένου περὶ θέματος, οἷον ἡ καταπολέμησις τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμού, καὶ αὐτὸς ὁ λεπτομερέστερος νόμος ἀδυνατεῖ νὰ προβλέπη πάσας τὰς ἐκάστοτε ἀναφυομένας περιπτώσεις. Τὴν τοιαύτην ἔλλειψιν γενικῆς διατάξεως ἀνεπλήρωσεν ἐν μέρει τὸ ἄρθρον 826 τοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἐφαρμοσθέντος ἀστικοῦ κώδικος, κατὰ τὸ ὁποῖον: ὁ ἐκ προθέσεως ζημιῶν ἕτερον κατὰ τρόπον ἀντικείμενον εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη ὑποχρεοῦται εἰς ἀνόρθωσιν τῆς προσγενομένης ζημίας. Ὁ νεώτερος ὁμοῦ καὶ νῦν ἰσχύων ἐν Γερμανίᾳ κατὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμού νόμος τῆς 7 Ἰουνίου 1909 (Unlauter Wettbewerb), ὅστις ἀντικατέστησε τὸν νόμον τοῦ 1896, περιέλαβε, παρὰ τὰς εἰδικὰς, καὶ γενικὴν διάταξιν, ἐν ἄρθρῳ 1, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἡ κατὰ τὰς συναλλαγὰς πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνταγωνισμού ἐπιχείρησις πράξεων ἀντικειμένων εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη ὑποχρεοῖ τὸν ἐπιχειρήσαντα εἰς παράλειψιν αὐτῶν καὶ ἀποζημίωσιν. Εἰς τὰ καθ' ἕκαστα προβλέπονται ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ 1909 αἱ μᾶλλον συνήθεις καὶ ἐπικίνδυναι μορφαὶ ἀθεμίτου συναγωνισμού διὰ διαφόρων εἰδικῶν διατάξεων, ὧν ἡ παράβασις ἐπιφέρει ἀστικὰς ἢ ποινικὰς συνεπείας.

Ὁ γερμανικὸς οὗτος νόμος, διὰ τῆς ἐνιαίας καὶ λεπτομεροῦς ρυθμίσεως τοῦ θέματος, ἐσημείωσε σταθμὸν εἰς τὸν ἐναντίον τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμού ἀγῶνα καὶ ἐχρησίμευσεν ὡς πρότυπον δι' ἑτέρας νομοθεσίας.

Ὅπως ἐν Γερμανίᾳ, οὕτω καὶ ἐν Αὐστρίᾳ ἡ νομοθεσία τῶν δικαστηρίων οὐδὲν ἔπραξε πρὸς καταπολέμησιν τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμού παρὰ τὴν ὑπαρξιν τοῦ ἄρθρου 1295 τοῦ αὐστριακοῦ ἀστικοῦ κώδικος, τὸ ὁποῖον περιέχει διάταξιν ἀνάλογον πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου 1382 τοῦ Code Civil.

Ἡ προστασία ὁμοῦ κατὰ τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμού ἐχορη-

γήθη ἐπὶ τῇ βάσει διαφόρων διατάξεων τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου καὶ τοῦ νόμου περὶ ἀσκήσεως τῶν βιοτεχνικῶν ἐπαγγελμάτων (Gewerbeordnung).

Ἰδιαιτέρας μνείας τυγχάνει ἄξιος ὁ περὶ ἐκποιήσεως (Ausverkäufe) νόμος τοῦ 1895, ὅστις μ' ἐξαιρετικὴν λεπτομέρειαν ρυθμίζει τὰ κατ' αὐτάς. Τέλος, συμφώνως πρὸς τὸ γερμανικὸν παράδειγμα, κατηρτίσθη καὶ ἐν Αὐστρίᾳ γενικὸν νομοσχέδιον διὰ τὰς διαφόρους περιπτώσεις τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ.

Ἐν Ἑλβετίᾳ ἡ προστασία τοῦ δικαίου χορηγεῖται τοῦτο μὲν ἐπὶ τῇ βάσει γενικῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ καὶ ποινικοῦ δικαίου, τοῦτο δὲ ἐπὶ τῇ βάσει διαφόρων εἰδικῶν νόμων τῆς ὁμοσπονδίας καὶ τῶν καντονίων.

Παρ' ἡμῖν, μὴ ὑπαρχούσης νομοθεσίας εἰδικῆς διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, ἡ προστασία τοῦ δικαίου περιορίζεται μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις ἀνεπαρκῶν τιμῶν καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πεπαλαιωμένων διατάξεων τοῦ Ποιν. Νόμου. Ἐκ τούτων αἱ σπουδαιότεραι, αἵτινες ἀνταποκρίνονται ὀπωσδήποτε εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας, εἶνε αἱ τοῦ ἄρθρου Π. Ν. 407 περὶ ἀπάτης διὰ ψευδῶν διαφημίσεων καὶ αἱ τῶν ἄρθρων 445 καὶ 446, ἅτινα προβλέπουσι τὴν βλάβην τὴν προερχομένην διὰ τῆς παραδιάσεως ξένων ἀπορρήτων.

Ἐπίσης τὸ ἄρθρον 677 τοῦ Π. Νόμου προβλέπει καὶ τιμωρεῖ δι' ἐλαφρῶν προστίμων διάφορα πταίσματα ὡς πρὸς τὸ σῆμα καὶ ἄλλα παρόμοια βεβαιωτικὰ σημεῖα.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου εἶνε προφανῶς συναφεῖς τόσον πρὸς τὰς περιπτώσεις ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ τῶν ἄρθρων 9 καὶ 14 τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ὅσον καὶ πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦ νόμου περὶ προστασίας τῶν ἐμπορικῶν σημάτων.

Ἄξιος ἰδιαιτέρας μνείας εἶνε ὁ νόμος ΒΜΕ' τῆς 27 Ἰουλίου 1892 περὶ ἐλέγχου τοῦ ἐμπορίου τῆς σταφίδος. Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου τούτου ἀπαγορεύεται : 1) ἡ νόθευσις τῆς σταφίδος εἴτε δι' ὕδατος εἴτε δι' οἰασδήποτε ἀλλοτρίας οὐσίας ἐνεργουμένη, 2) ἡ δι' ἐπισημάνσεως τῶν δοχείων ψευδῆς δήλωσις τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς τῆς περιεχομένης ἐν αὐτοῖς σταφίδος, 3) ἡ ἐπισήμανσις τῶν περιεχόντων σταφίδα δοχείων ἐκ τῆς παραγομένης ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Αἰγιαλείας, ἐν ἄλλῳ τόπῳ ἢ τῶν

της παραγωγής. Αί ποιναι δια την παράβασιν των ανωτέρω διατεταγμένων εινε εκτάκτως αυστηραι (φυλάκισις, χρηματική ποινή, μέχρι 5.000 δραχμών). Εκ των διατάξεων του άρθρου τούτου η δευτέρα ιδία αποτελεί καθαράν περίπτωσιν αθεμίτου ανταγωνισμού.

Τέλος οί περι μετατυπώσεως και απομιμήσεως έργων τέχνης και νόδες όρισμοί του άρθρου 432 του Π. Νόμου, αί διάφοροι πταισματικά διατάξεις, όσον άφορα την χρήσιν μέτρων και σταθμών, την διατίμησιν των τροφίμων (άρθρα 670, 671), την νόθευσιν αυτών (άρθ. 672), καθώς επίσης και ο νόμος ΒΡΝΣ' της 10 Φεβρουαρίου 1893 περι προστασίας των έμπορικων και βιομηχανικων σημάτων, θίγουσι θέματα συναφή προς τὸ του αθεμίτου ανταγωνισμού.

Την ανεπάρκειαν των όλίγων προμνημονευθεισών διατάξεων του Ποινικοῦ Νόμου και την έλλειψιν έν γενει νομοθετήματος ειδικου δια την καταπολέμησιν του αθεμίτου ανταγωνισμού υπό τας διαφόρους αυτού μορφάς σκοπεῖ να πληρώση τὸ παρὰν νομοσχέδιον.

Η δὲ κατά τὰ τελευταία έτη σημαντική παρ' ημῖν ανάπτυξις της έμπορικῆς και βιομηχανικῆς κινήσεως, ἥς έπέρχεται ἤδη μεγάλη έπαύξησις δια της έπεκτάσεως των όρίων της χώρας, καθώς επίσης και ἡ ταχεία αύξησις του πληθυσμου των μεγαλειτέρων πόλεων, καθιστᾶ έτι μάλλον αναγκαίαν την σύντονον λήψιν καταλλήλων νομοθετικων μέτρων. Διότι ακριβῶς εις τὰ μεγαλειτέρα κέντρα των έμπορικων και βιομηχανικων συναλλαγων ἡ άσκησις του αθεμίτου ανταγωνισμού καθίσταται εύχερестέρα, όταν μάλιστα δὲν ύπάρχωσιν οί κατάλληλοι νομοθετικοί φραγμοί, τὸ δὲ κοινὸν εύρίσκεται διαρκῶς περισσότερον εις την αδυναμίαν όπως άμυνθῆ έναντίον των διαφόρων μεθόδων των κακῆς πίστεως έμπορευομένων.

Τὸ εισαγόμενον νομοσχέδιον βασίζεται επί του άρτιωτέρου νομοθετήματος, του γερμανικοῦ δηλ. νόμου του 1909 έναντίον του αθεμίτου ανταγωνισμού (Unlauterer Wettbewerb), άπομακρύνεται δὲ τούτου έκει μόνον, ένθα έθεωρήθη ότι αί έγχώρια συνθήκαι άλλοίαν έπέδαλον ρύθμισιν.

Όπως ο γερμανικός νόμος, οὔτω και τὸ ημέτερον νομοσχέ-

διον περιλαμβάνει ἐν ἄρθρῳ 1 γενικὴν διάταξιν καθοριζομένην εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα διὰ διαφόρων ειδικῶν περιπτώσεων.

Τοιαύτα: τὸ παρὸν νομοσχέδιον προβλέπει ἕξ : α') τὰς ψευδεῖς διαφημίσεις (ἄρθρα 2 καὶ 3), β') τὰς ψευδεῖς ὀλικὰς ἐκποιήσεις ἐμπορευμάτων (διαλύσεις, ἄρθρα 6, 7 καὶ 8), γ') τὴν παραπλάνησιν τοῦ κοινοῦ ὡς πρὸς τὴν ποσότητα ἐμπορεύματος (ἄρθρον 9), δ') τὴν δυσφήμισιν ἀνταγωνιστοῦ (ἄρθρα 11 καὶ 12), ε') τὴν χρῆσιν ξένου ὀνόματος ἢ διακριτικοῦ ἐν γένει γνωρίσματος (ἄρθρα 13 καὶ 14), καὶ στ') τὴν κατάχρησιν βιομηχανικῶν ἢ ἐμπορικῶν ἀπορρήτων (ἄρθρα 16 καὶ 17). Ἡ παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου συνεπάγεται διὰ τὸν πταίστην ἀναλόγους ἀστικὰς καὶ ποινικὰς συνεπείας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ποινικὴν καταδίωξιν ἀπαιτεῖται κατὰ κανόνα ἔγκλησις, πλὴν τῶν περιπτώσεων ἐκείνων εἰς τὰς ὁποίας ἐθεωρήθη ὅτι ἀπαιτεῖται ἄμεσος προστασία τοῦ κοινοῦ συμφέροντος (ἄρθρ. 6, 7, 8 καὶ 9).

Εἰδικώτερον δὲ ὡς πρὸς τὰς διαφόρους διατάξεις παρατηροῦμεν ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 5 ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἄρθρων 2, 3 καὶ 4 διὰ τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς, ὅπως πολλάκις συμβαίνει, γίνεται κατὰ τὰς συναλλαγὰς χρήσις τοῦ ὀνόματος τόπου τινὸς ἢ ἄλλου ὀνόματος πρὸς χαρακτηρισμὸν ὠρισμένων ἐμπορευμάτων, ἔστω καὶ ἂν ταῦτα δὲν προέρχωνται ἀπὸ τὸν τόπον οὔτινος φέρουσι τὸ ὄνομα (π. χ. Κονιάκ).

Τὸ ἄρθρον 6 διερρυθμίσθη ἀναλόγως τῶν διατάξεων τῶν γαλλικῶν νόμων τῆς 25 Ἰουνίου 1841 καὶ τῆς 30 Δεκεμβρίου 1906.

Ἐπίσης διὰ τοῦ καταλόγου τῶν πρὸς ἐκποίησην ἐμπορευμάτων, ὅστις θέλει ἐπισυνάπτεσθαι εἰς τὴν πρὸς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν δήλωσιν, θὰ καθίσταται εὐκολωτέρα ἡ ἐξακρίθωσις τῆς περιπτώσεως τοῦ 8ου ἄρθρου, τῆς ὑπείσαγωγῆς δηλονότι εἰς τὸ κατάστημα ἐμπορευμάτων πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ μόνον ὅπως πωληθῶσι ταῦτα κατὰ τὴν διάλυσιν.

Τὸ ἄρθρον 9 ἀποβλέπει εἰς τὸν παρὰ τῆς ἀρχῆς ἐνιαῖον διακανονισμὸν τῆς λειανικῆς πωλήσεως ὠρισμένων εἰδῶν, περὶ τὴν ποσότητα τῶν ὀπείων τὸ κοινὸν εὐκόλως δύναται νὰ παραπλανηθῇ.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου τούτου εἶνε, ἐπὶ παραδειγματι,

δυνατὸν νὰ κανονισθῇ ἡ λειανικὴ πώλησις τοῦ ζύθου, ἀλλὰ καὶ ἄλλων εἰδῶν, ἰδίως ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα προσφέρονται εἰς τὴν ἀγορὰν ἐντὸς συσκευασιῶν (πακέτων), τὰς ὁποίας τὸ κοινόν, κατὰ συνήθειαν, θεωρεῖ ἐμπεριεχούσας ὠρτισμένην ποσότητα (π.χ. στεάτινα κηρία, νήματα, κλωσταί).

Διὰ τοῦ 1 ἐδαφ. τοῦ ἄρθρου 10 χορηγεῖται τὸ δικαίωμα εἰς τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια καὶ συλλόγους ὅπως ἀξιῶσι τὴν παράλειψιν τῶν εἰς τὰ ἄρθρα 1, 2, 6, 7, 8 καὶ 9 προβλεπομένων πράξεων. Ἐπίσης οἱ ἐπαγγελματικοὶ οὗτοι σύλλογοι ἔχουσι δικαίωμα ἐγκλήσεως εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 3.

Ἡ τοιαύτη ἐπέμβασις τῶν συλλόγων εἰς τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, ἐφαρμοσθεῖσα ἀλλαχοῦ, ἀπέδωκεν εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα, διότι πρὸ παντὸς ἀπαλλάσσει πολλάκις τοὺς διακρίτους ἐπαγγελματίας τῶν ἐνοχλήσεων καὶ τῶν δαπανῶν μιᾶς δίκης.

Διὰ τῶν ἄρθρων 13 καὶ 14 ἐξασφαλίζεται ὅχι μόνον ἡ προστασία τοῦ ὀνόματος ἢ τῆς ἐμπορικῆς ἐπωνυμίας κατὰ πάσης ἰδιοποιήσεως ἢ ἀπομιμήσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν διακριτικῶν ἐν γένει γνωρισμάτων ἐπιχειρήσεώς τινος.

Τοιοῦτοτρόπως ἡ προστασία τοῦ δικαίου, ἣτις χορηγεῖται ἐπὶ τῇ βίβσει τοῦ ἰσχύοντος νόμου προκειμένου περὶ κατατεθειμένων ἐμπορικῶν σημάτων, ἐπεκτείνεται διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου καὶ ὡς πρὸς ἐκεῖνα τὰ ἰδιαιτέρα ἐν γένει γνωρίσματα ἐπιχειρήσεως, τὰ ὁποῖα δὲν κατετέθησαν ἢ δὲν δύνανται νὰ κατατεθῶσιν ὡς ἐμπορικὰ ἢ βιομηχανικὰ σήματα. Διὰ τῶν ἄρθρων 15, 17 καὶ 18 παρέχεται προστασία κατὰ τῆς ἰδιοποιήσεως καὶ κατὰ τῆς χρήσεως ξένων ἀπορρήτων, συμπληρουμένου κατὰ τοῦτο τοῦ Ποινικοῦ Νόμου (ἄρθρ. 445 καὶ 446).

Τέλος ἐν ἄρθρῳ 19 ὀρίζεται, διὰ τὴν ἀποφυγὴν στρεφοδικιῶν, σύντομος παραγραφή τῶν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου πηγαζουσῶν ἀξιώσεων ἐπὶ παραλείψει ἢ ἀποζημιώσει.

Τοιοῦτον ὂν τὸ σχέδιον νόμου καὶ προωρισμένον νὰ πληρώσῃ οὐστρώδη ἀνάγκην, νὰ προστατεύσῃ δὲ καὶ προαγάγῃ τὸ ἐντίμως ἀσκούμενον ἐμπόριον, ὑποβάλλομεν ὑπὸ τὴν εὐμενῆ ψῆφον τῆς Βουλῆς.

Νόμος 146 τῆς 26 Δεκεμβρίου 1913 (1).

Ἄρθρ. 1.

Ἀπαγορεύεται κατὰ τὰς ἐμπορικὰς, βιομηχανικὰς, ἐργασιαδικὰς ἢ γεωργικὰς συναλλαγὰς πᾶσα πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνταγωνισμοῦ γινομένη πρᾶξις, ἀντικειμένη εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη.

Ὁ παράδατης δύναται νὰ ἐναχθῆ πρὸς παράλειψιν καὶ πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς προσγενομένης ζημίας.

Ἄρθρ. 2.

Ἰπὸ τὸν ὄρον «ἐμπορεύματα» κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου νοοῦνται καὶ βιομηχανικὰ καὶ γεωργικὰ προϊόντα ὑπὸ τὸν ὄρον δὲ «βιομηχανικαὶ ἐργασίαι» νοοῦνται καὶ αἱ ἐμπορικαί, βιοτεχνικαὶ καὶ γεωργικαί.

Ἄρθρ. 3.

Ἀπαγορεύεται εἰς δημοσίᾳ γινομένας γνωστοποιήσεις ἢ ἀνακοινώσεις, προοριζομένας δι' εὐρὺν κύκλον προσώπων, πᾶσα ἀνακριδὴς δήλωσις περὶ σχέσεων ἀναφερομένων εἰς τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 συναλλαγὰς, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῆς ποιότητος, τῆς ἀρχικῆς προελεύσεως, τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς ἢ τῆς τιμολογήσεως ἐμπορευμάτων ἢ βιομηχανικῶν ἐργασιῶν, περὶ τοῦ τρόπου ἢ τῆς πηγῆς τῆς προμηθεΐας, τῆς κατοχῆς βραβείων ἢ ἄλλων τιμητικῶν διακρίσεων, περὶ τῆς αἰτίας ἢ τοῦ σκοποῦ τῆς πωλήσεως ἢ περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν πρὸς διάθεσιν ἐμπορευμάτων, ἱκανῆ νὰ παραγάγῃ τὴν ἐντύπωσιν ἰδιαιτέρως εὐνοϊκῆς προσφορᾶς. Ὁ παράδατης δύναται νὰ ἐναχθῆ πρὸς παράλειψιν τῶν ἀνακριδῶν δηλώσεων καὶ ἀνόρθωσιν τῆς προσγενομένης ζημίας.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 146 «περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ» ἐφαρμόζονται καὶ δσάκις ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων ἢ τῶν περικαλυμμάτων αὐτῶν ἢ εἰς τὰ ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ σήματα γίνεται μνεῖα μεμονωμένως ἢ ὅπωςδήποτε ἄλλως τοπωνυμίας διαφόρου πρὸς τὴν ὀνομασίαν τοῦ ἐν τῷ Κράτει τόπου, ὅπου ἢ παραγωγὸς ἐπιχειρήσεις, ἢ μνεῖα ἄλλης ἐνδείξεως ἢ λέξεως ἀπατηλῶς παρεμφεροῦς πρὸς τοιαύτην ἐνδειξιν τοπικῆς προελεύσεως, ἐκτὸς τῶν λέξεων αἰτινες λόγῳ μα-

(1) Ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων διατάξεων.

προχρονίου χρήσεως υποδεικνύουν τὸν τύπον τοῦ προϊόντος (appellation type) ὡς Κοινάκ, ὕδωρ Κολωνίας, Eau de vic de Danzig κ.λ.π. ἐφ' ὅσον ἐκ τούτου δύναται: νὰ δημιουργηθῇ παραπλήγησις τῶν ἀγοραστῶν περὶ τὴν τοπικὴν προέλευσιν ὁμοειδοῦς προϊόντος.

Ἄρθρ. 4.

Ὅστις, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως παραγάγῃ τὴν ἐντύπωσιν ἰδιαιτέρως εὐνοϊκῆς προσφορᾶς, ποιεῖται ὑπὸ τοῦ ὅρου τοῦ ἄρθρου 3 ἐν γνώσει ἀναληθεῖς δηλώσεις ἱκανὰς νὰ παραπλανήσουν τὸ κοινόν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρις ἕξ μηνῶν καὶ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 3.000 δραχμῶν ἢ μὲ μίαν ἐκ τῶν ποινῶν τούτων.

Ἐὰν αἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ἀναφερόμεναι ἀνακριθεῖς δηλώσεις γίνωσι παρ' ὑπαλλήλου ἢ ἐντολοδόχου, τιμωρεῖται, πλην τοῦ ὑπαλλήλου ἢ τοῦ ἐντολοδόχου, καὶ ὁ κύριος ἢ διευθυντὴς τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐὰν ἡ πρᾶξις ἐγένετο ἐν γνώσει αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 5.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 πρὸς τὰς ἐν αὐτοῖς δηλώσεις ἐξομοιοῦνται αἱ δι' εἰκόνων παραστάσεις καὶ ἄλλαι μέθοδοι, αἵτινες σκοποῦν καὶ εἶνε ἱκαναὶ νὰ ἀντικαστήσουν αὐτάς. Ἡ χρῆσις ὀνομάτων ἄτινα ἐν ταῖς συναλλαγαῖς χρησιμεύουν πρὸς ὀνομασίαν ἐμπορευμάτων ἢ βιομηχανικῶν ἐργασιῶν, χωρὶς νὰ σκοποῦν τὸν προσδιορισμὸν τῆς προελεύσεως αὐτῶν, δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς ἐν ἄρθροις 3 καὶ 4 διατάξεις.

Ἄρθρ. 6.

Ἐὰν διὰ δημοσίαν γινομένων γνωστοποιήσεων ἢ ἀνακοινώσεων, προοριζομένων δι' εὐρὺν κύκλον προσώπων, ἀναγγέλλεται ἢ ἐκποίησης ἐμπορευμάτων, προερχομένων ἐκ πτωχεύσεως, ἀλλὰ μὴ ἀνηκόντων πλέον εἰς τὴν πτώχευσιν, ἀπαγορεύεται πᾶσα ἀνακοίνωσις τῆς ἐκ πτωχεύσεως προελεύσεως αὐτῶν, ὁ δὲ παραδότης τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 1.500 δραχμῶν ἢ φυλάκισιν ἕως δύο μηνῶν ἢ μὲ ἀμφοτέρας τὰς ποινὰς ταύτας.

Ἄρθρ. 7

Ἀπαγορεύεται ἢ πρὸς τὸ κοινόν ἀναγγελία τῆς ἐκποίησης ἐμπορευμάτων ὡς ἀποτελούσης διάλυσιν τοῦ καταστήματος,

ἢ διάλυσιν ὠρισμένου κλάδου αὐτοῦ, ἐὰν δὲν μνημονεύεται ἡ αἰτία τῆς διαλύσεως καὶ δὲν προηγηθῆ δήλωσις τοῦ ἐπιχειροῦντος αὐτὴν πρὸς τὸν ἀρμοδίον πρόεδρον πρωτοδικῶν, περιέχουσα τὴν αἰτίαν τῆς διαλύσεως, τὸν τρόπον, τὸν χρόνον ἐνάρξεως αὐτῆς καὶ κατάλογον τῶν ἐκποιητέων ἐμπορευμάτων, ἔτι δὲ καὶ τὴν βεβαίωσιν ὅτι οὔτε ὁ δηλῶν οὔτε ὁ προηγούμενος κύριος τοῦ καταστήματος προέβη ἀμέτῳς ἢ ἐμμέσῳς, αὐτοπροσώπως ἢ διὰ παρενθέτου προσώπου, εἰς ἐκποίησην ὁμοίας φύσεως, ἀπὸ δύο τοῦλάχιστον ἐτῶν. Ἡ δήλωσις ἐπιδίδεται εἰς διπλοῦν, τὸ ἕτερον δ' ἀντίτυπον θεωρούμενον ὑπὸ τοῦ προέδρου ἀποδίδεται εἰς τὸν δηλοῦντα. Τοῦ παρὰ τῷ προέδρῳ κατατιθεμένου ἀντιτύπου δύναται πᾶς τις νὰ λάβῃ γνῶσιν. (1) πρόεδρος ἐξελέγχει δαπάναις τοῦ δηλοῦντος τὴν εἰλικρίνειαν τῆς δηλώσεως διὰ δύο πραγματογνωμόνων ἐκλεγομένων ἐκ καταλόγου καταρτιζομένου ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου ἢ ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐμπορικοῦ συλλόγου, ἢ ἐλλείψει τοιοῦτου διὰ δύο πραγματογνωμόνων τῆς ἐκλογῆς του, καὶ ἐπιτρέπει τὴν ἐκποίησιν. Ἐὰν δ' εὔρεθῆ ἡ δήλωσις ἀνειλικρινῆς, ὁ πρόεδρος διατάσσει τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐκποιήσεως, ἐπιφυλασσομένης καὶ εἰς τοὺς τρίτους τῆς ἐπι παραλείψει ἀγωγῆς. Ἡ ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους γυνομένη ἐκποίησις δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ πλέον τῶν ἐννέα μηνῶν ἀπὸ τοῦ ὠρισμένου χρόνου ἐνάρξεως, δύναται ὅμως ὁ πρόεδρος, ἐκτιμῶν τὰς τυχόν παρουσιαζομένας ἐξαιρετικὰς περιστάσεις, νὰ χορηγῆ παράτασιν τῆς τοιαύτης διορίας.

Ἡ εἴσω διείτας ἐκποιήσις λόγῳ διαλύσεως ἐπιτρέπεται μόνον ἐν περιπτώσει θανάτου, πτωχεύσεως ἢ πραγματικῆς παύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἡ ἐκποίησις, περὶ ἧς τὸ παρὸν ἄρθρον, ἐπιτρέπεται μόνον ἐντὸς τοῦ καταστήματος ὅπου ὁ δηλῶν μετέρχεται ἀπὸ 6 μηνῶν τὴν ἐπιχειρήσιν του, ἐκτὸς ἐὰν ὀρίσῃ ἄλλως ὁ πρόεδρος μετὰ γνώμην τῶν πραγματογνωμόνων.

Ἐπὶ ἐκποιήσεων ὑπὸ ἐκπτώσιν τιμῶν λόγῳ παρόδου τῆς ἐποχῆς, αἵτινες ὡς τοιαῦτα ἀναγγέλλονται καὶ εἶνε ἐν χρήσει ἐν τῷ κανονικῷ ἐμπορίῳ, δὲν ἐφαρμόζονται αἱ ἀνωτέρω διατάξεις, ἐπιτρέπεται ὅμως ὅπως διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων ἐπὶ τῆς

προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὀρισθῆ ὁ ἀριθμὸς κατ' ἔτος, ὁ χρόνος ἐνάρξεως καὶ ἡ διάρκεια τῶν τοιούτων ἐκποιήσεων.

Ἐὰν ἡ ἐπιχείρησις διεξάγεται ἐν τόπῳ, ὅπου δὲν ἐδρεύει πρωτοδικεῖον, ἀρμόδιος εἶνε ὁ εἰρηνοδίκης.

Ἄρθρ. 8.

Ὁ παραλείπων τὴν δήλωσιν τοῦ ἄρθρου 7 ἢ ποιούμενος ἐν γνώσει ἀνακριθῆ τοιαύτην, ἢ πωλῶν ἐν τόπῳ ἢ χρόνῳ μὴ ἐπιτετραμμένῳ ἢ ἐκθέτων πρὸς πώλησιν ἐμπορεύματα ἀποκτηθέντα πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν κατὰ τὴν διάλυσιν ἢ μὴ συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὸν ἐν τῇ δηλώσει κατάλογον, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρις ἑξ μηνῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 3.000 δραχμῶν ἢ μὲ μίαν τῶν ποινῶν τούτων.

Ὁ παραλείπων εἰς τὰς πρὸς τὸ κοινὸν ἀναγγελίας τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 7 ἐδάφ. 1 μνείαν τῆς αἰτίας τῆς διαλύσεως ἢ ὁ παραβαλῶν τὰς διατάξεις τῶν Β. Διαταγμάτων, περὶ ὧν τὸ προτελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 7, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 1.500 δραχμῶν καὶ μὲ φυλάκισιν ἕως δύο μηνῶν ἢ μὲ μίαν τῶν ποινῶν τούτων.

Ἄρθρ. 9.

Διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δύναται νὰ ὀρισθῆ ὅπως ἢ κατ' ἐπάγγελμα λειανικὴ πώλησις ὀρισμένων ἐμπορευμάτων γίνηται μόνον εἰς ὀρισμένας μονάδας ἀριθμοῦ, μέτρου ἢ βάρους ἢ μόνον ἐὰν φέρωνται σημειωμένα ἐπ' αὐτῶν, τοῦ περικαλύμματος ἢ τοῦ δοχείου, ὁ ἀριθμὸς, τὸ μέτρον, τὸ βᾶρος, ὁ τόπος τῆς κατασκευῆς ἢ τῆς προελεύσεως αὐτῶν.

Ὁ παραβάτης τῶν ὀρισμῶν τῶν διαταγμάτων τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι τριακοσίων δραχμῶν καὶ μὲ φυλάκισιν μέχρι δύο μηνῶν, ἢ μὲ μίαν τῶν ποινῶν τούτων.

Ἄρθρ. 10.

Τῶν εἰς τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 προβλεπομένων πράξεων τὴν παράλειψιν δύναται ν' ἀξιῶσῃ πᾶς ἐπαγγελματίας, ὅστις παράγει ἢ ἐμπορεύεται ὁμοία ἢ συγγενῆ εἶδη, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ ἐμπο-

ρικά και βιομηχανικά επιμελητήρια, οί έμπορικοί και βιομηχανικοί ή έν γένει έπαγγελματικοί σύλλογοι. Όμοίως οί άννω έπαγγελματίαι, τὰ επιμελητήρια και οί σύλλογοι έχουσιν έννομον αξίωσιν επί παραλείψει τών κατά παράδασιν τών άρθρων 6, 8 και 9 επιχειρουμένων πράξεων, ως και τής κατά τὸ άρθ. 7 αναγγελίας πρὸς τὸ κοινὸν άννευ τής πρὸς τὸν άρμόδιον πρόεδρον τών πρωτοδικῶν ή τὸν εἰρηνοδίκην δηλώσεως.

Εἰς άνόρθωσιν τής κατά παράδασιν τών διατάξεων τοῦ νόμου τούτου προερχομένης ζημίας ύποχρεοῦται :

α) "Οστις εἰς τήν περίπτωσιν τοῦ άρθρου 3 εἰσέρχεται ή ὄφειλε νὰ γνωρίζη τὸ αναληθές τών παρ' αὐτοῦ γενομένων διαφημίσεων. Κατὰ συντακτῶν, έκδοτῶν, τυπογράφων, πρακτόρων έφημερίδων ή περιοδικῶν χωρεῖ τότε μόνον αξίωσις επί άποζημιώσει, εἰς εἰσέρχεται ή εἰσέρχεται τὸ αναληθές τῶν ανακοινώσεων.

β) "Οστις εκ προθέσεως ή άμελείας παραβαίνει τὰ εἰς τὰ άρθρα 6, 7, 8 και 9 ὀριζόμενα.

Πρὸς παῦσιν τών κατά παράδασιν τών άρθρων 1, 3, 6, 8 και 9, ως και τής κατά τὸ άρθρον 7 αναγγελίας πρὸς τὸ κοινόν, γινομένων υπό τινος ύπαλλήλου ή αντιπροσώπου έπιχειρήσεως ή καταστάματος πράξεων ύποχρεοῦται και δύναται νὰ έναχθῆ και ὁ κύριος ή ὁ διευθυντής.

"Άρθρ. 11.

Ό πρὸς τὸν σκοπὸν άνταγωνισμοῦ ίσχυριζόμενος ή διαδίδων, ὅσον άφορᾷ τήν εργασία ή έπιχείρησιν έτέρου, τὸ πρόσωπον τοῦ ιδιοκλήτου ή τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς, τὰ έμπορεύματα ή τὰς βιομηχανικὰς εργασίας τρίτου, εἰδήσεις δυναμένας νὰ βλάψωσι τὰς εργασίας τής έπιχειρήσεως ή τήν έμπορικὴν πίστιν αὐτοῦ, ύποχρεοῦται, έφ' ὅσον τὰ διαδοθέντα δέν εἶνε κατά τρόπον εὔαπόδεικτον άληθῆ, εἰς άνόρθωσιν τής εἰς τὸν άδικηθέντα προσγενομένης ζημίας. Ό άδικηθείς δύναται πρὸς τούτους ν' αξίωση τήν παράλειψιν τής έπαναλήψεως ή τής περαιτέρω διαδόσεως τών άνακριθειῶν.

Προκειμένου ὁμως περι έμπιστευτικῆς ανακοινώσεως, δια τήν ὁποίαν ὁ πληροφορῶν ή ὁ πρὸς ὃν ή πληροφορία έχει εὔλογον συμφέρον, δύναται νὰ ζητηθῆ ή παράλειψις μόνον, εἰς τὸν άνακοινωθέντα εἶνε άναληθῆ.

Ἐὰν δὲ ὁ πληροφορῶν ἐγνώριζεν ἢ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ τὸ ἀναληθές τῆς ἀνακαινώσεως, ὑποχρεοῦται καὶ εἰς ἀνόρθωσιν τῆς τυχόν προσγενομένης ζημίας.

Ἡ διάταξις τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ ἀρθροῦ 10 ἐφαρμόζεται ἀναλόγως.

Ἄρθρ. 12.

Ὁ ἐν γνώσει τῆς ἀναληθείας ἰσχυριζόμενος ἢ διαδίδων ὡς πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν, ἢ ἐργασίαν ἑτέρου, τὸ πρόσωπον τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς, τὰ ἐμπορεύματα ἢ τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας τρίτου, εἰδήσεις δυναμένας νὰ βλάψωσι τὴν ἐπιχείρησιν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρις ἑξ μηνῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι τριῶν χιλιάδων δραχμῶν ἢ μὲ μίαν τῶν ποινῶν τούτων.

Διὰ τῆς αὐτῆς ποινῆς τιμωρεῖται καὶ ὁ κύριος ἢ ὁ διευθυντής τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐὰν οἱ περὶ ὧν πρόκειται ἰσχυρισμοὶ ἢ διαδόσεις ἐγένοντο ἐν γνώσει αὐτοῦ παρά τινος τῶν ὑπαλλήλων ἢ τῶν ἀντιπροσώπων του.

Ἄρθρ. 13.

Ὅστις κατὰ τὰς συναλλαγὰς ποιεῖται χρῆσιν ὀνόματος τινος, ἐμπορικῆς ἐπωνυμίας, ἢ ἰδιαιτέρου διακριτικοῦ γνώρισματος καταστήματος ἢ βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, ἢ ἐντύπου τινος κατὰ τρόπον δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ σύγχυσιν μὲ τὸ ὄνομα, τὴν ἐμπορικὴν ἐπωνυμίαν ἢ τὸ ἰδιαιτέρον διακριτικὸν γνῶρισμα, ἅτινα ἕτερος νομίμως μεταχειρίζεται, δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ ὑπὸ τοῦ τελευταίου εἰς παράλειψιν τῆς χρήσεως. Ὑποχρεοῦται δὲ πρὸς τούτοις ἀπέναντι τοῦ ζημιωθέντος εἰς ἀνόρθωσιν τῆς προσγενομένης ζημίας, ἐὰν ἐγνώριζεν ἢ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ ὅτι διὰ τῆς καταχρήσεως ταύτης ἠδύνατο νὰ προκληθῇ σύγχυσις.

Πρὸς τὸ ἰδιαιτέρον διακριτικὸν γνῶρισμα ἐξομοιοῦνται καὶ ἐκεῖνα ἐν γένει ἐκ τῶν σημείων καταστήματος ἢ ἐπιχειρήσεως τινος τὰ ὁποῖα θεωροῦνται εἰς τοὺς σχετικοὺς κύκλους τῶν συναλλαγῶν ὡς ἰδιαιτέρα διακριτικὰ αὐτῶν.

Ὡς ἰδιαιτέρον διακριτικὸν γνῶρισμα θεωρεῖται καὶ ὁ ἰδιαιτέρος διασχηματισμὸς ἢ ἡ ἰδιαιτέρα διακόσμησις τῶν ἐμπορευμάτων, τῆς συσκευῆς ἢ τοῦ περικαλύμματος αὐτῶν, ἐφ' ὅσον εἶνε

γνωστά εἰς τοὺς σχετικούς κύκλους τῶν συναλλαγῶν ὡς διακριτικά σημεῖα τῶν ὁμοίων ἐμπορευμάτων ἄλλου τινός.

Ἡ διάταξις τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ ἀρθροῦ 10 ἐφαρμόζεται ἀναλόγως.

Ἄρθρ. 14.

Ὅστις κατὰ τὰς συναλλαγὰς ποιεῖται ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως χρῆσιν ὀνόματος τινός, ἐμπορικῆς ἐπωνυμίας ἢ ἰδιαιτέρου διακριτικοῦ γνωρίσματος καταστήματος ἢ βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐντύπου τινός πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως προκληθῇ σύγχυσις μὲ τὸ ὄνομα, τὴν ἐμπορικὴν ἐπωνυμίαν ἢ τὸ ἰδιαιτέρον διακριτικὸν γνῶρισμα ἅτινα ἕτερος νομίμως μεταχειρίζεται, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρις ἑξ μηνῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι τριῶν χιλιάδων δραχμῶν ἢ μὲ μίαν τῶν ποινῶν τούτων.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος καὶ τοῦ προηγουμένου ἀρθροῦ δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν πρὸς προστασίαν τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν σημάτων, ὡς πρὸς ἃ διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ καὶ ἐφαρμόζονται οἱ ἰδιαιτέροι περὶ αὐτῶν νόμιμοι ὀρισμοί.

Δὲν ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ προηγουμένου ἀρθροῦ καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἡ χρῆσις τοῦ ξένου ὀνόματος, τῆς ξένης ἐμπορικῆς ἐπωνυμίας ἢ τοῦ ἰδιαιτέρου διακριτικοῦ γνωρίσματος γίνεται μὲ μικρὰς παραλλαγὰς, ἐφ' ὅσον αὐταὶ δὲν ἀποκλείουν τὸν κίνδυνον συγχύσεως.

Ἄρθρ. 15.

Ἐν περιπτώσει καταδίκης, κατὰ τὰ ἀρθρα 13 καὶ 14, διατάσσεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, τῇ αἰτήσει τοῦ ἀδικουμένου, ἡ ἀφαίρεσις τοῦ διακριτικοῦ γνωρίσματος.

Ἐὰν ἡ ἀφαίρεσις δὲν εἶνε ἄλλως δυνατὴ, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ τὴν καταστροφὴν αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον ἐὰν ὁ καταδικασθεὶς ἐγνώριζεν ἢ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἔκαμε χρῆσιν ξένου διακριτικοῦ γνωρίσματος.

Τὸ δικαστήριον δύναται κατὰ τὴν κρίσιν του, καὶ ἐν περιπτώσει ἀθώσεως, νὰ διατάξῃ τὴν τοιαύτην ἀφαίρεσιν ἢ καταστροφὴν.

Αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 13—15 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὁσάκις ἔμπορος ἢ βιομήχανος προϊόντος τινός χρῆσι-

μποιῆ μεταγενεστέρως τὸ αὐτὸ ἢ παρόμοιον ἐπώνυμόν του, μόνον ἢ ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἐταιρικὴν ἐπωνυμίαν, χωρὶς κατὰ τρόπον εὐδιάκριτον νὰ καθίσταται: ἐμφανῆς εἰς τὸν κατ' ἐδάφιον 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου καταναλωτὴν ἢ διαφορὰ τῆς βιομηχανικῆς ἢ ἐμπορικῆς προελεύσεως τοῦ προϊόντος ἐν σχέσει πρὸς τὸ πραγματικὸν ἐπώνυμον ἢ τὴν ἐταιρικὴν ἐπωνυμίαν τρίτου ἤδη βιομηχάνου ἢ ἐμπόρου τοῦ αὐτοῦ προϊόντος.

Ἄρθρ. 16.

Μὲ φυλάκισιν μέχρις ἑξ μηνῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι τριῶν χιλιάδων δραχμῶν ἢ μὲ μίαν τῶν ποινῶν τούτων τιμωρεῖται: ὅστις ὡς ὑπάλληλος, ἐργάτης ἢ μαθητευόμενος παρά τινι ἐμπορικῷ ἢ βιομηχανικῷ καταστήματι ἢ ἐπιχειρήσει ἀνακοινῶναι ἄνευ δικαιώματος εἰς τρίτους, κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του, ἀπόρρητα τοῦ καταστήματος ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐμπεπιστευμένα αὐτῷ ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, ἢ ἄλλως περιελθόντα εἰς τὴν ἀντίληψίν του, πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνταγωνισμοῦ ἢ ἐπὶ τῇ προθέσει βλάβης τοῦ κυρίου τοῦ καταστήματος ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως.

Μὲ τὴν αὐτὴν ποινὴν τιμωρεῖται καὶ ὁ χρησιμοποιοῦν ἢ ἀνακοινῶν εἰς τρίτους, ἄνευ δικαιώματος πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνταγωνισμοῦ, τὰ τοιαῦτα ἀπόρρητα, ὧν ἔλαβε γνῶσιν διὰ τινος τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ἀνακοινώσεων ἢ δι' ἰδίας αὐτοῦ πράξεως ἀντικειμένης εἰς τοὺς νόμους ἢ τὰ χρηστὰ ἦθη.

Ἄρθρ. 17.

Μὲ τὴν ποινὴν τοῦ προηγουμένου ἄρθρου τιμωρεῖται ὁ ἄνευ δικαιώματος χρησιμοποιοῦν ἢ ἀνακοινῶν εἰς τρίτους τὰ ἐμπεπιστευθέντα αὐτῷ κατὰ τὰς συναλλαγὰς σχέδια ἢ κανόνες τεχνικῆς φύσεως, ἰδίᾳ δὲ σχεδιάσματα, πρότυπα, τύπους, ὑποδείγματα, ὁδηγίας.

Ἄρθρ. 18.

Αἱ παραβάσεις τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 16 καὶ 17 γενῶσι: πρὸς τούτους καὶ ὑποχρέωσιν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς προξενηθείσης ζημίας.

Μὲ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 16 ποινάς, ἡλαττωμένας εἰς τὸ ἡμισυ εἶται καὶ ὅστις ἐπιχειρεῖ ἐπὶ σκοπῷ ἀνταγωνισμοῦ νὰ ἐξω,

θήση ἄλλον εἰς πράξιν ἀντικειμένην εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16 ἐδάφ. 1 καὶ ἄρθρου 17.

Ἄρθρ. 19.

Αἱ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου πηγάζουσαι ἀξιώσεις ἐπὶ παραλείψει ἢ ἐπὶ ἀποζημιώσεις εἰσάγονται ὡς ἐμπορικαὶ ὑποθέσεις ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου πρωτοδικείου, παραγράφονται δὲ μετὰ ἕξ μῆνας ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ σημείου, καθ' ὃ ὄχων τὴν ἀξιῶσιν ἔλαβε γνῶσιν τῆς πράξεως καὶ τοῦ ὑπευθύνου προσώπου, πάντως δὲ μετὰ τριετίαν ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ πράξις.

Διὰ τὰς ἐπὶ ἀποζημιώσεις ἀξιώσεις οὐδέποτε ἄρχεται ἡ παραγραφή πρὸ τοῦ χρονικοῦ σημείου καθ' ὃ ἐπροξενήθη ἡ βλάβη.

Ἄρθρ. 20.

Ὁ ὄχων ἀξιῶσιν ἐπὶ παραλείψει πράξεως ἀντικειμένης εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ παρόντος νόμου δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν λήψιν προσωρινῶν μέτρων παρὰ τοῦ ἀρμοδίου προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, ἢ, διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 7, παρὰ τοῦ ἀρμοδίου εἰρηνοδίκου, ἐφαρμοζομένων ἀντιστοίχως ὄλων τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ΓΨ'Ζ' (3797) «περὶ προσωρινῶν μέτρων ἐν ταῖς περὶ διακατοχῆς διαφοραῖς».

Ἄρθρ. 21.

Ἡ ποινικὴ καταδίωξις, πλὴν τῶν περιπτώσεων τῶν ἄρθρων 6, 8 καὶ 9, χωρεῖ μόνον κατ' ἔγκλησιν.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 4 δικαιούται εἰς ἔγκλησιν πᾶς ἐκ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ ἐδαφίῳ τοῦ ἄρθρου 10 ἀναφερομένων ἐπαγγελματιῶν, ἐπιμελητηρίων ἢ συλλόγων.

Ἄρθρ. 22.

Ἐν περιπτώσει καταδίκης, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄρθρων 4, 6, 8 καὶ 9, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ ὅπως ἡ ἀπόφασις δημοσιευθῇ διὰ τοῦ τύπου δαπάνῃ τοῦ καταδικασθέντος, ἐντὸς ταυσομένης διορίας. Ἐὰν ὁ καταδικασθεὶς δὲν ἐνεργήσῃ τὴν δημοσίευσιν, κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ἀποφάσεως, προβαίνει εἰς αὐτὴν ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ ἡ δαπάνη, βεβαιουμένη ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἐφόρου, εἰσπράττεται κατὰ τὰς διατάξεις περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

Ἐὰν ἡ καταδίκη ἐπέλθῃ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 12 καὶ 14 ἐδαφίου πρώτου, τὸ δικαστήριον δίδει πάντοτε τὴν ἄδειαν εἰς

τὸν ἀδικηθέντα ὅπως δημοσιεύσῃ ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας τὴν ἀπόφασιν δαπάνῃ τοῦ καταδικασθέντος.

Αἰτήσῃ τοῦ ἀθωωθέντος δύναται τὸ δικαστήριον νὰ διατάξῃ τὴν γνωστοποίησιν τῆς ἀθώωσης.

Τὰ ἔξοδα ταύτης καταλογίζονται εἰς βᾶρος τοῦ Δημοσίου, ἐφ' ὅσον δὲν κατελογίσθησαν εἰς βᾶρος τοῦ μηνυτοῦ ἢ τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος.

Προκειμένου περὶ ἀγωγῆς ἐπὶ παραλείψει, ἐγειρομένης ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, δύναται τὸ δικαστήριον ἐν τῇ ἀποφάσει του νὰ δώσῃ τὴν ἀδειαν εἰς τὸν νικῶντα, ὅπως δημοσιεύσῃ, ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας, τὸ διατακτικὸν τῆς ἀποφάσεως δαπάνῃ τοῦ ἡττηθέντος.

Ἄρθρ. 23.

Ὁ μὴ διατηρῶν κύριον κατάστημα ἐν Ἑλλάδι δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν κατὰ τὸν παρόντα νόμον παρεχομένην προστασίαν, εἰμὴ ἐὰν ἐν τῇ χώρᾳ, ἐν ἣ ἐύρίσκεται τὸ κύριον κατάστημα αὐτοῦ, αἱ ἐλληνικαὶ ἐπιχειρήσεις ἀπολαμβάνουσι τῆς αὐτῆς μὲ τὰς ἐγγχωρίους προστασίας.

Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς τοιαύτης ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ προστασίας δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ δήλωσις τῶν Ἰπουργῶν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, δημοσιευομένη διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρ. 24.

Καταργεῖται τὸ ἄρθρον 446 τοῦ Π.Νόμου.

Διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ὁ εἰδικὸς Β.Μ.Ε' τῆς 27ης Ἰουλίου 1892 νόμος περὶ ἐλέγχου τοῦ ἐμπορίου τῆς σταφίδος.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.	
Βιβλιογραφία	5	
Ἄνταγωνισμὸς § 1	7	»
Ἄθεμίτος ἀνταγωνισμὸς § 4	10	»
Ἡ προστασία ἐναντίον τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ § 6	11	»
Ἡ καταπολέμησις τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ ἐν Ἑλλάδι § 9	15	»
Γενικὴ διάταξις § 13	18	»
Πράξεις στρεφόμεναι καθ' ἄλλων τῶν ἀνταγωνιστῶν.		
Ψευδῆς διαφήμισις § 18	27	»
Δήλωσις περὶ διαλύσεως § 37	49	»
Δήλωσις περὶ ποσότητος § 44	55	»
Πράξεις στρεφόμεναι καθ' ὄρισμένου ἀνταγωνιστοῦ.		
Πράξεις τείνουσαι νὰ προκαλέσουν σύγχυσιν παρὰ τῷ καταναλωτῇ § 45	56	»
Δυσφήμισις § 58	74	»
Ἡ ἀνακοίνωσις βιομηχανικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ ἀπορρήτου § 66	86	»
Ἄγωγαὶ ἐκ παραβάσεως τοῦ Ν. Α. Α. § 84.	103	»
Προσωρινὰ μέτρα § 89	108	»
Ποινικὴ δίωξις § 91	109	»
Δημοσίευσις ἀποφάσεως § 97	114	»
Παραγραφή § 98	116	»
Διεθνὲς Δίκαιον § 99	118	»
Παράρτημα : Ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ νόμου 146.	121	»
Νόμος 146	132	»

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

Εἰς σελ. 5 στίχον 7 γράφε Gesetz

Εἰς » » » 29 » Gesetz

Εἰς » 14 » 30 » Bundengesetz

Εἰς » 26 » 27 » χαρακτηρισμοῦ

Εἰς » 49 » 5 » ἥ

Εἰς » 58 » 16 » ὑπάρχη

Εἰς » » » 18 » ὑπάρχη

Εἰς » 111 » 11 » διὰ τὴν δήλωσιν

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ 5 ΤΟΜΟΝ ΤΟΥΤΟΥ ΓΕΝΕΤΙΚ	
ΕΙΣ ΤΟΝ 20	•
ΕΙΣ ΤΟΝ 30	•
ΕΙΣ ΤΟΝ 27	•
ΕΙΣ ΤΟΝ 40	•
ΕΙΣ ΤΟΝ 18	•
ΕΙΣ ΤΟΝ 18	•
ΕΙΣ ΤΟΝ 11	•

ΠΑΝΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

002000046091

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Ἡ ἀγοραπωλησία τσιφ Δραχ. 20

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧ. 35.—